Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Folkets Almanak

Udkom fra 1875-1972 med indhold gældende for det kommende år.

Om almanakken på: https://danskforfatterleksikon.dk/1850tit/0063/sknr63737.htm

Udarbejdet af Niels Jensen

Folkets
Almanak
for
1916.

C. M. Hess' Fabrikker

Vejle

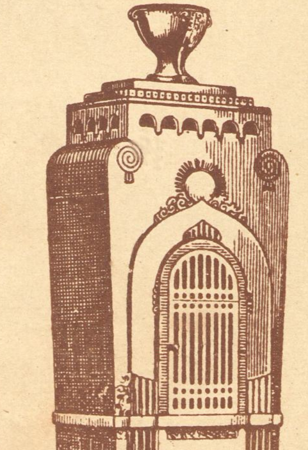

fabrikerer
som Specialitet:

OVNE

KOMFURER

BYGNINGS-
STØBEGODS

Særlig anbefales:

Ovne
til Fyring med Brænde
og Tørv.
Anbefalet af Dansk Skovforening

Bedste og billigste Fabrikat.

Forhandlere i alle
Landets Byer.

Gar. O. Christensen
Byvej St. Magleby
Dragør

Folkets

Almanak
Universitetets
Stempel

Almanak

for det Aar efter Kristi Fødsel

1916,

som er Skudaar,

beregnet til Kjøbenhavns Observatorium,

af

Observatoriet.

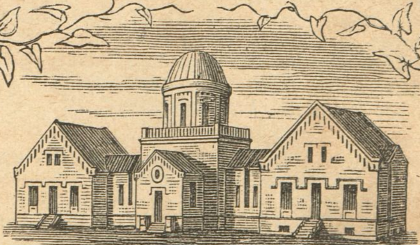

Kjøbenhavn.
N C Roms Forlagsforretning.

Det danske Kongehus.

Kong Christian X. til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg, født 26 September 1870, sukcederede 14 Maj 1912, formælet 26 April 1898 med

Dronning Alexandrine Augusta, Hertuginde af Mecklenburg-Schwerin, født 24 December 1879.

Sønner:

1) Kronprins Christian **Frederik** Franz Michael Carl Valdemar Georg, f. 11 Marts 1899.
2) **Knud** Christian Frederik Michael, født 27 Juli 1900.

Moder:

Enkedronning **Louise** Josephine Eugenie, Prinsesse af Sverige og Norge, født 31 Oktober 1851, formælet 28 Juli 1869, Enke efter Kong Frederik VIII 14 Maj 1912.

Kongens Søskende:

1) **Haakon VII.**, Norges Konge (Christian Frederik **Carl** Georg Valdemar **Axel**), f. 3 August 1872, formælet 22 Juli 1896 med **Maud** Charlotte Marie Victoria, Datter af Kong Edward VII. af England, født 26 Novbr. 1869.
2) **Harald** Christian Frederik, f. 8 Oktober 1876, formælet 28 April 1909 med **Helena** Adelheid Viktoria Marie, Prinsesse af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Lyksborg, født 1 Juni 1888. — Døtre:
   1) **Feodora** Louise Caroline Mathilde Victoria Alexandra Frederikke Johanne, født 3 Juli 1910.
   2) **Caroline-Mathilde** Louise Dagmar Christiane Maud Augusta Ingeborg Thyra Adelheid, født 27 April 1912.
   3) **Alexandrine Louise** Caroline Mathilde Dagmar, f. 12 Decbr. 1914.
3) **Ingeborg** Charlotte Caroline Frederikke Louise, f. 2 August 1878, formælet 27 August 1897 med Oscar **Carl** Vilhelm, Prins af Sverige, Hertug af Vestgothland, født 27 Febr. 1861.
4) **Thyra** Louise Caroline Amalie Augusta Elisabeth, f. 14 Marts 1880.
5) Christian Frederik Vilhelm Valdemar **Gustav**, f. 4 Marts 1887.
6) **Dagmar** Louise Elisabeth, f. 23 Maj 1890.

Faders Søskende:

1) **Alexandra** Caroline Marie Charlotte Louise Julie, f. 1 Decbr. 1844, formælet 10 Marts 1863 med senere **Edward VII.**, Konge af Storbritanien og Irland, Kejser af Indien, Enke 6. Maj 1910.
2) **Maria** Feodorowna (Maria Sophie Frederikke **Dagmar**), f. 26 Novbr. 1847, formælet 9 Novbr. 1866 med senere Kejser **Alexander III.** af Rusland, Enke 1 Novbr. 1894.
3) **Thyra** Amalie Caroline Charlotte Anna, f. 29 Septbr. 1853, formælet 21 Decbr. 1878 med **Ernst August** Vilhelm Adolf Georg Friederich, Hertug af Cumberland og Brunsvig-Lüneborg, f. 21 Septbr. 1845.
4) **Valdemar**, f. 27 Oktbr. 1858, formælet 22 Oktbr. 1885 med **Marie** Amélie Françoise Hélène, Prinsesse af Orléans, f. 13 Jan. 1865, død 4 Decbr. 1909. — Børn:
   1) **Aage** (se næste Side).
   2) **Axel** Christian Georg, f. 12 August 1888.
   3) **Erik** Frederik Christian Alexander, f. 8 Novbr. 1890.
   4) **Viggo** Christian Adolph Georg, f. 25 Decbr. 1893.
   5) **Margrethe** Françoise Louise Marie Helene, f. 17 Sept. 1895.

Aage Christian Alexander Robert, f. 10 Juni 1887, Prins og Greve af Rosenborg, formælet 17. Jan. 1914 med Grev Calvi di Bergolo's Datter **Mathilde**, Prinsesse og Grevinde af Rosenborg, født 25 Marts 1890.

Nærværende Aar regnes efter Kristi Fødsel 1916.

Siden Reformationen	399.
Siden den Oldenborgske Stammes Regerings Begyndelse i dette Rige	468.
Siden vor allernaadigste Konge, **Kong Christian den Tiendes** Fødsel	46.
Fra Kong Christian den Femtes danske Lov	233.
Fra Danmarks Grundlov..	67.

Mellem Jul og Fastelavn er 10 Uger og 1 Dag.

Aaret 1916 er det 6629de i den julianske Periode.

Næste Aar, 1917, er 1ste Paaskedag den 8de April.

Mosaiske Festdage i 1916.

Purimfest	19	Marts.
* 1ste Paaskedag	18	April.
* 2den —	19	—
* 7de —	24	—
* Paaskens Ende..	25	—
* Ugefest (Pinse)..	7	Juni
* Sammes 2den Festdag	8	—
Fastedag, Templets Ødelæggelse	8	August.
* Nytaarsfest (5677)..	28	Septbr.
* Sammes 2den Dag..	29	—
* Store Forsoningsfest..	7	Oktbr.
* Løvsalsfest	12	—
* Sammes 2den Festdag	13	—
* Sammes Slutningsfest..................................	19	—
* Thorah-Glædesfest..	20	—
Templets Indvielsesfest (Jul), som fejres i 8 Dage.....	20	Decbr.

Enhver Festdag begynder den foregaaende Aften, og de med * betegnede fejres strengt.

I Kirkeaaret 1915—1916, der ender med den 23de Søndag efter Trinitatis (26de November), vil der ordentligvis blive prædiket over **den anden** Række af Evangelietekster.

I Kirkeaaret 1916—1917, der begynder med 1ste Søndag i Advent (3die December), vil der ordentligvis blive prædiket over den første Tekstrække.

N. C. ROMS BOGTR. • KØBENHAVN •

Forklaring af Beregningen af Klokkeslættet for Høj- og Lavvande.

Ved Beregningen af Klokkeslættet for Højvande og Lavvande tager man først de Tal, der findes i den sidste Række i hver Maaned, og lægger dertil de Tal, der findes i nedenstaaende Tabels første Talrække. Den anden angiver Tidsforløbet fra Højvande til Lavvande og den tredie Middelspringflodhøjden i Decimeter (1 Fod = 3 Decimeter).

Tabel til Beregning af Høj- og Lavvande.

Agger	4 2	5 19	3	Hjerting	2 38	6 5	—
Altona	5 5	7 45	25	Husum Havn	2 26	7 25	—
Amrum	1 13	6 49	30	Højer Kanal	3 11	6 33	20
Blaavandshuk	1 38	6 8	10	Krück Aue	3 13	—	—
Blankenese	4 31	7 36	—	List	2 14	6 15	20
Blauort Sand	0 29	6 31	—	Meldorf Havn	1 22	7 45	35
Bongsiel	2 4	6 38	35	Nordby	2 54	6 4	20
Bordelum Siel	2 32	8 37	—	Norderpiep	0 42	6 18	40
Brunsbüttel	1 48	7 14	30	Nymindegab	2 34	5 48	6
Büsum, udenfor Havnen	1 12	6 15	—	Ording	0 37	7 23	30
Cuxhaven	0 59	6 53	35	Pelvorm	1 49	6 14	35
Dagebøl	2 10	6 54	30	Pin Aue	3 35	7 34	30
Dicksander Gat, ved Sydenden af Flakstrømmen	0 52	6 50	—	Rendsborg	7 30	7 18	10
Esbjerg	2 49	6 3	15	Schulau	4 22	7 32	—
Fanø, N. O. Pynt	2 34	—	—	Seesand	0 43	6 54	30
" N. V. "	2 14	—	—	Skagen	5 30	6 6	3
" Midten af Vestkysten	1 23	—	—	Skallingende	2 9	—	—
Frederikshavn	5 30	6 0	3	Støren { Itzehoe	3 48	—	—
Frederiksstad	2 27	7 34	35	Støren { Størort	2 37	7 17	—
Glückstadt	2 57	7 13	35	Süderoog	1 1	6 44	35
Hals	8 18	4 57	3	Sydvesthorn	2 34	7 36	30
Hamborg	5 15	7 48	—	Sønderho	2 13	6 42	15
Helgoland	0 5	6 51	24	Teufelsbrücke	4 51	7 41	—
Hirtshals	3 57	6 14	3	Thorsminde Gab	3 28	5 35	6
				Tvilenfleth	3 45	7 27	—
				Tønning	1 52	7 11	30
				Vollervik	1 5	6 45	35
				Vyk	2 13	6 21	30

Eksempel for Esbjerg den 28de Oktober:

Af Pillen for Højvande i Oktober	0	Tim.	28	Min.
Hertil lægges (se første Talrække)	2	—	49	—
Højvande ved Esbjerg den 28de Oktober Kl.	3	—	17	—
Hertil lægges (se anden Talrække)	6	—	3	—
Lavvande ved Esbjerg den 28de Oktober Kl.	9	—	20	—

De udkomne Klokkeslæt er efter mellemeuropæisk Tid og gælder for Formiddagen. Fører Regningen til et Klokkeslæt større end 12 Timer, trækkes 12 Timer fra, og Klokkeslættet gælder da for Eftermiddagen. Høj- og Lavvandene om Eftermiddagen indtræffer gennemsnitlig 12 Tim. 25 Min. efter de tilsvarende om Formiddagen. — For de af ovenstaaende Steder, der ligger ved Skagerak eller Kattegat, gælder de saaledes fundne Klokkeslæt kun ved Ny- og Fuldmaanetid; ved Kvarterskifterne maa der lægges $1^3/_4$ Time til. — Paa følgende Steder (de indklamrede Tal angive Middelspringflodhøjden i Decimeter) indtræffer Højvande følgende Antal Timer senere end i Frederikshavn: Hornbæk (2) $3^1/_4$, Kjøbenhavn (2) 4, Aarhus (3) 5, Fredericia (3) 6, Slipshavn (3) 7, Korsør (3) $7^1/_4$. Ved Gjedser (1) indtræffer Højvande $6^1/_4$ Time senere end ved Korsør.

Ifølge Lov af 29de Marts 1893 skal Tiden for alle Dele af Landet bestemmes lige med Middelsoltiden for den 15. Længdegrad øst for Greenwich. Alle Klokkeslæt i denne Almanak er derfor angivne i denne (saakaldte mellemeuropæiske) Tid og er 10 Minutter (nøjagtigere 9 Min. 41 Sek.) større end efter Kjøbenhavns Middelsoltid, der tidligere har været benyttet som fælles Tid for hele Landet.

Dagen antages overensstemmende med almindelig Vedtægt at begynde ved Midnat og regnes indtil næste Midnat, saa at de 12 Timer, der gaar foran den mellemliggende Middag, benævnes Formiddagstimer, de 12 efterfølgende derimod Eftermiddagstimer.

Den tredie Række paa enhver Side indeholder Angivelsen af Klokkeslættet for Maanens Op- eller Nedgang, for saa vidt som Kundskab derom kan have Vigtighed i det daglige Liv. Maanens Opgang er betegnet med Op F. eller Op E., eftersom den indtræffer paa en Formiddags- eller Eftermiddagstime. Ligeledes betegnes Nedgangen med Ned F. eller Ned E.

Den sidste Række paa enhver Side med Overskrift Højv. tjener til Beregning af Flod og Ebbe, som er meddelt efter Tabellen for Tidsforskellen

Tabel, som viser, hvad Klokken er, naar det er sand Middag*) i Kjøbenhavn.

Jan. 1	12 13'	Marts 30	12 14'	Aug. 13	12 14'	Oktbr. 29	11 53'
„ 3	12 14'	April 2	12 13'	„ 18	12 13'	Novbr. 8	11 54'
„ 5	12 15'	„ 5	12 12'	„ 23	12 12'	„ 16	11 55'
„ 7	12 16'	„ 9	12 11'	„ 26	12 11'	„ 21	11 56'
„ 9	12 17'	„ 13	12 10'	„ 30	12 10'	„ 25	11 57'
„ 12	12 18'	„ 17	12 9'	Septb. 2	12 9'	„ 28	11 58'
„ 14	12 19'	„ 21	12 8'	„ 5	12 8'	Decbr. 1	11 59'
„ 17	12 20'	„ 26	12 7'	„ 8	12 7'	„ 3	12 0'
„ 20	12 21'	Maj 3	12 6'	„ 11	12 6'	„ 6	12 1'
„ 24	12 22'	„ 26	12 7'	„ 14	12 5'	„ 8	12 2'
„ 28	12 23'	Juni 3	12 8'	„ 17	12 4'	„ 10	12 3'
Febr. 3	12 24'	„ 9	12 9'	„ 20	12 3'	„ 13	12 4'
„ 22	12 23'	„ 14	12 10'	„ 22	12 2'	„ 15	12 5'
„ 29	12 22'	„ 18	12 11'	„ 25	12 1'	„ 17	12 6'
Marts 5	12 21'	„ 23	12 12'	„ 28	12 0'	„ 19	12 7'
„ 9	12 20'	„ 28	12 13'	Oktbr. 1	11 59'	„ 21	12 8'
„ 13	12 19'	Juli 3	12 14'	„ 4	11 58'	„ 23	12 9'
„ 16	12 18'	„ 8	12 15'	„ 8	11 57'	„ 25	12 10'
„ 20	12 17'	„ 16	12 16'	„ 12	11 56'	„ 27	12 11'
„ 23	12 16'	Aug. 6	12 15'	„ 16	11 55'	„ 29	12 12'
„ 26	12 15'			„ 21	11 54'	„ 31	12 13'

*) Sand Middag er det Tidspunkt af Dagen, der ligger midt imellem Tidspunkterne for Solens Op- og Nedgang. Solen ses da lige mod Syd og staar højest paa Himlen, og Solskiven viser 12. Ovenstaaende Tabel angiver, hvad et Ur paa de forskellige Dage af Aaret bør vise, naar det er sand Middag i Kjøbenhavn. For andre Steder af Landet maa der lægges 4' til eller trækkes 4' fra Tallene i denne Tabel for hver Længdegrad, Stedet ligger henholdsvis vestligere eller østligere end Kjøbenhavn, hvorimod Stedets Bredde her ikke kommer i Betragtning.

Klokkeslættene for Solens og Maanens Op- og Nedgang,

som angivne i denne Almanak, er beregn. for disses Centra og gælder for Kjbh. For af disse at finde vedk. Klokkeslæt for andre Steder maa man først lægge 4' til eller trække 4' fra for hver Længdegrad, Stedet ligger henholdsvis vestligere eller østligere end Kjbh.

Eksempelvis anføres, hvor mange Minutter der skal lægges til for følgende vestligere Steder: Hillerød 1', Roskilde 2', Ringsted 3', Sorø 4', Slagelse 5', Kallundborg 6', Nyborg 7', Skagen 8', Odense $8^{3}/_{4}$', Aarhus $9^{1}/_{2}$', Horsens 11', Kolding $12^{1}/_{2}$', Skive $14^{1}/_{4}$,' Ribe $15^{1}/_{4}$', Holstebro 16', Hjerting 17', Ringkjøbing $17^{1}/_{4}$', Blaavandshuk 18', og hvor mange Min. der skal trækkes fra for følgende østligere Steder: Rønne $8^{1}/_{2}$', Neksø $10^{1}/_{4}$'. For Steder, der ligger lige nord eller syd for disse, gælder samme Tal.

Foruden denne Rettelse for Stedets Længde maa der dernæst ogsaa anbringes en Rettelse for Stedets Bredde. Denne bliver ens for Steder, der ligger lige øst og vest for hinanden. Betegnes følgende Rækker Steder med omtrent ens Bredde ved følgende Bogstaver:

O. Kjøbenhavn = Roskilde, Holbæk, Kallundborg, Vejle, Varde.
A. Helsingør = Hillerød, Nykjøbing p. S., Skanderborg.
B. Randers = Viborg, Grenaa.
C. Aalborg = Nibe, Løgstør, Thisted.
D. Skagen.
E. Ribe = Odense, Nyborg, Korsør, Storehedinge, Kristiansø.
F. Nakskov = Maribo, Sakskjøbing, Stubbekjøbing, Nykjøbing p. F.,

saa er Rettelsen for Bredden altid nul for Stederne O. Hvor stor den for de øvrige Steder er for Solens Op- og Nedgang, ses af følgende Tabel udtrykt i Minutter:

	Læg til Opg. Træk fra Nedg.						Træk fra Opgangen. Læg til Nedgangen.													Læg til Opg. Træk fra Nedg.						
	Jan.		Febr.		Marts			April		Maj		Juni		Juli		August			Sept.		Oktbr.		Nov.		Decbr.	
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7	21
A.	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2
B.	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6
C.	9	8	6	4	2	1	1	3	5	6	8	10	10	9	8	6	4	3	1	1	2	4	6	8	9	10
D.	14	12	9	6	3	1	2	3	7	10	13	15	16	15	13	10	7	4	2	1	4	6	7	12	15	16

	Træk fra Opg. Læg til Nedg.						Læg til Opgangen. Træk fra Nedgangen.													Træk fra Opg. Læg til Nedg.						
	Jan.		Febr.		Marts			April		Maj		Juni		Juli		August			Sept.		Oktbr.		Nov.		Decbr.	
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7	21
E.	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2
F.	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6

For Maanens Op- eller Nedgang bliver de største Rettelser, som Bredden medfører: 4' for Stederne A, 9' for B, 17' for C, 28' for D, 4' for E og 9' for F. Disse skal for Stederne A, B, C og D trækkes fra Opgangen eller lægges til Nedgangen, naar Maanen staar nordligst, lægges til Opgangen eller trækkes fra Nedgangen, naar Maanen staar sydligst. Omvendt for Stederne E og F. Hosstaaende Tabel viser, paa hvilke Dage Maanen staar nordligst (N) og sydligst (S):

Jan.	Febr.	Marts.	April.	Maj.	Juni.	Juli.	Aug.	Septb.	Oktb.	Novb.	Decbr.
3 S 17 N 31 S	13 N 27 S	11 N 25 S	8 N 21 S	5 N 19 S	1 N 15 S 29 N	13 S 26 N	9 S 22 N	5 S 18 N	3 S 16 N 30 S	12 N 26 S	9 N 24 S

En Uge før og efter hver af disse Dage er Rettelsen nul, og det skønnes da, hvor stor den er for de mellemliggende Dage. Eks. for Skagen 17. Jan.:

Kbhvn..... Sol op 8.31', Sol ned 4. 8', Maane ned 7. 3' Form.
Rettelse for Længde + 8 + 8 + 8
Rettelse for Bredde +12 ÷12 +28

Skagen.... Sol op 8.51', Sol ned 4. 4', Maane ned 7.39' Form.

Bestemmelse af Middagslinien.

Paa en vandret plan Flade, som er opstillet saaledes, at den kan beskinnes af Solen, tegnes flere koncentriske Cirkler. I Centret oprejses en Stift lodret paa Fladen. Naar om Formiddagen mellem Kl. 9 og 11 Stiftens Skygge efterhaanden bliver kortere, mærker man sig paa Cirklerne de Punkter, hvor Skyggens Ende befinder sig. Om Eftermiddagen mellem Kl. 1 og 3 forlænger Skyggen sig, og nu mærker man sig atter Skyggens Ende i Cirklerne. **Middagslinien** er da den rette Linie, som, dragen ud fra Stiftens Fod, halverer de paa Cirklerne afskaarne Buer. — Konstruktionen giver det bedste Resultat, naar den udføres i Dagene imellem den 18de og 25de Juni eller imellem den 18de og 25de December.

Hver Gang Stiftens Skygge falder i Middagslinien, er det sand Middag.

Formørkelser i Aaret 1916.

1) Maaneformørkelse den 20de Januar. Den omfatter højst ca. $^{1}/_{7}$ af Maaneskivens Diameter og ses ikke hos os.

2) Solformørkelse den 3dje Februar, usynlig hos os. Den bliver total for et smalt Bælte, der gaar gennem den østlige Del af det stille Ocean, det nordligste Sydamerika og Atlanterhavet. Formørkelsen ses for øvrigt i det stille Ocean, største Delen af Nordamerika, Mellemamerika, den nordlige Halvdel af Sydamerika, Atlanterhavet, det sydlige Grønland, Island, Færøerne, det vestlige Europa og det nordvestlige Afrika.

3) Maaneformørkelse den 15de Juli. Den omfatter højst $^{4}/_{5}$ af Maaneskivens Diameter og ses ikke hos os.

4) Solformørkelse den 29de—30te Juli. Kun synlig i Australien og de omliggende Dele af det indiske og det stille Ocean. Den bliver ringformet for en smal Zone.

5) Solformørkelse den 24de December. Den er kun synlig i det sydlige Ishav.

Planeternes Drabanter.

Maanen bevæger sig i 27 Dage 8 Timer omkring Jorden i en Middelafstand fra denne af c. 30 Jorddiametre eller 384400 Kilometer. Dens Diameter beløber sig til 3470 Kilometer. **Mars** ledsages af 2, **Jupiter** af 9, 4 store og 5 smaa, **Saturn** af 10, **Uranus** af 4 Drabanter og **Neptun** af 1 Drabant. Saturn er desuden inden for sine Maaner omgiven af en Ring, der formodentlig bestaar af en Mængde Smaamaaner.

I alle Boglader faas:

Den erfarne Vejleder.

Af Ingeniør **J. P. Borg.**

Praktiske og prøvede Opskrifter til selv at fremstille flere Hundrede i det daglige Liv forekommende Artikler og Arbejder. Forfatteren har derfor ment, at denne lille nyttige Bog kunde siges at være **Levevej for Enhver.** **Pris indbundet 50 Øre.**

Januar

1. Maaned **eller Glugmaaned har 31 Dage.** Aar 1916.

Nytaarsdag. Kristi Omskærelse, Luk. 2, 21. 2den Række, Matth. 6, 5—13.

			Op F.		Højv.
L.	1	Nytaar.	4 24		7 41

S. e. Nytaar. Da Herodes var død, Matth. 2, 19 til Enden. 2den Række, Matth. 2, 13—18.

S.	2	Abel	6 1		8 59
M.	3	Enoch	7 28		10 16
Ti.	4	Metusalem	8 35	☾ nærmest Jorden.	11 23
O.	5	Simeon	Ned E.	Sol op 8 41′ n. 3 48′. ● n. M. 5 45′ Fm.	12 20
T.	6	Hell. 3 Kong.	5 39		0 48
F.	7	Knud Hertug	7 16		1 34
L.	8	Erhardt	8 48		2 16

1. S. e. H. 3 K. Da Jesus var 12 Aar gammel, Luk. 2, 42 til Enden. 2den Række, Mark. 10, 13—16.

S.	9	Julianus	10 15		2 56
M.	10	Paul Eremit	11 38		3 36
Ti.	11	Hyginus	Ned F.		4 16
O.	12	Reinhold	12 59	Sol op 8 36′ n. 3 59′. ◐ f. Kv. 4 38′ Form.	4 58
T.	13	Hilarius	2 19		5 46
F.	14	Felix	3 39		6 42
L.	15	Maurus	4 55		7 44

2. S. e. H. 3 K. Brylluppet i Kana, Joh. 2, 1—11. 2den Række, Luk. 19, 1—10.

S.	16	Marcellus	6 5		8 47
M.	17	Antonius	7 3	☾ fjernest Jorden.	9 50
Ti.	18	Prisca	7 45		10 45
O.	19	Pontianus	8 15	Sol. op 8 29′ n. 4 12′.	11 33
T.	20	Fab. og Sebast.	Op E.	○ f. M. 9 29′ Form.	12 16
F.	21	Agnes	5 47		0 35
L.	22	Vincentius	7 6		1 12

3. S. e. H. 3 K. Jesus gik ned af Bjerget, Matth. 8, 1—13. 2den Række, Luk. 17, 5—10.

S.	23	Emerentius	8 25		1 47
M.	24	Timotheus	9 45		2 21
Ti.	25	Pauli Omv.	11 6		2 56
O.	26	Polycarpus	Op F.	Sol. op 8 18′ n. 4 26′.	3 33
T.	27	Chrysostom.	12 31		4 16
F.	28	CarolusMagnus	2 1	◑ f. Kv. 1 35′ Fm.	5 5
L.	29	Valerius	3 34		6 6

4. S. e. H. 3 K. Jesus traadte i Skibet, Matth. 8,23—27. 2den Række, Matth. 14,22—33.

S.	30	Lovise	5 3		7 22
M.	31	Vigilius	6 18		8 45

Markedsfortegnelse for Januar 1916.

3. *Roskilde,*
- *Græsted,*
- *Odense,*
- *Skive.*
4. *Frederiksværk,*
- *Nykøbing F.,*
- *Slagelse,*
- *Aalborg,*
- *Viborg,*
- *Aarhus,*
- *Hadsten,*
- *Odder,*
- *Kolding.*
5. *Hillerød,*
- *Køge,*
- *Hjørring,*
- *Ny Løgten,*
- *Randers.*
6. *Bjerringbro,*
- *Randers.*
7. *Vordingborg,*
- *Nykøbing M.,*
7. *Aarhus,*
- *Holsted,*
- *Esbjerg.*
8. *Ulstrup (Hornum St.),*
- *Thisted,*
- *Skanderborg.*
10. *Odense,*
- *Brønderslev,*
- *Horsens,*
- *Holstebro.*
11. *Ringsted,*
- *Præstø,*
- *Nykøbing F.,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Vejle,*
- *Kolding.*
12. *Frederikssund,*
- *Helsinge,*
- *Svendborg,*
- *Hjørring.*
12. *Skjørping,*
- *Kolind,*
- *Kolding.*
13. *Aalestrup.*
14. *Hobro,*
- *Esbjerg.*
17. *Odense,*
- *Fjerritslev.*
18. *Nykøbing F.,*
- *Aarup,*
- *Frederikshavn,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Kolding.*
19. *Hillerød,*
- *Næstved,*
- *Hjørring.*
20. *N. Sundby.*
21. *Aalborg,*
- *Grenaa,*
- *Esbjerg.*
22. *Ebeltoft.*
24. *Odense,*
- *Nibe,*
- *Hammel.*
25. *Frederikssund,*
- *Nykøbing F.,*
- *Aalborg,*
- *Skive,*
- *Ryom,*
- *Aarhus,*
- *Kolding.*
26. *Ølstykke,*
- *Hjørring,*
- *Viborg.*
27. *Faaborg.*
- *Hjallerup.*
28. *Randers,*
- *Esbjerg.*
29. *Randers.*
31. *Odense,*
- *Aarhus,*
- *Brædstrup.*

129de Fortsættelse

af økonomiske Anmærkninger fra det kongelige danske Landhusholdningsselskab, Landbefolkningen især til Tjeneste.

Valg og Indkøb af Sædefrø.

Det gamle Ord: „Som man saar, saa høster man", gælder end mere nu end tidligere. Jo bedre Jordens Kultur, Gødningskraft og Renhed bliver, desto dyrere bliver den og desto vigtigere er det, at den besaas med Frø af bedste Beskaffenhed, der kan give Planter med størst mulig Ydeevne.

Det gælder derfor om, at Landmanden er i højeste Grad agtpaagivende ved Valget og Anskaffelsen af Sædefrø; det gaar ikke længer an, at man hos den første den bedste Købmand køber saa og saa mange Pund af de forskellige Frøsorter, man skal bruge, uden nogen nærmere Fordringer til dette Frø. Den Landmand, der følger med Tiden, maa forlange en Række Betingelser opfyldt af det Frø, der skal saas paa hans Marker, hvis han vil sikre sig at faa bedst mulig Udbytte af Jorden. Vi skal i det efterfølgende anføre, hvilke Hensyn der bør tages ved Valg og Indkøb af Sædefrø.

Frøet skal først og fremmest være af en Sort eller Stamme, der efter de foreliggende Forsøgsresultater kan ventes at give det størst mulige Udbytte paa vedkommende Jord. I saa Henseende kan vi glæde os over her i Danmark gennem Resultaterne af Dyrkningsforsøgene paa Statens 8 Forsøgsstationer saavel som gennem Resultaterne af de af Landboforeningerne iværksatte lokale Forsøg at have et særlig sikkert Grundlag at bygge paa. For de vigtigste Kulturplanters Vedkommende skal her anføres de Stammer, som man fortrinsvis bør vælge.

Februar

2. Maaned eller Blidemaaned har 29 Dage. Aar 1916.

			Op F.		Høiv.
Ti.	1	Brigida	7 10		10 3
O.	2	Kyndelmisse	7 42	☾ nærmest Jorden. Sol. op 8 7′ n. 4 41′.	11 9
T.	3	Blasius	Ned E.	● n. M. 5 6′ Eftm.	12 3
F.	4	Veronica	6 13		0 28
L.	5	Agathe	7 43		1 10

5. S. e. H. 3 K. Klinten iblandt Hveden, Matth. 13, 24—30.
2den Række, Matth. 13, 44—52.

S.	6	Dorothea	9 11		1 49
M.	7	Richard	10 35		2 26
Ti.	8	Corintha	11 59		3 3
O.	9	Apollonia	Ned F.	Sol. op 7 53′ n. 4 56′.	3 43
T.	10	Scholastica	1 20	◐ f. Kv. 11 20′ Eftm.	4 25
F.	11	Euphrosyne	2 39		5 12
L.	12	Eulalia	3 52		6 6

6. S. e. H. 3 K. Kristi Forklarelse, Matth. 17, 1—9.

S.	13	Benignus	4 54	☾ fjernest Jorden	7 12
M.	14	Valentinus	5 43		8 14
Ti.	15	Faustinus	6 17		9 19
O.	16	Juliane	6 41	Sol. op 7 38, n. 5 12′.	10 16
T.	17	Findanus	6 58		11 4
F.	18	Concordia	7 9		11 47
L.	19	Ammon	Op E.	○ f. M. 3 29′ Form.	0 7

Septuagesima. Arbejderne i Vingaarden, Matth. 20, 1–16.
2den Række, Matth. 25, 14—30.

S.	20	Eucharias	7 31		0 43
M.	21	Samuel	8 53		1 19
Ti.	22	Peders Stol	10 18		1 54
O.	23	Papias	11 46	Sol. op 7 21′ n. 5 26′.	2 31
T.	24	Skuddag	Op F.		3 12
F.	25	Matthias	1 17		4 0
L.	26	Victorinus	2 46	◑ f. Kv. 10 24′ Form.	4 54

Sexagesima. De fire Slags Sædejord, Luk. 8, 4—15.
2den Række, Mark. 4, 26—32.

S.	27	Inger	4 5		5 59
M.	28	Leander	5 4		7 16
Ti.	29	Ollegaard	5 42	☾ nærmest Jorden.	8 36

Markedsfortegnelse for Februar 1916.

1. *Frederiksværk,*
- *Slagelse,*
- *Nykøbing F.,*
- *Bogense,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Hadsten,*
- *Skanderborg,*
- *Kolding,*
- *Ringkjøbing.*

2. *Hillerød,*
- *Kjøge,*
- *Middelfart,*
- *Hjørring,*
- *Ny Løgten,*
- *Horsens,*
- *Ribe.*

3. *Østervraa,*
- *Bjerringbro,*
- *Vejle,*
- *Varde.*

4. *Vordingborg,*
- *Allingaabro,*
- *Kolding,*
- *Herning,*
- *Esbjerg.*

5. *Silkeborg,*

7. *Græsted,*

7. *Odense,*
- *Aars.*

8. *Ringsted,*
- *Præstø,*
- *Nykøbing F.,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Kolding.*

9. *Frederikssund,*
- *Helsinge,*
- *Hjørring,*
- *Kolind.*

10. *Skjørping,*
- *Skjern.*

11. *Roskilde,*
- *Hobro,*
- *Laasby,*
- *Esbjerg.*

12. *Holstebro.*

14. *Kallundborg,*
- *Rødby,*
- *Odense,*
- *Brønderslev,*
- *Hurup.*

15. *Holbæk,*
- *Nykøbing F.,*
- *Assens,*
- *Thisted,*

15. *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Give,*
- *Kolding.*

16. *Hillerød,*
- *Nykøbing S.,*
- *Næstved,*
- *Svendborg,*
- *Hjørring,*
- *Fjerritslev,*
- *Nykøbing M.*

17. *Nakskov,*
- *N. Sundby.*

18. *Kjerteminde,*
- *Aalborg,*
- *Viborg,*
- *Odder,*
- *Esbjerg.*

19. *Randers.*

21. *Odense,*
- *Sindal,*
- *Aarhus,*
- *Tørring.*

22. *Nykøbing F,*
- *Faaborg,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Skanderborg,*

22. *Kolding.*

23. *Helsingør,*
- *Frederikssund,*
- *Nyborg,*
- *Hjørring,*
- *Mariager,*
- *Horsens.*

24. *Maribo,*
- *Bogense,*
- *Hjallerup,*
- *Møldrup St.,*
- *Vejle.*

25. *Nykøbing F.,*
- *Middelfart,*
- *Sjelbro Kro,*
- *Kolding,*
- *Esbjerg.*

26. *Assens,*
- *Randers.*

28 *Odense,*
- *Videbæk.*

29. *Nykøbing F.,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Kolding.*

A. Kornsorterne.

a. Rug, 1) Petkus-Rug (paa bedre Jord), 2) Bretagne-Rug (paa lettere Jord).

b Hvede, Tystofte Smaahvede II.

c. 2rd. Byg, Tystofte Prentice-Byg.

d. 6rd. Byg, Tystofte Korsbyg

e. Havre, 1) Svalöf Sejr-Havre, 2) Gul Næsgaard Havre.

Disse Stammer avles af og kan faas hos mange Landmænd Landet over.

B. Rodfrugterne.

a. Runkelroe Barres 1) Ferritslev IV fra Ferritslev Frøavlerforening, Ullerslev, 2) Rosted IV fra Frøavler P. Jørgensen, Rosted, Slagelse, Danske Landboforeningers Frøforsyning, Roskilde og A/S Trifolium, København K., 3) Sludstrup IV fra Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, København B., og Jens Eriksen, Rimkjærhus, Mørke.

b. Kaalroe, Bangholm, 1) Lyngby Stamme fra Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, 2) Pajbjerg Stamme fra Jens Hvidberg, Hundsballe, Struer, 3) Olsgaard Stamme fra Kr. Rasmussen, Olsgaard, Storehedinge, alle af Aargang 1909, 4) Klank Stamme fra Aktieselskabet Trifolium, 7 Ny Toldbodgade, København K, Aargang 1908.

Marts

3. Maaned **eller Tordmaaned har 31 Dage.** Aar 1916.

			Op F.		Højv.
O.	1	Albinus	6 6	Sol op 7 4′ n. 5 41′.	9 48
T.	2	Simplicius	6 22		10 47
F.	3	Kunigunde	6 33		11 37
L.	4	Adrianus	Ned E.	● n. M. 4 58′ Fm.	12 21

Fastelavn. Kristi Daab, Matth. 3, 13 til Enden.
2den Række, Luk. 18, 31 til Enden.

S.	5	Theophilus	8 5		0 40
M.	6	Gotfred	9 30		1 18
Ti.	7	Hv. Tirsdag	10 54	Perpetua	1 55
O.	8	Aske Onsdag	Ned F.	Beata Sol. op 6 46′ n. 5 56′.	2 33
T.	9	40 Riddere	12 16		3 12
F.	10	Ædel	1 33		3 57
L.	11	Thala	2 41	*Kronprins Frederik.* ◐ f. Kv. 7 33′ Eftm.	4 43

1. S. i Fasten. Jesus fristes af Djævelen, Matth. 4, 1—11.
2den Række, Luk. 22, 24—32.

S.	12	Gregorius	3 36	☾ fjernest Jorden.	5 35
M.	13	Macedonius	4 16		6 35
Ti.	14	Eutychius	4 44		7 39
O.	15	Zacharias	5 3	*Tamperdag* Sol. op 6 28′ n. 6 10′.	8 40
T.	16	Gudmund	5 17		9 36
F.	17	Gertrud	5 28		10 27
L.	18	Alexander	5 37		11 10

2. S. i Fasten. Den kananæiske Kvinde, Matth. 15, 21—28.
2den Række, Mark. 9, 17—29.

S.	19	Joseph	Op E.	○ f. M. 6 27′ Eftm.	11 52
M.	20	Gordius	7 59	*Jævndøgn, Foraar beg.*	0 12
Ti.	21	Benedictus	9 27		0 51
O.	22	Paulus	11 0	Sol. op 6 10′ n. 6 24′.	1 31
T.	23	Fidelis	Op F.		2 13
F.	24	Ulrica	12 31		2 59
L.	25	Mariæ Bebud.	1 54		3 53

3. S. i Fasten. Jesus drev en Djævel ud, Luk. 11, 14—28.
2den Række, Joh. 8, 42—51.

S.	26	Gabriel	2 59	◑ f. Kv. 5 22′ Eftm. ☾ nærmest Jorden	4 51
M.	27	Kastor	3 42		5 57
T.	28	Eustachius	4 10		7 9
O.	29	Jonas	4 28	Sol. op 5 52′ n. 6 38′.	8 19
T.	30	Qvirinus	4 41		9 23
F.	31	Balbina	4 51		10 19

Markedsfortegnelse for Marts 1916.

1. *Hillerød,*
- *Hvalsø,*
- *Svendborg,*
- *Hjørring,*
- *Skive,*
- *Ny Løgten.*

2. *Haslev,*
- *Nakskov,*
- *Glamsbjerg,*
- *Østervraa,*
- *Bjerringbro.*
- *Varde.*

3. *Roskilde,*
- *Skjelskør,*
- *Vordingborg,*
- *Ærøskjøbing,*
- *Hammel,*
- *Esbjerg,*

4. *Kjerteminde,*
- *Hjørring,*
- *Fredericia,*
- *Herning,*
- *Brørup.*

6. *Græsted,*
- *Odense,*
- *N. Sundby,*
- *Grenaa,*
- *Aarhus,*
- *Ribe.*

7. *Frederiksværk,*
- *Taastrup,*
- *Storehedinge,*
- *Slagelse,*
- *Nykøbing F.,*
- *Sakskjøbing,*
- *Bogense,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Hadsten,*

7. *Skanderborg,*
- *Kolding.*

8. *Frederikssund,*
- *Helsinge,*
- *Kjøge,*
- *Ejby,*
- *Hjørring,*
- *Skjørping,*
- *Kolind,*
- *Horsens.*

9 *Holbæk,*
- *Faaborg,*
- *Ebeltoft,*
- *Hobro,*
- *Vejle.*

10. *Sorø,*
- *Nyborg,*
- *Viborg,*
- *Rønde,*
- *Kolding,*
- *Esbjerg.*

11. *Ulstrup (Hornum St.),*
- *Randers,*
- *Silkeborg.*

13. *Stege,*
- *Odense,*
- *Brønderslev,*
- *Nibe,*
- *Thisted,*
- *Aarhus,*
- *Haderup,*
- *Skjern.*

14. *Skibby,*
- *Ringsted,*
- *Præstø,*
- *Nykøbing F.,*
- *Maribo,*
- *Aarup,*

14. *Aalborg,*
- *Nykøbing M.,*
- *Aarhus,*
- *Skanderborg,*
- *Give,*
- *Kolding,*
- *Vemb.*

15. *Hillerød,*
- *Næstved,*
- *Svendborg,*
- *Hjørring,*
- *Bælum,*
- *Horsens,*
- *Holstebro.*

16. *Nakskov,*
- *Rudkjøbing,*
- *Aalestrup,*
- *Høver Kro,*
- *Vejle.*

17. *Roskilde,*
- *Ringe,*
- *Sindal,*
- *Kolding,*
- *Esbjerg.*

18. *Brobyværk,*
- *Middelfart,*
- *Randers.*

20. *Odense,*
- *Aarhus.*

21. *Storehedinge,*
- *Slagelse,*
- *Nykøbing F.,*
- *Sakskjøbing,*
- *Assens,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Skanderborg,*
- *Kolding•*

22. *Kalundborg,*

22. *Kjøge,*
- *Hjørring,*
- *Vegger St.,*
- *Horsens,*
- *Grindsted,*

23. *Holbæk,*
- *Hjallerup.*
- *Vejle.*

24. *Sorø,*
- *Skovsgaard St.*
- *Allingaabro,*
- *Odder,*
- *Kolding,*
- *Esbjerg.*

25. *Farsø.*

27. *Odense,*
- *Frøstrup St.,*
- *Lemvig.*

28. *Slangerup,*
- *Ringsted,*
- *Fakse,*
- *Nykøbing F.,*
- *Rødby,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Kolding,*
- *Varde.*

29. *Frederikssund,*
- *Gjørlev,*
- *Maribo,*
- *Hjørring,*
- *V. Hassing,*
- *Struer,*

30. *Tranebjerg,*
- *Nysted,*
- *Pandrup,*

31. *Nørre Saltum,*
- *Esbjerg.*

---

c. Turnips I, Yellow Tankard, 1) Pajbjerg IV fra Jens Hvidbjerg, 2) Amagergaard IV fra Aktieselskabet Trifolium. II, Fynsk Bortfelder, 1) Hundslev IV fra Frøavler Jakob Hansen, Hundslev, Ladby, 2) Amagergaard IV fra Aktieselskabet Trifolium.

d. Gulerod I, Champion, 1) Pajbjerg Stamme fra Jens Hvidberg, 2) Annebjerggaard Stamme fra L. Wiboltt, Nakskov, begge af Aargang 1909. II, Stensballe: Helgenæs IV fra Fr. Dreyer, Aarhus. III, James: Hinnerupgaard IV fra Aktieselskabet L. Dæhnfeldt, Odense.

De med Romertal IV betegnede Stammer er 1. Klasses Stammer fra den med 1913 afsluttede første treaarige Stammeforsøgsrække.

April

4. Maaned eller Faaremaaned har 30 Dage. Aar 1916.

		Op F.		Højv.
L. 1	Hugo	5 0		11 5

Midfaste. Jesus bespiser 5000 Mand, Joh. 6, 1—15.
2den Række, Joh. 6, 35—51.

S. 2	Theodosius	Ned E.	● n. M. 5 21′ Eftm.	11 48
M. 3	Nicætas	8 28		0 8
Ti. 4	Ambrosius	9 51		0 47
O. 5	Irene	11 10	Sol. op 5 34′ n. 6 53′.	1 27
T. 6	Sixtus	Ned F.		2 6
F. 7	Egesippus	12 23		2 47
L. 8	Janus	1 25	*Christian IX. Føds.*	3 31

5. S. i Fasten. Gabriel Engel udsendes, Luk. 1, 26—38.
2den Række, Luk. 1, 46—56.

S. 9	Procopius	2 11	☾ fjernest Jorden.	4 17
M. 10	Ezechiel	2 43	◐ f. Kv. 3 36′ Eftm.	5 6
Ti. 11	Leo	3 6		5 59
O. 12	Julius	3 22	Sol. op 5 16′ n. 7 7′.	6 56
T. 13	Justinus	3 34		7 53
F. 14	Tiburtius	3 44		8 50
L. 15	Olympia	3 53		9 43

Palmesøndag. Jesu Indtog i Jerusalem, Matth. 21, 1—9.
2den Række, Mark. 14, 3—9.

S. 16	Mariane	4 2		10 32
M. 17	Anicetus	4 11		11 19
Ti. 18	Eleutherius	Op E.	○ f. M. 6 8′ Form.	12 4
O. 19	Daniel	10 7	Sol. op 4 58′ n. 7 21′.	0 27
T. 20	Skærtorsdag	11 36	Sulpicius	1 14
F. 21	Langfredag	Op F.	Florentius ☾ nærmest Jorden.	2 3
L. 22	Cajus	12 50		2 54

Paaske. Kristi Opstandelse, Mark. 16, 1—7. 2den Række, Matth. 28, 1—8.

S. 23	Paaskedag	1 41	Georgius	3 49
M. 24	2. Paaskedag	2 13	Albertus ◑ f. Kv. 11 38′ Eftm.	4 45
Ti. 25	Mark. Evang.	2 33		5 45
O. 26	Cletus	2 48	Sol. op 4 42′ n. 7 35′.	6 47
T. 27	Ananias	2 59	*Flyttedag.*	7 50
F. 28	Vitalis	3 8		8 50
L. 29	Peter Martyr	3 17		9 44

1. S. e. Paaske Jesus kom ind ad lukte Døre, Joh. 20, 19 til Enden.
2den Række, Joh. 21, 15—19.

S. 30	Severus	3 27		10 32

Markedsfortegnelse for April 1916.

1. *Hjørring,*
- *Randers.*
3. *Græsted,*
- *Jyderup,*
- *Odense,*
- *Gudumholm,*
- *Fjerritslev,*
- *Brande.*
4. *Farum,*
- *Frederiksværk,*
- *Storehedinge,*
- *Slagelse,*
- *Nykøbing F.,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Hadsten,*
- *Kolding.*
5. *Hillerød,*
- *Fuglebjerg,*
- *Middelfart,*
- *Sæby,*
- *Hjørring,*
- *Hadsund,*
- *Kjellerup,*
- *Ny Løgten,*
- *Horsens.*
6. *Østervraa,*
- *Aabybro,*
- *Bjerringbro,*
- *Vejle.*
7. *Roskilde,*
- *Ruds-Vedby,*
- *Vordingborg,*
- *Agersted,*
- *Aars,*
- *Tørring,*
- *Esbjerg.*
8. *Læsø,*
8. *Løkken,*
- *Løgstør,*
- *Vilsund,*
- *Silkeborg,*
- *Vorbasse.*
10. *Pedersker,*
- *Odense,*
- *Brønderslev,*
- *Thisted.*
11. *Ringsted,*
- *Præstø,*
- *Nykøbing F.,*
- *Aalborg,*
- *Nykøbing M.,*
- *Aarhus,*
- *Kolding,*
- *Herning.*
12. *Frederikssund,*
- *Helsinge,*
- *Kjøge,*
- *Hjørring,*
- *Skjørping,*
- *Skive,*
- *Møldrup St.,*
- *Trustrup,*
- *Børkop,*
- *Dalager.*
13. *Holbæk,*
- *Nysted,*
- *Frederikshavn,*
- *Hobro,*
- *Holsted.*
14. *Sorø,*
- *Flauenskjold,*
- *Dronninglund.*
- *Skals,*
- *Sjelbro Kro,*
- *N. Snede,*
14. *Esbjerg.*
15. *V. Hjermitslev,*
- *Hørdum,*
- *Viborg,*
- *Agerbæk.*
17. *Helsingør,*
- *Ø. Marie Kirke*
- *Odense,*
- *Halvrimmen,*
- *Vraa St.,*
- *Durup,*
- *Billund,*
- *Bramminge.*
18. *Hørsholm,*
- *Svinninge,*
- *Nykøbing F.,*
- *Aalborg,*
- *Hvidbjerg,*
- *Karup,*
- *Glæsborg,*
- *Aarhus,*
- *Kolding,*
- *N. Nebel.*
19. *Hillerød,*
- *Ølstykke,*
- *Nykøbing S.,*
- *Næstved,*
- *Hjørring,*
- *Aalestrup,*
- *Ry,*
- *Aulum,*
- *Bækmarksbro,*
- *Esbjerg.*
25. *Clemens Kro,*
- *Veksø,*
- *Uggerløse Kro,*
- *Nykøbing F.,*
25. *Odense,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Kolding,*
- *Uldum,*
- *Bording St.,*
- *Holstebro.*
26. *Frederikssund,*
- *Nykøbing F.,*
- *Hjørring,*
- *Dybvad,*
- *Nibe,*
- *Rødkjærsbro,*
- *Østbirk,*
- *Ulfkjær,*
- *Vejen.*
27. *Hjallerup,*
- *Havndal,*
- *Hammel,*
- *Kolding,*
- *Ringkjøbing,*
- *Ribe.*
28. *N.-Sundby,*
- *Viborg,*
- *Odder,*
- *Give,*
- *Esbjerg,*
- *Lunderskov,*
- *Varde.*
29. *Ulstrup (Hornum St.),*
- *Ny Soelbjerg Kro,*
- *Hornsyld,*
- *Gadbjerg,*
- *Ølgod.*

C. Græsmarksplanterne.

a. I, Tidlig Rødkløver, 1—2) Tystofte Stammerne Nr. 70 og Nr. 71 fra Forsøgsstationen ved Tystofte, Tjæreby, II, Sildig Rødkløver, 1) Tjæreby Stamme fra A. Hansen, Tjæreby, Haslev, 2) Frøslev Stamme fra H. P. Nielsen, Frøslev, Storehedinge, 3) Nørreby Stamme fra J. P. Nielsen, Nørreby, Møen.

b. Hvidkløver, Morsø Stamme fra Chr. Dissing, Vester Jølby, Mors.

c. Alm. Rajgræs, Lundbæk Stamme fra Bichel, Lundbæk, Gramrode.

d. Italiensk Rajgræs, Tystofte Stamme Nr. 152 fra Forsøgsstationen ved Tystofte.

Maj

5. Maaned — eller Majmaaned har 31 Dage. — Aar 1916.

			Op F.		Højv.
M.	1	Phil. og Jacob	3 38	Voldermisse	11 18
Ti.	2	Athanasius	Ned E.	● n. M. 6 29′ Form.	12 2
O.	3	Korsmisse	10 7	Sol. op 4 26′ n. 7 49′.	0 22
T.	4	Florian	11 12		1 3
F.	5	Gothard	Ned F.	*De lyse Nætter begynder.*	1 44
L.	6	Joh. a Port.	12 4		2 25
2. S. e. Paaske. Jesus er en god Hyrde, Joh. 10, 11—16. 2den Række, Joh. 10, 22—30.					
S.	7	Flavia	12 42	☾ fjernest Jorden.	3 6
M.	8	Stanislaus	1 8		3 50
Ti.	9	Caspar	1 26		4 33
O.	10	Gordianus	1 40	Sol. op 4 11′ n. 8 2′. ◐ f. Kv. 9 47′ Form.	5 18
T.	11	Mamertus	1 50		6 8
F.	12	Pancratius	2 0		7 1
L.	13	Ingenuus	2 8		7 58
3. S. e. Paaske. Kristi Bortgang til Faderen, Joh. 16, 16—22. 2den Række, Joh. 14, 1—11.					
S.	14	Kristian	2 17		8 57
M.	15	Sophie	2 28		9 56
Ti.	16	Sara	2 42		10 50
O.	17	Bruno	Op E.	Sol. op 3 58′ n. 8 15′. ○ f. M. 3 11′ Eftm.	11 45
T.	18	Erik	10 32		0 12
F.	19	Bededag	11 33	Potentiana ☾ nærmest Jorden.	1 4
L.	20	Angelica	Op F.		1 56
4. S. e. Paaske. Den Helligaands Sendelse, Joh. 16, 5—15. 2den Række, Joh. 8, 28—36.					
S.	21	Helene	12 13		2 48
M.	22	Castus	12 38		3 39
Ti.	23	Desiderius	12 54		4 28
O.	24	Esther	1 7	Sol. op 3 47′ n. 8 27′. ◑ f. Kv. 6 16′ Form.	5 19
T.	25	Urbanus	1 17		6 14
F.	26	Beda	1 26		7 11
L.	27	Lucian	1 35		8 8
5. S. e. Paaske. Beder i Jesu Navn, Joh. 16, 23—28. 2den Række, Joh. 17, 1—11.					
S.	28	Vilhelm	1 46		9 7
M.	29	Maximinus	1 59		10 2
Ti.	30	Vigand	2 18		10 51
O.	31	Petronella	2 43	Sol. op 3 38′ n. 8 37′. ● n. M. 8 37′ Eftm.	11 39

Markedsfortegnelse for Maj 1916.

1. *Græsted,*
- *Odense,*
- *Sindal,*
- *Gjerlev,*
- *Høver Kro,*
- *Horsens,*
- *Egtved,*
- *Tarm.*

2. *Hillerød,*
- *Frederiksværk,*
- *Slagelse,*
- *Taastrup,*
- *Nykøbing F.,*
- *Glamsbjerg,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Hadsten,*
- *Vejle,*
- *Kolding,*
- *Vinderup.*

3 *Roskilde,*
- *Hjørring,*
- *Ny Løgten,*
- *Fredericia.*

4. *Otterup St.,*
- *Østervraa,*
- *Bjerringbro,*
- *Vildbjerg,*
- *Brørup,*
- *Ribe.*

5. *Skjelskør,*
- *Vordingborg,*

5. *Allingaabro,*
- *Esbjerg.*

6. *Frøstrup St.,*
- *Randers,*
- *Brædstrup,*
- *Kolding,*
- *Holstebro,*
- *Ansager.*

8. *Kallundborg,*
- *Hvalsø,*
- *Odense,*
- *Brønderslev,*
- *Hadsund,*
- *Thisted,*
- *Aarhus,*
- *Tørring,*
- *Bredsten,*
- *Varde.*

9. *Ringsted,*
- *Præstø,*
- *Nykøbing F.,*
- *Bogense,*
- *Aalborg,*
- *Roslev,*
- *Mørke,*
- *Aarhus,*
- *Silkeborg,*
- *Kolding.*

10. *Frederikssund,*
- *Helsinge,*
- *Haslev,*
- *Aarup,*
- *Hjørring,*
- *Hvalpsund,*
- *Kolind,*
- *Bryrup,*
- *Faarvang St.,*
- *Kibæk.*

11. *Skjørping,*
- *Skive,*
- *Thorup Pakh.,*
- *S. Omme.*

12. *Hesselager,*
- *Hobro,*
- *Jellinge,*
- *Esbjerg.*

13. *Herning.*

15. *Slangerup,*
- *Sorø,*
- *Odense,*
- *Ans,*
- *Ry,*
- *Ribe.*

16. *Asnæs,*
- *Storehedinge,*
- *Nykøbing F.,*
- *Aalborg,*
- *Stoholm,*
- *Sjelbro Kro,*
- *Aarhus,*
- *Kolding.*

17. *Hillerød,*
- *Næstved,*
- *Svendborg,*
- *Hjørring,*
- *Ulstrup St.,*
- *Skanderborg,*
- *Foldingbro.*

18. *Kjøge,*
- *N. Aaby,*
- *Aabybro,*
- *Esbjerg.*

22. *Odense,*
- *Hammel.*

23. *Nykøbing F.,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Kolding.*

24. *Stubbekjøbing,*
- *Hjørring.*

26. *Marstal,*
- *Kjellerup,*
- *Vandel,*
- *Esbjerg.*

27. *Viborg.*

29. *Odense.*
- *Aars.*

30. *Nykøbing F.,*
- *Hjørring,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Kolding.*

31. *Hjørring.*

---

e. Hundegræs, Olsgaard Stamme fra Kr. Rasmussen, Olsgaard, Storehedinge.
f. Timothe, Møllekær Stamme fra H. Jensen, Møllekær, Rødvig.
g. Eng-Svingel, Lyngby Stamme Nr. 9 fra Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.
h. Eng-Rævehale, Lyngby Stamme fra Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Som det ses, har vi danske Stammer af alle Kornsorterne og Rodfrugtarterne, og disse bør altid benyttes; de kan alle faas i Handelen, forsaavidt man ikke selv fremavler dem.

Af Græsmarksplanterne findes der, som det vil fremgaa af Oversigten, endnu ikke danske Stammer af alle de Arter, som benyttes, idet der endnu ikke findes saadanne i Handelen af saa vigtige Bælgplanter som Alsikekløver, Humle-Sneglebælg, Alm. Kællingetand, Lucerne og Rundbælg og for Græssernes Vedkommende ikke af Draphavre, Fløjsgræs, Fioringræs m. fl.

Nogle af de nævnte Stammer af Græsmarksplanterne foreligger endnu ikke i saa store Mængder, at alle kan faa deraf; dette gælder

Juni

6. Maaned. eller Skærsommer har 30 Dage. Aar 1916.

			Ned E.		Højv.
T.	1	Kr. Himmelf.	9 59	Nikomedes	0 2
F.	2	Marcellinus	10 41		0 45
L.	3	Erasmus	11 10	*Fred. VIII Føds.* ☾ fjernest Jorden.	1 25

6. S. e. Paaske. Naar Trøsteren kommer, Joh. 15, 26—16, 4.
2den Række, Joh. 17, 20 til Enden.

S.	4	Optatus	11 31		2 4
M.	5	Bonifacius	11 46	*Grundlovsdag.*	2 41
Ti.	6	Norbertus	11 57		3 19
O.	7	Jeremias	Ned F.	Sol. op 3 31′ n. 8 45′.	3 57
T.	8	Medardus	12 7		4 37
F.	9	Primus	12 15	◐ f. Kv. 12 59′ Form.	5 20
L.	10	Onuphrius	12 24		6 10

Pinse. Hvo mig elsker, Joh. 14, 23 til Enden. 2den Række, Joh. 14, 15—21.

S.	11	Pinsedag	12 33	Barnab. Apost.	7 9
M.	12	2. Pinsedag	12 45	Basilius	8 14
Ti.	13	Cyrillus	1 2		9 23
O.	14	Rufinus	1 27	*Tamperdag.* Sol. op 3 28′ n. 8 51′.	10 31
T.	15	Vitus	Op E.	*Valdemarsdag.* ○ f. M. 10 42′ Eftm.	11 34
F.	16	Tycho	10 8	☾ nærmest Jorden.	0 4
L.	17	Botolphus	10 39		0 58

Trinitatis. Kristus og Nikodemus, Joh. 3, 1—15.
2den Række, Matth. 28, 18 til Enden.

S.	18	Leontius	10 59		1 48
M.	19	Gervasius	11 13		2 34
Ti.	20	Sylverius	11 24		3 19
O.	21	Albanus	11 34	*Solhverv, længste Dag, Sommer beg.* Sol. op 3 28′ n. 8 55′.	4 3
T.	22	10,000 Mart.	11 44	◑ s. Kv. 2 16′ Eftm.	4 47
F.	23	Paulinus	11 54		5 35
L.	24	St. Hansdag	Op F.		6 28

1. S. e. Trin. Den rige Mand, Luk. 16, 19 til Enden.
2den Række, Luk. 12, 13—21.

S.	25	Prosper	12 7		7 29
M.	26	Pelagius	12 23		8 31
Ti.	27	7 Sovere	12 46		9 32
O.	28	Eleonora	1 18	Sol. op 3 30′ n. 8 54′.	10 29
T.	29	Petr. Paulus	2 3		11 20
F.	30	Lucina	—	● n. M. 11 43′ Form.	12 5

Markedsfortegnelse for Juni 1916.

2. *Vordingborg*,
- *Hjallerup*,
- *Bjerringbro*.
- *Esbjerg*.
3. *Roskilde*,
- *Hjallerup*,
6. *Frederiksværk*,
- *Græsted*,
- *Slagelse*,
- *Nykøbing F.*,
- *Odense*,
- *Aalborg*,
- *Hurup*,
- *Allingaabro*,
- *Aarhus*,
- *Hadsten*,
- *Kolding*,
- *Haderup*.
7. *Hillerød*,
- *Kjøge*,
- *Kjerteminde*,
- *Hjørring*,
- *Thisted*,
- *Ny Løgten*.
8. *Maribo*,
8. *Ringe*,
- *Skjørping*,
- *Nykøbing M.*,
- *Trustrup*.
9. *Skive*,
- *Hobro*,
- *Silkeborg*,
- *Esbjerg*.
10. *Skanderborg*,
- *Lemvig*.
13. *Ringsted*,
- *Præstø*,
- *Nykøbing F.*,
- *Odense*,
- *Aalborg*,
- *Aarhus*,
- *Horsens*,
- *Kolding*,
- *Holstebro*.
14. *Frederikssund*,
- *Helsinge*,
- *Nykøbing S.*,
- *Hjørring*,
- *Kolind*,
- *Horsens*,
15. *Faaborg*,
- *Vejle*,
- *Ribe*.
16. *Rudkjøbing*,
- *Esbjerg*,
- *Varde*.
17. *Fjerritslev*.
19. *Holbæk*,
- *Odense*,
- *Brønderslev*,
- *Nibe*,
- *Randers*.
20. *Slangerup*,
- *Korsør*,
- *Nykøbing F.*,
- *Aalborg*,
- *Randers*,
- *Aarhus*,
- *Kolding*.
21. *Hillerød*,
- *Næstved*,
- *Hjørring*,
- *Grindsted*,
22. *Hjørring*,
- *Knudstrup*,
- *Ebeltoft*.
23. *Assens*,
- *Hjallerup*,
- *Skovsgaard St.*,
- *Herning*,
- *Esbjerg*,
- *Vejen*.
24. *Ulstrup (Hornum St.)*,
- *Frøstrup St.*,
- *Viborg*,
- *Videbæk*.
26. *Odense*,
- *Skjørping*.
27. *Sorø*,
- *Nykøbing F.*,
- *Aalborg*,
- *Aarhus*,
- *Kolding*.
28. *Hjørring*,
- *Hobro*.
29. *Grenaa*,
- *Laasby*.
30. *Randers*,
- *Esbjerg*.

---

særlig de nævnte Kløverstammer, medens de fleste Stammer af Græsserne vil kunne faas, naar Bestillingerne gøres paa rette Sted og ikke for sent; det er nemlig ikke alle Frøhandlere, der fører dem.

For de fleste Stammers Vedkommende gælder det, at Priserne for disse i Reglen er væsentlig højere end for Frø, der sælges uden Stammebetegnelse. Dels har Stamfrøet til Fremavlen været dyrere end almindeligt Frø, dels medfører det et betydeligt Arbejde og Ansvar under Dyrkningen at holde Stammen absolut fri for Indblanding af andre Plantearter og -Sorter. Selv med en betydelig Prisforhøjelse kan det imidlertid betale sig at bruge Frø af disse gode danske Stammer, idet Merudbyttet er saa stort, at det ofte kan svare sig at betale Stamfrøet med en Pris, der er mange Gange højere end den almindelige Pris for vedkommende Frøsort.

Kan man ikke faa Frø af danske Stammer eller Sorter, bør man vælge Frø fra de Steder i Udlandet, hvorfra det Frø er kommet, som ved Dyrkningsforsøgene paa Statens Forsøgsstationer har givet det bedste og det sikreste Udbytte. I den efterfølgende Tabel er der for hver af de almindelig brugte Frøsorter anført de Avlssteder, hvorfra saadant Frø stammer. (Hvor der er nævnt flere Avlssteder, er det førstnævnte det bedste. Hvor intet Avlssted er nævnt, udtaler Forsøgene endnu intet bestemt om, hvilket der er det bedste.)

At faa Frø fra det rette Avlssted er særlig vigtigt for Rødkløverens Vedkommende. Frø fra Vest-Europa (Frankrig, Storbritannien, Nederlandene) giver Planter, der her jævnlig gaar ud om Vinteren, og Planter efter italiensk Frø forsvinder saa godt som altid om Vinteren. Frø fra Lande med ligesaa haard eller haardere Vinter end

Juli

7. Maaned eller Ormemaaned har 31 Dage. Aar 1916.

		Ned E.		Højv.
L. 1	Theobaldus	9 37	☾ fjernest Jorden.	0 25
	2. S. e. Trin. Den store Nadvere, Luk. 14, 16—24. 2den Række, Luk. 14, 25 til Enden.			
S. 2	Mariæ Besøg.	9 53		1 4
M. 3	Cornelius	10 5	Solen fjernest Jorden.	1 40
Ti. 4	Ulricus	10 15		2 15
O. 5	Anshelmus	10 24	Sol. op 3 36′ n. 8 51′.	2 49
T. 6	Dion	10 32		3 24
F. 7	Lov. Aug.	10 41		4 2
L. 8	Kjeld	10 51	◐ f. Kv. 12 55′ Eftm.	4 42
	3. S. e. Trin. Det fortabte Faar, Luk. 15, 1—10. 2den Række, Luk. 15, 11 til Enden.			
S. 9	Sostrata	11 5		5 30
M. 10	Knud Konge	11 25		6 30
Ti. 11	Josva	11 56		7 43
O. 12	Henrik	Ned F.	Sol. op 3 44′ n. 8 45′.	9 3
T. 13	Margarethe	12 47		10 19
F. 14	Bonaventura	2 2		11 25
L. 15	Apostl. Del.	Op E.	○ f. M. 5 40′ Form. ☾ nærmest Jorden.	12 21
	4. S. e. Trin. Værer barmhjertige, Luk. 6, 36—42. 2den Række, Matth. 5, 43 til Enden.			
S. 16	Susanne	9 18		0 46
M. 17	Alexius	9 31		1 31
Ti. 18	Arnolphus	9 42		2 13
O. 19	Justa	9 52	Sol. op 3 54′ n. 8 36′.	2 53
T. 20	Elias	10 2		3 34
F. 21	Evenus	10 14		4 15
L. 22	Mar. Magd.	10 29	◑ s. Kv. 12 33′ Form.	5 1
	5. S. e. Trin. Jesus lærer af Skibet, Luk. 5, 1—11. 2den Række, Matth. 16, 13—26.			
S. 23	Apollinaris	10 50	*Hundedagene begynder.*	5 53
M. 24	Christina	11 19		6 54
Ti. 25	Jacobus	11 59		8 0
O. 26	Anna	Op F.	Sol. op 4 6′ n. 8 25′.	9 5
T. 27	Martha	12 55		10 5
F. 28	Aurelius	2 0	☾ fjernest Jorden.	10 55
L. 29	Oluf	3 12		11 40
	6. S. e. Trin. Farisæernes Retfærdighed, Matth. 5, 20—26. 2den Række, Matth. 19, 16—26.			
S. 30	Abdon	Ned E.	● n. M. 3 15′ Form.	0 1
M. 31	Germanus	8 25		0 38

Markedsfortegnelse for Juli 1916.

1. *Almindingen,*
- *Randers.*
3. *Roskilde,*
- *Odense,*
- *Thisted,*
- *Aarhus,*
- *Give.*
4. *Frederiksværk,*
- *Slagelse,*
- *Nykøbing F.,*
- *Rødby,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Hadsten,*
- *Salten,*
- *Kolding.*
5. *Hillerød,*
- *Slagelse,*
- *Bogense,*
- *Ørbæk,*
- *Hjørring,*
- *Ny Løgten,*
- *Silkeborg.*
6. *Nyborg,*
6. *Østervraa,*
- *Bjerringbro.*
7. *Vordingborg,*
- *Odense,*
- *Torup Pakhus,*
- *N. Snede,*
- *Fredericia,*
- *Esbjerg.*
8. *Middelfart.*
10. *Odense,*
- *Brønderslev.*
11. *Ringsted,*
- *Præstø,*
- *Nykøbing F.,*
- *Sakskjøbing,*
- *Aalborg,*
- *Mariager,*
- *Aarhus,*
- *Kolding.*
12. *Frederikssund,*
- *Helsinge,*
- *Hjørring,*
- *Kolind,*
14. *Esbjerg.*
17. *Helsingør,*
- *Odense.*
18. *Nykøbing F.,*
- *Ærøskjøbing,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Kolding.*
19. *Hillerød,*
- *Kallundborg,*
- *Næstved,*
- *Nykøbing F.,*
- *Hjørring,*
- *Løgstør,*
- *Tørring,*
- *Kolding.*
20. *Svendborg,*
- *Vesløs St.*
21. *Vilsund,*
- *Allingaabro,*
- *Esbjerg.*
22. *Nykøbing M.,*
- *Brædstrup.*
24. *Odense,*
- *Sindal,*
- *Skive.*
25. *Kjøge,*
- *Nykøbing F.,*
- *Aalborg,*
- *Viborg,*
- *Aarhus,*
- *Kolding*
26. *Ølstykke,*
- *Hjørring,*
- *Havndal,*
- *Holstebro.*
27. *Hjallerup,*
- *Hammel,*
- *Ringkjøbing.*
28. *Odder,*
- *Brande,*
- *Esbjerg.*
29. *Skjern.*
31. *Odense,*
- *Skanderborg,*
- *Bramminge.*

vor som Rusland og Mellemeuropas Bjærgegne (Böhmen, Schlesien, Galizien og tilgrænsende Landomraader) giver derimod Planter, som godt taaler vort Klima. Nu er det syd- og vesteuropæiske Frø ofte bedre høstet og derfor smukkere end Frø fra Øst-Europa, og da det tillige i Reglen er billigere, forstaar man, at der er Fare for i større eller mindre Mængde at faa dette mindre værdifulde Frø iblandet Frø fra de gode Avlssteder, hvis man ikke sikrer sig i saa Henseende.

Man maa ved Indkøbet stille bestemte Fordringer om, at Frøet skal være af den Stamme eller fra det Avlssted, som ifølge Forsøgene giver det bedste Udbytte, og Stammens Navn og Avlssted bør nøje angives paa Slutseddelen. I nogle Tilfælde kan Rigtigheden af disse Angivelser kontrolleres ved Undersøgelse af Frøet, i andre Tilfælde kun ved Dyrkningsforsøg.

For at faa Materiale til en saadan Kontrol bør man altid ved Modtagelsen af Frøet i 2 Vidners Nærværelse lade udtage en nøjagtig Gennemsnitsprøve af det leverede Frø, hvilken Prøve indsendes til Statsanstalten Dansk Frøkontrol, København V., hvor Poser, egnet til Forsendelse af Frø, med Prøveudtagningsregler og Erklæring om denne kan faas. Skulde Afgrøden efter det paagældende Frø give Anledning til at tro, at den garanterede Stamme eller det opgivne Avlssted ikke har været rigtig, kan den paa Dansk Frøkontrol opbevarede Prøve underkastes Undersøgelse der og om nødvendigt udsaas til Dyrkning paa en af Statens Forsøgsstationer eller andet dertil egnet Forsøgssted. Viser det sig ved Undersøgelsen eller Dyrkningsforsøget, at den garanterede Stamme eller Opgivelsen af Avlsstedet ikke har været rigtig, vil en passende Erstatning for det derved lidte Tab i Reglen kunne opnaas paa Grundlag af „Lov om Straf for urigtig Varebetegnelse".

August

8. Maaned eller Høstmaaned har 31 Dage. Aar 1916.

		Ned E.		Højv.
Ti. 1	Peders Fængs.	8 34		1 12
O. 2	Hannibal	8 42	Sol. op 4 18′ n. 8 12′.	1 45
T. 3	Nikodemus	8 51		2 18
F. 4	Dominikus	9 0		2 53
L. 5	Osvaldus	9 12		3 31

7. S. e. Trin. Jesus bespiser 4000 Mand, Mark. 8, 1—9.
2den Række, Matth. 10, 24—31.

S. 6	Kr. Forklar.	9 29	◐ f. Kv. 10 6′ Eftm.	4 14
M. 7	Donatus	9 54	*De lyse Nætter ophører.*	5 6
Ti. 8	Ruth	10 34		6 10
O. 9	Romanus	11 36	Sol. op 4 31′ n. 7 58′.	7 28
T. 10	Laurentius	Ned F.		8 52
F. 11	Herman	12 59		10 7
L. 12	Clara	2 36	☾ nærm. Jorden.	11 9

8. S. e. Trin. De falske Profeter, Matth. 7, 15—21.
2den Række, Matth. 7, 22 til Enden.

S. 13	Hippolytus	Op E.	○ f. M. 1 0′ Eftm.	12 1
M. 14	Eusebius	7 49		0 24
Ti. 15	Mariæ Himf.	7 59		1 6
O. 16	Rochus	8 10	Sol. op 4 45′ n. 7 42′.	1 45
T. 17	Anastatius	8 21		2 24
F. 18	Agapetus	8 35		3 4
L. 19	Sebaldus	8 54		3 47

9. S. e. Trin. Den utro Husfoged, Luk. 16, 1—9.
2den Række, Luk. 12, 32—48.

S. 20	Bernhard	9 20	◑ s. Kv. 1 53′ Eftm.	4 33
M. 21	Salomon	9 57		5 25
Ti. 22	Symphorian	10 47		6 25
O. 23	Zachæus	11 49	Sol. op 4 58′ n. 7 25′. *Hundedagene ender.*	7 30
T. 24	Bartholomæus	Op F.	☾ fjernest Jorden.	8 34
F. 25	Ludvig	12 59		9 33
L. 26	Irenæus	2 15		10 24

10. S. e. Trin. Jesus græder over Jerusalem, Luk. 19, 41 til Enden.
2den Række, Matth. 11, 16—24.

S. 27	Gebhardus	3 31		11 8
M. 28	Lovise	Ned E.	● n. M. 6 25′ Eftm.	11 48
Ti. 29	Joh. Halsh.	6 53		0 6
O. 30	Benjamin	7 1	Sol. op 5 12′ n. 7 8′.	0 41
T. 31	Bertha	7 10		1 15

Markedsfortegnelse for August 1916.

1. *Frederiksværk,*
- *Slagelse,*
- *Nykøbing F.,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Hadsten,*
- *Horsens,*
- *Kolding,*
- *Ribe.*

2. *Hillerød,*
- *Hjørring,*
- *Ny Løgten,*
- *Varde.*

3. *Bjerringbro,*
- *Vorbasse.*

4. *Vordingborg,*
- *Esbjerg.*

7. *Roskilde,*
- *Odense.*

8. *Ringsted,*
- *Præstø,*
- *Nykøbing F.,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Kolding.*

9. *Frederikssund,*
- *Hjørring,*
- *Trustrup.*

11. *Hobro,*
- *Esbjerg.*

14. *Græsted,*
- *Odense,*
- *Brønderslev.*

15. *Nykøbing F.,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Kolding.*

16. *Hillerød,*
- *Næstved,*
- *Hjørring.*

18. *Esbjerg.*

21. *Odense.*

22. *Nykøbing F.,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Kolding.*

23. *Hjørring.*

25. *Hjallerup,*
- *Esbjerg.*

26. *Viborg.*

28. *Odense,*
- *Vegger St.,*
- *Frøstrup St.*
- *Lemvig,*
- *Videbæk,*
- *Holsted.*

29. *Nykøbing F.,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Kolding,*
- *Ramme,*
- *Ringkjøbing.*

30. *Hjørring,*
- *Ulfkjær.*

31. *Østervraa,*
- *Dalager.*

Det er imidlertid ikke tilstrækkeligt at sikre sig, at det Frø, man udsaar, er af en god Stamme eller fra det rette Avlssted; man maa ogsaa sørge for, at Frøet er rent og har en god Spireevne. De fleste Forretninger garanterer en bestemt Renhed og Spireevne for de Frøvarer, de sælger. Foruden at vide, hvormeget rent Frø Varen indeholder, bør man imidlertid ogsaa vide, hvormeget Ukrudt der findes i Varen; man bør derfor af sin Frøhandler forlange Garanti for, at det leverede Frø ikke indeholder over en vis Brøkdel af en Procent Ukrudt. Til Vejledning for, hvilken Renhed og Spireevne og hvor lavt Ukrudtsindhold man kan forlange i de Frøvarer, man vil købe, skal her anføres Dansk Frøkontrols Gennemsnitstal for Prøver af Frøvarer, der i Aarene 1904—1914 er leveret til Landmænd.*)

Af første og fjerde Tal-Rubrik ses det, hvilken Renhed og Spireevne man kan forlange af middelgode Varer, medens anden Rubrik viser, hvor meget Ukrudt der findes i en saadan Vare; for saa godt som alle Frøsorter er det kun en Brøkdel af en Procent; det gælder ikke alene om at faa Frø med høj Renhed og Spireevne, men ogsaa med mindst mulig Ukrudt. I en Vare, der indeholder $^1/_2$ (0,5) pCt. Ukrudt, findes der fra 5000—50,000 Ukrudtsfrø pr. kg, alt efter Ukrudtsfrøets Størrelse. Af de mere ondartede Ukrudtsfrøsorter kan derfor selv et Indhold af $^1/_{10}$ (0,1) pCt. Ukrudt gøre Skade.

I tredie Rubrik er under Overskriften „Spirehastighed" anført, hvor stor en Del af Frøet der har spiret i omtrent $^1/_3$ af den for Undersøgelsen af Spireevnen fastsatte Tid. Det har altid sin store Betydning at faa Frø, der spirer hurtig, og særlig gælder det at være paapassende i saa Henseende ved Køb af Rodfrugtfrø, da det Frø, der spirer langsomt her, kun besværliggør og forsinker Udtyndingen.

Ved Køb af Frø maa man forlange Garanti for, at Frøets Renhed, Spirehastighed og Spireevne ikke er lavere og Ukrudtsindholdet ikke større end angivet i Gennemsnitstallene; men det er ikke nok hermed. Garanti uden Kontrol giver ingen Sikkerhed.

*) Se Tabellen, som følger efter denne Afhandling.

September

9. Maaned — eller Fiskemaaned har 30 Dage. — Aar 1916.

			Ned E.		Højv.
F.	1	Ægidius	7 22		1 50
L.	2	Elisa	7 37		2 28

11. S. e. Trin. Farisæeren og Tolderen, Luk. 18, 9—14.
2den Række, Luk. 7, 36 til Enden.

S.	3	Seraphia	7 59		3 10
M.	4	Theodosia	8 32		3 59
Ti.	5	Regina	9 24	◐ f. Kv. 5 27′ Form.	4 56
O.	6	Magnus	10 36	Sol. op 5 25′ n. 6 50′.	6 4
T.	7	Louise	Ned F.		7 21
F.	8	Mariæ Føds.	12 6		8 38
L.	9	Gorgonius	1 42	☾ nærmest Jorden.	9 49

12. S. e. Trin. Den Døve og Stumme, Mark. 7, 31 til Enden.
2den Række, Matth. 12, 31—42.

S.	10	Burchhardt	3 18		10 44
M.	11	Hillebert	4 52	○ f. M. 9 31′ Eftm.	11 34
Ti.	12	Guido	Op E.		12 16
O.	13	Cyprianus	6 28	Sol. op 5 39′ n. 6 32′.	0 37
T.	14	† Ophøjelse	6 42		1 16
F.	15	Eskild	6 59		1 55
L.	16	Euphemia	7 22		2 36

13. S. e. Trin. Samaritaneren og Leviten, Luk. 10, 23—37.
2den Række, Matth. 20, 20—28.

S.	17	Lambertus	7 55		3 21
M.	18	Titus	8 40		4 8
Ti.	19	Constantia	9 38	◑ s. Kv. 6 35′ Form.	4 59
O.	20	Tobias	10 46	*Tamperdag.* Sol. op 5 52′ n. 6 13′.	5 55
T.	21	Matthæus	11 59	☾ fjernest Jorden.	6 56
F.	22	Mauritius	Op F.		7 57
L.	23	Linus	1 15	*Jævndøgn. Efteraar begynder.*	8 53

14. S. e. Trin. De 10 Spedalske, Luk. 17, 11—19.
2den Række, Joh. 5, 1—15.

S.	24	Tecla	2 31		9 45
M.	25	Cleophas	3 48		10 29
Ti.	26	Adolph	5 5	*Christian X. Føds.*	11 10
O.	27	Cosmus	Ned E.	● n. M. 8 34′ Form. / Sol. op 6 6′ n. 5 55′.	11 50
T.	28	Venceslaus	5 31		0 9
F.	29	St. Michael	5 45		0 47
L.	30	Hieronymus	6 5		1 28

Markedsfortegnelse for September 1916.

1. *Skjelskør,*
- *Vordingborg,*
- *Herning,*
- *Esbjerg.*
2. *Herning.*
4. *Græsted,*
- *Roskilde,*
- *Odense,*
- *Brønderslev,*
- *Hurup.*
5. *Frederiksværk,*
- *Hvalsø,*
- *Ringsted,*
- *Nykøbing F.,*
- *Aalborg,*
- *Thisted,*
- *Allingaabro,*
- *Aarhus,*
- *Hadsten,*
- *Kolding.*
6. *Hillerød,*
- *Kjøge,*
- *Hjørring,*
- *Aars,*
- *Hadsund,*
- *Ny Løgten,*
7. *Skovsgaard St.*
- *Bjerringbro,*
- *Ry,*
- *Grindsted.*
8. *Læsø,*
- *Fjerritslev,*
- *Randers,*
- *Give,*
- *Struer,*
- *Esbjerg.*
9. *Skive,*
- *Randers,*
- *Gadbjerg,*
- *Ribe.*
11. *Odense,*
- *Flauenskjold,*
- *Nibe,*
- *Møldrup St.,*
- *Bredsten,*
- *Holstebro,*
- *Vejen.*
12. *Slagelse,*
- *Præstø,*
- *Nykøbing F.,*
- *Aarup,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Skanderborg,*
- *Kolding,*
- *N. Nebel.*
13. *Frederikssund,*
- *Helsinge,*
- *Egeskov,*
- *Hjørring,*
- *Farsø,*
- *V. Hassing,*
- *Kolind,*
- *Tarm.*
14. *Aabybro,*
- *Aalestrup,*
- *Varde.*
15. *Haslev,*
- *Vraa St.,*
- *Vesløs St.,*
- *Karup,*
- *Odder,*
- *Bække,*
- *Esbjerg.*
16. *Tværsted,*
- *Løgstør,*
- *Kolding.*
18. *Asnæs,*
- *Odense,*
- *Sæby,*
- *Ulstrup (Hornum St.),*
- *Thorup Pakh.,*
- *Haderup,*
- *Billund.*
19. *Kallundborg,*
- *Kjøge,*
- *Nykøbing F.,*
- *Maribo,*
- *Aalborg,*
- *Ulstrup St.,*
- *Rønde,*
- *Aarhus,*
- *Kolding,*
- *Vildbjerg.*
20. *Hillerød,*
- *Næstved,*
- *Sorø,*
- *Nysted,*
- *Assens,*
- *Hjørring,*
- *Skjørping,*
- *Stoholm,*
- *Bryrup.*
21. *Middelfart,*
- *LøkkensvejKro,*
- *Durup,*
- *Ebeltoft.*
- *Hobro,*
- *Lunderskov.*
22. *Roskilde,*
- *Hesselager,*
- *Sindal,*
- *Vilsund,*
- *Rødkjærsbro,*
- *Hobro,*
- *Esbjerg.*
23. *Hjørring,*
- *Nykøbing M.,*
- *Skals.*
25. *Odense,*
- *Gudumholm,*
- *Hals,*
- *Viborg,*
- *Høver Kro,*
25. *Brande.*
26. *Ringsted,*
- *Svinninge,*
- *Nykøbing F.,*
- *Bogense,*
- *Frederikshavn,*
- *Aalborg,*
- *Viborg,*
- *Aarhus,*
- *Jellinge,*
- *Kolding.*
27. *Nykøbing S.,*
- *Ejby,*
- *Hjørring,*
- *Agersted,*
- *Frøstrup St.,*
- *Kjellerup,*
- *Hornsyld,*
- *Kibæk.*
28. *Stege,*
- *Hjallerup,*
- *Pandrup,*
- *Hørdum,*
- *Glæsborg,*
- *Silkeborg,*
- *Uldum,*
- *Brørup.*
29. *Stege,*
- *Marstal,*
- *Aars,*
- *Thisted,*
- *Grenaa,*
- *Havndal,*
- *Horsens,*
- *Esbjerg.*
30. *N. Aaby,*
- *Halvrimmen,*
- *Hvidbjerg,*
- *Randers,*
- *Vejle,*
- *Foldingbro.*

Enhver, der køber Frø, bør derfor lade en nøjagtig Gennemsnitsprøve (paa ca. 1/8 kg) af en eller flere af de leverede Frøsorter efterundersøge ved Statsanstalten Dansk Frøkontrol og paa Forhaand forlange Erstatning af Sælgeren efter Frøkontrollens Regler, hvis denne Undersøgelse skulde vise, at Frøet ikke svarer til Garantien. Man kan ogsaa ved at foretage samlede Indkøb i Foreninger skaffe sig en mere virksom Kontrol.

Enhver reel Forretning gaar ind paa disse Leveringsbetingelser; flere Forretninger tilstaar fri Efteranalyse ved Dansk Frøkontrol (Analysetakster 1—7 Kr.). 14 Frøforretninger har særlig Over-

Oktober

10. Maaned eller Sædemaaned har 31 Dage Aar 1916.

15. S. e. Trin. Ingen kan tjene to Herrer, Matth. 6, 24 til Enden.
2den Række, Luk. 10, 38 til Enden.

			Ned E.		Højv.
S.	1	Remigius	6 35		2 15
M.	2	Ditlev	7 21		3 3
Ti.	3	Mette	8 27		3 55
O.	4	Franciscus	9 49	Sol. op 6 19′ n. 5 37′. ◐ f. Kv. 12 1′ Eftm.	4 51
T.	5	Placidus	11 21		5 53
F.	6	Broderus	Ned F.	☾ nærmest Jorden.	7 1
L.	7	Amalia	12 54		8 10

16. S. e. Trin. Enkens Søn af Nain, Luk. 7, 11—17.
2den Række, Joh. 11, 19—45.

S.	8	Ingeborg	2 25		9 16
M.	9	Dionysius	3 55		10 13
Ti.	10	Gereon	5 24		11 3
O.	11	Fred. 4. Fødsel	Op E.	Sol. op 6 33′ n. 5 19′. ○ f. M. 8 1′ Form.	11 47
T.	12	Maximilian	5 3		0 8
F.	13	Angelus	5 24		0 49
L.	14	Calixtus	5 53		1 30

17. S. e. Trin. Den Vatersottige, Luk. 14, 1—11. 2den Række, Mark. 2, 14—22.

S.	15	Hedevig	6 34		2 13
M.	16	Gallus	7 27		2 57
Ti.	17	Florentinus	8 32	*Flyttedag.*	3 42
O.	18	Luc. Evang.	9 43	Sol. op 6 48′ n. 5 1′.	4 30
T.	19	Balthasar	10 58	◑ f. Kv. 2 9′ Form. ☾ fjernest Jorden	5 19
F.	20	Felicianus	Op F.		6 13
L.	21	11,000 Jomfruer	12 13		7 8

18. S. e. Trin. Hvis Søn er Kristus, Matth. 22, 34 til Enden.
2den Række, Joh. 15, 1—11.

S.	22	Cordula	1 29		8 3
M.	23	Søren	2 45		8 56
Ti.	24	Proclus	4 2		9 47
O.	25	Crispinus	5 23	Sol. op 7 2′ n. 4 45′	10 33
T.	26	Amandus	Ned E.	● n. M. 9 37′ Eftm.	11 19
F.	27	Sem	4 10	*Prins Valdemar.*	12 4
L.	28	Simon og Judas	4 37		0 28

19. S. e. Trin. Den Værkbrudne, Matth. 9, 1—8.
2den Række, Joh. 1, 35 til Enden.

S.	29	Narcissus	5 19		1 14
M.	30	Absalon	6 19		2 3
Ti.	31	Reformat. Beg.	7 38	*Enkedronning Louise.* ☾ nærmest Jorden.	2 53

Markedsfortegnelse for Oktober 1916.

2. Græsted,
- Odense,
- Aalbæk,
- Dronninglund,
- Skive,
- Hammel,
- Ribe.

3 Frederiksværk,
- Taastrup,
- Slagelse,
- Nykøbing F ,
- Nakskov,
- Faaborg,
- Aalborg,
- Aarhus,
- Hadsten,
- Østbirk,
- Kolding,
- Lemvig,
- Aulum.

4. Hillerød,
- Kjøge,
- Nykøbing F.,
- Ringe,
- Hjørring,
- Hadsund,
- Ny Løgten,
- Tørring,
- Vinderup,
- Bækmarksbro.

5. Ruds-Vedby,
- Tranebjerg,
- Ærøskjøbing,
- Østervraa,
- Nibe,
- Bjerringbro,
- Mariager,
- Egtved,
- Holstebro.

6. Skibby,

6. Fuglebjerg,
- Vordingborg,
- Sakskjøbing,
- Løkken,
- Gjerlev,
- Børkop,
- Agerbæk,
- Esbjerg.

7. N.-Sundby,
- Hvalpsund,
- Herning,
- Ansager.

9. Jyderup,
- Pedersker,
- Odense,
- Brønderslev,
- Ans,
- Ringkøbing,
- Bramminge.

10. Farum,
- Ringsted,
- Præstø,
- Nykøbing F.,
- Glamsbjerg,
- Sæby,
- Aalborg,
- Aarhus,
- Kolding,
- Tarm,
- Ribe.

11. Frederikssund,
- Helsinge,
- Svendborg,
- Dybvad,
- Hjørring,
- Thisted,
- Trustrup,
- Varde.

12. Otterup St.,
- Frederikshavn,

12. Roslev.

13. Sorø,
- Nyborg,
- Aabybro,
- Nykøbing M.,
- Allingaabro,
- Kolding,
- Esbjerg.

14. Kjerteminde,
- Bælum,
- Fjerritslev.

16. Østermarie K.,
- Odense,
- Løgstør,
- Vandel.

17. Holbæk,
- Nykøbing F.,
- Rødby,
- Aalborg,
- Aarhus,
- Kolding.

18. Hillerød,
- Næstved,
- Brobyværk,
- Hjørring,
- Ryom,
- Ry.

19. Skjørping,
- Kjellerup,
- Mørke,
- Ulfkjær.

20. Helsingør,
- Storehedinge,
- Sindal,
- Hobro,
- Brædstrup,
- Hammel,
- Esbjerg.

21. Hjørring,

21. Viborg,
- Videbæk.

23. Clemens Kro,
- Odense,
- Jerslev,
- Ulstrup (Hornum St.),
- Silkeborg,
- Ny Soelbjerg Kro,
- S.-Omme,
- Ribe.

24. Nykøbing F.,
- Nakskov,
- Aalborg,
- Aarhus,
- Skanderborg,
- Kolding.

25. Kjøge,
- Ølstykke,
- Hjørring,
- Horsens,
- Ølgod.

26. Stubbekøbing,
- Hjallerup,
- Sjelbro Kro,
- Give.

27. Hørsholm,
- Vejle,
- Esbjerg.

28. Randers.

30. Odense,
- Bording St.

31. Fakse,
- Nykøbing F.,
- Aalborg,
- Aarhus,
- Kolding.

---

enskomst med Dansk Frøkontrol om at kontrollere alle de Frøleveringer, for hvilke der ydes Garanti for Renhed, Spireevne o. l. Kontrollen foregaar paa den Maade, at disse Frøleverandører er forpligtede til at forelægge Dansk Frøkontrol Adresser paa samtlige indenlandske Købere af Frø, samtidig med at Frøvarerne tilsendes disse. Det skal endvidere opgives, hvilke Frøsorter og hvor meget der er leveret, samt med hvilken Garanti Frøet er solgt. Dansk Frøkontrol udvælger af de forelagte Adresser et Antal, fastsat under Hensyn til Omsætningens Størrelse, og retter skriftlig Opfordring til disse Kunder om, efter Frøkontrollens nærmere Angivelse, at indsende Prøver af en eller flere af de Frøsorter, som de har modtaget fra vedkommende Leverandør. Med Opfordringen sendes Poser som de

November

11. Maaned eller Slagtemaaned har 30 Dage. Aar 1916.

			Ned E.		Højv.
O.	1	Alle Helgen	9 8	Sol op 7 16' n. 4 29'.	3 47
T.	2	Alle Sjæle	10 39	◐ f. Kv. 6 51' Eftm.	4 42
F.	3	Hubertus	Ned F.		5 40
L.	4	Otto	12 9		6 43

20. S. e. Trin. Jesus prædiker om Salighed, Matth. 5, 1—12. 2den Række, Matth. 5, 13—16.

S.	5	Malachias	1 38		7 46
M.	6	Leonhardus	3 4		8 47
Ti.	7	Engelbrecht	4 29		9 43
O.	8	Claudius	5 54	Sol. op 7 32' n. 4 14'.	10 33
T.	9	Theodor	7 19	○ f. M. 9 18' Eftm.	11 21
F.	10	Luther	Op E.		12 6
L.	11	Morten Bisp	4 28		0 28

21. S. e. Trin. Den kongelige Mand. Joh. 4, 46—53, 2' Række, Joh. 4, 34—42

S.	12	Torkild	5 17		1 10
M.	13	Arcadius	6 18		1 52
Ti.	14	Frederik	7 28		2 34
O.	15	Leopold	8 41	Sol. op 7 46' n. 4 2'.	3 15
T.	16	Othenius	9 55	☾ fjernest Jorden.	3 57
F.	17	Anianus	11 10	◑ s. Kv. 11 1' Eftm.	4 39
L.	18	Hesychius	Op F.		5 24

22. S. e. Trin. De 10,000 Pund, Matth. 18, 23 til Enden. 2den Række, Matth. 18, 1—14.

S.	19	Elisabeth	12 24		6 13
M.	20	Volkmarus	1 40		7 7
Ti.	21	Mariæ Ofr.	2 58		8 4
O.	22	Cecilia	4 19	Sol op 8 0' n. 3 50'.	9 2
T.	23	Clemens	5 45		10 0
F.	24	Chrysogonus	7 15		10 55
L.	25	Catharina	Ned E.	● n. M. 9 50' Form.	11 49

23. S. e. Trin. Skattens Mønt, Matth. 22, 15—22, 2' Række, Mark. 12, 41 til Enden.

S.	26	Conradus	4 5		0 15
M.	27	Facundus	5 20	☾ nærmest Jorden.	1 7
Ti.	28	Soph. Magdal.	6 50		1 57
O.	29	Saturninus	8 23	Sol. op 8 14' n. 3 42'.	2 45
T.	30	Andreas	9 56		3 35

Markedsfortegnelse for November 1916.

1. *Hjørring,*
- *Ny Løgten,*
- *N.-Snede.*

2. *Hillerød,*
- *Veksø,*
- *Kallundborg,*
- *Nysted,*
- *Middelfart,*
- *Østervraa,*
- *Bjerringbro.*

3. *Frederikssund,*
- *Skjelskør,*
- *Vordingborg,*
- *Sakskjøbing,*
- *Svendborg,*
- *Flauenskjold,*
- *Aars,*
- *Esbjerg.*

4. *Faaborg,*
- *Fjerritslev.*

6. *Roskilde,*
- *Odense,*
- *Nibe.*

7. *Frederiksværk,*
- *Slagelse,*
- *Nykøbing F.,*
- *Bogense,*
- *Aalborg,*
- *Grenaa,*
- *Hadsten,*
- *Aarhus,*
- *Kolding,*
- *Kibæk.*

8. *Frederikssund,*
- *Helsinge,*
- *Slagelse,*
- *Haslev,*
- *Nykøbing F.,*
- *Aarup,*
- *Hjørring,*
- *Kolind,*
- *Mariager.*

9. *Hvalsø,*
- *Skjørping.*

10. *Sorø,*
- *Nyborg,*
- *Hobro,*
- *Esbjerg.*

11. *Rudkjøbing,*
- *Randers.*

13. *Odense,*
- *Brønderslev,*
- *Tim.*

14. *Ringsted,*
- *Præstø,*
- *Nakskov,*
- *Nykøbing F.,*
- *Assens,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Odder,*
- *Kolding,*
- *Skjern.*

15. *Hillerød,*
- *Næstved,*
- *Hjørring,*
- *Holsted.*

16. *Skive,*
- *Høver Kro.*

17. *Fredericia,*
- *Lemvig,*
- *Esbjerg.*

18. *Frøstrup St.,*
- *Holstebro,*
- *Grindsted.*

20. *Odense,*
- *Løgstør,*
- *Give,*

21. *UggerløseKro,*
- *Nykøbing F.,*
- *Rødby,*
- *Ringe,*
- *Aalborg,*
- *Rønde,*
- *Aarhus,*
- *Kolding,*
- *Ribe.*

22. *Kjerteminde,*
- *Hjørring,*
- *Aalestrup,*
- *Varde.*

23. *Svendborg,*
- *Hjallerup,*
- *Havndal,*
- *Silkeborg.*

24. *Faarvang St.*
- *Esbjerg.*

25. *Viborg.*

27. *Odense,*
- *Sindal.*

28. *Slangerup,*
- *Holbæk,*
- *Nykøbing F.,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Kolding.*

29. *Hjørring.*

---

førnævnte. De indkomne Prøver analyseres for Leverandørens Regning. Ved Arbejdsaarets Slutning affattes der en Oversigt over Analyseresultaterne af de indkaldte Prøver af Leveringer fra hver Forretning for sig, sammenstillede med Garantitallene. Endvidere anføres de Mangler i henholdsvis Renhed og Spireevne, der er saa store, at de efter Dansk Frøkontrols Regler medfører Erstatning. Hver Indsender af Prøver faar en saadan Oversigt tilstillet, paa hvilken Analyseresultatet af den eller de fra samme modtagne Prøver er tydeligt understreget. Forretningerne er i Henhold til Overenskomsten forpligtede til at sende Oversigten til alle deres Købere af Frø, for hvilket der er ydet Garanti.

De Forretninger, der i 1914—15 lader sig kontrollere, er følgende, ordnede efter Antallet af kontrollerede Prøver i 1913—14:

Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, København B.,

Danske Landboforeningers Frøforsyning, Roskilde,

Fr. Dreyer, Aarhus,

Aktieselskabet Trifolium, København og Randers,

Frøkontoret for undersøgt Markfrø, Kolding,

Chr. Olsen, Odense,

Jens Hansen, Havnlev, Rødvig,

M. Jørgensen, Grejsdalen, Vejle,

Langelands Frøavls-Kompagni, Rudkøbing,

December

12. Maaned eller Kristmaaned har 31 Dage. Aar 1916.

		Ned E.		Højv.
F. 1	Arnold	11 25		4 23
L. 2	Bibiana	Ned F.	◐ f. Kv. 2 56′ Form.	5 13

1. S. i Advent. Jesu Indtog i Jerusalem, Matth. 21, 1—9.
2den Række, Luk. 4, 16—30.

S. 3	Svend	12 51		6 8
M. 4	Barbara	2 16		7 7
Ti. 5	Sabina	3 39		8 9
O. 6	Nikolaus	5 2	Sol op 8 24′ n. 3 36′.	9 9
T. 7	Agathon	6 23		10 8
F. 8	Mariæ Undf.	7 39		11 0
L. 9	Rudolph	Op E.	○ f. M. 1 44′ Eftm.	11 47

2. S. i Advent. Tegn i Sol og Maane, Luk. 21, 25—36.
2den Række, Matth. 25, 1—13.

S. 10	Judith	4 6		0 11
M. 11	Damasus	5 13		0 53
Ti. 12	Epimachus	6 25		1 33
O. 13	Lucia	7 40	☾ fjernest Jorden. Sol op 8 33′ n. 3 34′.	2 10
T. 14	Crispus	8 54		2 47
F. 15	Nikatius	10 7		3 23
L. 16	Lazarus	11 21		4 0

3. S. i Advent. Johannes i Fængsel, Matth. 11, 2—10.
2den Række, Luk. 1, 67 til Enden.

S. 17	Albina	Op F.	◑ f. Kv. 7 6′ Eftm.	4 38
M. 18	Lovise	12 34		5 21
Ti. 19	Nemesius	1 54		6 11
O. 20	Abraham	3 15	Sol op 8 39′ n. 3 35′. *Tamperdag.*	7 11
T. 21	Thomas	4 41		8 19
F. 22	Japetus	6 11	*Solhverv, korteste Dag, Vinteren beg.*	9 28
L. 23	Torlacus	7 32		10 35

4. S. i Advent. Johannis Vidnesbyrd, Joh. 1, 19—28.
2den Række, Joh. 3, 25 til Enden.

S. 24	Adam	Ned E.	*Dronning Alexandrine.* ● n. M. 9 31′ Eftm.	11 37
M. 25	Juledag	4 18		0 6
Ti. 26	St. Stephan	5 54	☾ nærmest Jorden.	0 58
O. 27	Joh. Evangel.	7 32	Sol op 8 42′ n. 3 40′	1 46
T. 28	Børnedag	9 4		2 31
F. 29	Noah	10 35		3 15
L. 30	David	Ned F.		3 59

S. i Jul og N. Simeon og Anna, Luk. 2, 33—40.
2den Række, Luk. 2, 25—32.

S. 31	Sylvester	12 2	◐ f. Kv. 1 7′ Eftm.	4 43

Markedsfortegnelse for December 1916.

1\. *Vordingborg*, - *Esbjerg*. 2. *Ulstrup (Hornum St.)*, 4. *Græsted*, - *Roskilde*, - *Odense*, - *Hammel*. 5. *Frederiksværk*, - *Slagelse*, - *Nykøbing F.*, - *Aalborg*, - *Grenaa*, - *Aarhus*, - *Hadsten*, - *Kolding*. 6. *Hillerød*, 6. *Kjøge*, - *Hjørring*, - *Ny Løgten*. - *Tørring*. 7. *Skjørping*. - *Bjerringbro*. 8. *Sorø*, - *Hobro*, - *Esbjerg*. 9. *Fjerritslev*. 11. *Odense*, - *Brønderslev*. 12. *Ringsted*, - *Præstø*, - *Nykøbing F.*, - *Aalborg*, - *Aarhus*, 12. *Kolding*. 13. *Frederikssund*, - *Hjørring*, - *Aalborg*, - *Kolind*, - *Herning*. 14. *Allingaabro*. 15. *Kjøge*, - *Randers*, - *Esbjerg*. 16. *Viborg*. - *Aarhus*, 18. *Odense*. 19. *Nykøbing F.*, - *Bogense*, - *Aalborg*, - *Aarhus*, 19. *Silkeborg*, - *Kolding*. 20. *Frederikssund*, - *Hillerød*, - *Nykøbing S.*, - *Næstved*, - *Hjørring*. 22. *Esbjerg*. 27. *Nykøbing F.*, - *Odense*, - *Hjørring*, - *Aalborg*, - *Aarhus*, - *Kolding*. 28. *Hjallerup*. 29. *Esbjerg*.

P. Lauridsen, Vejen,
Frøkompagniet, ved M. Pedersen, Ringkøbing,
Aktieselskabet Det sjællandske Frøavlskompagni, Kallundborg,
Østsjællands Frøavl og Frøhandel, Sierslev, Store-Hedinge,
Jydsk Markfrøkontor, Randers,

Det aarlige Forbrug af Kløver- og Græsfrø, der benyttes her i Landet, er noget over 8 Millioner kg, hvoraf over $^2/_3$ er underkastet den nævnte Kontrol. Vel har en Del af Efteranalyserne (ca. 13 pCt.) i 1914 ikke svaret til Garantien; men en stor Del af Prøverne har vist sig at være bedre end garanteret, saa det kan derfor med Rette siges, at der næppe er noget Land, hvor det er saa let at faa godt, undersøgt og kontrolleret Frø som i Danmark. Dette er naaet uden nogen særlig Lov eller anden offentlig Foranstaltning, alene ad Frivillighedens Vej.

Enhver Landmand, der køber Frø af disse Forretninger, bed derfor, at de Varer, der købes med Garanti, er underkastet den omtalte Kontrol. Ønsker en Landmand en Prøve af de Frø, han faar leveret, efterundersøgt, kan dette ske, naar han derom retter Henvendelse til Dansk Frøkontrol, hvorfra der derefter tilsendes ham Pose til Indsendelse af Prøven.

Man maa imidlertid ikke tro, at man herigennem er sikret altid at faa godt Frø i Danmark; der bliver aarlig gennem Konsulenterne Landet over indsamlet Prøver af det Frø, der ikke er under Kontrol, og det viser sig stadig, at dette Frø er af meget ringere Beskaffenhed end det kontrollerede Frø. Det kan derfor ikke noksom tilraades Landmændene ikke blot at forlange, at det Frø, de køber, er af god Stamme, fra det bedste Avlssted, med god Renhed og Spireevne, men ogsaa at kontrollere, at disse Garantier virkelig passer.

30. Marts 1915.

Statsanstalten Dansk Frøkontrol, København V.

K. Dorph-Petersen.

Dansk Frøkontrols Gennemsnitstal 1904–1914

Frøsort	Rent Frø Renhed %	Ukrudtsfrø %	Spire-hastighed %	Spireevne af det rene Frø %	Bedste Avlssted
Rødkløver	97	0,6	80	87 + 10*)	Skandinavien, østl. Mellemeuropa, Rusland.
Hvidkløver	96	1,0	76	82 + 14	Skandinavien, Mellemeuropa.
Alsikekløver	96	0,5	79	85 + 11	Skandinavien, Mellemeuropa, Rusland.
Humle-Sneglebælg	98	0,5	76	85 + 7	Danmark, Mellemeuropa.
Lucerne	97	0,3	68	83 + 11	Ungarn.
Rundbælg	95	0,7	72	80 + 12	Danmark, Mellemeuropa.
Alm. Kællingetand	97	1,6	58	77 + 16	Danmark, Italien.
Timothe	98	0,4	92	95	Skandinavien, Mellemeuropa, Amerika.
Alm. Rajgræs ...	96	0,1	85	89	Danmark.
Italiensk Rajgræs.	96	0,2	87	91	Danmark.
Eng-Svingel......	94	0,3	82	93	Danmark, Amerika.
Stivbl. Svingel ...	82	0,2	76	85	Mellemeuropa.
Hundegræs	86	0,2	84	94	Danmark, Amerika, Mellemeuropa.
Draphavre	89	0,1	84	88	Danmark, Frankrig.
Ager-Hejre	97	0,4	91	94	Danmark.
Eng-Rævehale....	71	1,3	72	82	Danmark, Finland.
Fløjlsgræs	72	0,7	79	87	Danmark, Mellemeuropa.
Alm. Rapgræs....	89	0,7	79	89	Danmark.
Runkelroe	98	0	75	82	Danmark.
Gulerod	93	0,4	63	71	Danmark.
Kaalroe	—	—	84	94	Danmark.
Turnips	—	—	88	97	Danmark.
Havre	99	0	93	96	Danmark.
2rd. Byg.........	99	0	94	96	Danmark.

*) Det andet Tal betegner Indholdet af „haarde“ Korn.

Planeterne i Aaret 1916.

Merkur er i Almindelighed Solen saa nær, at den ikke kan ses med blotte Øjne. Den 20de Januar, 12te Maj og 9de September er den længst øst for Solen og gaar omkring disse Dage i København ned henholdsvis $1^{3}/_{4}$ Time $2^{1}/_{2}$ Time og $^{1}/_{3}$ Time efter Solen. Den 2den Marts, 30te Juni og 20de Oktober er den længst vest for Solen og staar omkring disse Dage op henholdsvis $^{3}/_{4}$ Time, 1 Time og 2 Timer før Solen.

Venus skinner stærkest i Slutningen af Maj og Begyndelsen af August. Den 24de April er den længst øst for Solen og gaar ned 5 Timer efter denne. Den 3dje Juli vandrer den indenom Solen over til Morgenhimlen. Den 12te September er den længst vest for Solen og gaar op $4^{1}/_{3}$ Time før denne.

Mars staar ved Aarets Begyndelse i Løven og vandrer indtil Midten af Marts vestpaa ind i Krebsen. Resten af Aaret gaar den saa med østlig Bevægelse gennem Krebsen, Løven, Jomfruen, Vægten, Skorpionen og Skytten. Den 10de Februar er Mars i Opposition med Solen og er Jorden nærmest: $^2/_3$ Solafstand. Den staar i Syd: ved Aarets Begyndelse Kl. 4 om Morgenen, i Midten af Februar Kl. 12 Nat, i Midten af April Kl. 8 Em., i Slutningen af Juni Kl. 5 Em., i Begyndelsen af September Kl. 3 Em.

Jupiter opholder sig hele Aaret i Fiskene, Hvalfisken og Vædderen, indtil Slutningen af August med østlig Bevægelse, derefter med vestlig til den i Slutningen af December begynder at vandre østpaa igen. Den 24de Oktober er Jupiter i Opposition med Solen. Den staar i Syd: i Midten af Januar Kl. 4 Em., i Begyndelsen af April ved Middag, i Midten af Juni Kl. 8 Form., i Slutningen af August Kl. 4 Form., i Slutningen af Oktober ved Midnat, i Midten af November Kl. 10 Em. og i Midten af December Kl. 8 Em.

Saturn opholder sig hele Aaret i Tvillingerne og Krebsen. Den 4de Januar er den i Opposition med Solen. Den staar i Syd: i Aarets Begyndelse ved Midnat, i Begyndelsen af Marts Kl. 8 Eftm., i Begyndelsen af Maj Kl. 4 Eftm. i Midten af Juli ved Middag, i Slutningen af September Kl. 8 Form., i Slutningen af November Kl. 4 Form. og i Slutningen af Aaret Kl. 2 Form.

Uranus og **Neptun** er ikke synlige for blotte Øjne. Uranus opholder sig hele Aaret i Stenbukken, er den 10de August modsat Solen og staar da omkring Midnat i Syd 18 Gr. over Københavns Horizont. Neptun opholder sig hele Aaret i Stjernebilledet Krebsen, er den 22de Januar modsat Solen og staar da omkring Midnat højt i Syd.

HAVEN

Vinteren svinder, Foraaret kommer, og en skønne Dag staar man overfor den frydelige Opgave at berede sin Have til Sommerens Vækst. Søg saa en god kyndig Vejleder! Og en bedre kan ikke findes end den gamle kyndige Frugtkender og kyndige Havemand **C. Matthiesen** fra Gundsømagle, der nu paa **N. C. Roms Forlag** har udgivet Frugten af mange Aars Erfaring, Bogen **HAVEN**, en ypperlig Raadgiver for **enhver** Haveejer; den omfatter **Frugthaven** som **Urtehaven, Villahaven** som **Blomsterhaven** og oven i Købet meddeler alt, hvad man bør vide om Stuegartneri.

Køb derfor **C. Matthiesens** nye Bog **HAVEN**, der faas gennem enhver Boglade for 1 Kr. 50.

Alfabetisk Markedsfortegnelse for 1916 med Tilføjelse af Torvedage.

(Sluttet 10 Juli 1915.)

Sjælland, Møen, Samsø og Bornholm.

Almindingen, 1 Juli Heste.
Asnæs, 16 Maj og 18 Sept. Heste og Kreaturer.
Clemens Kro, 25 April og 23 Okt. Kreaturer.
Fakse, 28 Marts og 31 Okt. Kreaturer.
Farum, 4 April og 10 Okt. Heste og Kreaturer.
Frederiksborg, se **Hillerød**.
Frederikssund, Torvedag hver Mandag og Torsdag. Anden Onsdag i hver Maaned Marked med Kreaturer. 25 Jan., 23 Febr. og 29 Marts Heste og Kreaturer; 26 April Heste; 3 Nov. (Efteraarsmarked) og 20 Dec. (Julemarked) Heste og Kreaturer.
Frederiksværk, første Tirsdag i hver Maaned med Heste og Kreaturer.
Fuglebjerg, 5 April og 6 Okt. Heste og Kreaturer.
Gjørlev Station, 29 Marts Heste og Kreaturer.
Græsted, 1 Jan., 7 Febr., 6 Marts, 3 April, 1 Maj, 6 Juni, 14 Aug., 4 Sept., 2 Okt. og 4 Dec. Heste og Kreaturer.
Haslev, 2 Marts Heste og Kreaturer, særlig Heste; 10 Maj, 15 Sept. og 8 Nov. Kreaturer.
Helsinge, 12 Jan., 9 Febr., 8 Marts, 12 April, 10 Maj. 14 Juni, 12 Juli, 13 Sept., 11. Okt. og 8. Nov. Kreaturer.
Helsingør, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 23 Febr., 17 April, 17 Juli og 20 Okt. Kreaturer.
Hillerød, Torvedag hver Mandag og Torsdag. Hver Lørdag fra 1. Maj til 31. Okt. Torvedag med Haveprodukter. Tredie Onsdag i hver Maaned og første Onsdag i hver Maaned med Undtagelse af Marts, Maj og November Marked med Kreaturer. 1 Marts stort Hestemarked; 2 Maj (Foraarsmarked) Heste og Kreaturer; 2 Nov. (Efteraarsmarked) Heste og Kreaturer.
Holbæk, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 15 Febr. Heste; 9 og 23 Marts, 13 April, 19 Juni (Sommermarked) og 17 Okt. Heste og Kreaturer; 28 Nov. (Efteraarsmarked) Kreaturer.
Hvalsø, 1 Marts, 8 Maj, 5 Sept. og 9 Nov. Kreaturer.
Hørsholm, 18 April og 27 Okt. Heste og Kreaturer.
Jyderup, 3 April og 9 Okt. Heste og Kreaturer.
Kallundborg, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. 14 Febr., 22 Marts, 8 Maj (Foraarsmarked), 19 Juli (Sommermarked), 19 Sept. og 2 Nov. (Efteraarsmarked) Heste og Kreaturer.
Kjøbenhavn, Torvedage Mand. og Torsd. med Slagtekvæg.
Kjøge, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 5 Jan., 2 Febr., 8 og 22 Marts, 12 April, 18 Maj (Foraarsmarked), 7 Juni, 25 Juli, 6 og 19 Sept., 4 og 25 Okt. (Efteraarsmarked), 6 og 15 Dec. (Julemarked) Heste og Kreaturer.
Korsør, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 20 Juni (Sommermarked) Heste og Kreaturer.
Nykjøbing, 16 Febr. Heste; 19 April Kreaturer; 14 Juni (Sommermarked) og 27 Sept. (Høstmarked) Heste og Kreaturer; 20 Dec. Heste.

Næstved, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Onsdagene 19 Jan. 16 Febr., 15 Marts, 19 April, 17 Maj (Foraarsmarked), 21 Juni, 19 Juli (Sommermarked), 16 Aug., 20 Sept., 18 Okt., 15 Nov. (Efteraarsmarked) og 20 Dec. Heste og Kreaturer.

Pedersker, 10 April og 9 Okt. Kreaturer.

Præstø, anden Tirsdag i hver Maaned Heste og Kreaturer.

Ringsted, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Tirsdagene 11 Jan., 8 Febr., 14 Marts, 28 Marts (Foraarsmarked), 11 April, 9 Maj, 13 Juni (Sommermarked), 11 Juli, 8 Aug., 5 Sept., og 26 Sept. (Høstmarked), 10 Okt., 14 Nov. (Efteraarsmarked) og 12 Dec. (Julemarked) Heste og Kreaturer.

Roskilde, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Hver Mandag paa Nytorv Torvedag for Handel med Smaagrise. 3 Jan., 11 Febr., 3 og 17 Marts, 7 April, 3 Maj (Foraarsmarked), 3 Juni, 3 Juli, 7 Aug., 4 og 22 Sept. (Pæremarked), 6 Nov. (Efteraarsmarked) og 4 Dec. Heste og Kreaturer.

Ruds-Vedby, 7 April og 5 Okt. Kreaturer.

Rønne, Torvedag hver Onsdag og Lørdag.

Skibby, 14 Marts og 6 Okt. Kreaturer.

Skjelskør, Torvedag hver Fredag. 3 Marts, 5 Maj, 1 Sept. og 3 Nov. Heste og Kreaturer.

Slagelse, første Tirsdag i Februar, Marts, April, Juni, August, Oktober og December Marked med Heste og Kreaturer. 4 Jan. stort Hestemarked; 7 og 21 Marts, 2 Maj (Foraarsmarked), 4 og 5 Juli (Sommermarked), 12 Sept. (Høstmarked) samt 7 og 8 Nov. (Efteraarsmarked) Heste og Kreaturer.

Slangerup, 28 Marts, 15 Maj, 20 Juni og 28 Nov. Heste og Kreaturer.

Sorø, 10 og 24 Marts, 14 April, 15 Maj, 27 Juni (Sommermarked), 20 Sept. (Høstmarked), 13 Okt., 10 Nov. og 8 Dec. Heste og Kreaturer.

Stege, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 13 Marts, 28 og 29 Sept. (Efteraarsmarked) Heste og Kreaturer.

Storehedinge, 7 og 21 Marts, 4 April, 16 Maj (Foraarsmarked) og 20 Okt. (Efteraarsmarked) Heste og Kreaturer.

Svinninge, 18 April og 26 Sept. Heste og Kreaturer.

Taastrup, 7 Marts, 2 Maj og 3 Okt. Heste og Kreaturer.

Tranebjerg p. Samsø, 30 Marts og 5 Okt. Heste og Kreaturer.

Uggerløse Kro, 25 April og 21 Nov. Heste og Kreaturer.

Veksø, 25 April og 2 Nov. Heste og Kreaturer.

Vordingborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Fredagene 7 Jan., 4 Febr., 3 Marts, 7 April, 5 Maj, 2 Juni, 7 Juli, 4 Aug., 1 Sept., 6 Okt., 3 Nov. og 1 Dec. Marked med Heste og Kreaturer.

Ølstykke, 26 Jan., 19 April, 26 Juli og 25 Okt. Heste og Kreaturer.

Østermarie Kirke, 17 April og 16 Okt. Kreaturer.

Lolland og Falster.

Maribo, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 24 Febr., 14 og 29 Marts 8 Juni (Sommermarked) og 19 Sept. Heste og Kreaturer.

Nakskov, Torvedag hver Lørdag; hver Tirsdag Torvedag med levende Kreaturer. 17 Febr., 2 og 16 Marts, 3 og 24 Okt. og 14 Nov. Heste og Kreaturer.

Nykjøbing, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Hver Tirsdag Marked med Kreaturer. 25 Febr. Heste; 26 April, 19 Juli (Sommermarked), 4 Okt. og 8 Nov. Heste og Kreaturer.
Nysted, 30 Marts, 13 April og 20 Sept. Heste og Kreaturer; 2 Nov. Heste.
Rødby, hver Torsdag Torvedag med alle Slags Landbrugsprodukter undtagen Heste og Hornkvæg. 14 Febr. og 28 Marts Heste og Kreaturer; 4 Juli (Sommermarked) og 17 Okt. Kreaturer; 21 Nov. Heste og Kreaturer.
Sakskjøbing, Torvedag hver Lørdag. 7 og 21 Marts Heste og Kreaturer; 11 Juli (Sommermarked) og 6 Okt. Kreaturer; 3 Nov. Heste og Kreaturer.
Stubbekjøbing, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 24 Maj og 26 Okt. Heste og Kreaturer.

Fyn, Langeland og Ærø.

Odense Amt.

Aarup, 18 Jan., 14 Marts, 10 Maj, 12 Sept. og 8 Nov. Heste og Kreaturer.
Assens, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første Lørdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 15 og 26 Febr., 21 Marts, 23 Juni, 20 Sept. og 14 Nov. Heste og Kreaturer.
Bogense, Torvedag hver Torsdag, første Torsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 1 Febr. Heste; 24 Febr., 7 Marts og 9 Maj Heste og Kreaturer; 5 Juli Heste; 26 Sept., 7 Nov. og 19 Dec. Heste og Kreaturer.
Ejby, 8 Marts og 27 Sept. Heste og Kreaturer.
Glamsbjerg, 2 Marts, 2 Maj og 10 Okt. Heste og Kreaturer.
Kjerteminde, Torvedag hver Tirsdag og Fredag, 18 Febr., 4 Marts, 7 Juni, 14 Okt. og 22 Nov. Heste og Kreaturer.
Middelfart, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 2 og 25 Febr., 18 Marts, 5 April, 8 Juli, 21 Sept. og 2 Nov. Heste og Kreaturer.
Nørre Aaby, 18 Maj og 30 Sept. Heste og Kreaturer.
Odense, Torvedag hver Mandag, Onsdag og Lørdag. Hver Mandag Marked med Kreaturer (eller, hvis Helligdag, den paafølgende Tirsdag). 3 Jan., 14 Febr., 6 Marts, 25 April, 1 Maj, 13 Juni, 7 Juli (St. Knud), 14 August, 25 Sept., 16 Okt., 13 Nov. og 18 Dec. Heste.
Otterup Station, 4 Maj og 12 Okt. Heste og Kreaturer.

Svendborg Amt.

Brobyværk, 18 Marts og 18 Okt. Heste og Kreaturer.
Egeskov, 13 Sept. Heste og Kreaturer.
Faaborg, Torvedag hver Tirsdag, Torsdag og Lørdag; anden Tirsdag i hver Maaned, undtagen Juni, Juli og Aug., med lev. Kreaturer. 27 Jan. Heste; 22 Febr., 9 Marts, 15 Juni, 3 Okt. og 4 Nov. Heste og Kreaturer.
Hesselager, 12 Maj og 22 Sept. Heste og Kreaturer.
Marstal, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 26 Maj og 29 Sept. Heste og Kreaturer.
Nyborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; hver Lørdag med lev. Kreaturer. 23 Febr. og 10 Marts Heste og Kreaturer; 6 Juli Heste; 13 Okt. og 10 Nov. Heste og Kreaturer.

Ringe, 17 Marts, 8 Juni, 4 Okt. og 21 Nov. Heste og Kreaturer.
Rudkjøbing, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. 16 Marts, 16 Juni og 11 Nov. Heste og Kreaturer.
Svendborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, hver Onsdag med lev. Kreaturer. 12 Jan., 16 Febr., 1 og 15 Marts, 17 Maj, 20 Juli, 11 Okt., 3 og 23 Nov. Heste og Kreaturer.
Ærøskjøbing, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; anden Tirsdag i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer. 3 Marts, 18 Juli og 5 Okt. Heste og Kreaturer.
Ørbæk, 5 Juli Heste og Kreaturer.

Jylland.

Hjørring Amt.

Aalbæk, 2 Okt. Heste og Kreaturer.
Agersted, 7 April og 27 Sept. Heste og Kreaturer.
Brønderslev, 10 Jan., 14 Febr., 13 Marts, 10 April, 8 Maj, 19 Juni, 10 Juli, 14 Aug., 4 Sept., 9 Okt., 13 Nov. og 11 Dec. Heste og Kreaturer.
Dronninglund, 14 April og 2 Okt. Heste og Kreaturer.
Dybvad Station, 26 April og 11 Okt. Heste og Kreaturer.
Flauenskjold, 14 April, 11 Sept. og 3 Nov. Heste og Kreaturer.
Frederikshavn, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, fra Okt. til Jul hver Lørdag med lev. Kreaturer. 18 Jan., 13 April, 26 Sept. og 12 Okt. Heste og Kreaturer.
Halvrimmen, 17 April og 30 Sept. Heste og Kreaturer.
Hjallerup, 27 Jan., 24 Febr., 23 Marts, 27 April, 2, 3 og 23 Juni, 27 Juli, 25. Aug., 28 Sept., 26 Okt., 23 Nov. og 28 Dec. Heste og Kreaturer.
Hjørring, Torvedag hver Lørdag, i Nov. og Dec. tillige hver Onsdag. Hver Onsdag hele Aaret Marked med Kreaturer. 19 Jan. Heste; 4 Marts, 1 April Heste og Kreaturer; 30 Maj og 22 Juni Heste; 23 Sept. og 21 Okt. Heste og Kreaturer.
Jerslev, 23 Okt. Heste og Kreaturer.
Jetsmark, se Pandrup.
Læsø, 8 April og 8 Sept. Heste og Kreaturer.
Løkken, 8 April og 6 Okt. Heste og Kreaturer.
Løkkensvej Kro, 21 Sept. Heste og Kreaturer.
Nørre Saltum, 31 Marts Heste og Kreaturer.
Pandrup (forhen Jetsmark), 30 Marts og 28 Sept. Heste og Kreaturer.
Sindal, 21 Febr., 17 Marts, 1 Maj, 24 Juli, 22 Sept., 20 Okt. og 27 Nov. Heste og Kreaturer.
Skovsgaard Station, 24 Marts, 23 Juni og 7 Sept. Heste og Kreaturer.
Sæby, Torvedag hver Lørdag. 5 April, 18 Sept. og 10 Okt. Heste og Kreaturer.
Thiese, se Vester Hjermitslev.
Tversted, 16 Sept. Heste og Kreaturer.
Vester Hjermitslev, (forh. Thiese), 15 April Heste og Kreaturer.
Vraa Station, 17 April og 15 Sept. Heste og Kreaturer.
Østervraa, 3 Febr., 2 Marts, 6 April, 4 Maj, 6 Juli, 31 Aug., 5 Okt. og 2 Nov. Heste og Kreaturer.

Aalborg Amt.

Aabybro, 6 April, 18 Maj, 14 Sept. og 13 Okt. Heste og Kreaturer.
Aalborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Hver Tirsdag Marked med Kreaturer. 21 Jan. og 18 Febr. Heste; 7 Marts og 13 Dec. Heste og Kreaturer.
Aars, 7 Febr., 7 April, 29 Maj, 6 og 29 Sept. samt 3 Nov. Heste og Kreaturer.
Bælum, 15 Marts og 14 Okt. Heste og Kreaturer.
Farsø, 25. Marts og 13. Sept. Heste og Kreaturer.
Gudumholm, 3 April og 25 Sept. Heste og Kreaturer.
Hadsund, 5 April, 8 Maj, 6 Sept. og 4 Okt. Heste og Kreaturer.
Hals, 25 Sept. Heste og Kreaturer.
Hvalpsund, 10 Maj og 7 Okt. Heste og Kreaturer.
Løgstør, Torvedag hver Lørdag; sidste Tirsdag i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer. 8 April, 19 Juli, 16 Sept., 16 Okt. og 20 Nov. Heste og Kreaturer.
Nibe, Torvedag hver Mandag og Fredag, anden og tredie Mandag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 24 Jan., 13 Marts, 26 April, 19 Juni, 11 Sept., 5 Okt. og 6 Nov. Heste og Kreaturer.
Nørre Sundby, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; hver Tirsdag fra Oktober til Fastelavn Torvedag med Kreaturer. 20 Jan. Heste og Kreaturer; 17 Febr. Heste; 6 Marts, 28 April og 7 Okt. Heste og Kreaturer.
Skjørping, 12 Jan., 10 Febr., 8 Marts, 12 April, 11 Maj, 8 og 26 Juni, 20 Sept., 19 Okt., 9 Nov. og 7 Dec. Heste og Kreaturer.
Ulstrup (Hornum Station), 8 Jan, 11 Marts, 29 April, 24 Juni, 18 Sept., 23 Okt. og 2 Dec. Heste og Kreaturer.
Vegger Station, 22 Marts og 28 Aug. Heste og Kreaturer.
Vester Hassing, 29 Marts og 13 Sept. Heste og Kreaturer.

Thisted Amt.

Fjerritslev, 17 Jan., 16 Febr., 3 April, 17 Juni, 8 Sept., 14 Okt., 4 Nov. og 9 Dec. Heste og Kreaturer.
Frøstrup Station 27 Marts, 6 Maj, 24 Juni, 28 Aug., 27 Sept. og 18 Nov. Heste og Kreaturer.
Hurup, 14 Febr. Heste og Kreaturer; 6 Juni Heste; 4 Sept. Heste og Kreaturer.
Hvidbjerg, 18 April og 30 Sept. Heste og Kreaturer.
Hørdum, 15 April og 28 Sept. Heste og Kreaturer.
Nykjøbing, Torvedag hver Lørdag, hver anden Lørdag mellem Mikkelsdag og Jul med lev. Kreaturer. 7 Jan., 16 Febr., 14 Marts og 11 April Heste og Kreaturer; 8 Juni Heste; 22 Juli, 23 Sept. og 13 Okt. Heste og Kreaturer.
Thisted, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 8 Jan. Heste og Kreaturer; 15 Febr. Heste; 13 Marts, 10 April og 8 Maj Heste og Kreaturer; 7 Juni Heste og Uld; 3 Juli, 5 og 29 Sept., 11 Okt. (Store Onsdag) Heste og Kreaturer.
Vesløs Station, 20 Juli og 15 Sept. Heste og Kreaturer.
Vilsund, 8 April, 21 Juli og 22 Sept. Heste og Kreaturer.

Viborg Amt.

Aalestrup, 13 Jan., 16 Marts, 19 April, 14 Sept. og 22 Nov. Heste og Kreaturer.
Aus, 15 Maj og 9 Okt. Heste og Kreaturer.
Bjerringbro Station, første Torsdag i hver Maaned (i Juni Fredag d. 2) Marked med Heste og Kreaturer.
Durup, 17 April og 21 Sept. Heste og Kreaturer.
Karup, 18 April og 15 Sept. Heste og Kreaturer.
Kjellerup, 5 April, 26 Maj, 27 Sept. og 19 Okt. Heste og Kreaturer.
Knudstrup, 22 Juni Heste og Kreaturer.
Møldrup Station, 24 Febr., 12 April og 11 Sept. Heste og Kreaturer.
Roslev, 9 Maj og 12 Okt. Heste og Kreaturer.
Rødkjærsbro, 26 April og 22 Sept. Heste og Kreaturer.
Skals, 14 April og 23 Sept. Heste og Kreaturer.
Skive, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 3 og 25 Jan., 1 Marts, 12 April og 11 Maj Heste og Kreaturer; 9 Juni Heste; 24 Juli, 9 Sept., 2 Okt. og 16 Nov. Heste og Kreaturer.
Stoholm, 16 Maj og 20 Sept. Heste og Kreaturer.
Ulstrup Station, 17 Maj og 19 Sept. Heste og Kreaturer.
Viborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, sidste Lørdag i hver Maaned og fra Mikkelsdag til Jul hver Lørdag med lev. Kreaturer. 4 Jan. Heste; 26 Jan., 18 Febr., 10 Marts, 15 og 28 April, 27 Maj, 24 Juni (Snapstingsmarked), 25 Juli, 26 Aug., 25 og 26 Sept. (Toftemarked), 21 Okt., 25 Nov. og 16 Dec. Heste og Kreaturer.

Randers Amt.

Allingaabro, 4 Febr., 24 Marts, 5 Maj, 6 Juni, 21 Juli, 5 Sept., 13 Okt. og 14 Dec. Heste og Kreaturer.
Ebeltoft, 22 Jan., 9 Marts, 22 Juni og 21 Sept. Heste og Kreaturer.
Gjerlev, 1 Maj og 6 Okt. Heste og Kreaturer.
Glæsborg, 18 April og 28 Sept. Heste og Kreaturer.
Grenaa, Torvedag hver Lørdag. 21 Jan., 6 Marts, 29 Juni, 29. Sept. 7 Nov. og 5 Dec. Heste og Kreaturer.
Havndal, 27 April, 26 Juli, 29 Sept. og 23 Nov. Heste og Kreaturer.
Hobro, Torvedag hver Fredag. 14 Jan., 11 Febr., 9 Marts, 13 April, 12 Maj, 9 Juni, 28 Juni, 11 Aug., 21 og 22 Sept., 20 Okt., 10 Nov. og 8 Dec. Heste og Kreaturer.
Kolind Station, 12 Jan., 9 Febr., 8 Marts, 10. Maj, 14 Juni, 12 Juli, 13 Sept., 8 Nov. og 13 Dec. Heste og Kreaturer.
Mariager, Torvedag første og tredie Torsdag i hver Maaned med Kreaturer. 23 Febr., 11 Juli, 5 Okt. og 8 Nov. Heste og Kreaturer.
Mørke, 9 Maj og 19 Okt. Heste og Kreaturer.
Ny Løgten Station, første Onsdag i hver Maaned Marked med Heste og Kreaturer.
Randers, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, sidste Dag med Kreaturer. 5, 6, 28 og 29 Jan., 19 og 26 Febr. samt 11 Marts Heste; 18 Marts, 1 April og 6 Maj Heste og Kreaturer; 19 og 20 Juni Uld; 30 Juni og 1 Juli Heste; 8, 9 og 30 Sept., 28 Okt., 11 Nov. og 15 Dec. Heste og Kreaturer.
Ryom, 25 Jan. og 18 Okt. Heste og Kreaturer.
Rønde, 10 Marts, 19 Sept. og 21 Nov. Heste og Kreaturer.

Sjelbro Kro, 25 Febr., 14 April, 16 Maj og 26 Okt. Heste og Kreaturer.
Torup Pakhus, 11 Maj, 7 Juli og 18 Sept. Heste og Kreaturer.
Trustrup Station, anden Onsdag i Maanederne April, Aug. og Okt. Marked med Heste og Kreaturer. 8 Juni Heste og Kreaturer.

Aarhus Amt.

Aarhus, Tirsdag Marked med Kreaturer paa Kvægtorvet. Lørdag almindelig Torvedag med Landbrugsprodukter paa Byens Torve. 7 og 31 Jan., 21 Febr., 6, 13 og 20 Marts Heste; 4 April, 8 Maj, 3 Juli, 17 Okt. og 16 Dec. Heste og Kreaturer.
Bryrup, 10 Maj og 20 Sept. Heste og Kreaturer.
Brædstrup, 31 Jan., 6 Maj, 22 Juli og 20 Okt. Heste og Kreaturer.
Faarvang Station (forh. Truust), 10 Maj og 24 Nov. Heste og Kreaturer.
Hadsten, første Tirsdag i hver Maaned Heste og Kreaturer.
Hammel, 24 Jan., 3 Marts, 27 April, 22 Maj, 27 Juli, 2 og 20 Okt. og 4 Dec. Heste og Kreaturer.
Horsens, Torvedag hver Torsdag (i Fasten dog Onsdag) og hver Lørdag; første og tredie Torsdag i hver Maaned samt hver Torsdag i Okt., Nov. og Dec. indtil Jul med lev. Kreaturer. 10 Jan., 2 og 23 Febr. og 8 Marts Heste; 15 og 22 Marts, 5 April, 1 Maj, 13 og 14 Juni, 1 Aug., 29 Sept. 25 Okt. Heste og Kreaturer.
Høver Kro, 16 Marts, 1 Maj, 25 Sept. og 16 Nov. Heste og Kreaturer.
Laasby, 11 Febr. og 29 Juni Heste og Kreaturer.
Ny Soelbjerg Kro, 29 April og 23 Okt. Heste og Kreaturer.
Nørre Snede, 14 April, 7 Juli og 1 Nov. Heste og Kreaturer
Odder, 4 Jan., 18 Febr., 24 Marts, 28 April, 28 Juli, 15 Sept. og 14 Nov. Heste og Kreaturer.
Ry, 19 April, 15 Maj, 7 Sept. og 18 Okt. Heste og Kreaturer.
Salten, 4 Juli Heste og Kreaturer.
Silkeborg, Torvedag hver Lørdag. 5 Febr., 11 Marts, 8 April, 9 Maj, 9 Juni, 5 Juli, 28 Sept., 23 Okt., 23 Nov. og 19 Dec. Heste og Kreaturer.
Skanderborg, Torvedag hver Fredag, første Fredag i hver Maaned samt alle Fredage i Fasten og fra 1 Nov. til Jul med lev. Kreaturer. 8 Jan., 1 og 22 Febr. og 7 Marts Heste; 14 og 21 Marts, 17 Maj, 10 Juni, 31 Juli, 12 Sept. og 24 Okt. Heste og Kreaturer.
Truust, se Faarvang St.
Tørring, 21 Febr., 7 April, 8 Maj, 19 Juli, 4 Okt. og 6 Dec. Heste og Kreaturer.
Østbirk, 26 April og 3 Okt. Heste og Kreaturer.

Vejle Amt.

Brande, 3 April 28 Juli og 25 Sept. Heste og Kreaturer.
Bredsten, 8 Maj og 11 Sept. Heste og Kreaturer.
Børkop, 12 April og 6 Okt. Heste og Kreaturer.
Egtved, 1 Maj og 5 Okt. Heste og Kreaturer.
Fredericia, Torvedag hver Mandag og Torsdag. 4 Marts, 3 Maj, 7 Juli og 17 Nov. Heste og Kreaturer.
Gadbjerg, 29 April og 9. Sept. Heste og Kreaturer.
Give, 15 Febr., 14 Marts, 28 April, 3 Juli, 8 Sept., 26 Okt. og 20 Nov. Heste og Kreaturer.

Hornsyld, 29 April og 27 Sept. Heste og Kreaturer.
Jellinge, 12 Maj og 26 Sept. Heste og Kreaturer.
Kolding, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. Hver Tirsdag Marked med Kreaturer. 12 Jan., 4 og 25 Febr. og 10 Marts Heste; 17 og 24 Marts, 27 April, 6 Maj, 19 Juli, 16 Sept. og 13 Okt. Heste og Kreaturer.
Sønder Omme, 11 Maj og 23 Okt. Heste og Kreaturer.
Uldum, 25 April og 28 Sept. Heste og Kreaturer.
Vandel, 26 Maj og 16 Okt. Heste og Kreaturer.
Vejle, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, hver Onsdag fra 1 Nov. indtil Jul samt anden Onsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 11 Jan., 3 og 24 Febr. og 9 Marts Heste; 16 og 23 Marts, 6 April, 2 Maj, 15 Juni, 30 Sept. og 27 Okt. Heste og Kreaturer.

Ringkjøbing Amt.

Aulum, 19 April og 3 Okt. Heste og Kreaturer.
Bording Station, 25 April og 30 Okt. Heste og Kreaturer.
Bækmarksbro, 19 April og 4 Okt. Heste og Kreaturer.
Dalager, 12 April og 31 Aug. Heste og Kreaturer.
Haderup, 13 Marts, 6 Juni og 18 Sept. Heste og Kreaturer.
Herning, Torvedag hver Fredag, 4 Febr., 4 Marts, 11 April, 13 Maj, 23 Juni, 1 og 2 Sept., 7 Okt. og 13 Dec. Heste og Kreaturer.
Holstebro, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag, hver anden Tirsdag fra anden Tirsdag efter Oktobermarkedet indtil Jul med Kreaturer. 10 Jan. Heste og Kreaturer; 12 Febr. Heste; 15 Marts, 25 April, 6 Maj, 13 Juni, 26 Juli, 11 Sept., 5 Okt. og 18 Nov. Heste og Kreaturer.
Kibæk, 10 Maj, 27 Sept. og 7 Nov. Heste og Kreaturer.
Lemvig, Torvedag hver Lørdag. 27 Marts, 10 Juni, 28 Aug., 3 Okt. og 17 Nov. Heste og Kreaturer.
Ramme, 29 Aug. Heste og Kreaturer.
Ringkjøbing, Torvedag fra Paaske til Mikkelsdag Lørdag, ellers Onsdag. 1 Febr. Heste; 27 April, 27 Juli, 29 Aug. og 9 Okt. Heste og Kreaturer.
Skjern, 10 Febr. og 13 Marts Heste og Kreaturer; 29 Juli Heste. 14. Novbr. Heste og Kreaturer.
Struer, 29 Marts og 8 Sept. Heste og Kreaturer.
Tarm, 1 Maj, 13 Sept. og 10 Okt. Heste og Kreaturer.
Thim, 13 Nov. Heste og Kreaturer.
Ulfkjær, 26 April, 30 Aug. og 19 Okt. Heste og Kreaturer.
Vemb 14 Marts Heste og Kreaturer.
Videbæk, 28 Febr., 24 Juni, 28 Aug. og 21 Okt. Heste og Kreaturer.
Vildbjerg, 4 Maj og 19 Sept. Heste og Kreaturer.
Vinderup, 2 Maj og 4 Okt. Heste og Kreaturer.

Ribe Amt.

Agerbæk, 15 April og 6 Okt. Heste og Kreaturer.
Ansager, 6 Maj og 7 Okt. Heste og Kreaturer.
Billund, 17 April og 18 Sept. Heste og Kreaturer.
Bramminge, 17 April, 31 Juli og 9 Okt. Heste og Kreaturer.
Brørup, 4 Marts, 4 Maj og 28 Sept. Heste og Kreaturer.
Bække, 15 Sept. Heste og Kreaturer.

Esbjerg, Torvedag hver Lørdag. Hver Fredag hele Aaret Marked med Kreaturer (naar Helligdag, Søgnedagen forud). 28 Jan., 28 April og 22 Sept. Heste og Kreaturer.
Foldingbro, 17 Maj og 30 Sept. Heste og Kreaturer.
Grindsted, 22 Marts, 21 Juni, 7 Sept. og 18 Nov. Heste og Kreaturer.
Holsted, 7 Jan., 13 April, 28 Aug. og 15 Nov. Heste og Kreaturer.
Lunderskov, 28 April og 21 Sept. Heste og Kreaturer.
Nørre Nebel, 18 April og 12 Sept. Heste og Kreaturer.
Ribe, Torvedag hver Lørdag. 2 Febr., 6 Marts, 27 April, 4 og 15 Maj, 15 Juni, 1 Aug., 9 Sept., 2, 10 og 23 Okt. og 21 Nov. Heste og Kreaturer.
Varde, Torvedag hver Torsdag. 3 Febr., 2 og 28 Marts, 28 April, 8 Maj, 16 Juni, 2 Aug., 14 Sept., 11 Okt. og 22 Nov. Heste og Kreaturer.
Vejen, 26 April, 23 Juni og 11 Sept. Heste og Kreaturer.
Vorbasse, 8 April og 3 Aug. Heste og Kreaturer.
Ølgod, 29 April og 25 Okt. Heste og Kreaturer.

Fortegnelse over de for Kongerigets Beboere vigtigste Heste- og Kreaturmarkeder i Hertugdømmerne.

K bethyder Kvæg, H Heste, F Faar, Km Kram.

Slesvig.

Aabenraa 15 Febr. og 21 Marts KH; 25 April K; 2 og 9 Maj KH; 17 og 18 Juli Km; 25 Juli, 3, 17 og 24 Okt. KH; 26 og 27 Okt. Km.; 19 Dec. KH. **Arnum** 3 og 4 Maj, 9 Aug. og 4—5 Okt. KH. Træv. **Bollersleв** 26 April og 4 Okt. Km. KH. **Broager** 30 Maj KH. Km.; 31 Maj Km.; 3 Nov. KH. Km.; 4 Nov. Km. **Flensborg** 3 Febr. og 2 Marts KH.; 2—5 April Km.; 3, 7, og 14 April KH.; 19 April K; 20 og 28 April KH; 3 Maj K.; 5, 12, 19 og 26 Maj, 14 Juli og 11 Sept. KH.; 17—20 Sept. Km.; 4 Okt. K.; 20, 21 og 26 Okt., 2 og 9 Nov. KH. **Gram** 10 Maj og 21 Okt. KH. Træv. **Haderslev** 8 Jan. KH.; hver Mand. fra 14 Febr. til 19 Juni (dog ikke i den stille Uge, og hvis Helligd., Dagen efter) og fra 18 Sept. til 13 Nov. KH.; 23 og 24 Juli Km. Fisk; 30 April, 1—2 Maj og 24—26 Sept. Km. **Husum** hver Torsd. fra 6 Jan. til St. Hansd. og fra Mikkelsd. til Nytaar KH., samt fra St. Hansdag til 2 Adv. hver Tirsd. F. og fra St. Hansdag til Aarets Udgang hver Onsd. KH. (hvis Helligd., Dagen forud); 10 April KH.; 22—25 Juni Km. Uld; 26 Juni KH.; 21—24 Sept. Km. 23 Nov., 21 og 28 Dec. KH. **Kliplev** 8 April og 9 Sept. KH. **Lyksborg** 4 Juli og 25 Sept. Km. KH. **Læk** hver Tirsd. fra 22 Febr. til 25 Juli, 29 Maj, 28 Aug., hver Mand. i Sept., Okt. og Nov. (undt. 6 Nov.), 7 Nov. KH.; 29 og 30 Maj, 2 og 3 Okt. Km. **Løgumkloster** 21 Marts, 4 April KH.; 3—5 Maj Km.; 4—5 Maj, 15 Juni, 18 Juli KH.; 14 og 15 Aug. Km.; 15 Aug. og 5 Okt. KH. **Nybøl** 25 April, 1 Maj, 19 Juni, KH; 19 og 20 Juni Km; 9 og 16 Okt., 6 Nov. KH **Skjærbæk** 26 April KH., Træv., 11 Maj KH., 18 Okt. KH., Træv. **Toftlund** 25 April og 27 Sept. KH. Træv. o. s. v. **Tønder** hver Fred. fra 3 Marts til 26 Maj (undt. Langfredag) og fra 7 Juli til 15 Dec. KH.; 7 og 28 Jan. og 18 Febr. KH.; 14—17 Juni Uld; 15—16 Juni Km; 28 og 29 Sept. Km; 2—4 Okt. Humle. **Tønning** 4—5 Juni Km.; hver Onsd. fra 28 Juni til 15 Nov. KH.; 18 Aug. Km. KH.; 14 Sept., 16, 23 og 30 Okt. KH.; 29 og 30 Okt Km.; 6 Nov. KH.

Festkalender til Folkets Almanak.

1916—1925.

Aar	Fastelavn	Paaskedag	Alm. Bededag	Chr. Himmelfartsd.	Pinsedag	I. Søndag i Advent
1916	5 Marts	23 April	19 Maj	1 Juni	11 Juni	3 Decbr.
1917	18 Febr.	8 April	4 Maj	17 Maj	27 Maj	2 Decbr.
1918	10 Febr.	31 Marts	26 April	9 Maj	19 Maj	1 Decbr.
1919	2 Marts	20 April	16 Maj	29 Maj	8 Juni	30 Novbr.
1920	15 Febr.	4 April	30 April	13 Maj	23 Maj	28 Novbr.
1921	6 Febr.	27 Marts	22 April	5 Maj	15 Maj	27 Novbr.
1922	26 Febr.	16 April	12 Maj	25 Maj	4 Juni	3 Decbr.
1923	11 Febr.	1 April	27 April	10 Maj	20 Maj	2 Decbr.
1924	2 Marts	20 April	16 Maj	29 Maj	8 Juni	30 Novbr.
1925	22 Febr.	12 April	8 Maj	21 Maj	31 Maj	29 Novbr.

Grundlagt 1839.

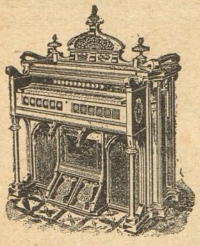

Orgel-Harmoniums
af eget Fabrikat fra 120 Kr.
10 pCt. pr. Kontant. — Sælges ogsaa paa 2 Aars Afbet. **Sølvmedaille: Paris, Bryssel.**
Alle Musik-Instrumenter.
Pianola og Pianola-Klaver.
Petersen & Steenstrup,
Købmagergade 18[1]. København K
Telf. Ctr. 3500.

Mejeriernes og Landbrugets
Oprettet 1908. Statsanerkendt. **Ulykkesforsikring.** Reventlowsgade 14, København.
LOVFORSIKRING :: ENKELTFORSIKRINGER
Henvendelse til Kredsens Tillidsmand eller til Hovedkontoret. Erstatninger til Udg. af 1915 ca. 3,2 Mill. Kr. Forsikringen omfatter ca. 300,000 Personer. ::: **Telefon 9792.**

Hver Mands
Brev- og Formularbog

Selv om man er flink til at føre Pennen, træffer det sig dog ofte, at man staar usikker overfor, hvorledes mangt et **Brev, Kontrakt, Ansøgning, Salgsbrev, Testament** o. m. a. bør være affattet for at have den rette Form. — Alt dette faar man udmærket Besked om i den ved N. C. Rom udgivne Brev- og Formularbog, der faas i enhver Boglade indbunden for 1 Kr. 50 Øre.

N. C. Roms Forlagsforretning,
København B.

Ny Østergade 2
København

Læg

„Ratin“

for Rotter

og Mus

Følg nøje
Brugsanvisningen

Worning & Petersens

Xeroformsæbe

Kun ægte: 3 Ben i Ringen.

Eternit-Skifer.

Let stærk, elastisk, ildsikker og isolerende.

Fordelagtigste Tagtæknings-Materiale.

Ingen Vedligeholdelse. **Brochurer og Prøver paa Forlangende. Forhandlere overalt i Provinsen.** Ingen Reparationer.

Hovedforhandling hos: **A. RINDOM,** Kristiansborggade 2. Kbh.B

Drægtigheds-Tabel

beregnet for hver Uge i Aaret.

Drægtighedens Begyndelse.	Drægtighedens Ende. Hopper, 336 Dage.	Køer, 281 Dage.	Faar, 153 Dage.	Svin, 113 Dage.
Januar 1	Decbr. 2	Oktober 8	Juni 2	April 23
— 8	— 9	— 15	9	— 30
— 15	— 16	— 22	16	Maj 7
— 22	— 23	— 29	23	— 14
— 29	— 30	Novbr. 5	30	— 1
Februar 5	Januar 6	— 12	Juli 7	— 28
— 12	— 13	— 19	14	Juni 4
— 19	— 20	— 26	21	— 11
— 26	— 27	Decbr. 3	28	— 18
Marts 5	Februar 3	— 10	August 4	— 25
— 12	— 10	— 17	11	Juli 2
— 19	— 17	— 24	18	— 9
— 26	— 24	— 31	25	— 16
April 2	Marts 3	Januar 7	Septbr. 1	— 23
— 9	— 10	— 14	8	— 30
— 16	— 17	— 21	15	August 6
— 23	— 24	— 28	22	— 13
— 30	— 31	Februar 4	29	— 20
Maj 7	April 7	— 11	Oktober 6	— 27
— 14	— 14	— 18	13	Septbr. 3
— 21	— 21	— 25	20	— 10
— 28	— 28	Marts 4	27	— 17
Juni 4	Maj 5	— 11	Novbr. 3	— 24
— 11	— 12	— 18	10	Oktbr. 1
— 18	— 19	— 25	17	— 8
— 25	— 26	April 1	24	— 15
Juli 2	Juni 2	— 8	Decbr. 1	— 22
— 9	— 9	— 15	8	— 29
— 16	— 16	— 22	15	Novbr. 5
— 23	— 23	— 29	22	— 12
— 30	— 30	Maj 6	29	— 19
August 6	Juli 7	— 13	Januar 5	— 26
— 13	— 14	— 20	12	Decbr. 3
— 20	— 21	— 27	19	— 10
— 27	— 28	Juni 3	26	— 17
Septbr. 3	August 4	— 10	Februar 2	— 24
— 10	— 11	— 17	9	— 31
— 17	— 18	— 24	16	Januar 7
— 24	— 25	Juli 1	23	— 14
Oktober 1	Septbr. 1	— 8	Marts 2	— 21
— 8	— 8	— 15	9	— 28
— 15	— 15	— 22	16	Februar 4
— 22	— 22	— 29	23	— 11
— 29	— 29	August 5	30	— 18
Novbr. 5	Oktober 6	— 12	April 6	— 25
— 12	— 13	— 19	13	Marts 4
— 19	— 20	— 26	20	— 11
— 26	— 27	Septbr. 2	27	— 18
Decbr. 3	Novbr. 3	— 9	Maj 4	— 25
— 10	— 10	— 16	— 11	April 1
— 17	— 17	— 23	— 18	— 8
— 24	— 24	— 30	— 25	— 15

Geders Drægtighedstid er lig Faarenes.

Største Udvalg i Værktøj for alle Haandværk.

Forlang ny illustreret Prisliste — sendes gratis.

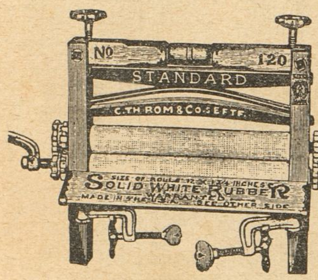

Mine Vridemaskiner

leveres med ekstra prima Gummivalser under fuld Garanti.

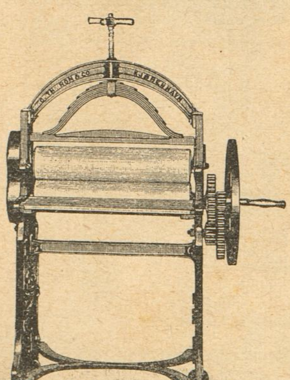

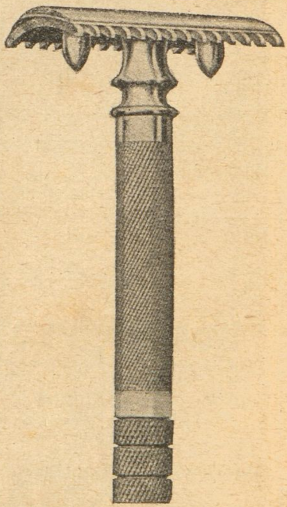

Fineste og stærkeste

engelske Tøjruller

med og uden Fod.

Komplet Lager af Køkkenudstyrs-Artikler

Forlang Katalog.

Ekstra prima forsølvet Barbermaskine

med **buet** Blad, leveres **komplet i elegant Etui:**

med 6 prima Blade... **Kr. 4,25**
med 6 ægte Gillette Bl. **Kr. 5,25**

Absolut den bedste og derfor billigste Maskine, som ikke maa sammenlignes med de billige tyske Maskiner, der tilbydes.

Nu ringes ud det gamle Aar
— det gamle Aar —
en Gubbe lig, af Slidet træt,
af Døgnets Larm og Sysler mæt,
med bøjet Nakke, ludet Pande,
det vandrer stille bort mod Glemsels
Lande.

Nu giver op det gamle Aar
— det tunge Aar —
det Smertens Aar, hvor Blod og
Brand
har Riger lagt i Dødens Band,
har knægtet Tro paa Idealer,
har Korset knust og haanet Fredens
Taler.

Nu rinder ud det gamle Aar
— det Ufreds Aar. —
Tilbage staar i Sjælejord
og Hjertemuld de dybe Spor,
som ingen Hjerne fuldt kan raade,
men dog mod Himlen fører ved
Guds Naade.

Nu stiger frem det nye Aar
med Panden ren, med Kinden rød,
med Øjet varmt af Smilets Glød,
med Lykkekrans om gyldent Haar.

Nu kimes ind det nye Aar
med Højtidsklang i Sjæl og Sind,
med Solfaldsguld paa Bjergetind,
med Bud om Liv og Lys i Vaar.

Nu rinder op det nye Aar.
Fra Hjerters Dyb i Lys og Løn
gaar bange Sjæles varme Bøn
om Helsebod og blide Kaar.

Nu straaler frem det nye Aar. —
Med Tro paa ham, der hver en Tid
var Slægtens Trøst i Storm og Strid,
vi over Aarets Tærskel gaar.

Pedersen-Sejerbo.

S. O. S.*)

En Fortælling af **Arkelius.**

Med Tegninger af Poul Steffensen.

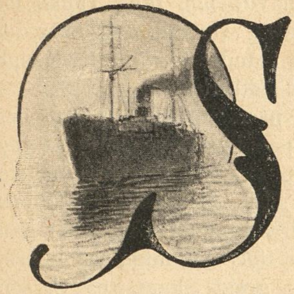

Som et tæt Slør havde en kold og raa Taage hvilet over Atlanterhavet i flere Dage og forsinket Stjernelinienss store Damper „Mars“. Om Bord var der klamt og fugtigt alle Vegne, og hverken Nat eller Dag var der Ro for Dampfløjtens hæse, arrige Brøl.

Kaptajnens Øjne var røde og medtagne af Mangel paa Søvn, og ved Middagsbordet i 1ste Kahyt, var hans sædvanlige tjenstlige Elskværdighed blevet noget anstrengt og nervøs.

Skønt Taagen lukkede for al Udsigt over Havet, var Skibet dog ikke som i gamle Dage „en Verden for sig selv“; thi mange Gange om Dagen raslede det i Radiotelegrafen, og ad traadløs Vej sendtes der Bud til eller modtoges Meldinger fra Omverdenen. Nede i Radiorummet sad den tjensthavende Telegrafist ved Apparatet og havde travlt med at besørge Telegrammerne, medens hans Kammerat, James Carson, der havde Frivagt, stod oppe paa Dækket og stirrede ud i Taagen. Han smilede, thi netop i den sidste halve Time havde det ustandseligt raslet oppe i Rejsningen, og han vidste, at hans Kammerat og gode Ven, Philip Rogers, saa havde særligt travlt og derfor ikke var i videre godt Humør. Han gik hen til Radiorummet og stak smilende Hovedet ind til Rogers, der stirrede arrigt paa ham og sagde:

„Gid den forbistrede Taage dog snart vilde lette, saa man kunde faa lidt Fred for alle de Telegrammer, der kommer om, hvad Kurs vi ligger, hvad Fart vi gør, om her er Solskin, Storm, Sø, Taage, Isbjerge eller . . . saa

*) S. O. S. betyder ›Saving of souls‹ (Redning af Sjæle), og disse 3 Bogstaver sendes som traadløst Telegram ud over Havet fra Skibe, der er i Nød.

for Pokker, nu er der igen en, der kalder, ja, det er en rar Ting, han Marconi og de andre har hittet paa, da de fik lavet dennehersens traadløse Telegraf."

„Naa, naa, gamle Ven, bare rolig," sagde James Carson, „det er dog den, baade du og jeg lever af."

Philip Rogers svarede ikke, hans rappe Fingre løb hastigt over Apparatet, og saa havde han ikke Tanke for andet, thi selv om han brummede og var gnaven, naar der var travlt, saa havde den engelske Handelsflaade ikke mange Radiotelegrafister, der var flinkere end Rogers.

James Carson gik atter op paa Dækket og løb her mod en af Passagererne, der saa paa ham, men hastigt tog Øjnene til sig og et Øjeblik efter var forsvundet mellem de talrige Mellemdækspassagerer. Det for gennem Carsons Hoved, at de Øjne kendte han fra gammel Tid, men han mindedes ikke at have set Ansigtet før. Manden var ældre, med graasprængt Haar og stort, graat Skæg, og Carson syntes ikke, at dette passede rigtigt til Ansigtet. Han anstrengte sin Hukommelse for at finde ud af, hvorfra han kendte disse Øjne, og pludselig gik det op for ham, at de mindede ham om hans Skolekammerat og Ungdomsven, Arthur Blackburn. Ham kunde det dog ikke være; thi Arthur var jævnaldrende med ham selv, altsaa tredive Aar, medens den fremmede jo var en ældre Mand.

James Carson sukkede; thi denne lille Begivenhed havde kaldt et Væld af Minder frem i hans Sjæl, Minder, som han troede var døde og magtesløse, men han mærkede, at de endnu kunde smerte. Han gik ned i sit Lukaf, lagde sig paa Køjen, og skønt Dampfløjten stadig hvæsede og hylede, kunde den dog ikke døve hans Tanker.

De førte ham tilbage til Barndommens Dage derhjemme i den lille By i England, hvor han var født. Hans Moder døde, da han var lille; Faderen tog sig ikke meget af Drengen, hvis bedste Kammerat og Ven var Arthur Blackburn, og en bedre Dreng end Arthur kunde man søge længe efter. James selv var vild og uregerlig, ofte ragede han sig ind i noget, der indbragte ham en Dragt Prygl af Faderen eller af andre, men Arthur var altid rede til at hjælpe og tog sig endda ofte Skylden paa for de gale Streger, James havde lavet. Det var derfor intet Under, at James holdt af ham, og jo ældre de blev, des varmere blev Venskabet, indtil — ja indtil Florence kom imellem dem.

Hun boede i samme Gade, og medens hun var Barn, havde de to Drenge selvfølgelig ganske overset hende, men anderledes blev det, da Florence var i Attenaarsalderen, og de to Ynglinge omkring tyve Aar; thi da fik de pludselig begge den største Interesse for hende. Altid var de rede til at vise deres Hengivenhed for hende, begge var de grebne af den første Kærligheds stærke Magt, den de færreste Mennesker slipper fri for. I deres Opmærksomheder mod hende røbede deres Natur sig; thi Arthur Blackburn forærede hende Blomster og skrev daarlige Vers til hende, men naar hun gik ud, fulgte James Carson efter hende som ukaldet Beskyttelsesvagt, rede til at anfalde enhver, som saa lidt dristigt til hende, og det gjorde mange; thi den før saa upaaagtede, lange ranglede Tøs var pludselig blevet forvandlet til en skøn og dejlig Jomfru. Det varede ikke længe, før hun blev sig sin Magt bevidst, hun forstod at bruge den og ikke paa bedste Maade; thi hun var i høj Grad forlystelsessyg og letsindig, og de to unge Menneskers ikke særlig buttede Pengepung forstod hun til Gavns at lænse.

Paa den Tid var Arthur Blackburn ansat i et Handelshus, medens James Carson, der havde været et Par Rejser til Søs, var hjemme for at blive uddannet i traadløs Telegrafi, som netop dengang begyndte at gaa sin Sejersgang gennem Luften. Kærligheden til Florence Wilmington dræbte Venkabet mellem de to unge Mennesker; før havde de altid været sammen, men nu havde de kun truende Miner og Ord tilovers for hinanden.

James Carson besluttede da, at han vilde have en Ende paa Sagen, og en Aften spurgte han uden mange Omsvøb Florence, om hun holdt af ham og engang, naar han fik en Stilling, vilde være hans Hustru. Hun lo da haanligt og spurgte, hvordan han, der ikke ejede en Skilling, kunde tænke paa sligt; nej Tak, hun havde rigtignok ganske anderledes Tilbud fra Mænd, der nok var lidt ældre end saadan en Dreng som James, men ogsaa var i Stand til at forsørge hende, som hun burde forsørges. Det var ren Besked, og da han ikke var nogen sentimental Natur, tog han det ganske roligt og var glad ved at have faaet Klarhed i Sagen. Da han nu nok kunde tænke, at Arthur Blackburn ikke var en af dem, der havde gjort Florence et godt Tilbud, besluttede han at ville advare ham og atter

søge at knytte Venskabsbaandet med ham, thi ofte havde han i sit stille Sind ærgret sig over, at det var bristet. Men da han forklarede Arthur, at Pigebarnet kun havde holdt dem begge for Nar, smilede denne ironisk og sagde medlidende:

„Ja, dig har hun gjort Nar af, det har jeg længe vidst, og jeg har tit moret mig, naar Florence efterabede dine forelskede Manerer, for hun har stort Talent som Skuespillerinde. Men du kan spare dine Advarsler til mig, jeg ved bedst selv, hvorledes hendes Følelser er for mig."

Det kogte i James Carson ved disse Ord, han gav et heftigt Svar, det ene Ord tog det andet, og de tidligere Barndomsvenner var nu blevet Fjender. — Tiden læger alle Saar, og forbavsende hurtigt hjalp den friske Søluft James til at glemme sin ungdommelig Forelskelse; men som en Ild, der kun er dæmpet af Aske og atter kan bryde ud i Lue, ulmede dybt i hans Sjæl Barndommens stærke Venskabsfølelse for Arthur Blackburn, som han ikke havde set i mange Aar; underligt var det, at Synet af en halvgammel Passager kunde kalde disse gamle Minder frem.

Hverken den Nat eller den følgende Dag kunde han blive Tanken om Arthur kvit, og ivrig spejdede han efter den Passager, der var Skyld i disse Tanker. Saa om Aftenen opdagede han ham endelig og fik endda Lejlighed til ubemærket at betragte ham. Snart var Carson ikke længer i Tvivl; den fremmede var virkelig Arthur Blackburn; thi selv om denne havde søgt at gøre sig ukendelig, saa kunde han dog ikke skjule det lille Ar ved Øret, som man vel ikke lagde særlig Mærke til, men som Carson dog kendte saa godt, det stammede fra den Gang, de begge faldt ned fra Æbletræet derhjemme. Hvad mon Grunden var til, at Arthur var her om Bord og havde forsynet sig med graat Haar og Skæg, for hans eget kunde det næppe være. Carson besluttede straks at søge Gaaden opklaret; han traadte hen til den fremmede og sagde:

„Goddag, Arthur; mindst af alt havde jeg ventet at træffe dig her om Bord."

Den tiltalte fo'r sammen og kastede et forvirret Blik paa James, men sagde saa:

„De tager fejl, jeg hedder ikke Arthur, mit Navn er Alfred Baxter."

Havde Carson ikke før været sikker i sin Sag, saa

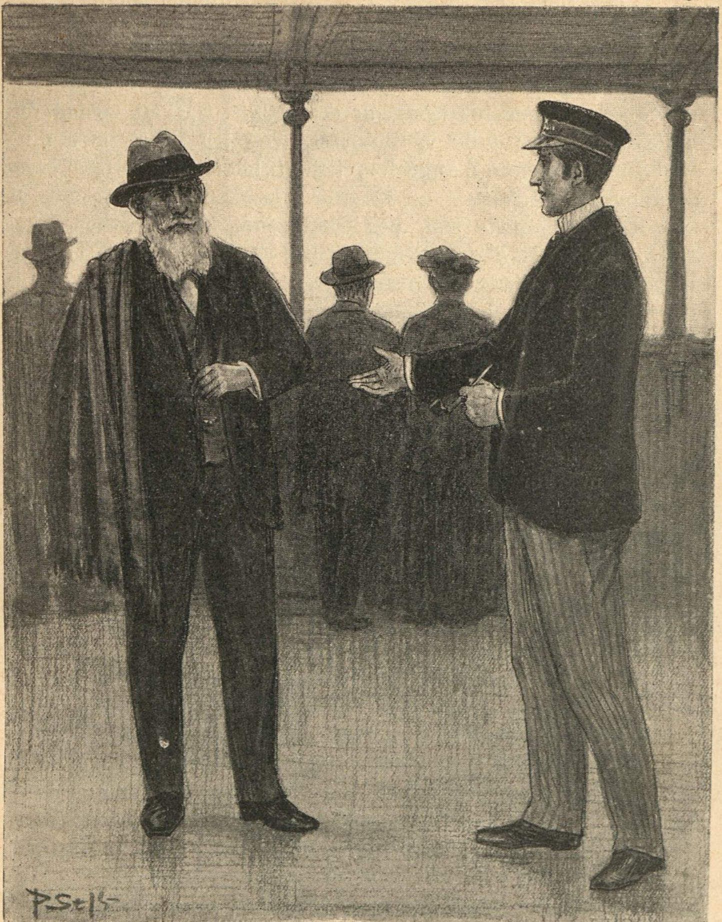

blev han det nu ved at høre Mandens Stemme, den kunde ikke tilhøre andre end Arthur Blackburn.

„Hvad er det for noget Snak," sagde han, „hvorfor vil du ikke være ved dit rigtige Navn? mig kender du vel ogsaa, jeg er din gamle Ven James Carson, der er da ikke gaaet saa mange Aar, at vi ikke skulde kunne kende hinanden igen."

„Det maa dog alligevel være en tilfældig Lighed, der skuffer Dem; jeg hedder, som jeg har sagt, og Dem kender jeg ikke, har aldrig kendt nogen ved Navn James Carson.“

„Nej, jeg tager ikke fejl; din Stemme og det lille Ar ved Øret beviser klart, at du er Arthur. Hvad Grund du har til ikke at ville være kendt, ved jeg ikke, men mig skal du ikke være bange for, jeg vil begribeligvis ikke gøre dig noget ondt.“

Den fremmede trak paa Skuldrene, som om han ikke vilde diskutere den Sag yderligere, vendte derpaa Carson Ryggen og stirrede ud over Havet.

„Jeg vil dog bande paa, at du er Arthur,“ sagde Telegrafisten lidt forvirret over den andens afvisende Holdning.

Taagen varede ved; Vagt efter Vagt sled sig langsomt af Sted, og Fremgangen over Havet var kun ringe.

Et Par Dage senere, da James Carson havde Vagt, blev der kaldt op fra England; thi de var endnu ikke kommet udenfor Telegramafstand: Carson svarede, og derefter kom Telegrammet:

Kasserer Arthur Blackburn fra Brown & brothers flygtet. 2000 Strl. Middelhøj, mørk, spæd Stemme. Formodes i „Mars“. Arrester ham og overgiv ham i New York til Politi, der er underrettet pr. Kabel.

Den ellers saa raske og resolutte James Carson rystede stærkt paa Haanden, da han nedskrev dette Telegram, medens Tankerne arbejdede i hans Hoved.

Naa, saaledes var det altsaa gaaet Arthur; ja, saa var det jo ikke underligt, at han vilde være ukendt. Nu skulde han altsaa fængsles som Tyv. Og her sad hans Barndomsven med det skæbnesvangre Telegram og havde den Pligt straks at melde det til Kaptajnen. Vel, han kendte sin Pligt og havde altid udført den, og allerede strakte han Haanden ud efter Telefonen, der førte op til Kommandobroen, for at melde „Vigtig Depeche“, men op i hans Erindring dukkede i det samme Billedet af en mild og venlig Kone, Arthurs lille Mo’r, som saa mange Gange havde taget sig af den moderløse James, der nu sad her og skulde angive hendes egen Dreng som Tyv. James Carson stønnede, og dybt inde i ham hamrede Ordene: „Gem Telegrammet, gem Telegrammet“ i Takt med Maskinens ensformige Stempelslag. Han trak sin Haand tilbage fra Telefonen, saa sig sky om i det lille Rum, som om det

var ham, der var en Tyv, og gemte saa hurtigt Telegrammet indenfor sin Trøje.

Tusind Tanker arbejdede i hans Hjerne, og sjældent var nogen Vagt faldet ham saa lang som denne. Omsider fik den dog Ende, Philip Rogers kom ned til Afløsning, og James Carson gik op paa Dækket. Han havde nu fattet den Beslutning, som Mennesker altid fatter, naar Tvivl og Vankelmodighed hersker i deres Sjæl, nemlig „at se Tiden an“. Men et stod dog fast hos ham, han vilde opsøge Arthur Blackburn og fortælle ham om Telegrammet. Længe maatte han søge mellem Passagererne, men endelig fandt han den Mand, som han nu bestemt vidste var Arthur Blackburn.

„Mr. Baxter, maa jeg tale med Dem i Enrum,“ sagde han, og der var en saa underlig Klang i hans Stemme, at den anden uvilkaarlig fulgte med. De gik ned i Telegrafistens Lukaf; James tog det modtagne Telegram frem og hviskede:

„Arthur, jeg er Radiotelegrafist her om Bord; læs denne Depeche, som kom i Morges paa min Vagt.“

Med skælvende Haand tog Arthur Blackburn Telegrammet, læste det og sank derefter ned paa Carsons Køje.

„Jeg ulykkelige Menneske, nu er alt forbi,“ stønnede han.

„Jeg har endnu ikke meldt Modtagelsen af Telegrammet til Kaptajnen, men det er min Pligt at gøre det.“

„Ja gør kun din Pligt, saa vi kan faa Ende paa det hele.“

„Ende paa det hele, hvad mener du? det er vel ikke din Hensigt at springe over Bord?“

Blackburn sagde bittert:

„Nej, du kan være rolig, dertil er jeg for stor en Kujon; vilde jeg berøve mig selv Livet, havde det jo været lettere at gøre det hjemme i England, en Revolver har jeg ejet i mange Aar.“

„Aa ja, men saa havde du jo ikke faaet nogen Fornøjelse af Pengene, du er stukket af med.“

„Stukket af med,“ gentog Blackburn, „nej af dem ejer jeg ikke en Penny, dem har hun forlængst plukket mig for. Nu kunde jeg bare ikke længer skjule, at jeg i flere Aar har taget af Kassen, aah, jeg ulykkelige Menneske.“

Carson saa medlidende paa ham og sagde:

„Hvad er det for en Kvinde, der har ødelagt dig?“

„Hun er dig ikke ukendt, for du har vel endnu ikke

glemt Florence; du kom jo selv og advarede mig mod hende, men Kærlighed gør blind, jeg kunde dengang hverken se eller høre."

Carson greb Blackburn i Armen og sagde:

„Er det Florence Wilmington, hvordan i Alverden er det gaaet til. Fortæl, men tal sagte, Væggene her er tynde."

„Aa, hvorfor skal jeg rive op i det Saar nu, dig kan det dog ikke interessere; du tog det kloge Parti og trak dig tilbage i Tide. Og dog kan jeg for gammelt Venskabs Skyld gerne fortælle dig min triste Historie."

Han tav et Øjeblik, tørrede Sveden af Panden og begyndte saa sagte:

„Som jeg før sagde, var jeg for nogle Aar siden baade blind og døv i alt, hvad der angik Florence Wilmington; jeg var som forhekset, og hun kunde faa mig til at gøre, hvad det skulde være. Pyntesyg og lysten efter Fornøjelser var hun altid; det dyreste var ikke for godt, og saa hed det sig altid: hvis du virkelig holder saa meget af mig, som du siger, saa maa du købe den Kjole eller det Smykke til mig. Hun havde sikkert mange Bekendtskaber i Skuespillerkredse, og herigennem fik hun Ansættelse paa et Forstadsteater i London. Jeg var dum nok til at følge efter hende; jeg havde kort Tid forinden faaet Tilbud om Kassererpladsen hos Brown & brothers: det modtog jeg nu og kom saaledes ogsaa til Hovedstaden.

Havde Florence været fordringsfuld hjemme i vor lille Fødeby, saa blev hun det endnu mere i sin ny Stilling i London. Som Skuespillerinde skulde hun være elegant klædt, men hendes Løn var ikke tilstrækkelig til Føde, endsige til Klæder. Heller ikke min beskedne Gage forslog til at tilfredsstille alle hendes Fordringer, og saa — ja aah Gud — det er allerede fire Aar siden, at jeg begyndte at tage af Firmaets Kasse. Hvad jeg har lidt i disse Aar, kender kun jeg selv.

Saa for et halvt Aars Tid siden tog hun med et rejsende Selskab til New York, skønt jeg bad hende om at blive i England. Omtrent samtidig trak Nettet sammen om mig, jeg kunde forudse, at mine Bedragerier ikke længer kunde skjules, og saa." . . .

Blackburn tav og stirrede fortvivlet frem for sig.

„Og saa gik du her om Bord for at komme til Amerika og mulig der møde hende igen, ikke sandt," sagde Carson.

Blackburn sukkede og svarede:

„Ja, du har Ret, det er, som om jeg er besat af en ond Aand, jeg ved, at jeg kun har været til Nar for hende, og dog følger jeg efter hende . . . følge efter,“ gentog han bittert, „nej det er sandt, jeg glemmer jo, at jeg er Fange og ikke længer selv kan bestemme, hvor jeg vil tage hen. Hvornaar vil du melde til Kaptajnen om Telegrammet?“

Carson svarede ikke, men sad længe tavs og grundede. Endelig sagde han:

„Mange drøje Ture har jeg taget paa Søen, siden vi to saa hinanden sidst, men dette her er noget af det værste, jeg har været ude for. Nu har jeg dog bestemt, hvad jeg vil gøre.

„Ja, du maa jo gøre din Pligt,“ sagde Blackburn tonløst.

„Det vil jeg ogsaa; det vil sige, hvad jeg i dette Tilfælde mener, er min Pligt. Kender du Telegrammet S. O S., det betyder „Redning af Sjæle“; det Telegram sendes ud fra et Skib, der er i Nød. — S. O. S, — S. O. S. — saving of souls — bliver det ved at raabe ud i Luften, og sidder man som Radiotelegrafist paa sin Vagt og modtager et saadant Nødraab, da alarmerer man straks Kaptajnen, at ens eget Skib kan ile til Hjælp saa hurtig som muligt. Se, jeg mener, at nu er du som et saadant Skib, der sender sit Telegram S. O. S. ud i Rummet, er det da ikke min Pligt at redde Sjæle, naar Raabet lyder?“

„Du mener da ikke, at du vil undlade at melde om Telegrammet,“ sagde Blackburn hurtigt.

„Jo, det mener jeg netop. Du og jeg har kendt hinanden, fra vi var ganske smaa, din Mo'r tog sig af mig, da jeg var lille, nu er hendes Søn i Nød — saving of souls — Sjæle vil jeg være med til at redde, men ikke til at knuse, lad det saa gaa mig, som det vil.“

Blackburn lagde sit Hoved paa Carsons Skulder og brast i Graad uden at kunne sige noget.

„Hør nu,“ vedblev Telegrafisten, „nu maa vi tænke over, hvorledes vi skal forholde os. Du kan ikke gaa i Land i New York sammen med de andre Passagerer, Politiet er jo underrettet, og du vilde straks blive arresteret. Vi maa se at finde et Skjulested til dig her om Bord, saa kan du maaske liste i Land et Par Dage senere, men det bliver vanskeligt at skjule dig, jeg ved slet ikke, hvordan jeg skal bære mig ad dermed, men jeg finder vel paa en Udvej, inden vi kommer i Havn.“

Nu havde James Carson kastet Broen af bag sig ved at love Blackburn ikke at forraade ham. Han vilde ogsaa holde sit Løfte, men han havde mange urolige Timer, hvor hans medfødte Pligtfølelse gjorde Oprør mod den Beslutning, han havde taget.

De var nu kommet saa langt til Søs, at der ikke var traadløs Telegrafforbindelse med noget af de omliggende Lande; nu kunde der kun veksles Telegrammer med andre Skibe, der var indenfor Afstanden. Tjenesten i Radiorummet blev lettere og kunde om Dagen overtages af en ung Mand, der var med paa Rejsen som Telegrafistelev. Philip Rogers og James Carson kunde da tale sammen, hvad de som oftest var afskaaret fra, saalænge de gik Vagt om Vagt.

En Dag, da Carson igen pintes af Samvittighedsnag, fordi han havde holdt Telegrammet tilbage, sagde han til Rogers:

„Philip, hvad vilde du gøre, hvis der paa din Vagt kom et Telegram om at arrestere en Bedrager om Bord, og denne var din Barndomsven, i hvis Hjem du var blevet hjulpet paa mange Maader?"

„Er du i det Tilfælde?" spurgte Rogers og saa skarpt paa Vennen.

„Man kunde jo komme i en saadan Situation," svarede Carson undvigende, vi er jo paa en Rute, hvor flygtede Kassebedrøvere ikke er ualmindelige. Derfor interesserer det mig at vide, hvordan du vilde bære dig ad. Mener du, at det vilde være en Forbrydelse at holde et saadant Telegram tilbage?"

„Ja, det er selvfølgelig strafbart, men menneskeligt. Jeg skal fortælle dig en Historie, jeg selv har været ude for, saa kan du maaske deri se et Svar paa dit Spørgsmaal."

„Du ved, at jeg er en af de første, der i England er uddannet til Radiotelegrafist, og jeg var da ogsaa om Bord paa „Primrose Hill", da den, som det første Skib med traadløs Telegraf, gik over Atlanterhavet. Det var en stor Skude ligesom denne, og vi havde en Mængde Udvandrere om Bord, baade i Kahytterne og paa Mellemdækket. Agter var der Rigdom og Luksus, men paa Mellemdækket den bitre Nød og Fattigdom. Det var som to Verdener, der aldrig før havde set noget til hinanden, men som nu pludselig var blevet sluttet inde sammen mellem et Skibs snævre Vægge og dog skilt fra hinanden ved en dyb, uoverstigelig

Kløft, men kun skilt fra Døden ved Skibssidens tynde Plader. Naa, og det kan jo godt tænkes, at der for Vorherre var lige saa mange Forbrydere paa 1ste Kahyt som paa Mellemdækket.

Blandt dettes Passagerer var en Familie, der bestod af Mand, Kone og to smaa Børn. Hvad de havde tænkt paa, da de løste Udvandrerbillet, ved jeg ikke; thi det var let at se, at Manden var mærket af Døden, saa brystsyg var han; men de troede vel selv, at der var ingen Fare, og rørende var det at se, hvor omhyggeligt Konen tog sig af ham. Da vi kom ud i Atlanterhavet, fik vi haardt Vejr; der var ikke til at være paa Dækket, og den frygtelige Luft nede i Skibet gjorde det i en Fart af med Manden. Der stod nu den stakkels Enke med sine to Børn paa Vej mod en fremmed Verdensdel. Medlidenheden med hende var stor, og der blev indsamlet en Del Penge til hende. Aa ja, mange kunde sikkert have givet mere, end de gjorde; thi der var mange rige, amerikanske Købmænd om Bord, og selv her ude paa Havet afsluttede de Forretninger, hvorved de vandt eller tabte.

I „Primrose Hill" var Radiorummet ikke aflukket! enhver kunde følge Telegrafistens Arbejde; det var jo noget nyt og kunde paaregne Interesse hos Passagererne. Saa en Dag, da der netop stod en Herre og kiggede paa mig og Apparaterne, kom der et Telegram til en Mr. Baldwin om Bord.

Hvad staar der nu i et saadant Telegram, der kommer farende lige gennem Luften uden Kabel? spurgte Tilskueren.

Uforsigtig, som jeg dengang var, svarede jeg uden Betænkning: der staar kun „Bomuld stigende".

Passageren saa sig forsigtig omkring, og da der ingen var i Nærheden, tog han en Hundreddollarsseddel frem og sagde hurtigt: Denne er Deres, hvis De holder det Telegram tilbage i en Time.

I d e samme fo'r Tanken om den stakkels Enke gennem min Hjerne, jeg tog Pengesedlen og lovede at gøre, som Passageren ønskede. Den Time benyttede han til at afkøbe Mr. Baldwin et stort Parti Bomuld, som denne laa inde med, og min „Hundreddollarsmand" tjente derved mange Penge, men da Baldwin en Time senere modtog Telegrammet, blev han bleg af Ærgrelse. Naa, Enken fik Pengene, og jeg har aldrig fortrudt, hvad jeg dengang gjorde."

„Tak for din Fortælling, Philip," sagde Carson og trykkede Vennens Haand.

„Mars" fortsatte stadig vestover, og med enkelte Klaringer vedvarede Taagen. Af og til lød der ud fra Tykningen Lyden af et andet Skibs Dampfløjte, men næsten aldrig fik man det at se.

Saa en Dag, da James Carson havde Vagt, kom pludselig det Telegram, som ingen Radiotelegrafist ønsker at afsende, for Resten heller ikke at modtage.

S. O. S., S. O. S., raslede det vedholdende i Telegrafapparatet, og derefter kom Meddelelsen om, hvor det nødlidende Skib befandt sig. Carson telefonerede straks til Kommandobroen, og et Øjeblik senere blev Maskintelegrafen stillet paa „Fuld Kraft", og Kursen sat mod Ulykkesstedet.

Carson havde svaret tilbage „Hjælp kommer", og han sad nu og lyttede anspændt til Nødraabene ude fra det synkende Skib. Vejret var heldigvis roligt, der var ikke videre Sø, og da han, efter at være afløst, kom op paa Dækket, var „Mars" nær ved det opgivne Sted. En vedholdende Tuden i en Dampfløjte hørtes forude, og kort efter fik man Havaristen i Sigte. Det var et stort Passagerskib „Orion", der havde været i Kollision med en Kuldamper og nu var ved at synke. Forstævnen laa lige i Vandskorpen, og paa Agterdækket stod en Mængde Mennesker, der skreg og svingede med Hatte og Tørklæder.

Kuldamperen laa stoppet i Nærheden; dens Stævn var knust, saa den havde Besvær med at klare sig selv og kunde ikke yde „Orion" nogen Hjælp; men foruden „Mars" var nu ogsaa et andet Skib kommet til Stede, og snart var mange Baade i Vandet, og Redningsarbejdet begyndte.

Om Bord i „Mars" var James Carson travlt beskæftiget paa Dækket, da han pludselig blev grebet i Armen, og hørte Arthur Blackburn sige med en underlig Stemme:

„James, mon jeg er blevet vanvittig, — se derned i den Baad, er det ikke Florence?"

Et af „Orion"s Fartøjer, der var fuldt af Mennesker, var netop ved at lægge til Falderebstrappen i „Mars", og Carson genkendte øjeblikkelig Florence Wilmington, skønt det var over ti Aar siden, at han havde set hende sidst.

„Du tager ikke fejl," sagde han, „Skæbnens Veje er underlige, du forstaar vel, at hun under ingen Omstændig-

heder maa faa Øje paa dig; thi hun vil da straks kunne genkende dig."

„Ja — men jeg vil dog saa gerne . . ."

„Vil du gerne arresteres?" afbrød Carson ham ærgerlig, „det maa da være din Hensigt; thi jeg forsikrer, at hvis du nærmer dig til Florence, afleverer jeg straks Telegrammet til Kaptajnen."

Medens Carson talte saaledes til Blackburn, tænkte han: „Nu bliver min Forseelse opdaget, det har man for

sin Menneskekærlighed, for Arthur kan naturligvis ikke holde sig borte fra hende." I det samme fik han en Ide:

„Mr. Baxter," sagde han højt, „vi mangler Folk til Baadene, vil De ro i en af dem, saa kom."

Blackburn fulgte ham uden at sige noget, de gik tilligemed nogle Matroser i et Fartøj og roede over til „Orion". Her entrede de om Bord som for at hjælpe de skibbrudne ned, og Carson sagde hurtigt:

„Har du meget Tøj derovre i „Mars" ?"

„Nej, det er for intet at regne."

„Vel, saa maa du opgive det for at redde dig selv. Den store Damper, der kom hertil samtidig med os, er „Abraham Lincoln", jeg ved, at den skal til Australien. Nu maa du spille skibbruden fra „Orion"; gaa over om Styrbord og søg at komme ned i et af „Lincoln"s Fartøjer. Skriv til mig, naar du kan, og Gud være med dig. Farvel."

Arthur Blackburn stod et Øjeblik ubeslutsom, men trykkede saa tavs Vennens Haand og var kort efter paa Vej over mod „Abraham Lincoln".

Alle „Orion"s Passagerer blev reddede, og i den Forvirring, der var i „Mars" med alle de fremmede Mennesker, blev Arthur Blackburn ikke savnet.

Paa den øvrige Del af Rejsen til New York saa Florence Wilmington et Par Gange James Carson, der uforvarende var kommet i hendes Nærhed, men hendes Blik svævede ligegyldigt forbi ham, og han fandt ingen Anledning til at give sig tilkende, han følte ikke den ringeste Interesse for hende. I New York gik hun i Land, og Carson saa hende aldrig siden.

Først flere Aar senere fik han Brev fra Blackburn, der i Begyndelsen havde haft store Vanskeligheder at kæmpe med i Australien, men nu var kommet i en god Stilling. Til Firmaet Brown & brothers havde han afsendt 500 Strl. som første Afdrag og lovede at sende Resten af den Sum, han havde besveget Firmaet for. Brevet endte med de Ord:

„Jeg haaber, at du aldrig bliver nødt til at sende Telegrammet S. O. S. til mig, men skulde det ske, da vær forvisset om, at hvor jeg end er paa Jordkloden, skal jeg straks ile til Hjælp."

En Mørkets Gerning.

Fortælling af **Alexander Svedstrup.**

Med Tegninger af Forfatteren.

Det var et lyst Hoved, der begik den Mørkets Gerning, en ung Student, lys og frisk og tilsyneladende uskyldig som en Æbleblomst.

Han var fremmed paa Stedet. Det var den første Sommerferie, han tilbragte der, eftersom hans Forældre samme Foraar havde taget Ophold i den lille Provinsby for at kunne føre en saa stilfærdig Tilværelse, som en lidet formuende, pensioneret Oberstløjtnant er henvist til, naar den yngste Søn endnu ikke er færdig med Studeringerne.

Oberstløjtnanten og Frue havde ikke aflagt Visitter hos Byens Honoratiores for ikke at blive inddraget i den lokale Selskabshvirvel. De levede deres stille og nydelige Liv paa deres stille og nydelige Villajendom i Byens grønne Kant. Men en ung, glad Student kan ikke undgaa, — især naar han er begavet med et smukt og lyst Hoved — at stifte Bekendtskab i en lille By i en Sommerferie, navnlig naar vedkommende aldeles ikke ønsker at undgaa at stifte Bekendtskaber.

Straks den første Aften gjorde han en Vending i Byens Anlæg, hvor der var Tirsdags-Musik. Sceneriet tiltalte ham i høj Grad. Under gamle, brede Bøgetræer sad unge, yndige Damer i Familiens trygge og flatterende Kreds. Det elektriske Lys lod de unge Ansigter og de lyse Kjoler funkle med forøget Glans. Ældre Herrer flyttede Stolene ud fra deres Borde for at drøfte de vanskelige Handelsforhold og stærkt stigende Fragter med Forretningskollegaer ved Naboborderne, og Fruerne gjorde det samme for at drøfte Husassistenternes tiltagende Fordringsfuldhed. Unge Herrer gik paa Tourne over hele Restaurationspladsen for at snakke ufornuftigt med de unge Damer og drikke et Glas „et eller andet" med Fædrene. Det var som eet stort Familieselskab. Musikken blæste med livskraftige Messingstruber ad alle Dagens Bekymringer, og den lyse Aftenhimmel favnede den lille Verden i et Fredens og Tilfredshedens Smil.

Den unge Student ønskede blot, at han kendte alle disse brillante Mennesker, saa han kunde sætte sig hen og spise Vanilleis med de søde, unge Piger og drikke Portvin med de

gemytlige Fædre samt Kaffe med de venlige, ældre Damer. Men ak, han maatte nøjes med at sætte sig i Ensomhed ved et lille kedeligt Trebens Jernbord og drikke en melankolsk Vermouth med sig selv.

Lykkeligvis blev dette den eneste Aften, hvor han følte sig ensom og forladt i den lille By.

Næste Formiddag havde den unge Student over Havegærdet stiftet Bekendtskab med Naboen, Overlæreren, havde beset Haven og spillet Krocket med Overlærerens Familie, hvorefter han deltog i Husets Frokost. Ved Middagstid havde han stiftet Bekendtskab med Apotekerens to Sønner, og om Aftenen var han ude paa en vidunderlig Fjordtur med Jordbær og Madeira med Konsul Hansens store, glade Familie med flere i en prægtig og rummelig Motor-Yacht. Da han sent paa Natten kom hjem, var han Dus med en Mængde vidunderlig prægtige Mennesker.

Inden en Uge var gaaet, var han en højst velset Gæst i alle Byens gæstfri Hjem, og det var mange. Men det maa siges, at han fortjente ogsaa at være velset, thi han var ikke alene en køn og flink ung Mand, ladet lige op til Haartoppen med Livsglæde, men en særdeles honnet, ung Mand. Som Tegn paa, at han var optaget i Samfundet, fik han et nyt Navn, — som alle smaa Byer havde ogsaa denne lille By en egen Lyst til at omdøbe Folk — og han døbtes af en eller anden Grund eller maaske helt uden Grund: Blix.

Fjorten Dage efter Blix'es første Optræden i Byen fandt Apotekerens aarlige Sommerbal Sted. Storartet Bal for hele Byens og Omegnens finere Ungdom. Den store Havestue var Balsal, dekoreret med Bøgeløv og Aakander. Haven illumineret med bugede, gammeldags, kulørte Olielamper. Let Middag med let Vin og svær Vin og skummende Vin.

Det var ved denne Lejlighed, det hændte.

Men det er nødvendigt at fortælle, hvad der gik forud, og det var dette, at Blix en af de første Morgener i Ferien havde mødt paa Strandstien eller Badevejen, som den kaldtes, et Syn fra en højere Verden. Allerede paa Afstand fik han Forudfornemmelsen af det vidunderlige og spærrede Øjnene vidt op, og idet han gik forbi hende, standsede Blodet sit Løb, og hans Hjerte holdt op at slaa — lykkeligvis kun for en begrænset Tid —, hvorefter det gav sig til at indhente det forsømte ved at slaa dobbelt saa hurtigt. Det var den ubegribeligst skønneste Menneske-Fremtoning, man — eller i hvert

Fald han — kunde tænke sig, en ren Forklarelse, kort sagt en køn, ung Dame. Han maatte standse og lade, som om han nød Udsigten over Fjorden, medens han drejede Halsen omtrent af Led for at følge Synet med Øjnene.

Ikke saa snart var Blix kommet ud paa Badeanstalten, før han slog ned i Apotekerens ældste Søn for at faa at

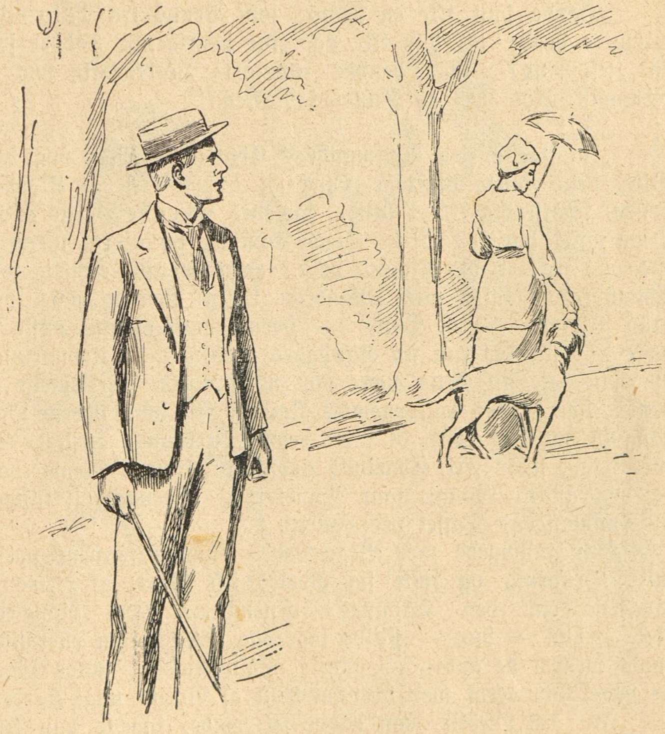

vide, om den himmelske Skabning hørte hjemme paa Jorden og i bekræftende Fald, om hun hørte hjemme der i Byen, det hele med en Stemme saa ligegyldig, som om han talte om en Kommode.

Apotekerens ældste Søn svarede omtrent saalunde:

Eftersom du staar roligt paa dine Fødder og aldeles ikke synes at være bragt ud af Ligevægt, eftersom din Kind hverken er bleg eller glødende, eftersom dit Aandedræt er roligt, eftersom du siger „køn, ung Dame med mørkt Haar“, er det ikke

Amtmandens Datter Charlotte, men naar du samtidigt siger, at hun var fulgt af en graa Hund med Sølv= — eller lad os antage pletteret — Halsbaand, saa maa det dog være hende. Var hun ikke mørk som en Tropeurt i Urskoven?"

„Jo!" svarede Blix.

„Var hendes Øjne ikke som Lyn blandet med Stjerneskud?"

„Jo!"

„Havde hun ikke en Figur, som Venus fra Milo vilde misunde hende, gik hun ikke paa sine henrivende Fødder som en Zefyrvind? Var hendes ravnsorte Lokker ikke som en dæmonisk Flod med en Knude i Nakken?"

„Jo!"

„Ja, saa er det Amtmandens Charlotte. Men vogt dig, Blix, vend dine uskyldige Øjne en anden Vej, se ikke paa hende, forelsk dig ikke i hende, saaledes som alle Byens andre Dumrianer har for Skik. Hende kommer du aldrig nærmere end paa tre Skridts Afstand højst. Hun er utilnærmelig som Chimborazo, taaler intet Mandkøn i sin Nærhed uden den graa Elefant af en Hund — hvem man maatte ønske at være —, skænker kun sin Kærlighed eventuelt til Kronprinsen af Kina —, alt dette være sagt uden nogen Forklejnelse af hende eller hendes højfornemme Familie, til hvis yderste Omgang vi har den Ære at blive regnet to Gange aarligt, den ene Gang, naar Frk. Charlotte nedstiger til vort Sommerbal, og den anden Gang, naar Apotekerens allernaadigst tilsiges til Amtmandens Taffel ved Julctid."

Blix indsugede med Begærlighed Apotekersønnens poesifulde Skildring og følte sig aldeles ikke saaret af Bemærkningerne om den Skønnes Fornemhed. Det manglede blot, at hun — hun — skulde løbe paa Skovbakken eller ture rundt mellem de andre — ganske almindelige — unge Piger og være Kammerat med hvemsomhelst af Byens unge Herrer.

Fra det Øjeblik, han havde set hende, higede han kun efter at møde hende igen. Han gik timevis paa Strandstien og Gang paa Gang forbi Amtmandsboligens Park, og det lykkedes ham virkelig undertiden at opnaa den Gunst at passere forbi hende. For ikke at synes paatrængende, turde han kun lige lade sit Blik strejfe hende, men hver Gang indfangede han et nyt, vidunderligt Skønhedstræk. En enkelt Gang havde hun set paa ham. Deres Øjne var mødtes; det var, som om et Spyd, en fortættet Solstraale, gennemborede ham.

Kort sagt: Blix var skudt.

Naa, saa kom altsaa Apotekerens Sommerbal. Blix havde aldrig forhen haft Balfeber, men den Eftermiddag prøvede han det. Han knappede Vesten skævt og kunde umuligt faa bundet Slipset, som det burde bindes, og Haaret,

der ellers laa saa let som en gylden Sky over hans solbrændte Pande, kunde absolut ikke faa det rette Fald. Han skulde møde hende, være i Stue sammen med hende, tale med hende, maaske, o Himmel! danse med hende.

I sidste Øjeblik opdagede han en Plet paa paa sit Kjoleopslag. Den maatte behandles med Benzin og derefter —

for Lugtens Skyld — med Moderens Ess bouquet. Det forekom ham, at Benzinen blev ved at lugte igennem, indtil han havde tømt Ess-bouquet-Flakonen, og da forekom det ham med god Grund, at han lugtede som et Myggefordrivningsmiddel, bedøvende alt levende i sin Nærhed.

Han saa hende straks ved sin Indtræden, — blændende nedringet, i gyldengult Silkemoll, eller hvad saadan noget let noget kaldes. Han blev præsenteret for hende, og med den yndigste, kongeligste Hovedbøjning, samt med et Smil, der aldeles ikke var overlegent, men bedaarende naturligt, omend himmelsk, sagde hun: „Jeg har undertiden mødt Dem."

„Ja, det har jeg ogsaa," svarede den ellers saa begavede Blix og blev rød som en Ildebrand, hvorfor han ilede med at unddrage sig hendes Blik ved at forsvinde i en anden Stue. Han kunde umuligt samle saa meget Mod sammen, at han turde bede hende om en Dans, og hans Balkort blev fyldt med alle Slags Tilfældigheder.

Men efter Bordet — let Vin, svær Vin og skummende Vin —, var Blix igen Blix, sprudlende lystig og med Mod til at erobre en Verden eller to. Ved den første Inklination vilde han danse med Frk. Charlotte, og at hun skulde have hans Kotillonsbuket, var indlysende. Men inden man kom saa vidt, skulde Lanciersen overstaas. Man stillede sig op; der manglede et Par i Blix'es Kvadrille, og da det kom, var det — Frk. Charlotte med en af Apotekersønnerne som Kavaller. Hun blev ovenikøbet hans vis à vis-Dame. Hver Gang, han mødte hendes Øjne — aa, det var, som om han dansede i Ildgnister, endskønt hun var saa kølig frisk at skue, som et underfuldt, levende Marmor.

Just som man var midt i femte Tur, Kæden, var det, at det elektriske Lys gik ud, en Kortslutning.

„Dans ud!" raabte en af Herrerne.

Da var det, at Blix uden nogetsomhelst Overlæg eller Bedømmelse af sin Handling gjorde den halsløse Gerning. Han gav slip paa sin egen Dame, for hen i den Retning, hvor han for en Tiendedel Sekund siden, idet Lyset slukkedes, havde set Frk. Charlotte, greb hende ud af hendes Kavallers Arme og dansede bort med hende i Mørket. Dette kunde jo nok i en Kædetur i Mørke gaa for en Fejltagelse. Musikken slog over i en smægtende Bedaarelsens og Hengivelsens Vals, og Blix svævede — baaret af Tonerne — bort i Saligheden med Lykken i sin Favn. Det var hende, hende, hende!

Han følte hendes bløde Legeme i sin Arm og syntes, han bar hende som et Bytte. Han bøjede sit Hoved mod hendes Kind, fornam Haarets Strejf og den elektriske Udstraaling fra hendes Hud; og hvorledes det nu gik til — let Vin, svær Vin, skummende Vin — hans Mund berørte hendes Kind, medens han hviskede: „Jeg elsker Dem."

I samme Nu var Harmonien brudt i en besk Dissonans. Med et heftigt Ryk frigjorde hun sig fra ham og var borte i Mørket, — der stod han, dumpet ned i en flov Virkelighed, omtumlet mellem Albuer, puffet og stødt fra alle Sider, som om Dansens Aander vilde forjage den uværdige. Fortumlet fandt han hen til Væggen, famlede sig frem til en Dør og gled ud.

Der laa Haven med sine mørke Busketter bag de kulørte Lampers Guirlander. Slap i Knæerne, tilintetgjort, flygtede han langt ned i den skjulteste Krog.

Et eneste Ord lød i hans Indre: Skandale!

Frygteligere Ord kan ikke lyde for en ung Student i en lille Provinsby.

Som en Forbryder listede han sig frem igen mod Huset og saa Vinduerne oplyses. Det var Lamper og Lys, der blev tændt. Hvad skete der nu derinde. Stod Frk. Charlotte bleg og ophidset og bad om sin Vogn? Bredte det sig i en Hvisken mellem alle de mange Gæster, hvad der var hændt?

Da rejste Selvopholdelsesdriften sig i ham. Kunde der ikke tænkes en Redning? Frk. Charlotte kunde ikke vide, at det var ham. Det kunde have været en af de andre Herrer i Kvadrillen, Løjtnanten, Apotekersønnen eller Godsejerens Søn.

Slyngel! sagde Blix til sig selv. Ønsker du virkelig, at en uskyldig skal lide for din Forbrydelse.

Hvordan i Alverden var det gaaet til! Han, Blix, som altid havde været saa krysteragtig tilbageholdende overfor unge Damer, trods sin Kaadhed, han, som knapt havde turdet nærme sig den vidunderlige Frk. Charlotte!

Hvad var det for en Magt, der havde tvunget ham!

Imidlertid, han maatte jo gaa tilbage til Selskabet. Ske, hvad der vilde! Han maatte i hvert Fald gøre Værten en Undskyldning — og Frk. Charlotte — for derefter at tage sit Tøj og gaa. Han kunde ligesaa gerne rejse fra Byen med det samme.

Blix var kommet ind igen. Der var en Pavse i Dansen, og i alle Stuerne stod snakkende, leende unge og drak Islemonade.

Det saa ikke ud til, at nogen vidste noget om noget. Hans Øjne søgte Frk. Charlotte. O Lykke, ogsaa hun spiste Is. Hun var blegere end ellers, — saaledes forekom det ham —, og alvorlig. Hendes Blik gled hen over Selskabet; og hun saa ham, men hendes Øjne gik ligegyldig videre, hun anede aabenbart ikke, at det var ham, der var Misdæderen.

Han aandede befriet.

Da Kotillonen kom, var han blandt de første Par. Han valgte en yndig Buket af lyserøde Roser, men beholdt den og lagde den hen i en Vinduskarm. Han spøgte ikke med den Slags alvorlige Sager. Kun een i hele Verden skulde have den, og hende turde han ikke give den. Da Frk. Charlotte dansede ud, var alles Opmærksomhed rettet mod hende. Hun tog en Sløjfe, stod lidt som om hun ikke kunde bestemme sig. Saa endelig, medens de andre Par var danset ud, gik hun langsomt over Gulvet, værdig som en Fyrstinde, og — — nejede for Blix og satte Sløjfen i hans allerede rigt dekorerede Kjoleopslag.

„De har ikke villet danse en eneste Gang med mig, men nu kan De ikke undgaa Deres Skæbne," sagde hun med et bedaarende Skælmeri i sit Smil.

„Frøken! Jeg vilde gerne have danset — —" (hele Aftenen med Dem, vilde han have sagt, men turde ikke).

Og Blix dansede med hende —, ikke som i Mørket, men ydmygt, næppe vovende at lægge Armen om hendes Liv.

De følgende Dage efter Ballet gik Blix i en bestandig Pine, spekulerende over, hvorledes en Gentleman burde bære sig ad i et Tilfælde som hans. Enhver i Byen og formodentlig ogsaa Frk. Charlotte, vidste, at Løjtnanten sværmede lidenskabeligt for hende. Hvad var rimeligere end, at hun ansaa Løjtnanten for den skyldige og nu lønnede hans Tilbedelse ikke alene med Kulde, men med Harme og Foragt.

Han maatte finde en Lejlighed til at tilstaa sin Brøde.

Inden han endnu havde fundet en Udvej, hændte der imidlertid noget højst uventet.

En Formiddag blev der ringet paa Entredøren, og da Blix lukkede op, stod der en fornem, ældre Herre, der præsenterede sig som Amtmanden og bad om at maatte tale med Oberstløjtnanten.

Blix blegnede, det for igennem ham, at Amtmanden kom for at kræve Oprejsning for Krænkelsen af sin Datters Ære. Hun havde fortalt ham om den pinlige Tildragelse, og han

havde henvendt sig til de andre Herrer i Kvadrillen, der havde bevidnet deres Uskyld, og nu — —!

Mens Konferencen stod paa inde i Oberstløjtnantens Værelse, vankede Blix rundt i Haven og ønskede sig ufødt.

Endelig kom begge Herrerne ud i Haven, ledsaget af Oberstløjtnantinden. De to Herrer snakkede løs saa muntert, som om de var gamle Dus-Kammerater.

Og det var de.

Amtmanden var kommet for — som han udtrykte sig — at frakende Oberstløjtnanten al Hæder og Ære. Lignede det noget, at en kær, gammel Ungdoms-Kammerat kom til Byen og aldeles tilsidesatte gammelt Venskab! Visitter afskyede han, men Oberstløjtnanten og Fruen og Sønnen havde at stille til Middag Søndag Kl. 6 i Amtmandsboligen til Opfriskelse af gamle Minder og Fornyelse af godt Bekendtskab. Blix undrede sig over Skæbnens uransagelige Veje.

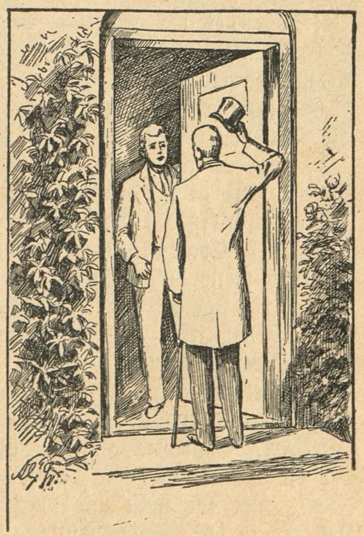

Og hans Undren blev ikke mindre, da han om Søndagen fandt sig sat ved Amtmandens Middagsbord med Frk. Charlotte som Borddame. Der var for Resten ikke noget underfuldt netop deri, eftersom han var den eneste af de unge Herrer, der ved denne Lejlighed kom der for første Gang. Amtmanden havde Oberstløjtnantinden til Bords, og Oberstløjtnanten havde Amtmandinden.

At nogen kunde kalde Frk. Charlotte for „storsnudet". tænkte Blix. Det kunde kun falde en Apotekerdreng ind. Hun var saa ligefrem, som om de havde kendt hinanden i mange Aar.

Pludselig spurgte hun: „Hvorledes morede De Dem hos Apotekerens?"

„Udmærket —," svarede Blix, — „det vil sige, jeg har aldrig været saa ulykkelig i mit Liv. Og De?"

„Aa! Jeg havde en Oplevelse, som jeg aldrig vil glemme; jeg kan godt fortælle Dem det, endskønt jeg ikke har fortalt det til nogen og ikke ønsker det fortalt videre. Tænk Dem, der var en Herre, som benyttede sig af Mørket i Lanciersen til at udvise en Opførsel overfor mig, som man ikke vil finde mulig i godt Selskab. Men jeg ved, hvem det var, og han skal nok komme til at bøde for det."

„Frøken! De tager fejl," stammede Blix. „De dømmer en uskyldig. Aa, De aner ikke, hvor jeg har lidt; jeg har tryglet Dem om Tilgivelse i alle mine Tanker. Jeg forstaar ikke, hvorledes det gik til. De maa tilgive mig!"

„Dem!" udbrød Frk. Charlotte. „Og jeg, som troede alt muligt godt om Dem — efter Deres Ydre!"

„Aa, Frk. Charlotte, bliv ved at tro det, selv om jeg ikke fortjener det."

„Jeg er glad over, at De viser Deres ridderlige Karakter ved ikke at benytte Lejligheden til at kaste Skylden over paa en uskyldig. Og naar De siger, De ikke mente det."

„Frk. Charlotte, det kan jeg ikke, thi jeg mente det og vil altid mene det, men jeg burde ikke have sagt det, og jeg skal aldrig sige det mere."

„Heller ikke, hvis Lyset gik ud?" sagde Frk. Charlotte og smilede til ham.

„Det ved jeg ikke," svarede Blix, „jeg tror ikke, jeg tør love noget, men her har De jo ikke elektrisk Lys desværre."

Frk. Charlotte smilede atter, men i hendes Øjne var der en dyb Alvor.

„Hvor tør man tale om Kærlighed til et Menneske, man slet ikke kender," sagde hun.

„Jeg ved det ikke," svarede Blix, „men lige fra det Øjeblik, jeg mødte Dem paa Strandstien — jeg glemmer det aldrig! — Gik det Dem paa samme Maade?"

Frk. Charlotte lod sin højre Haand glide ned fra Bordet. Blix greb den i Smug, medens Blodet bankede i hans Kinder.

„Nu vil vi jo i Fremtiden komme til at mødes ofte, lad os saa se, om De tør gentage Deres Ord, naar De har lært mig at kende med alle mine Fejl."

„Frk. Charlotte! Tak, Tak! De tilgiver mig, De tror mig!"

„At jeg har tilgivet Dem og tror Dem, har jeg vist, thi hvor kunde De tænke Dem, Blix, at De kunde være ukendelig, selv i det dybeste Mørke, naar man har vasket sin Kjole i Benzin og hældt den over med Eau de Cologne."

Andreas Saage og Ane Marie.

Fortælling fra Karup=Fladen af N. Knudsen=Elkjær.

Med Tegninger af Poul Steffensen.

Det var et ganske mærkeligt Bosted i alle Maader: en hel Brimmel af krogede og ulige høje Huse. Aar for Aar var der bygget til, derfor saa det hele saa forblandet ud. Tre Personer havde hjemme her: Ejeren, almindeligt kaldt: „Æ bette Smed", og saa dennes Datter og hendes Mand.

Den sidste var noget indskrænket i aandelig Henseende; men han var et ejegodt Menneske, og han havde altid et glad Smil om Munden. At slide og slæbe og finde sig i Urimeligheder af „æ bette Smed" var han en Mester i. Den gamle kunde skælde ud, saa meget han lystede, det anfægtede ikke Andreas en Smule.

„Æ bette Smed" var gammel, mager og meget lille. Som ungt Menneske flyttede han med sin unge Hustru ud paa en nøgen Hede. De kom kørende derud en Foraarsmorgen i en tohjulet Vogn, som han selv havde lavet, og Forspandet var en lille, graa=broget Ko.

En lille Tid i Forvejen havde han været ene Mand derude paa Heden, hans Ejendom, for at bygge „Hus" og Smedie; thi han var Smed.

Midt ude paa hans Hede var en lang Bakke, der gik i Retning fra Øst til Vest. I Sydsiden af denne Bakke gravede

han sig ind, saaledes at kun den søndre Side af „Huset" behøvede Mur, og Stenene i denne Mur var „hjemmelavede". De var nemlig af Mosedynd og Sand, der var æltet sammen. Kun een Dør og eet Vindue fandtes i Huset. Gulvet var af stampet Dynd. Taget, der ogsaa var Loft, var af runde Granstammer fra en nærliggende Plantage, og over dem var lagt et tykt Lag Lyngtørv.

Den graabrogede Ko fik sin Baas i et Hjørne af Huset, og i det modsatte stod Sengen, hvori Smeden og hans Hustru sov de faa Timer om Natten, de undte sig Hvile.

De sled værre end Dyr.

Da nogle Aar var gaaet, havde de opdyrket største Parten af Heden og en Del Mose.

Efter 10 Aars Forløb fik de en Datter, som de kaldte Ane Marie. Hun blev meget nærsynet, og hun kom aldrig ud blandt fremmede. Følgen blev, at hun blev ganske mærkelig og en fremmed blandt alle.

Før hun blev født, havde hendes Fader faaet bygget en Del Bygninger. Han havde aldrig fremmede til at hjælpe sig. Han og hans Ægtemage besørgede alt Arbejde selv.

Deres første Bygningers Mure var af Dyndsten; men de senere af Sten fra et Teglværk.

Da Datteren var født, sagde han: „Ja, det kan nu være godt nok med hende; men det varer saa grumme mange Aar, før vi kan faa Gavn af hende!" Og han syntes, hun var saa forfærdelig lille.

Bande gjorde han aldrig; men naar noget gik ham imod, sagde han: „Hvit og hvat!" Og disse hans Kraftudtryk kom med en knastør og spids Stemme, og saa hurtigt, at det lignede elektriske Udladninger fra en overladet Lejdenerflaske. I den første Tid af Ane Maries Levedage, knaldede det med: „Hvit og hvat", hvor „æ bette Smed" var. „Det er hvit og hvat! ikke andet end Tidsspilde med denne Unge!" surmulede han.

Lille Ane Marie voksede meget langsomt. Hun blev plejet for daarligt, og hun fik for lidt Mad.

„Hun skal ikke forvænnes!" sagde hendes Fader.

De fik ikke flere Børn.

Der var ingen, der legede med Ane Marie. Leg kunde Smeden ikke lide. Begyndte hun med en Leg, og han opdagede det, raabte han altid: „Lad disse Narrestreger være! Gaa hen og gør Nytte."

Hendes Barndom var fattig paa Glæder, og hun blev en

lille forknyt og bange Stakkel. Den eneste, der viste hende en Smule Kærlighed, var hendes Moder; men hun var bange for at vise den, naar Manden var til Stede.

„Du forkæler Tøsen!“ snærrede han.

Man skulde tro, at han slet ikke brød sig om Barnet; thi aldrig talte han mildt og venligt til det. „Bestil noget!“ var hans stadige Omkvæd. Ane Marie var bange for ham og for alle fremmede. Kom der fremmede, og Ane Marie opdagede det Tide, skyndte hun sig langt bort, hvis det var muligt.

Hun gik i Skole, naar „æ bette Smed“ syntes, der ikke var særlig meget til hende at bestille hjemme. Skolen havde i ham en svoren Modstander. „Der skal Børnene staa og hænge en stor Del af Tiden og ingen Ting bestille! Det er hvit og hvat! med alle de nymodens taabelige Kunster og Paafund!“

Sin Lektie skulde Ane Marie læse, og hun var god til at læse. Men det kunde hun ogsaa godt faa lært hjemme, „man behøvede ikke at føde en Mand med en stor Familie, for at han skulde gaa og dovne i Skolen og spilde Tiden med at stave med en Flok Unger!“ sagde Smeden.

I Skolen var det næsten ikke muligt for Læreren at faa hende til at sige et Ord. I Fritimerne deltog hun ikke i Legen, hun stod langt borte for sig selv og prøvede med sine nærsynede Øjne at følge med i Legen. Og paa Vejen hjemad fulgtes hun ikke med Flokken. Enten løb hun langt foran, eller ogsaa kom hun listende bagefter. Stod Flokken stille, stod hun ogsaa stille, hvis hun da ikke løb langt ud i Heden for at komme forbi de andre.

Hun blev konfirmeret, og skønt hun var lille og spinkel, maatte hun arbejde ude i Marken med Skovl og Spade og gøre Karlearbejde.

Der gik nu en Del Aar.

Smeden blev gammel. Kræfterne svigtede ham. Han kunde ikke taale at slide længere. Hans Hustru var baade død og begravet.

Men nu var Ane Marie nogle og tyve Aar gammel, og saa kunde hun jo giftes. Rigtignok kendte hun ingen ung Mand, som hun ønskede at gifte sig med. Engang var der Dans og Lystighed i en Bondegaard. Smeden gik derhen med Datteren. De kom sent; de kunde jo ikke løbe fra Arbejdet hjemme, før det var mørkt. Da de havde staaet en Tid og set paa Lystigheden, vilde Smeden hjem: „Kom nu, Ane Marie!“ sagde han, „nu har du hørt Fjolen!“

Nu vilde han have en Mand til Datteren. „Han kommer nok!“ sagde Smeden. „Vi har Lokkemad i Sparekassen, der er snart fulde 10 000 Kroner i Bogen nu!“

I flere Aar ventede han paa en Frier til sin Datter og Sparekassebogen; men Frierne blev borte.

Saa gik han selv paa Frieri for at faa en Mand til sin Datter og en Arbejder til sin Jord. Men først, da han kom til Dreas Laage fik han Held med sin Bejlerfærd. Dreas Laage var en stor, sværlemmet Karl, en vældig Slider; han stammede ned fra Alhedens Tyskere. Køn var han ikke, og Forstand havde han ikke grumme meget af; men han kunde slide, naar man satte ham til det.

Ane Marie var vant til at lyde. Hun græd rigtignok, da hendes Fader kom hjem og sagde til hende, at nu havde han aftalt med Andreas Laage, at han skulde komme til November, og saa skulde hun giftes med ham. Første November kørte „æ bette Smed“ med sine Stude hen til Gaarden, hvor Dreas tjente. Han havde været i denne Gaard i hele 20 Aar.

Da Smeden kom ind i Karlekammeret, sad Dreas Laage paa Sengestolpen og græd over, at han nu skulde flytte. Han havde lige været ude i Stalden og kærtegnet Kørestudene, der havde hans særdeles Kærlighed. For lang og tro Tjeneste havde hans Hubsond foræret ham den bedste Stud i hele Stalden.

Smeden led ikke dette Græderi. „Hvad, Andreas, er du saadant et Barn, at du sidder og tviner? Tør nu Øjnene! Nu skal du jo hjem og se din Kæreste. Og se, hvilken dejlig Stud, Manden har givet dig; den er mange Penge værd.“

Før de begyndte at læsse Dreas Laages Sager paa Vognen, sagde Smeden: „Hør! lille Svoger! Synes du ikke, det var bedst, at jeg fik din Sparekassebog at passe paa. Jeg er mere vant til at komme ud, end du er.“

Da Dreas ikke rigtig vilde sige ja dertil, sagde Smeden: „Ja, du har da en Sparekassebog, lille Dreas?“

„Ja, jo—ov!“ sagde Andreas meget langsomt, „en Bog har jeg da; men den er nede i Bunden paa den store Kiste.“

„Skal jeg hjælpe dig at finde den?“ ivrede Smeden, der længtes efter at faa at vide, hvor mange Penge den tilkommende Dattermand havde.

Dreas havde ingen stor Forstand; men han forstod at spare. Det var ikke saa lige en Sag at faa Andreas Laages Sparekassebog frem. Den kom kun op fra Kistens Mørke een Gang om Aaret, og det var, naar det meste af Aarslønnen skulde sættes i

Sparekassen. I en gammel Strømpe og indpakket i en gammel Avis havde den sin Plads i den ene Ende af Kisten, helt nede ved Bunden, hvor den var bundet fast til et stort Søm, der var slaaet fast ind i Kistens svære Egeplanker.

Frem kom Bogen, og Smeden fik den. Hans Øjne straalede, da Blikket løb hen over Bogens Tal, som han ligefrem kærtegnede

med sin lille, krogfingrede Haand. „Fire Tusind Kroner!“ gispede han.

„Ja, sikken Velstand, der bliver, naar de allesammen bliver lagt til mine!“

Han var saa glad, at han rent glemte, at Dreas ikke var uden Fejl og Lyde.

„Ja, ja!“ mumlede han ved sig selv, da de med Stude-

vognen skrumlede hjem over Heden, „jeg har Lykken med mig — fire Tusind Kroner foruden Studen og alt det andet, han ejer."

I Bagenden af Vognen sad Dreas med Benene dinglende udenfor, saa hans Træskobunde rørte den høje Lyng, der groede mellem de dybtslidte Hjulspor. Han sad der for at trække Studen, som hans Husbond havde givet ham. Den gik ham saa nær, at han kunde naa at klø den mellem Hornene, naar han strakte Haanden ud. Foran sad Smeden paa en Agesjæl og drev Studene fremad med Svøben. Samtalen var gaaet istaa, og derfor havde Smeden god Tid til at tænke, og det gjorde han halvhøjt. Hans Tanker var nu drejet fra Dreas Laages Ejendom til hans Person: „Stor Forstand har han ikke; men han forstaar da at spare, og han kan slide — og det skal han komme til. — Ja, ja, hvor han skal komme til at slide!"

Andreas Laage og Ane Marie skulde giftes saa snart som muligt. Før Bryllupet var Smeden skikkelig imod Andreas. Dog kunde han ikke godt tie stille til dennes glubende Madlyst. En Dag traf han Datteren ude i Tørvehuset, og til hende sagde han helt rasende: „Den store Drynepande tror vistnok, at han skal have Lov til at æde, alt det han kan, det store Høved. Men det skal nok faa en Ende med det Fylderi, naar han først har været i Kirken og faaet Tøjr om Benet. Jeg skal nok vise ham, at det er mig og ikke ham, der er Herre i Huset; jeg vil ikke ædes ud af Brakken!"

Ane Marie stod helt stille. Hun kunde ikke forhindre, at der løb Taare efter Taare ned ad hendes Kinder.

Da Faderen saa disse Taarer, blev han endnu mere rasende: „Saa," buldrede han løs — „nu skal du maaske til at gaa og flæbe over ham, det store Brægelam, og du skal maaske ogsaa holde med ham, og maaskesen vil du stjæle Mad til ham? Men det skal der nok blive sat en Stopper for. Ja, hvit og hvat! skal der saa; jeg skal gemme Brødet for jer begge to. — Saa, skrub nu ind og bestil noget!"

Inde i Tærskeloen stod Andreas Laage. Med stor Styrke svang han Plejlen over Hovedet, Kærnerne sprang ham op i Ansigtet. Af og til holdt han Hvil; thi han vilde prøve at regne ud, hvor mange Tønder Korn, der vel kunde blive at faa bredt ud oppe paa Loftet.

Han tænkte ogsaa paa, at han om nogle faa Dage skulde giftes, og saa blev han Mand i Huset, saa gik den gamle vel paa Aftægt ligesom andre gamle Mænd. Han vilde gerne gaaet ned i Stalden for at se Kreaturerne og klø hans egen Stud

mellem Hornene; men han var bange for, at han skulde træffe den gamle der. Han gik hen til Lugen og saa ud. I det samme kom Ane Marie gaaende grædende forbi.

Dreas tog sit Hoved til sig i en Fart. „Hvad mon hun gaar og græder for?“ spurgte han sig selv. Lysten til at tærske var helt borte. Han gik over til den anden Side af Loen og saa ud af et Vindue. Ovre ved Smedien fo'r den lille Smed frem og tilbage, og han skældte ud: „Hvit og hvat!“ raabte han den ene Gang efter den anden.

„Hvad gaar der mon af ham?“ tænkte Andreas.

Han lagde ny Rugkærver paa Gulvet, og da det var besørget, vilde han liste ind at faa en Taar at drikke. Han kom listende paa Hosefødderne og paa Tæerne, ikke for at gaa forsigtigt, men for at slide saa lidt som muligt paa Hosefødderne.

Smeden var kommet ind og sad med Ryggen til Køkkendøren og var i Færd med at lave en Halmkurv. Ane Marie sad og spandt; men hun kunde næsten ikke se Traaden, saadan græd hun. „Hvit og hvat! med den Piben! Du bærer dig ad som en Skoletøs. Maaskesen, du vil til at blive fjollet paa dine gamle Dage? Var du ikke saa gammel, som du er, saa skulde du have nogle gode Kløl!“

Mere fik han ikke sagt; thi Andreas var kommet ind i Stuen, uden at de havde mærket det, og nu rejste han sig i sin fulde Højde, begge sine store Næver knyttede han og gik frem imod Smeden.

„Em! Em!“ brummede han — „siger du Kløl? — Vil du slaa? — Em! Em! — Du kan lige prøve paa det!“

Han var saa vred, at han ikke mere kunde sige noget med Mening i. Det blev til en vred Brummen.

„Æ bette Smed“ blev saa bange, at hans Mund rent gik i Baglaas, og det var noget, der meget sjældent skete for ham. Men truende saa det ud for det lille Menneske; thi Dreas kom bestandig nærmere ind paa ham med de store Næver helt oppe mod Loftet.

Men før de faldt i Slag paa Smedens usle Krop, sprang Ane Marie til. Hun rørte ganske svagt ved Andreas og sagde: „Du maa ikke gøre Far noget!“

Andreas saa ned paa hende, bøjede sig helt ned, saa tæt var hans Ansigt hendes, at hun kunde se hans Øjne. De saa og saa paa hinanden, de to, saa hinanden for første Gang. Ane Marie glemte, at hendes Fader var i Stuen, glemte alt. Hendes magre, tynde Arme, der var krogede af for meget Slid, listede sig

op om Andreas' Hals. Hun knugede sig ind til det store, stærke Menneske; thi nu forstod hun, at han holdt af hende, forstod, at der paa Jorden var et Menneske, der brød sig om hende, et Menneske, der vilde værne hende, være god mod hende og — elske hende. For hende betød det ikke mere noget, at Andreas Laage havde en ganske lille Forstand, han var god i Grunden.

Andreas stod og tænkte paa sin egen Moder, der døde fra ham, da han var en lille Dreng. Siden hun døde, var der ingen, der havde kærtegnet ham, eller brudt sig om ham. Nu var her en lille Kvinde, der holdt af ham. Det var noget saa nyt for Andreas, at han slet ikke kunde forstaa det. Men at Lykken var kommet til ham, forstod han, og Lykken var Ane Marie.

Smeden listede sig rystende ud. „Hvit og hvat! med det hele Brøvl!" sagde han, da han var kommet ned i Stalden. „Hvem skulde tro, at det halvfjollede Spøgelse kunde bære sig saaledes ad? De er jo ravtossede begge to! Nu staar de der og leger Kærester! Føj! for en Ulykke! Smedens Vrede gik ud over Andreas' Stud, han sparkede den med sin spidsnæsede Træsko, saa den sprang i Baasen.

Men inde i Stuen sad Andreas Laage og Ane Marie og holdt hinanden om Halsen. Og det saa slet ikke ud til, at de legede Kærester, for de græd begge to. Der blev mellem de to Mennesker i denne Stund sluttet en Pagt for Livet, og det var en god og solid Pagt.

Ane Marie havde vundet sig en trofast Ven, der kunde hjælpe hende. Og for sin egen og hans Skyld, besluttede hun, at hun vilde bryde Faderens Magt og afkaste hans Aag. Hun vilde være lykkelig. Hun havde opdaget, at Faderen naar det kneb, var en Kryster.

Før hun giftede sig med Andreas Laage, var hun Herre i Huset.

— — — Smeden blev meget gammel. Tidlig og sildig prøvede han paa at vinde det tabte Herredømme tilbage, men al hans Pønsen i denne Retning var frugtesløs. Han blev plejet og passet med Omhu, men maatte finde sig i at være den lille.

Ane Marie og Andreas Laage blev lykkelige Mennesker. Naboerne sagde, at det var hende, der „bar Bukserne". Paa sin Dødsseng sagde hun til Præsten, der tog hende og hendes Mand til Alters: „Der har aldrig været et ondt Ord imellem os!"

Og Andreas sandede saa stille: „Deri har hun Ret!"

Annchens Bedstemoder.

Blade af Henrik Winges Skrivemappe.

Af Marie Kjeldskov.

Med Tegninger af Alexander Svedstrup.

Dette er bare en Historie om en gammel Bedstemoder, men saa rørende er den, at jeg vilde ønske, jeg kunde fortælle den igen med de samme jævne stilfærdige Ord, hvormed den blev mig fortalt.

Men jeg maa begynde med en lille Indledning: Jeg er ikke ung mere; efter mine Aar skulde jeg vel endnu være i den bedste Alder, men Livet har faret ilde med mig og gjort mig gammel før Tiden. Min Ungdomsven, der nu er en kendt Læge, havde i den sidste Tid rystet paa sit kloge Hoved, naar han saa mig, og hans gode Hustru og hans muntre Børn brugte mange smaa uskyldige Kneb for at faa mig bort fra den Ensomhed, jeg søgte. Ensomheden var mig saa kær, men jeg følte dog, at den ligesom sugede Kraft og Livslyst ud af mig, og i Stedet for gav mig Sky for Mennesker og Lede ved Livet.

Men saa en Dag ruskede min gamle Ven saadan op i mig, at han gjorde mig betænkelig ved det Billede, han malede af min Fremtid, hvis jeg ikke vilde gøre noget for min Sundhed i Tide. Jeg skulde helt bort til andre Omgivelser og andre Mennesker, bort fra den By, der stadig holdt min Smerte vedlige — — naa, kort og godt, han gjorde mig saa urolig, at jeg til min egen Forundring et Par Dage efter fandt mig selv siddende i Eksprestoget, der gik sydpaa. Min Ven havde foreslaaet mig Brunnenthal, en lille By i Thüringen, en Oase med herlig Luft, skønne Skove og elskværdige Mennesker.

Og sandelig, han havde valgt godt. Jeg boede i det hyggelige gamle Hotel „Den hvide Due“, hvor Vært og Værtinde kappedes i alskens Opmærksomhed og Omhyggelighed for mig. Og under de lange Spadsereture i de sundhedsduftende Skove, hvor alle Slags Gran og Fyr krydrede Luften, og hvor de tusinde Fuglestemmers kvidrende Jubel steg som en Lovsang mod Himlen, løstes lidt efter lidt det knugende Tryk, der havde hvilet over mine Tanker og lammet min Energi.

Saa var desuden Maaltiderne herlige; ja, jeg skammer mig ikke ved at tilstaa, at jeg hver Dag glædede mig til den udmærket tilberedte Mad, den stilfærdige, agtpaagivende Opvartning og den lille Passiar med den gamle Dr. von Holcken, som havde spist sin Middag i Hotellet i over 40 Aar.

Ugerne gik, og stadig følte jeg mig bedre tilpas; jeg trivedes vel mellem de brave, stille Mennesker, og jeg mærkede, hvorledes jeg igen blev mig selv.

Undertiden bad den gamle von Holcken med sirlige Vendinger, om Værten og Værtinden vilde drikke Kaffe med os, og den blege Frue med de smukke Øjne og det højt opsatte, blonde Haar skænkede da Kaffen for os. Vi sad saa i deres private Dagligstue, hvor hele Udstyrelsen viste en forbavsende god og sikker Smag, og jeg følte et Velvære som aldrig før. Som efter en stiltiende Aftale satte Fru Annchen sig altid til Klaveret bagefter og sang og spillede smaa rørende eller skælmske Folkeviser aldeles nydeligt. Saa sad Doktoren og jeg og følte en egen blød Stemning liste sig over os. — — Vi drømte vel begge den samme Drøm: om hvorledes Livet kunde have været — — om vort eget Hjem — — om Hustru og Børn, og jeg fik Samlivet med disse tre elskværdige, gennemdannede Mennesker meget kært.

Der var altid noget ganske særligt over disse smaa Sammenkomster, og det, som i Begyndelsen mest forundrede mig, var, hvor godt Værten og hans Hustru passede ind i vort Selskab, hvor let og naturligt de talte med om de forskellige Emner, og hvor korrekt deres Optræden var. Det var, som hørte de til en gammel, kultiveret Slægt, og alligevel passede de saa godt her i dette gammeldags, hyggelige men ejendommelige Hotel.

En Dag løb min Nysgerrighed af med mig, og jeg spurgte von Holcken, om han vilde fortælle mig deres Historie. Doktoren løftede de buskede graa Øjenbryn i Vejret og saa halvt smilende, halvt ærgerlig paa mig.

„Naa, De tror altsaa, at der er en Historie? Det er der for Resten ogsaa, og nu, da De har sat Dem det i Hovedet, saa er det bedst, at jeg fortæller Dem den. Jeg har følt Sympati for Dem fra den første Dag, De kom til Hotellet, og derfor vil jeg ogsaa fortælle Dem Fru Annchens Historie, eller rettere sagt hendes Bedstemoders, den brave Kvinde, Gud glæde hende i sin Himmel. Lad os gaa ned til Troldsøen — ja, De gaar jo tidt den Vej; for mig kniber det nu med den lange Tur. Men naar De skal have Historien, saa skal De se Søen for Dem og gaa den lange, lange Vej, hun gik hjem den bælgmørke Vinternat.

Ved De for Resten, hvorfor den hedder Troldsøen? Det er fordi den somme Vintre fryser til og andre ikke, ligegyldigt, hvor haard Frosten er. Og de Vintre, der ingen Is er paa dens mørke Vand, da drager den et fortvivlet Menneske til sig, og da kræver den et Menneskes Liv. Ja, ja, smil nu ikke saa vantro, det er altid slaaet til endnu."

— — Gennem den herlige Brunnenpark gik vi gennem

Skovene til Troldsøen. Jeg elskede disse Veje. Akastetræerne drysede deres lyse, duftende Blomstersne over Vejene, de mægtige Naaletræers krydrede Aande blev dobbelt stærk i Solens Varme, og Lindenes Blomsterklaser var fulde af sød Vellugt.

Paa mig Bymenneske virkede al denne Harmoni og Skønhed som et Trylleri; men skønnest af alt var dog Troldsøen: hemmelighedsfuld, mørk, laa den der dybt inde i Skoven, næsten helt omgivet af høje Træer, hvis tætte Grene strakte sig ud i Vandet, som var de vokset op fra selve Søens Bund.

„— Ikke sandt, De finder disse Veje herlige," sagde von Holcken, „og i Sandhed, mit gamle Hjerte frydes over al denne Skønhed. Men tænk Dem nu at gaa denne Vej om Natten, om Vinteren, naar her er ujævnt og knudret, med Hjertet dødsensfortvivlet og bærende et andet Menneske, et stakkels sygt, bevidstløst Væsen — — tænk Dem den Vej fra Troldsøen og hjem til Hotellet. — De kan gaa den paa en god Time i Dagens klare Lys — — Annchens Bedstemoder var hele Natten om den.

Nu er vi der straks. Se, hvor Træerne dækker for Søen, som vilde den hindre nysgerrige Blikke fra at betragte dens melankolske Skønhed. Og kan De se, hvor den hele Tiden skifter Farve, men mest er den mørk, som sørgede den selv over de hemmelighedsfulde Kræfter, der fordrer et Menneskeliv, naar dens Flade i strænge Vintre ligger glat og aaben.

Lad os sætte os ud i den gamle Baad, der ligger fortøjet her; den hører med til Historien. Vær ikke bange, den kan endnu bære os, og lad mig saa begynde:

Annchens Moder døde ved hendes Fødsel, og hendes Fader tog sig det saa nær, at han ikke taalte at se Barnet. Han havde saa sikkert ventet en Søn, der kunde fortsætte Bedriften. De maa vide, det er ikke almindelige Værtsfolk, der i omtrent 300 Aar har hersket i „Den hvide Due". Det skal have været en rig Adelsmand, der for at gøre Bod for et ryggesløst Liv, byggede Stedet her, hvor han beværtede alle fattige og syge gratis — han giftede sig nok med en af Egnens kraftige, brunarmede Piger. Fælles for alle Efterkommere var det, at de altid lod deres Børn faa den bedste Lærdom, der var at faa for Penge, og at een Søn skulde holde Traditionen i Ære og forestaa „Den hvide Due", som aldrig maatte gaa over i fremmede Hænder eller til et fremmed Navn.

Nu var her jo kun Annchen, og naar hun var udlært i Pensionatet, skulde hun i sit Fædrehjem lære alt, hvad der var fornødent at vide, for engang — ugift — at overtage det hele.

Og naar hun var blevet gammel og træt, skulde „Den hvide Due“ dø med hende, ingen fremmede skulde herske her.

Saadan var Planen, men alt blev anderledes. Et Efteraar, Annchen var den Gang 19 Aar, kom der en Dag en Officer til Hotellet. Han var af meget anset Familie, selv brav og flink, stilfærdig og beskeden, slet ikke vor sædvanlige Officerstype. De unge saa hinanden, blev forelskede og svor hinanden evig Troskab. Saa rejste han hjem for at udvirke, at han maatte fri til Datteren i „Den hvide Due“, og hun gik til sin Barndoms Trøst, den gamle Bedstemoder, for at hun skulde bede Faderen om Tilladelse til, at Annchen giftede sig, — selv turde hun ikke.

Kort og godt, efter en mægtig Vrede hos Faderen, og efter megen Sorg og Fortvivlelse hos Annchens Bedstemoder, sendte Faderen Bud til den unge Mand, som hurtigt kom til Byen. Og det var nu, som om alle onde Aander var sluppet løs hos Faderen: Aldrig skulde Annchen ægte nogen Mand; det var hendes Pligt at bevare Traditionen i det gamle Hus. En Svigersøn skulde aldrig sætte Foden i „Den hvide Due“ som Herre. Tilsidst svor han, at før skulde Annchen ligge død for hans Fødder, før han gav Tilladelse til hendes Giftermaal.

Bedstemoder fik den unge Mand ud af Stuen, og efter at hun i Enrum havde talt med ham paa sit Værelse, rejste han bort med det samme. Annchen gik hvid og stum omkring, og end ikke Bedstemoders Ømhed og beroligende Tale gjorde nogen Virkning paa hende.

Der gik nogle Maaneder, og vi var nu inde i Vinteren, der allerede var meget haard og stræng. Jeg talte med Bedstemoder, som var meget bekymret for Annchen, der gik som i Søvne; den stakkels, gamle Bedstemoder, hun havde kun mig at søge Trøst hos, hun, som i al Stilhed bar de andres Sorger og alligevel styrede Huset med sikker Haand.

Saa var det Annchens Fødselsdag — den Dag glemmer jeg aldrig. Jeg var kommet hjem ved 11-Tiden efter som sædvanligt at have tilbragt den Aften hos Familien i „Den hvide Due“. Men hvad var der blevet tilbage af vore smaa hyggelige Sammenkomster? Hvor var Faderens muntre Skæmt, lille Annchens glade Latter og Bedstemoders gode, varme Smil? Det var altsammen trist og dødt.

Noget efter, at jeg var faldet i Søvn, blev jeg vækket ved en Banken paa mit Vindue — jeg boede i Stueetagen — og da jeg blev rigtig vaagen og kiggede ud, saa jeg, at det var Bedstemoder, som stod derude. Hendes graa, milde Øjne var fulde af

Angst, og det kønne, hvide Haar flagrede under hendes Kappe. Mørkt og rusket var det udensor, henne fra Kirkeuret slog Klokken 12.

Annchen var borte, forsvundet! Hun var gaaet op, da jeg gik. Bedstemoder gik i Seng straks efter, men laa uden at kunne finde Hvile. Saa stod hun op, drevet af en underlig Uro, og gik ind i Annchens Kammer. Hun var der ikke og havde ikke været i sin Seng. Hele Huset gennemsøgte hun uden at finde hende. I sin Fortvivlelse og Angst for Faderens Hidsighed var Bedstemoder saa den kolde Vinternat løbet hen for at spørge mig til Raads.

Jeg bad hende gaa hjem og vente paa mig, jeg skulde straks være færdig, og det var ikke mange Minutter efter, at jeg stod foran „Den hvide Due“, hvor Døren klaprende slog frem og tilbage; men Bedstemoder saa jeg ikke. Jeg fik vækket Faderen og fortalte ham Sagen, og vi to — naa, jeg behøver ikke at fortælle Dem alle vore mislykkede Forsøg paa at finde Annchen.

Klokken blev blevet næsten syv, og vi var vendt hjem igen til Hotellet, trætte, ulykkelige — saa hørte vi Trin, tunge, slæbende, krybende Trin, og en underlig smaahulkende Jamren. Det var Bedstemoder, som kom med Annchen i sine Arme. Begge var de vaade, stivfrosne, og Annchen laa tungt som en Død. Bedstemoder saa ud, som var hun pludselig blevet hundrede Aar den Nat, indfalden, kummerfuld, bøjet.

Faderen styrtede til og greb Annchen, som Bedstemoder, nu, hun havde naaet Maalet, ikke mere havde Kræfter til at holde.

„Der har du hende, Fritz,“ sagde hun skælvende; „nu kan hun ligge død for dine Fødder, — maatte Vorherre vise Barmhjertighed mod hende og mod mig.“

Den gamle Doktor havde talt med sagte Stemme, nu tav han et Øjeblik og saa frem for sig med duggede Øjne, men saa begyndte han igen:

„Jeg greb Bedstemoder i mine Arme, ellers var hun styrtet om. Hun rystede af Mathed, og Pigerne, som blev kaldt til, fik baade hende og Annchen i Seng, medens der gik Bud efter Lægen.

Da han kom, satte jeg ham ind i Sagen. Faderen sad sønderknust ved Annchens Seng og lyttede efter det sagte Aandedræt. Jeg gik ind til Bedstemoder, der laa med feberglindsende Øjne; hun greb min Haand, mens hun hviskede: Ved De, hvor hun var, min lille Annchen, min Grethes lille Pige? Da jeg gik fra Dem, kom jeg til at tænke paa Troldsøen, den var ikke frosset til i Aar, skønt Frosten er saa stærk. I Aar vilde den kræve Annchens Liv, det følte jeg — — jeg løb derned, da jeg gik fra

Dem — — aa, den var saa lang, den Vej, og hele Tiden bad jeg til, at jeg maatte finde min kære Pige. Og Vorherre hjalp mig gamle Menneske, saa jeg endelig naaede Søen — husker De, at De og jeg gik den Vej sammen for mange, mange Aar siden! — Jeg kom ned til den gamle Baad, og der saa jeg en sammenkrøben Skikkelse sidde — det var Annchen. Da hun hørte Skridt — og før jeg kunde faa sagt et Ord — sprang hun

ud af Baaden og kastede sig ned i Vandet. Hvorledes jeg fik hende op, det ved jeg ikke mere, men stiv og kold var hun, aa, saa kold, og jeg kunde knapt mærke Aandedrættet. Jeg tog hende i mine Arme og søgte at varme hende, men jeg var jo selv saa vaad. Hjem maatte vi — jeg bar hende, jeg slæbte hende, jeg hvilede af og til med Annchen trykket til mit Hjerte, mens jeg bad til, at jeg maatte naa hjem, for at hun kunde blive frelst. Og hun bliver frelst, ikke sandt? Hun lever! Hun er ikke død, vel? Aa, sig, at hun lever!

I det samme kom Lægen ind. Han tog begge Bedstemoders Hænder i sine, og medens han saa paa hendes bedende, bange Øjne, sagde han meget, meget mildt: Annchen lever, og hun vil snart blive rask igen!

Over Bedstemoders Ansigt gled et Smil, saa rent, saa blidt, saa lyst, som var det allerede Genskinnet fra Saligheden i den Himmel, hvor hun maa høre til de udvalgte.

Ganske stille afværgede hun Lægens Undersøgelse: Nej, lille Doktor, sagde hun, mig kan De ikke hjælpe. Nu har Vorherre Bud efter mig, og jeg er rede; men jeg vil gerne tale med Fritz, hvis han kan gaa fra Annchen.

— Og saa skulde De have set Faderen, denne stolte, myndige Mand. Han kastede sig paa Knæ ved Bedstemoders Seng og slog sine Arme om hende, medens han græd, som kun den kan græde, der har staaet Ansigt til Ansigt med Døden. Han lovede, at Annchen skulde faa Lov til at gifte sig, lige saa snart hun blev rask, og han vilde velsigne og elske Datteren og hendes Mand for hendes Kærligheds Skyld og for Bedstemoders Skyld.

Bedstemoders Ansigt blev saa forklaret, blev sig selv saa ligt fra gamle Dage — fra de unge Dage, da hun og jeg drømte om Lykke for os to. — Saa søgte Bedstemoder min Haand, og det sidste svage Tryk af den trofaste Haand, det sidste vemodige Blik fra de graa Øjne, det fik jeg, hendes Ungdoms og Alderdoms Ven. . . ."

. . . Med dyb og stille Stemme havde den gamle von Holcken fortalt det sidste. Selv sad jeg tavs, grebet, og stirrede ud over Troldsøen, hvor Solen kastede flimrende, grønlig gyldne Strejf over det blikstille Vand.

Von Holcken sad helt fordybet i sin Erindring, han havde ganske glemt mig, mærkede jeg. — Ogsaa han stirrede ud over Søen, der nu lyste som blege Opaler. Saa rejste han sig.

— Lad os nu sige Farvel til Søen, sagde han. Ser De, den fik sit Menneskeliv den Gang, selv om det blev Bedstemoder i

Stedet for Annchen. Og tænk lidt paa Bedstemoder, medens vi gaar Vejen hjem. Se, hvor Solnedgangen kaster Lys over Søen, nu smiler den med et af sine sjældne Smil.

— Annchen og Officeren, spørger De. Ja, De har jo set dem hjemme. Deres Ægteskab er meget lykkeligt; de holder af hinanden med en Kærlighed, som er sjælden i vore Dage. Han opgav sin militære Løbebane for at blive Vært i „Den hvide Due“; — hvad saadan noget vil sige her i Landet, aner De næppe. Men det gaar nok alligevel, som Annchens Fader i sin Trods ønskede det, „Den hvide Due“ dør med hende. De har ingen Børn, og de har lovet Faderen, at Stedet og Formuen skal anvendes til et Hjem for gamle, fattige Kvinder, naar de begge er døde.

— — —

Ja, dette er altsaa Historien om Annchens Bedstemoder, der gav sit Liv hen for sit Barnebarn. Der er gaaet Aar, siden jeg hørte den, og von Holckens tykke, graa Haar er blevet hvidt. Stadig bor jeg hernede, og jeg føler mig, som var jeg bundet til Stedet; jeg er som Ven af Huset og holder af Fru Annchen og hendes Mand, og de holder af mig igen. Jeg har her fundet den Fred, og de kærlige, forstaaende Venner, jeg ikke fandt i min egen By.

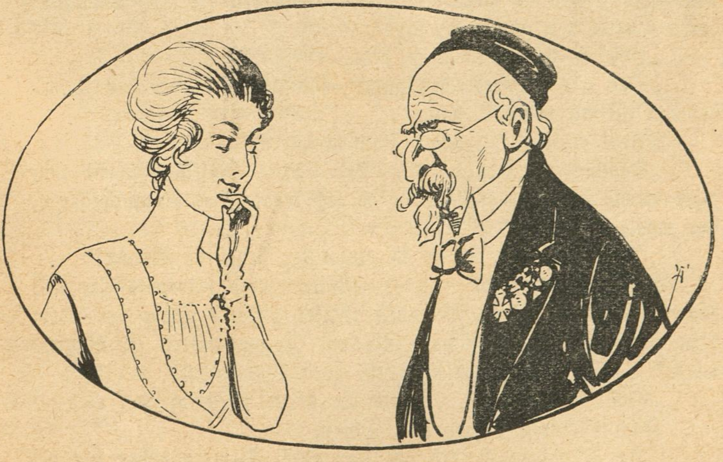

Av!

„Hvor kan Deres Fætter kalde sig Nordpolsfarer, da han dog vendte om, saasnart han kom til Grønland.“

„Jo, Hr. Professor, hvorfor ikke, han lod jo Nordpolen fare.“

Undervandsbaaden „U X“.

Historie af Carl E. Simonsen.

Med Tegning af Lupiau Janssen.

Kommandør Wilhjelm var en kraftig Mand af den gamle Skole. Hvor denne Læreanstalt har ligget, ved ingen. Men Skolen har været god, thi de Mænd, der er udgaaet fra den, har alle været brave, redelige, retsindige og hæderlige. Og Kommandøren var som hine, hvorom vi, især naar de er døde, læser.

Om Kommandøren gik der mange Frasagn: En Gang kom der saaledes en af Værftets gamle Pensionister, som havde faret mange Gange med Kommandøren, ogsaa paa Langfarter, op til ham.

Den gamle var flot udhalet og rigget: høj Hat, Diplomatfrakke, Ordenstegn .... Og han tren ind til den mægtige Kommandør med de hvide Handsker i Haanden .... Kommandøren maalte den gamle og sagde:

„Hva' er den a'?“

„Den a'?“ svarede den gamle, synligt stødt over den Tone, hvori Officeren talte til ham.

„Hva' er der?“ spurgte Kommandøren.

„Kommer angaaendes min Søn, han, Maskinmesteren, som søjer at bie — — — — og da jeg kendte Hr. Kommandøren, saa mente .....“

„Jeg troede ikke, at en Maskinmester behøvede Amme!“

Men nu blev den gamle Matros vred, traadte henimod Kommandøren og sagde ikke uden Kraft: „Deres Søn var aldrig been noget stort, havde han inte hat Kommandøren til Bugserbaad.“

„Hva' siger De? .. Vil De herut!“

Kommandøren pegede paa Døren.

„Hr. Kommandør, lad os stagvende! Kommandøren kan vel nok huske, hvem der tog Dem i Nakken, da De var ved at gaa nedenom og hjem i St. Thomas' Havn efter Festen hos Guvernøren — vi trænger alle til en Amme ved en given Lejlighed, især naar man ligger og karter i Ballen.“

Og den gamle smilede lunt.

Og Replikken tog Kommandøren, der forstod, at han havde forivret sig, som det Brushoved, han var.

„Men hvorfor havde De osse rigget Dem ud, saadan: med Kakkelovnsrør og gule Gagakker?"

„Jeg gorre det for at ære Kommandøren!"

„Hm . . . .!"

Kommandøren rakte den gamle Sømand Haanden og hørte paa hans Ærinde, og naturligvis fik Maskinmesteren den Stilling, han attraaede — for han egnede sig for den.

— — — —

En anden Gang kam en Kadetmoder og klagede over Kommandørens Næstkommanderende i „Bien". Kadetten — Grevesøn — havde faaet en Omgang og havde siden maattet puste Luft paa Forestængesaling, da han havde været doven og næsvis. Og nu kom Hendes Naade for at klage, og da hun havde endt sit Klagemaal, tilføjede Grevinden — meget dumt — at hvis Kommandøren ikke tog Affære, vilde hun klage og forelægge Sagen for Hs. Majestæt Kongen.

Kommandøren sagde ikke et Ord, han gik stille hen, tog en marokkansk Riffel, der hang paa Væggen (en meget fin Bøsse med indlagt Elfenben og ciseleret Løb) og spurgte Grevinden: „Ved Deres Naade, hvad det er for en?"

„Ja," svarede Grevinden, „det er et Gevær!"

„Og ved Grevinden, hvad jeg bruger den til?"

„Nej, Hr. Kommandør!"

„Saa skal jeg sige Fruen det. Jeg bruger den til at skyde de Kællinger med, der kommer for at klage over mine Officerer!"

Kommandøren lagde roligt an paa Grevinden, der som en Stormvind fo'r ud af Døren og ned ad Trapperne . . . . .

— — — — —

Ja, der gik mange muntre Historier om Kommandør Wilhjelm, man vidste, at han var en Mand af den gamle Skole, og derfor: brav, redelig, og hæderlig — men meget hidsig.

Han var ikke bange for at skyde med skarpt — men han stod ogsaa selv godt for Skud.

* * *

I Kommandørens Hus var der blandt hans Børn opdraget en ung, meget smuk Pige, en ubemidlet Slægtning til Kommandøren. Hun hed Anna Margrete, var lys som en Sommerdag, blaaøjet og slank, med et Smilehul i hver Kind, dejlig at se og

kun tyve Aar. Naturligvis var hun meget omsværmet, især af de unge Marineløjtnanter, som nu og da blev indbudt.

Kommandøren saa vagtsomt til, og en Dag, da han opdagede, at Løjtnant Munck var meget intim med Anna Margrete, forstod han, at det snart var paa Tide at rykke frem mod et optrækkende Kæresteri, og paa sin djærve Maade sagde han: „Jeg synes, Løjtnant Munck begynder at blive noget kælen!“

Anna Margrete blev blussende rød og vred og tilkastede Kommandøren et hvast Øjekast.

„Ja du forstaar nok, at da I begge er ubemidlede, vil det være svært for Jer at blive gifte, en fattig Officer — ja jeg vil blot sige, at Standen kræver saa meget. Du er en Enkes Datter og har intet, og han er ogsaa ubemidlet. Hvad skal det blive til? — — — Han staar ikke overdrevent godt, for han er intet Eksamensmenneske, og det er meget tvivlsomt, om han bliver Kaptajn — og at gifte sig med en pensioneret Løjtnant er sørgeligt, fortvivlet og dumt ....“

Bygen buldrede videre ....

Anna Margrete sagde ikke et Ord.

Hun holdt af Munck, kendte hans Forhold, og hun vidste, at naar han ikke stod i første Linie til Avancement, skyldtes det Hensyn, hun troede at kende: gamle Marinenavne, Adel, Rigdom og naturligvis: Protektion under en eller anden Form. For hun vidste, at Munck var klog, raadsnar, sund og brav ... Og en ung Pige, der elsker, har ikke svært ved at faa den Elskede pyntet, saa han straaler. Det gaar, som naar Smaapiger pynter Dukker — de bliver trods deres forfærdelige Udseende Dronninger og Prinsesser.

Anna Margrete gik ikke, hvad maaske en og anden tror, paa sit Værelse for at græde — nej, hun gav sig til at dække Bord, som hun skulde, og hun gik derpaa i Køkkenet for at køle sit Hovede ved en Dousche under Vandhanen!

Hun var en fornuftig Pige. Hun elskede Munck og troede paa ham, og ham vilde hun gifte sig med, enten det saa gik op eller ned. Kommandøren havde ventet nogle heftige Ord, Graad og — blev skuffet, hvad en Mand med hans Naturel ofte bliver.

* * *

Og Anna Margrete var en klog Pige, hun sagde intet til Munck, da hun var ængstelig for, at han, stolt som han var, skulde sky Huset eller lægge Baand paa sig — ikke over for hende — men overfor Kommandøren.

Og Munck kyssede stadig hendes Haand, naar der gaves Lejlighed dertil, viste hende mange smaa Opmærksomheder — men Anna Margrete lod ham ikke komme sig nærmere, for ikke at æske Kritik ..... Hun vilde ikke give Kommandøren Lejlighed til at fare op, som hans Skik var, og saa maaske forløbe sig overfor Munck. Anna Margrete gav ingen Lejlighed til Tilnærmelser — tværtimod! Ofte forsvandt hun, naar Munck kom, og da Kommandøren, eftersom han var i Humør, godt kunde være afvisende, vidste den unge Officer ikke, hvad han skulde tro ... Var Anna Margrete koket? Og var Familien hoven? Var han bare taalt? Anna Margrete var ofte irriterende tavs, mente Munck. Han forstod, at der var noget i Vejen — men hvad? Anna Margrete ventede en Løsning. Hvordan blev den? Der maatte ske noget! Hun var jo dog sin egen Herre, naar hun blev myndig — hele sin Tid under Slægtaaget vilde hun ikke leve — men bevares: til Kommandøren og til Familien maatte der tages Hensyn!

Kommandøren var helt stolt af sin Myndling — ja — ja, Anna Margrete var en fornuftig Pige! Kommandørinden, f. Kramer, var af en anden Mening. Hun troede at vide, at Løjtnant Munck elskede Husets unge Datter stud. med. Karen Wilhjelm. Og kan Løjtnanten, som du siger, Papa, ikke forsørge hende, kan hun som Læge forsørge ham! Ha—ha, disse Betragtninger regnede Kommandøren for, som han sagde, det rene Pærevrøvl. Men Fruen, der havde skarpe Øjne, blev ved sit: Anna Margrete var bare et Skærmbrædt for de to!

Og Kommandøren lo — og som han kunde le, naar noget morede ham! Men naar han saadan lo ad hende, blev Fruen fornærmet, og Kommandøren gik paa Værftet eller andet Steds hen!

* * *

Det er Efteraar —!

Den store Panserflaade er ude og under Kommando af Kommandør Wilhjelm. Det er en afgjort Sag, at han bliver Admiral, naar han ved Togtets Slutning kommer hjem. Maalet, han har higet efter, er altsaa naaet! Kommandøren er om Bord i Slagskibet „Havørnen", hvor han har hejst sin Stander.

Løjtnant Munck er ogsaa ude — han er Chef for Undervandsbaaden UX, og staar ogsaa under Kommandørens Kommando.

16. Oktober faar Munck Ordre til at rette et Angreb paa Eskadren — der ligger paa Manøvrefeltet N. for Kronborg, op

mod Svinbaaden — det svenske Fyrskib. Muncks Ordre gaar ud paa, at han skal gaa S. for Hveen og gemme sig til Natten kommer, for saa, naar Mørket indtræder, at liste sig ind paa Flaaden og destroyere Kommandørens Skibe.

Det var da en Opgave —!

Munck letter, hilser og staar S. paa. Vinden er S.O. med Byger. Strømmen er S. Det er udmærket Vejr for Munck — der skal ud paa Mørkets Gerninger . . . . .

Munck skyder Fart og tværs af Vind og Strøm, passerer Kronborg, hvor han hilser paa Flagbatteriet og smyger stille ind i Helsingør Havn med Baaden. Han fortøjer og gaar i Land og køber 20 tomme Petroleumsflasker og 20 ny Propper . . . . Munck letter og staar over under Sydsiden af Hveen, hvor han ankrer, som Ordren lyder paa.

Nede i sin Kahyt har Munck travlt, han propper de tomme Flasker til, og hver Flaske faar om Halsen et lille Blysænk. Munck og Mandskabet gaar til Køjs — kun en Vagt efterlades paa Dæk og i Maskinen.

Alt er ganske stille — kun Søerne kysser syngende den lille Baads graasorte Sider. Time glider efter Time. Mørket vælder frem og lægger sig over Hav og Land. Man hører langt borte en Sirene, der lader sin Røst høre for at vejlede Havets smaa Lam gennem Regn og Rusk og Mørke.

Ved 11-Tiden tørner Munck og Mandskab ud, og Undervandsbaaden dirigeres N. paa. Saa snart han har passeret Kronborg, ser han Lysglimt af Flaadens Projektører.

Stille, pas paa!

Han ser, Kommandøren svinger sine lysende Lanser efter ham, de skarpe Søgelys trænger ind i de mørkeste Kroge.

Det er vedblivende Regnvejr og raakoldt, halvklart og byget. Munck kan ikke have bedre Vejr til sin Ekspedition!

Munck kommanderer: Langsomt! Og UX gør næsten ingen Fart, den driver lige i Vandskorpen . . . . . og i passende Afstand fra Flaaden, i Vindsiden, sender han sine Petroleumssejlere af Sted. Paa Grund af Blyvægtene sejler de alle med Bunden i Vejret og ligner, hvad de skal ligne, Periskoper i Havfladen.

Der gaar lang Tid — bare rolig — skal Listen lykkes — saa ganske stille!

UX ligger trygt paa Havets Bund, der gaar en hel, lang Time! Ganske stille!

Da falder der et Skud, et til!

Munck er opdaget! Hurra, der er Undervandsbaaden!

Gennem Marinens fortræffelige Kikkerter har man faaet Kig paa Muncks — falske Periskoper!

Der — der — der!

Nu spares der ikke paa Krudtet! Alle Skibene giver Ild — det er længe siden, at Svinbaaden har hørt et saadant Bombardement! Hvert Skib tror, at det har Munck for sig!

Men Munck er under Havfladen, han sniger sig hurtigt ind

paa Kommandørens Flagskib, gaar op i Havfladen, og uden at nogen mærker det mindste, staar han med tyve Mand foran Kommandør Wilhjem . . . . . .

„Jeg melder mig, Hr. Kommandør!“

„Hvad behager? De her! Men hvor er Undervandsbaaden?“

„Den ligger om Bagbord?“

„Men hvad skyder vi da paa?“

„Hr. Kommandøren skyder paa nogle store Petroleumsflasker, som jeg har ladet drive med Bunden i Vejret ned mod Eskadren.“

„Det var godt gjort, Løjtnant Munck! De har taget en

gammel Søulk ved Næsen, det er tvivlsomt, om jeg efter dette bliver Admiral, men De bliver brandstage mig Kaptajn, og fortjener at blive det, jeg indstiller Dem i Morgen, for De er dog en af mine gamle Drenge, fra jeg førte Kadetskibet .....!

Løjtnant Munck hilste flot, og Kommandøren nikkede til ham som til en kær Ven, og det var Kommandørens fineste Hilsen!

Kommandøren afbrød Øvelsen, og hele Eskadren stod straks efter mod København .... Den Nat tænkte Kommandøren ofte paa Munck, Anna Margrete og Underbaaden U X

* * *

Admiral Wilhjelm og Frue gav en stor Fest i deres Hjem for Eskadrens Officerer, og Kaptajn Munck var mellem de indbudte. Efter Bordet samledes nogle af Herrerne i Admiralens Værelse, dels for at ryge og dels for at se en lille Skrivemaskine „Mignon", som Admiralen havde købt hos A. E. G. Herrerne skulde prøve at skrive, og det gik hurtigt med at lære det, men Herrerne forsvandt igen, da de havde faaet Ild paa en Cigar — kun Admiralen og Munck blev tilbage.

Da fik Munck en Ide!

Han skrev paa Maskinen som Prøve: „Har Admiralen noget imod at deklarere min Forlovelse med Anna Margrete i Aften?"

Kaptajnen rakte Admiralen det beskrevne Papir ....

Admiralen læste og studsede.

„Men hvad siger Pigen?"

„Hun siger: Ja!"

„Godt," siger Admiralen, „saa siger jeg ogsaa: Ja! De er nu en Gang blevet vant til at tage mig med en Trumf, en lille List, Hr. Kaptajn!"

— — — — — —

Kort Tid efter fik Anna Margrete føjet Munck til sit Navn, det skete ved et Bryllup i Frue Kirke.

Og hun var en straalende Brud!

Og paa det unge Brudepars fineste Væg hænger et overordentligt smukt Billede af Undervandsbaaden U X.

Thi uden den var Munck maaske hverken blevet Kaptajn eller Brudgom, og det unge Ægtepar ser ofte og længe paa den moderne Krigsmaskine, der sejlede dem og deres unge Lykke i en god, ægteskabelig Havn, og det i en Efteraarsnat med Regn og Rusk og Mørke.

Sigrid.

Fortælling fra Sønderjylland i 1914. Af Georg Aarslev.

Med Tegninger af Poul Steffensen.

I

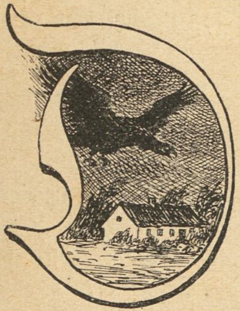

Det var en Juliaften 1914. Solen gled ned „bag Rosenskyernes Volde" og sendte sin sidste Dagslysning ud over en stor sønderjydsk Landsby mellem Aabenraa og Flensborg. Den svale Aftenluft viftede hen over Marker og Enge, Blomsterne lukkede deres Kalke, Fuglesangen tav, og Bierne vendte hjem, mættet af Blomsternes Sødme. Kirkeklokken ringede til Aftenbøn, og paa Veje og Stier saa man Malkepiger, Røgtere og Markarbejdere paa Hjemvandring.

Ved den brede Sognevej gennem Byen laa et langstrakt Hus, hvis ene Halvdel var Tømrerværksted, den anden Halvdel Familielejlighed. Ud ad Døren kom en yngre Kvinde med en femaarig Datter ved Haanden. To Mænd kom henne paa Vejen. Den lille Pige slap Moderens Haand og løb imod dem: „God Aften, Fader og Morbroder Peter," og snart kravlede hun op i Morbroderens Arme og blev baaret hjem. Det var en af hendes daglige Fornøjelser.

Moderen lagde Armene om sin Mands Hals: „Velkommen hjem! Det er blevet lidt sent i Aften."

„Ja, der var et Arbejde, vi gerne vilde være færdige med i Dag, og det naaede vi endelig ogsaa."

Snart sad man inde i et lille, hyggeligt Hjem ved Aftensbordet. De fire glade Mennesker var Tømrermester Johansen, hans livlige Hustru Mathilde, deres Datter Sigrid og Morbroder Peter, Johansens lidt yngre Svoger og Medhjælper i Haandværket.

Forretningen gik godt, de økonomiske Kaar var efter jævne Fordringer ret gode, og Hjemmets Stuer var fulde af Lykke og Glæde.

Der var kun eet, der mørknede deres Tilværelse. De var danske, baade i Sind og Skind. Den lille lyshaarede og blaa-

øjede Sigrid var saaledes et tro Billede af Moderens nordiske Udseende. Men de levede jo under fremmed og meget strengt Herredømme og maatte holde deres nationale Følelsers Udbrud indenfor Hjemmets Mure. De var, som alle danske Sønderjyder, pligttro og lovlydige og havde en indlevet Opøvelse i at holde sig indenfor de snævre Grænser, de jernhaarde Magthavere havde afstukket dem.

Johansen havde ogsaa Arbejde for enkelte tyskfindede Medborgere; men var der af og til Brydsomheder ud ad til, og skulde adskillige upaalidelige Folk omgaas med stor Varsomhed, saa skønnede han desmere paa det lykkelige Familieliv, de fire levede der hjemme, og det trofaste Venskab og Sammenhold, der var mellem alle danske Sognefæller.

„Naa," spurgte Faderen, „hvad har saa liden Sigrid taget sig for i Eftermiddag?"

Moderen svarede: „Først har hun hjulpet mig at vadske op, saa har vi haft en Times Studie i vor ABC og nogle Regneøvelser med Tændpinde. Derefter har hun været et Par Ærinder nede i Byen for mig og en Tid ovre at lege med Smedens Børn."

„Se, det var jo en god Udnyttelse af Eftermiddagen. Ja, naar I nu kommer saa vidt med jere Bogstaver og Tændpinde, at I kan give en lille Prøve, saa kan Morbroder Peter og jeg jo en Søndag holde Eksamen over jer."

„Huha!" udbrød Sigrid. „Nej, Moder, det tør vi ikke."

Mathilde spurgte smilende: „Præsten og Provsten skal vel ikke være til Stede ved den Eksamen?"

„Nej," svarede Johansen, „jeg kan være Præst og Morbroder Provst."

Mathilde afbrød med Latter: „Nej, lille Broder, det er du ikke højærværdig nok til."

„Aa, jeg kan jo blive stoppet lidt ud og faa et Par høje opstaaende Flipper paa."

„Nej, det hjælper ikke; det var i gamle Dage, at Provsterne saa saaledes ud; men det gælder ikke længer. Men I skal snart en Søndag faa Lov til at høre lidt paa os, paa det Vilkaar, at I da giver Hvedebrød til Eftermiddagskaffen."

„Hvis I er dygtige," sagde Morbroder Peter, „saa giver jeg den Flidspræmie."

Samtale om adskilligt andet blev fortsat med Spøg og Alvor, indtil Johansen rejste sig: „I Guds Navn siger vi Tak for Mad

og ønsker, at ethvert fattigt Menneske maa blive lige saa mæt, som vi nu er."

Mændene tændte nu Piberne og satte sig udenfor paa Bænken, og da Sigrid var bragt til Sengs, kom Mathilde ogsaa

ud til dem. Lidt efter kom de ældre Smedefolk, der boede skraas over for dem, og nu fik man en lille Aftenpassiar.

„Hør," sagde Smeden i Samtalens Løb, „Gensdarmen var inde i Eftermiddag, og han mente, at det vilde komme til Krig imellem Østrig og Serbien."

„Aa Snak," sagde Johansen, „Serbien har jo ydmyget sig saa meget for Østrig, som man med nogenlunde Rimelighed kan forlange."

„Ja," han var dog ræd for, at det vilde gaa galt, og, at det vilde gribe vidt om sig. Da han gik, hviskede han til mig: Bægeret er fuldt, der manglede kun en Draabe."

„Og saa skulde Draaben være Mordet i Bosnien. Nej, det vilde jo være Galmandsværk i vor oplyste Tid at begynde paa en alt ødelæggende Krig. Jeg synes, vi har nok af det nede paa Balkan. En evropæisk Krig vil nok blive hindret."

„Ak ja," udbrød Smedekonen, „Gud fri os for Krig og al anden Landsfens Ulykke!"

— — —

Ikke mange Dage efter denne Samtale begyndte det politiske Uvejr dog for Alvor at trække op over Evropa, og inden man ret vidste af det, var vi inde i den blodigste og mest rædselsfulde Krig, der nogensinde er ført paa Jorden. Rundt omkring blev de unge Mænd indkaldte, og Mathilde gik i den dødeligste Angst for, at Indkaldelsen snart vilde naa til hendes Mand og Broder.

Det varede heller ikke længe, før der kom Bud efter dem. Først rejste Broderen, og saa kom Budskabet til hendes Mand. Hun fulgte ham til Flensborg, knugede sig til det sidste Øjeblik fast i hans Favn, og gennem en Taage af Graad saa hun Toget rulle bort.

Hun kom hjem. Tavshed over alt. Hvor var alt dette dog kommet brat over dem. Havde hun før været angst, var hun det nu i langt højere Grad. Hun sad ofte sløvt hen og stirrede frem for sig. Det var, som om hendes Hoved var tanketomt. Madlyst og Søvn svigtede hende. Hun greb ofte sin lille Sigrid og knugede hende ind til sig. Hun løb lange Ture ud i den friske Luft for at komme lidt i aandelig Ligevægt. Hun bad Dag og Nat Gud om at skærme hendes Mand og Broder dernede i Belgien og Nordfrankrig.

Hun kom efterhaanden lidt i Sindsro; hun delte jo Skæbne med saa mange andre; men hun hørte ogsaa, at Sorgens Budskab kom baade her og der — og det naaede ogsaa hende.

Smedens Søn laa saaret nede i Belgien. Der kom Bud, at hendes Broeer ogsaa var saaret, og ikke mange Dage efter skrev hendes Mand, at Morbroder Peter var død af sit Saar.

Nu kom Mathilde ud af Ligevægt igen. Hun raabte Dag og Nat til Gud: „Min Broder er død — du maa ikke tage min Mand fra mig."

Men en Dag kom den grusomme Meddelelse, at hendes Mand var faldet ved Fronten og jordet i en stor Fællesgrav.

Hun for op og vilde øjeblikkeligt rejse ned til Frankrig; men blev dog hindret heri af Naboerne.

Men nu knækkede Mathilde sammen. Det hjalp ikke, at Præsten søgte at bringe hende Guds Ords Trøst med Haab om Gensyn og et evigt Liv. Det var ikke muligt at faa mindste Hjertetag i hende. Hun saa med Gru og Rædsel Fremtiden i Møde. Hendes Haar hang udslaaet, hendes Aasynsdrag var helt forvredne, og hun stirrede vildt ud af et Par glansløse Øjne.

Lille Sigrid blev bragt over til Smedens, og Lægen fik Mathilde ført ind paa et Sygehus.

Her maatte altid en haandfast Mand eller Kvinde være i Nærheden af hende. Hun for op, rev i Døren, slog Vinduet op og raabte: „Væk alle I andre Mennesker. Jeg vil ned at hente min Mand og Broder, saa rejser vi op til Danmark, bort fra al Krigens Elendighed og Djævelskab!"

Paa Sygehuset kunde man ikke give hende den passende Pleje, det nødvendige Opsyn og den særlig sagkyndige Lægehjælp. Hun blev saa ført ned til Sindssygeanstalten i Slesvig.

II

Den lille, nørrejydske Købstad var bygget i en Halvrundring omkring en smal Fjord. Byen var i en Overgang og i Færd med at vinde med Tiden og komme over de gamle Kødstadformer og Forhold. Paa Fjorden havde den Lystbaade, og i dens Gader blev de gamle, toppede Brosten efterhaanden ombyttede med flade, og de smaa Butiksruder med store. Byen havde i flere Aar haft sit Vandværk og Gasværk, og nu havde den faaet et Elektricitetsværk, og de nymodens Køretøjer, Bilerne for gennem dens snævre Gader og fyldte dem med Benzinlugt.

Nu kom Krigen, og med den Dyrtiden, og standsede for en Tid Udviklingen.

Folks Interesser gik helt op i Krigen, og udenfor Aviskontorets Vinduer var Gaden altid fuld af Mennesker, der læste de opslaaede Krigstelegrammer.

Nede i Havnestræde i Baghuset i Blikkenslager Petersens Gaard boede Fru Andersen i en Toværelses Lejlighed. Hun var en lille rask og rørig Kone, Enke efter en Skipper og barnløs. Hun ernærede sig ved at sy og kniple og var trods sine tresindstyve Aar endnu flink til fint Haandarbejde; men det begyndte at tage stærkt paa hendes Øjne.

En af Dagens Begivenheder for hende var at læse Byens Avis, og i denne Tid gjorde hun det med særlig Grundighed. For Sønderjyllands Vedkommende gennemgik hun meget nøje de lange Tabslister.

Hendes forlængst afdøde Moder var fra Sønderjylland og havde indpodet hende Kærlighed til Land og Folk der nede, og hun havde endnu Slægtninge der. Hendes afdøde Moster havde i sin Tid lovet at skaffe Mathilde Andersens Moder, der altid var syg, en ældre dygtig Pige, der foruden at styre Husvæsenet kunde tage sig noget af Børnene, og paa Mosterens indtrængende Henvendelse tog Fru Andersen derned. Hun var der i den lille Gaard i fem Aar og blev derfra Byen gift med sin afdøde Mand.

Hun kom navnlig til at holde meget af Mathilde, der ogsaa i rigt Maal gengældte hendes Kærlighed. Der blev gennem Tiderne bevaret et trofast Venskab imellem dem. De brevvekslede, og Fru Andersen var hver Jul og Nytaarstid en fjorten Dage dernede og ligeledes en lille Tid om Sommeren, og Sigrid kaldte hende „Bedste“.

Hun saa i Avisens Tabsliste, at Morbroder Peter var haardt saaret, og hun skrev straks ned til sin lille „Thilde“, som hun vedblivende kaldte hende. Men da hun senere saa, at „Tømrer Hans Peter Johansen“ var blandt de faldne, da gled Avisen fra hende. Hun slog Hænderne sammen og udbrød højt: „Stakkels Thilde, stakkels Thilde! Det var dog forfærdeligt.“

Hun havde et Arbejde, der skulde være færdigt; men saasnart dette var afleveret, rejste hun ned til Sønderjylland.

Dørene var lukkede. Men ovre fra Smedens kom lille Sigrid. Hun slog Armene om hende og jamrede: „Bedste, Bedste! Fader og Morbroder er døde, og Moder er saa syg — saa syg. Hvad skal vi dog gøre?“

Fru Andersen drog hende ind til sig: „Min egen søde, lille Sigrid. Vi maa bede den kære Gud hjælpe os.“

Nu kom Smedekonen ud, og Fru Andersen fik nærmere Meddelelse om den forfærdelige Ulykke, der havde ramt deres Genboer. Smedekonen var bedrøvet over sin Søn, der endnu laa saaret; men hun var helt fortvivlet over den stakkels Fru Johansens haarde Skæbne.

Fru Andersen hørte om flere Kendinge hernede, hvem Krigen ogsaa havde bragt Sorg og Ulykke over, og de to Kvinder sad i Graad hele Aftenen.

Næste Dag rejste Fru Andersen til Slesvig. Hun meldte sig hos Overlægen paa Sindssygeanstalten og bad, om det var

muligt at komme til at se og tale med Fru Johansen. Men Overlægen svarede straks: „Nej, lille Frue, det kan De ikke, og De vilde ogsaa fortryde det. De vil ikke kunne taale at se hendes aldeles fortrukne Aasyn og det Vanvid, der lyser ud af hendes

stirrende Øjne. Hun vil slaa og rive Øjnene ud paa enhver, der kommer hende nær.

Hun raaber stadigt paa, at Kejseren skal staa til Ansvar for hendes Mand og Broder — hun vil have dem tilbage. Hun

kender ingen. En Præstefrue fra hendes Hjemegn har været her, og efter indtrængende Opfordring tillod jeg, at der blev gjort et Forsøg. Men den stærke Oppasser kunde ikke holde hende, og vi maatte flygte fra hende."

„Er der intet Haab om mulig Farandring i hendes Tilstand?"

„Desværre, jeg frygter for, at der ikke vil ske nogen Forandring. Det eneste Haab er, at hun snart maa have udtømt sin Livskraft og ved Døden slippe ud af denne rædselsfulde Tilstand. Her skal blive gjort alt, hvad vi kan udtænke til hendes mulige Lindring."

Fru Andersen kom meget nedslaaet tilbage til Smedens, og da her jo var en stor Børneflok, bestemte hun sig til at tage Sigrid med sig hjem, og et Par Dage efter rejste de.

Da de kom hjem, søgte Fru Andersen at indrette alt, saa godt hun kunde, for sin lille Plejedatter. Hun fik en Seng i Orden og efterhaanden fik hun skaffet nogle Billedbøger, noget Legetøj og en Dukke. I al sin Sorg og Kymring for Sigrids Fremtid maatte hun indrømme, at den lille Pige var hende til stor, daglig Glæde.

Inden Udgangen af November meddelte Smedekonen i et Brev, at Mathilde Johansen var død.

Forinden sin Død havde hun haft et roligt Øjeblik og spurgt: „Hvor er min lille Sigrid?"

Da hun havde faaet Svar herpaa, gled der et forstaaende Smil over hendes Aasyn.

Lidt efter sagde hun: „Guds Velsignelse over hende!"

Kort efter kom Vildskaben og Smerterne igen og tog nogle voldsomme Tag i hende. Noget efter stilnede de af, og hun laa stille hen. Der kom saa nogle dybe Suk, og inden man vidste af det, var hun død. Det var den Underretning Smedekonen gennem en Slægtning i Slesvig havde modtaget fra Anstalten.

Skønt Fru Andersens Hjerte ved dette Budskab blev fyldt med Sorg og tunge Tanker, kom der dog nu mere Ro over hende. Det ufattelige, hvorfor der skulde overgaa gode Mennesker en saadan uforskyldt Ulykke, maatte hun lade ligge. Her stod hendes Forstand og Retfærdighedsfølelse stille. Men eet vidste hun nu. Overfor den lille Sigrid havde Gud nu givet hende en Livsopgave, som hun skulde se at løse saa godt, hun med sin bedste Villie under sine smaa Kaar kunde.

III

Det var Juleaftensdag 1914.

Efter en Forvinter med Stormens Hylen og Regnens idelige Pisken var Vejret stilnet af. Men det var graat i graat med en bidende Vind, og Varmemaaleren stod ved Frysepunktet.

Det var heller ikke den almindelige Julestemning med aaben Pung og aabent Hjerte, der delte ud uden Pengehensyn og gav sig helt hen i barnlig Juleglæde. Nej, her hjemme var der Dyrtid og trykkende Forhold paa mange Omraader, og derude i den store Verden var der Krigslarm med aldrig før kendt Blodsudgydelse og Lidelse. Der var Sult og Nød, Smerte og Død. Der var Sorg og Savn i talløse Hjem. Der var Tusinder og atter Tusinder af Landflygtige, der havde mistet alt, hvad de ejede. Der var Gru og Rædsel med Jammerskrig overalt.

Man søgte vel i Julehelg at skyde det Onde til Side; men det var svært at synge „Glade Jul" og „Fred paa Jorden." Men „Fred udi Hjertet, du for alting give! Hos os du blive", det kunde man dog synge, selv om det blev med taareblændede Øjne.

Midt paa Nørregade straalede Manufakturhandler Polstrups store Butiksvinduer næsten hele Dagen i elektrisk Lysning, og Kunder ilede ind og ud — flere end man efter Tidsforholdene havde ventet.

Men ovenpaa i den smukt udstyrede Familielejlighed var der tomt og mørkt. Den unge Frue stod sortklædt og med sorgblegt Aasyn og taareblanke Øjne og stirrede ud ad Vinduet. Hun tænkte og tænkte og var træt af tunge Tanker.

I Begyndelsen af Aaret var en lille tre Ugers Pige død, og trods Sygdom og Sorg over at miste Barnet, kom hun dog over dette. Men i Efteraaret døde en fem Aars lyslokket Pige, deres eneste Barn. Det havde taget alt Livsmod og Haab fra hende. Nu havde vi Julen, der kom med Minderne om lille Gudruns barnlige Jubel og Glæde. Hvorledes skulde hun komme over denne Tid. Det var det, hun tænkte paa.

Hendes Mand kom et Løb op fra Forretningen. Hun kastede sig om hans Hals: „Aa, kære Ejner, hvorledes skal vi dog komme over Juletiden? Her bliver saa tomt i Aften — saa gyselig tomt. Bare vi dog havde et Par fattige Børn at gøre vel imod i Aften; det vilde maaske dog lette lidt.

„Ja, kæreste Olivia, det kan vi jo nok faa; men nu maa min lille Hustru ikke gaa her og græde. Vi tror jo dog begge

paa, at „Alt staar i Guds Faderhaand“, og, at „Han intet ondt bestemte og intet godt forglemte“. Se nu at faa dine huslige Sysler færdige, saa skal jeg se, om vi kan faa noget til at fylde lidt op i Tomheden. Men jeg maa nu ned i Forretningen igen.

Paa Trappen mødte han Pigen:

„Hør, Anna, De kender vel ikke et eller et Par fattige Børn, som vi kunde faa op til os i Aften for at glæde dem og gøre lidt godt imod dem.“

Anna saa op: „Jo—o! min Søster tjener jo nede i Havnestræde hos Blikkenslager Petersen. Der bor i Baggaarden en Skipperenke, en Fru Andersen, som Herren maaske nok har set eller hørt Tale om.“

„Jo, en pæn lille Kone, der ernærer sig ved Haandarbejde. Jeg kender lidt til hende fra Understøttelsesforeningen.“

„Hun har det propert og pænt, men vistnok meget smaat. Hun har nu taget en forældreløs, sønderjydsk Pige til sig,“ og nu gav Anna hurtigt nogle Meddelelser om den lille Sigrids Forhold.

Samtalen endte med, at Polstrup bad Pigen gaa ned for at bede Fru Andersen og hendes lille Plejedatter at være deres Gæster Juleaften.

Han fik saa hentet et Juletræ, og hvad der hørte til dets Udpyntning.

Fru Andersen blev lidt forbavset over Indbydelsen fra Købmand Polstrups. Hun havde jo selv efter bedste Evne gjort Forberedelser til Julen; men særligt for Sigrids Skyld modtog hun den venlige Indbydelse. Hun havde syet en ny, sort Kjole til lille Sigrid og fik hende nu udstyret saa pænt, hun kunde, og saa fulgtes de ad hen til Købmandens.

Fru Polstrup drog straks den lille Sigrid ind til sig. Med sine violblaa Øjne og det hørgule Haar mindede hun jo meget om hendes afdøde lille Gudrun, og Fruen blev i Løbet af Aftenen mere og mere indtaget i den lille forældreløse, sønderjydske Pige.

De fulgtes ad i Kirke, spiste saa til Aften og kom derefter ind til Juletræet.

Folkene i Butikken og Kontordamerne skulde til Juletræ i det Pensionat, hvor de spiste. Juledags Aften skulde de alle være hos Købmandens; men i Aften var her kun de fire og Pigen Anna.

Haand i Haand gik de omkring Træet og sang med Taarer i Øjnene og graadkvalt Stemme: „Et Barn er født i Bethlehem“.

Sigrids Øjne straalede, da hun foruden en Billedbog fik en stor Dukke.

Fru Polstrup aabnede Skuffen for lille Gudruns efterladte Legetøj og hendes Dukker, som Sigrid maatte faa Lov til at komme og lege med.

Det blev bestemt, at Fru Andersen og hendes Plejedatter skulde tilbringe Juledagene og den paafølgende Søndag hos Polstrups.

Da de var gaaet, slog Olivia Armene om sin Mands Hals: „Aa, kære Ejner, ved du, hvad jeg flere Gange i Aften har tænkt paa. Jeg har tænkt, gid den lille Sigrid var vor Datter. Hvor er hun rar og sød, og hvor hun minder meget om Gudrun.“

„Ja, Olivia, jeg har tænkt noget lignende; men lad os nu glæde os ved at have hende og hendes, vistnok ejegode, Plejemoder hos os i disse Dage — og saa —.“

„Hvad saa?“

„Saa kan vi jo senere overveje, om der kan være Tale om paa en eller anden Maade at knytte den lille Pige nærmere til os.“

Næste Aften, da de unge kom, var det første Gang efter Dødsfaldet, at Glæden blev sluppet løs i Fru Polstrups ellers saa stille Stuer.

Søndag Eftermiddag, da Olivia sad og viste Sigrid Gudruns Billedbøger, hviskede Polstrup til Fru Andersen: „Følg med ned i Kontoret.“

Da de var kommet til Sæde, sagde Købmanden: „De ved, kære Fru Andersen, hvad Sorg vi har haft her i Huset. Jeg har været angst for min Hustru. at Sorgen skulde faa Magt over hende, og vi er jo langt fra endnu kommet over Faren. De har set, hvor indtaget hun er i Deres Plejedatter. Jeg er nær ved at tro, at denne lille Pige kan bringe Lægedommen for os. Hvad vilde De sige, hvis vi spurgte Dem, om det vilde være Dem meget imod, at vi ønskede, at knytte denne lille Pige nærmere til os. Kunde De forlige Dem med, at hun kunde komme til at opvokse her i vort Hjem, og at vi maatte sørge for hendes Fremtid. Forstaa mig ret, det er kun — jeg betoner kun — en Henstilling uden mindste Fordring paa Hensyn eller Forpligtelse. Vi vil ikke gøre andet, end hvad baade De og vi kan blive glade ved. Jeg vil kun gerne høre Deres Mening og Ønske, og derefter vil vi rette os.“

Fru Andersen tav lidt, saa hævede hun Hovedet og svarede med Taarer i Øjnene: „Undskyld, Hr. Polstrup, Deres højsindede Tilbud overrasker og overvælder mig. Jeg ved, at De og Deres Hustru er inderlig gode Mennesker, og at De kan berede den lille Sigrid en langt bedre Fremtid, end jeg i mine smaa Kaar evner.

Paa Barnets Vegne kan jeg derfor kun sige Dem og Deres Frue hjertelig Tak og prise Gud, der har beredt det saaledes for det forældreløse Barn; men — —."

Hun standsede.

„De sagde: „Men —?"

„Ja, jeg burde jo ikke sige det; men det vil blive mig svært at give Afkald paa hende," og nu fortalte hun om sit mangeaarige Forhold til Sigrids Moder og den Kærlighed, der bandt hende til Barnet, og sluttede: „I den korte Tid, jeg har haft hende, har hun været mig til stor Trøst i min Ensomhed, og hun har fyldt min Stue med Glæde og Velsignelse fra Gud. Det vil, som sagt, derfor blive mig strengt at undvære hende, selv om den Tanke: hvad skal der blive af hende, naar jeg bliver aflægs eller gaar bort, jo af og til piner mig."

„De skal heller ikke undvære hende, kære Fru Andersen. De skal hver Dag til enhver Tid være velkommen hos os, og Sigrid kan dagligt besøge Dem. Men det er kun en Henstilling. Lad os nu fra begge Sider tænke over det. Jeg vil ikke i Dag modtage Deres Indvilgelse; De skal overveje Sagen.

Men for at alt kan staa klart for Dem, vil jeg tilføje: Har De Lyst til at bo i Gaard sammen med os, saa kan der i Sidehuset indrettes en lille Lejlighed, som De skal faa gratis. De kan, saa længe Deres Øjne kan holde det ud, faa lidt Arbejde for Butikken. De skal ikke savne noget i Deres Alderdom, men altid være Familiens „Bedste"."

De rejste sig. Fru Andersen trykkede Købmandens Haand og fremstammede en rørende Tak.

Han afværgede hendes Svar: „Ikke nu, vi tænker roligt over det og taler foreløbigt ikke om det oppe."

Da de kom op, havde Olivia, efterat et Par Billedbøger var gennemsete, trukket en Skuffe under Bøgerne ud, og her laa Gudruns Kjoler. Hun tog dem op og viste Sigrid dem. Da hun fik fat i en lyseblaa, der sikkert vilde klæde Sigrid godt, fik hun det Indfald at prøve den paa hende.

Da Fru Andersen og hendes Mand just i det samme traadte ind, kaldte hun ham hen til sig: „Ejner, kom dog og se. Er det ikke, som om lille Gudrun er kommet til os igen."

Hun drejede Sigrid om:

„Nej se, hvor den sidder godt paa hende," og Graaden og Smilet kæmpede om Herredømmet i hendes Aasyn.

Fru Andersen gik hjem med sin lille Plejedatter. Hun sov ikke den Nat; men da hun om Morgenen stod op, sagde hun ved

sig selv: „I Guds Navn da! Herren gav, Herren tog, Herrens Navn være lovet!"

Sigrid flyttede ind i sit nye Hjem, og Fru Andersen opsagde sin Lejlighed til den næste Flyttedag.

Efter alle Forudsætninger at dømme vil sikkert ingen af de fire komme til at fortryde, hvad der er sket.

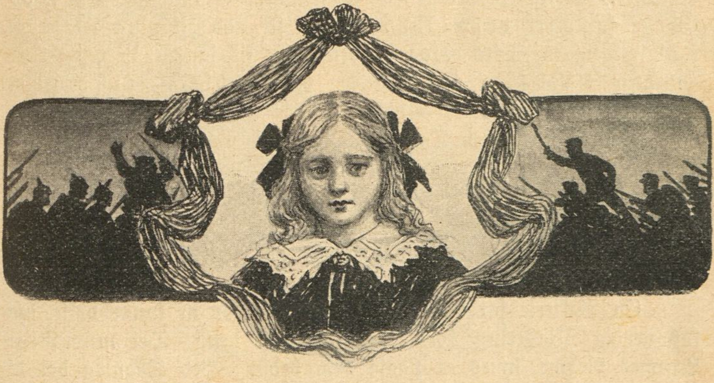

Bakterier.

I Luften svæver en Verden af usynlige Planter, de mindste og mest ufuldkomne af alle. Deres Fællesnavn er Svampe. Manglen af Bladgrønt gør dem til Snyltere, de har ikke Evne til at forsørge sig selv; nogle snylter paa levende Planter eller Dyr: egentlige Snyltesvampe, andre finder sig bedst hjemme paa Aadsler og døde Planter: Raadsvampe. — Snylterne tager ofte Livet af deres Bytte, Raadsvampene sønderdeler og ødelægger deres, næsten alle kan de volde Fortræd, Sygdom, Død. — Blot nogle faa Navne: Trøske, Hussvamp, Brand, Meldrøje, Skurv, Ringorm, er tilstrækkelige til at vise os dem som kendte og ubehagelige Gæster.

Blandt Svampene er Bakterierne blevet mest berømte eller berygtede. Bakterion er et græsk Navn, som betyder en lille Stav, men forøvrigt findes flere andre Former: Kugler, Skruer m. m. Smaa er de, saa uendelig smaa, og endnu mindre er deres Frø: Sporer. Naar Sporerne finder en Spireplads, som er

tjenlig for dem, udvikler de sig til Bakterier, ellers ikke. Men Bakterierne kan mangfoldiggøre sig paa en anden Vis, som er ejendommelig for dem, nemlig ved Tværdeling.

En Bakterie begynder at udvikle sig, og i et Nu driver den det til at blive dobbelt saa lang, som den var. Saa tager den til at snøre sig sammen paa Midten og gør det saa grundigt, at den snører sig selv i to; disse fortsætter paa samme Maade uden Grænser. Hvis en saadan lille Skabning, saa bitte, at den 1000 Gange forstørret næppe bliver synlig, fik Lov til uden Hinder at forplante sig, og hver enkelt af dens Æt fik samme Lov, da vilde Slægten i Løbet af 4—5 Dage være talrig nok til at fylde Verdenshavet i en Mils Dybde.

Dette svimler for Tanken.

Og saa er de saa sejglivede, især Sporerne, at det grænser til det utrolige; hverken Varme eller Kulde, hverken Mørke eller Luftmangel synes at gøre Indtryk paa dem, kommer der atter gunstige Livsbetingelser til Stede, spirer de, som om der intet ondt var vederfaret dem.

En Bakterie fordrer Vand og Kulstof for at kunne vokse, kun fuldstændig Udtørring formaar at dræbe den. Det menneskelige Legemes Varme synes at passe dem bedst. Ved Kogning dør de som oftest, men Sporerne taaler haardnakket en Varme paa op til 120 Grader.

Man troede i gamle Dage, at Bakterierne (Mikroberne) kom af sig selv; men Franskmanden Pasteur (udt. Pastør) har vist os noget andet.

Et helt sundt Menneske er godt værnet mod Sygdomsbakterierne; men er Legemet sygt eller svagt, trænger de sig frem som en fjendtlig Hær — i vort Blod, vor Hals, vore Lunger, vor Mave, Tarm o. s. v., vokser, formerer sig, vækker Sygdom eller Død. Hver Bakterie har sin særlige Evne og vælger sit særlige Opholdssted, derfor taler vi om Kolerabakterier, Tyfusbakterier, Stivkrampebakterier o. s. fr.

Pasteur opdagede Hundegalskabs-Bakterien og Midlet imod denne forfærdelige Sygdom.

Den Dag, da Midlet mod Tuberkulose-Bakterien findes, vil i Sandhed kunde kaldes en Sejrsdag for Menneskeheden.

Gennem Studiet af Bakterierne er man alt naaet gode Skridt frem i Kampen mod vore Fjender i den usynlige Verden.

J. M.

Den flyvende Hollænder.

Fortælling af Axel Holm.

Med Tegninger af Alexander Svedstrup.

I Kroens „Kahyt“ holder Kaptajn Bast til hver Vinteraften. Han har oplevet meget i sine unge Dage, „men det værste“, siger han, „var dengang jeg forliste under Madagascar. Der er Klitter ligesom her, bare meget højere, og **der** er Sandflugt; da vi stødte, var der to Mand oppe i Stortoppen, dem tog Vinden og smed i Land, tværs over Brændingen og op i Klitten. Da vi andre havde reddet os i Land, fandt vi dem, halvt tilføgne; den ene var der Liv i, ham gravede vi ud, den anden var død, og Vinden besørgede Begravelsen med det samme. Vi fik lige Tid til at læse det engelske Begravelsesritual, inden han forsvandt under en Sanddynge.“

To Mand oppe i Stor-toppen, – dem tog Vinden

Kaptajnen kommer brunt Kandissukker i sin The og langer ud efter Romflasken, mens han ser sig rundt om i Kredsen, om der er nogen, som har Lyst til at protestere; saa stryger han Skægget og tager fat paa en frisk.

I Para, derovre i Brasilien, havde vor Kaptajn givet nogle Stykker af Mandskabet Landlov. „Men drik Jer nu ikke fulde!“ sagde han, „vi skal lette i Morgen. Og tag Jer i Agt for Røvere og Bondefangere!“

Ved Midnatstid kom Baaden paa Siden; Folkene var meget støjende. „Pas godt paa ham!“ lød Stemmer, „tag ham i Nakken! Halløj, han bider! Det skal vi snart vænne dig af med, min fine Ven. Hold fast i Benet, Karl! Aa hiv, aa høj! nu skal vi snart faa Fyren om Bord.“

Kaptajnen kom søvndrukken farende ud fra Kahytten i sin stribede Pyjamas*) og kiggede over Rælingen. I Mørket saa han ikke andet end fem—seks Mand, der raabende og bandende væltede sig over hverandre i Baaden. „Slaas I?“ brølede han, „hvem er det, der er saa fuld?“

Kokken, som laa øverst i Dyngen, saa op og sagde roligt: „Aa, det er bare en Abekat, Kaptajn.“

„Han er et Svin, er han,“ sagde Kaptajnen, „og risikerer at faa gul Feber i Morgen.“

„Det er virkelig en Abekat,“ raabte flere. „En dejlig, stor Abekat,“ tilføjede Karl, Jungmanden.

„Selv Abekat!“ raabte Kaptajnen, „tror I, jeg vil have Menageri ombord? Hiv ham ud!“

„Aa, Kaptajn, han kan ikke svømme uden Svømmesele. — Han er saa køn. — Vi kan faa mange Penge for ham i Hamburg. Det er en storartet Forretning,“ lød det nede fra Baaden.

„Saa? Hvad har i givet for ham?“

„Kun fem Dollars, Kaptajn. Røverkøb! Han er over hundrede værd,“ sagde Indianeren. „Av, han kradser! hold ved der!“

„Det er lige fire Dollars formeget,“ mente Kaptajnen, „I er blevet godt snydt. Og hvem skal saa betale Foderet og alt det, han ødelægger?“

„Kaptajnen kan trække det af i Hyren. Vi er et Aktieselskab. Maa vi komme om Bord med ham?“

---

*) Natdragt, der bestaar af Benklæder og Trøje af let Bomuldsstof.

„I maa ryge og rejse," begyndte Kaptajnen, men i det samme stak en Moskito ham paa hans nøgne Fod, saa han hoppede i Vejret af Smerte. „Faa det Bæst om Bord, og lad os faa Nattero!" sagde han og skyndte sig ned i Kahytten og under Moskitonettet.

Nattero fik vi nu ikke lige straks; jeg maatte hive en Ende ned i Baaden, at de kunde faa surret Kammeratens Arme og Ben, og saa hejsede vi ham op, mens han skreg som en gal. Vi undersøgte ham ved Skinnet af en Lanterne. Det var en temmelig stor, fløjelssort Rad med lang, busket Hale og hvide Tænder, som han hele Tiden viste. Han blev bundet ved Ankerspillet og gjorde et slemt Spektakel hele Hundevagten igennem; hver Gang jeg kom i Nærheden af ham, snærrede han som en Hund og rynkede Panden, ligesom Kaptajnen, naar Kahytsbarometret stod paa Storm. Da jeg blev afløst og tørnede ind, hørte jeg Aktieselskabet ligge og beregne den forventede Indtægt og fortabe sig i Fantasier om, hvad de skulde bruge de mange Penge til. De blev noget lange i Ansigterne om Morgenen, da de kom op og saa, at Abekatten havde gnavet sine Baand over og var væk.

„Han var nok Frisvømmer alligevel," lo Kaptajnen, men da vi entrede til Vejrs for at sætte Sejl, dukkede han frem fra Forremærs og klatrede til Tops saa behændigt, saa det var en Lyst. Vi prøvede paa at fange ham, men kunde lige saa godt have prøvet paa at fange Stormfugle med Hænderne. Naar vi var agter var han forude, og naar vi troede at have trængt ham ud paa Enden af en Raa og vilde tage ham, satte han i et Spring ud i Luften og fik fat i et Tov en halv Snes Alen borte. Kaptajnen blev tilsidst gnaven og hentede sit Gevær, men Lodsen var kommet om Bord, og

han fortalte, at det virkelig var en sjælden Kammerat. Kokken mente, vi fik nok Tag i ham, naar han blev sulten; saa fik han da foreløbig Lov at blive deroppe i Rigningen, og der var ogsaa Plads nok, thi femmastet Skonnert „Louise" af Hamburg er det største Sejlskib, jeg har set. Vi var en hel Hoben Folk om Bord og havde Dampkraft til Spillene og til at hejse Sejlene, og naar hun havde god Vind, skar hun lige saa rask gennem Vandet som en Sværdfisk.

Vinden svigtede os imidlertid paa denne Tur; da vi kom op i „Calmerne", det stille Bælte ved Linien, blev det saa stille, at vi ikke havde andet at gøre end at kigge efter Flyvefisk og Fregatfugle og holde Jagt paa Swartzenberg. Det var Kokken, der havde døbt den sorte Rad saadan. Kokken var en Hamburger, ligesom Skuden, mens de fleste af os andre var Fanøboere, ligesom Kaptajnen. Han blev saa kisteglad over Navnet, gjorde Kaptajnen, thi saaledes hed Rhederen, en meget myndig Herre, som Kaptajnen bukkede og skrabede for, naar han viste sig om Bord. Nu fik han Lejlighed til et Par Gange om Dagen at skælde Schwartzenberg ud og sige „du" til ham. Vi havde nemlig ikke faaet Fingre i Fyren; vel blev han sulten, men saa stjal han, nappede Grøntsager i Kabyssen, naar Kokken stod og rørte i Gryden, eller hoppede ind ad Skyligtet og forsynede sig fra Bordet i Messen. Det var Folkenes egen Skyld; de jagede ham i Stedet for at lokke ham. Mig var han ikke saa bange for, jeg havde i Reglen noget godt i Lommen, og naar jeg traf ham oppe i Rigningen, hvor han boede, kunde jeg faa ham til at nærme sig paa faa Alens Afstand og gribe de Oranger eller Nødder, jeg smed til ham. Helt nær vovede han sig aldrig.

Alt faar en Ende, og dette Vindstille endte en Aften med Regn og svag Brise, og næste Morgen havde vi „tykt", som vi Søfolk siger — Taage, som de kalder det i Land. Det er Sømandens værste Fjende; man kan ikke se, hvor man kommer hen, og er der andre Skibe i Nærheden, kan man ikke høre, paa hvad Kant man har dem, thi Lyden gaar sine egne uforklarlige Veje i Tykningen, og langt de fleste Skibssammenstød indtræffer, naar det er tykt.

Med alle Klude oppe strøg vi langsomt gennem Vandet for den Smule Vind, der var; hvert Kvarter eller saa lod vi Sirenen brøle, mens der var Udkig baade for og agter; men ikke en Lyd kom til os ude fra. Skibet dannede Cen=

trum i en graa Sæk; man kunde lige se lidt af Søen med en Masse drivende Tang, Resten af Verden var vi afspærrede fra. Vi havde en halv Snes Skildpadder om Bord, af de ægte; Kaptajnen vilde forære dem til Schwartzenberg i Hamburg, om vi ellers kunde faa dem levende over. Bundne laa de paa Dækket med Bugsiden opad, i Munden havde hver af dem en Hvedebasse, dyppet i Saltvand; de var dækkede med uldne Tæpper, som bestandig holdtes vaade med Søvand, — ellers kan de ikke holdes i Live. Karl var just ved at lade en Pøs gaa udenbords efter Vand til dem, da han med et raaber:

„Stor Sejler tværs om Læ!

Kaptajnen som altid var paa Broen, naar der var Fare, forbandede Udkiggen og lod give et ordentlig Stød i Sirenen, og vi ventede naturligvis, at den anden Sejler skulde svare. Men der hørtes ikke en Lyd. Karl blev forhørt og svor paa, at han havde set en stor Tremaster. Ingen af os andre havde set noget, og vi vilde allerede slaa os til Taals med, at Karl maatte være syg og skulde have en Dosis Kinin, da der som Svar paa vore gentagne Sirenebrøl lød et fjernt, sælsomt Hyl ud fra Taagen. Det var ingen Sirene, langt

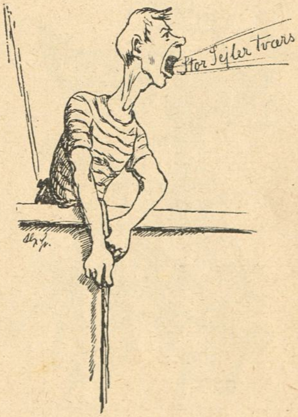

svagere; jeg ved ikke, hvad jeg skal sammenligne Lyden med, men 1ste Styrmand, som var halvstuderet Røver, erklærede, at det lød som en fordømt Sjæls haabløse Jamren, hvorfor Kaptajnen bad ham holde sine lyriske Udbrud for sig selv.

Et Øjeblik efter hørte vi imidlertid den samme Klage i Luften over os. Vi saa til Vejrs, men det var saa tykt, at vi ikke engang kunde se Æselsbommen. Jeg tror nok, der gik en kold Gysen gennem flere af os, men Kaptajnen beroligede os med, at det var en Søfugl, mens Styrmanden, der havde faret paa Grønland, mente, at det var en Hval, for saadan brøler den, naar den med aabent Gab farer gennem Vandet efter Silden. Kaptajnen bad ham lade være med de Vittigheder, han havde endnu aldrig set Hvalerne

flyve om i Luften. Styrmanden talte om Lydens Tilbagekastning, og saa lød der et Jammerskrig oppe fra igen. Denne Gang syntes vi alle, det kom fra Stortoppen. Et Øjeblik efter gentog det sig fra Læ som en fjern, hendøende Jamren, der lød udover Søen. „Klar til at vende — Bagbord!" raabte Kaptajnen. „To Mand op i Stormasten og se, om der sidder en syg Fregatfugl deroppe."

„Der sidder vel ikke andre end Abekatten," mente Styrmanden, „maaske det er en Brøleabe."

„Det kan De selv være," sagde Kaptajnen edderspændt, for det hele huede ham ikke. Folkene hviskede indbyrdes, mens de fortabte sig i eventyrlige Gisninger, der næsten allesammen mundede ud i, at det var et Varsel. Imidlertid havde vi ændret Kurs og mente at løbe fra det hele, undtagen fra Taagen, der trofast fulgte os. Lidt over Middag lod den til at ville klare op; den graa Sæk udvidede sig, den synlige Vandflade blev større, et Øjeblik kunde vi skimte den blaa Himmel og drog et Lettelsens Suk.

„Sejler for om Luvart!" raabte Udkiggen, og gennem Taagen saa vi Sejlene af en Bark, der sejlede med samme Kurs som vi. Den var kun synlig et Øjeblik og syntes lige saa graa som Taagen. Straks efter blev det tættere, men et Par af Folkene mente at have set en lille, sort Mand, ikke større end et Barn, staa til Rors.

„Sludder og Vrøvl!" raabte Kaptajnen, „var det ikke Schwartzenbergs Broder?

„Jo, jo!" raabte flere Stemmer, og i det samme kom sandelig den store Abekat i raske Tag ned fra Stormasten, sprang over Hovedet paa Rorgængeren og forbi Kaptajnen, svang sig over Broens Rækværk ned paa Fordækket og løb forbi Folkene ud paa Bugsprydet, helt ud paa Spidsen af Jagerbommen, hvor han satte sig og stak i et rungende Brøl, der straks efter besvaredes ude fra Taagen.

Nu blev det uhyggeligt, især da Styrmanden formente,

at der var en Kammerat af Schwartzenberg ude paa den anden Skude, og at de nok begge hørte til den Slags, der kaldes Satansaber. Kaptajnen bad ham gaa ned og sove, men Folkene havde hørt det, og flere af dem fik halet Bibelen op af Kisten og begyndte at tale om den anden Verden. Vi syntes ikke om den Slags Varsler, og tilsidst spurgte Manden ved Roret ligeud, om Kaptajnen ikke troede, vi havde set „den flyvende Hollænder". Kaptajnen tog Rorgængeren i Nakken og spændte ham ned fra Broen, uagtet hans Tørn ikke var forbi; saa kaldte han paa anden Styrmand og bad ham tage Vagten, mens han selv for ned efter sin Dobbeltlader.

Nu skulde Schwartzenberg skydes, saa kunde Aktieselskabet sagsøge Kaptajnen bagefter. Men Fyren havde vist lugtet Krudt før, thi han legede Kispus med Kaptajnen; naar han var i Læ med Skyderen, sad Abekatten i Skjul bag Sejlene til Luvart, og engang imellem satte han i mægtige Spring fra den ene Mast til den anden og blev borte i Taagen. Da Kaptajnen havde brugt en halv Snes Patroner uden andet Udbytte end nogle Huller i Sejlene, opgav han Ævret og lovede ti Mark og en Flaske Rom til den, der kunde faa fat i Schwartzenberg og hive ham over Bord.

Nu begyndte en vild Jagt over det hele, men den halve Part af Folkene turde ikke tage Fyren, og de andre kunde ikke; hver Gang de havde jaget ham agter ud paa Messanbommen, lod han sig glide ned paa Dækket og satte i Løb langs Rælingen ud paa Jageren, hvor han sad og tudede.

Imidlertid blæste det op fra et nyt Hjørne og begyndte at regne, saa vi fik noget at bestille med Sejlene, men Arbejgik trægt, og Stemningen var trykket. Trods den øsende Regn blev de fleste af os paa Dækket det meste af Natten for at afvente Begivenhederne. Vinden sprang flere Gange

om, og af og til faldt en voldsom Byge. Det var netop efter en saadan Vindforandring, at vi paa een Gang saa et Skib dukke frem af Mørket og løbe tæt agten om os.

„Skib, aahøj!“ raabte Kaptajnen, og „Skib aahøj!“ brølte vi alle sammen, men der kom intet Svar. Skummet lyste for Boven, og Morilden skinnede i den mystiske Sejlers Kølvand.

„Gud være os naadig allesammen!“ raabte en Stemme fra Bakken, „det var Dødssejleren.“

„Det er et forladt Vrag, hvor der ikke er andre om Bord end en Abekat,“ sagde Kaptajnen. „I Morgen sender jeg Folk om Bord og borer den i Sænk, at ikke nogen skal havarere ved at kollidere med den. Nu har vi været ved det to Gange. Støtti!“

„Støt skal være,“ sang Norgængeren.

Det var godt, Kaptajnen fik den Ide, thi det beroligede Stemningen blandt Mandskabet; men aldrig har jeg hørt saa mange Historier om Havfruer og Klabautermænd som den Nat.

Næste Morgen havde vi klart Vejr og god Bør; et Stykke foran os saa vi „den flyvende Hollænder“. Nu kunde vi alle se, at det var en Havarist; men Skrækken laa os dog saa meget i Blodet, at det kneb med at faa Frivillige til at gaa i Baaden og tage over at undersøge Sagerne. 1ste Styrmand fik Kommandoen, og jeg var Pligthugger; da jeg stødte fra, kom der noget sort farende ned ad Stormlejderen til os. Det var Schwartzenberg. Folkene skreg op, og en af dem sprang over Bord og svømmede tilbage til Skibet. Vi andre rejste Masten og satte Sejl og kom vel over til Havaristen, mens Aben krøb sammen forude. Den fremmede Bark laa temmelig dybt paa Vandet, Faldene hang i Uorden, flere af Sejlene hang i Laser, og et Stykke af Skanseklædningen var borte. Vi saa os om efter Stormlejderen eller noget andet nedhængende, men Schwartzenberg var hurtigere end vi. Fra min Side i Baadens Stævn satte han i et mægtigt Spring ud i Luften og fik fat i en Ende, der hang ned fra Raanokken; han entrede op, og i det samme kom en anden Abekat af samme Slags farende op ad Vantet; de udstødte et Glædeshyl begge to og pilede til Tops, hvor de satte sig paa Bomraaen og gav sig til at synge.

Kort at fortælle, Havaristen var læk og nylig forladt af Mandskabet, som var optaget af et andet Skib; men den flød alligevel paa Lasten, som bestod af kostbart Træ, og det

lykkedes os at føre den til Puerto de la Luz paa Canarerne. Det var ikke nogen rar Rejse, for de to Brøleaber udhylede med stor Ihærdighed deres Morgen- og Aftensange i timevis. I Havn fik jeg fat i en Fyr, der købte dem begge for 20 Dollars og en indfødt Canariefugl, der var grøn og ikke kunde synge. Han fangede de to sorte Aber i Snarer og lod meget tilfreds med Handelen.

Vi fik en pæn Bjergeløn for Barken, saa den følgende Vinter kunde jeg blive hjemme paa Fanø og gaa paa Styrmandsskolen. Da jeg havde taget min Eksamen, rejste jeg til Hamburg for at søge Hyre og var ude at se Hagenbecks Dyrehave. Der traf jeg Schwartzenberg, og han kendte mig igen. Men da jeg vilde købe ham, nævnede de en Pris, som fik mig til at kalde mig selv et Fæ, at jeg havde ladet ham gaa selvanden for 20 Dollars, — men vi kan jo ikke alle være Grosserere i Brøleaber.

Veltalenhed.

Grosserer Hansen fejrer sin 50-Aars Fødselsdag, Gæsterne er samlede om Bordet, og Hansen rejser sig for at byde velkommen:

„Mine Damer og Herrer! Da jeg for 50 Aar siden — hm — saa Dagens Lys — hm-hm — da kunde jeg ikke haabe — hm — at se et saa talrigt Selskab samlet hos mig i Dag...!"

Tre sure Æbler.

En Mand, som havde haft tre Hustruer, blev spurgt, hvilken af dem, der var den bedste. — „Gode Ven," svarede han, „bid i tre sure Æbler, og sig mig saa, hvilket der er det sødeste."

En Egoist.

Gammel Dame: „Det er da godt, den Uskik med al den megen Haandbagage er ved at tabe sig, nu kan jeg da faa alle mine sytten Sager med i Kupeen.“

Ad Omveje.

Af A. Maltesen.

Med Tegning af Poul Steffensen.

Der laa — og ligger endnu — en ærværdig gammel Kro ved en Landevej i Jylland. Det lange Stuehus med Egebindingsværk og Straatag ser meget indbydende ud. Og mange er de Gæster, som har søgt Husly og Vederkvægelse i den gamle Kro.

Rejsestalden er bygget saaledes, at den springer lidt frem foran Stuehuset, og dens aabne Porte er som en vidaaben Favn for de kørende: Værsaagod! Her er Hvile for trætte Dyr og Mennesker.

Det er nu over 20 Aar siden at et ungt forlovet Par tjente i Kroen.

Han var Staldkarl og hed Hans. Han var en rigtig rask Svend med et Par spillende, brune Øjne og med mange glade Melodier paa Læben.

Hun var Stuepige og hed Karen. Og hun var en Pige, som Hans kunde være tjent med. Køn var hun og rask til sit Arbejde. Krofolkene vidste at sætte Pris paa hende for hendes mange gode Egenskabers Skyld. Hun var Paalideligheden selv. Af sin Løn lagde hun til Side saa meget, hun kunde undvære, for hun og Hans ønskede at faa eget Hjem, naar et Par Aar var gaaet.

Hans havde ogsaa sparet noget sammen, og der var god Udsigt til, at de kunde købe sig et godt Sted til en Hest og nogle Køer.

Hans var en rigtig god Karl, men han havde een slem Fejl: naar han saa et kønt Pigeansigt, kom hans Hjerte meget let i Fyr og Flamme.

Egentlig holdt han grumme meget af sin flinke lille Karen, men det hændte desværre undertiden, at han ligesom kunde glemme hende — om end kun for en kort Tid.

Det farlige var, at han havde Kvindetække, saa de unge Piger meget gerne gav sig i Samtale med ham — han var jo saa livlig og morsom — dansede med ham og fjasede lidt; og det var Synd for Karens Skyld.

Saa kom der en Dag en Cirkus til Landsbyen. Teltet blev

rejst paa Markedspladsen bag ved Kroen, og samme Aften blev der givet en fornem „Galla=Forestilling“, hvor nogle af Europas bedste Artister — mandlige og kvindlige — optraadte i deres Glansnumre. Saadan stod der i hvert Fald paa de Plakater, som blev slaaet op paa Smediedøren, Sprøjtehuset og Telegraf=pælene.

Baade Hans og Karen var den Aften i Cirkus. De sad der — nok saa glade for hinanden — og morede sig over Hestene og „Dumme=Peter“. Men saa kom der en fiks lille Linedanser=inde. Paa Plakaten stod der, at hun hed Elvira Mundeling. Hun havde et Par spillende Øjne og en net Skikkelse. Hun gjorde sine Kunster paa Linen, smilede huldsaligt til Publikum og uddelte Fingerkys til alle Sider.

Hans havde ikke Øjnene fra hende, og det var klart, at hun havde lagt Mærke til den Beundring, der saa tydeligt stod at læse i den kønne Karls Aasyn.

„Er hun ikke storartet!“ udbrød han til Karen.

„Ja, det er hun vel,“ sagde Karen, „men hun er nok ogsaa et farligt Pigebarn,“ tilføjede hun. Og i Karens Mund var det: at være et farligt Pigebarn! absolut ikke nogen Ros.

Der lød en Bifaldsstorm til den skønne Frøken Elvira, da hun forsvandt bag det falmende Forhæng. Og da Publikum blev ved at klappe — Hans som en af de ivrigste —, kom hun frem og nejede og uddelte Fingerkys, hvoraf Hans fik sin Part.

Den Aften blev Hans og Karen snart færdige med at sige god Nat til hinanden.

Den følgende Aften var Hans igen i Cirkus — men Karen var ikke med. Han havde faaet en anden Karl til at passe Rejse=stalden.

Endnu en Gang maatte han se den dejlige Elvira Munde=ling paa Linen.

Og en rigtig besnærende Skønhed var hun. Hun ødslede med kælne Blikke og Fingerkys til Hans, der i disse Øjeblikke kun tænkte paa hende og levede for hende.

Men inde i Kroen gik Karen og saa bedrøvet ud. Hun var virkelig for Alvor begyndt at tvivle om Hans's Bestandig=hed . . . . . Men opgive ham! Nej, det kunde og vilde hun ikke . . . . Naar Cirkus var borte, vilde Hans nok igen blive fornuftig og god! Han var jo dog hendes Hans.

Den næste Dag rejste Cirkus.

Karen mødte Hans med sit gladeste Smil — ja, om Aftenen blev hun ude i Rejsestalden og snakkede med sin Ven — lidt

længere end hendes Madmoder egentlig syntes om. Hun vilde vinde ham tilbage, dersom der var Tale om, at hun havde været ved at miste ham — eller blot den mindste Smule af ham.

Og Hans var noget anderledes mod hende, end han plejede at være.

Men Karen tabte endnu ikke Modet.

En Ugestid efter — en Nat — forsvandt Hans sporløst! Hans Skab stod endnu i Kammeret ved Rejsestalden, men hans gode Klæder og alle hans Værdisager — Sparekassebogen med — var forsvundet.

Man søgte og spurgte efter ham, men borte var han.

Ethvert Spor af ham var forsvundet.

Karen gik rundt med forgrædte Øjne. Hun sørgede over sin troløse Ven og over, at hun var forsmaaet. For hun var vis paa, at det var Cirkusdamen, der havde forgjort Hans og faaet ham til at rejse efter sig.

Man spurgte efter Cirkus, om Hans muligvis skulde findes der, men den var efter kort Tids Forløb rejst til Sverige, derfra til Finland o. s. v. — Ingen vidste, hvor Hans var bleven af.

Der gik en 3—4 Aar. Ingen hørte fra Hans. Mange troede, han var død eller — som man sagde — gaaet „til Bunds“.

— I det første Aarstid efter hans Forsvinden havde Karen troet, at han kom tilbage til hende igen. Men da han stadig blev borte, rejste hun til Amerika, hvor hun havde Slægt. Hun fik Plads hos en ældre, velhavende dansk Farmer. Her trængtes Billedet af hendes Hans noget tilbage, og da der var gaaet et Par Aar til, giftede hun sig med Farmeren. Deres Ægteskab varede kun i 9 Aar. Saa døde Farmeren, og da Ægteskabet var barnløst, sad Karen alene tilbage i en stor og besværlig Bedrift. Hun klarede dog det store Landbrug en Tid, men hun længtes efter Danmark, og da hun fik et godt Tilbud paa Ejendommen, solgte hun den og drog som en velhavende Enke tilbage til Danmark.

Herhjemme saa hun sig om efter en Ejendom af passende Størrelse og Beliggenhed. Hun var jo vant til et virksomt Liv og ønskede at have noget at styre med.

Efter nogen Tids Søgen lykkedes det hende — i Nordfyn — at finde en Gaard, som var efter hendes Ønske. Gaarden laa højt og frit med det dejligste Udsyn over det vide frodige Landskab op til det blinkede Lillebælt med hendes kære Jylland i Baggrunden.

Her vilde hun bo, og hun købte Gaarden.

Egnens Folk kaldte hende „den rige Amerikanerinde“. De sagde hun var „farlig“ dygtig og havde Penge som Græs.

Karen havde overtaget Gaarden i Foraarstiden, og der var mange Ting at bringe i Orden baade ude og inde.

Uheldigvis var Gaardens Røgter bleven meget syg, umiddelbart før Karen tiltraadte Ejendommen. Han var bleven ført paa

Sygehuset, og Dagen efter, at Karen var flyttet ind i Gaarden, modtog hun fra Sygehuset Anmodning om at skaffe nogle nødvendige Papirer og Attester, som skulde bruges ved Indlæggelsen.

Karen søgte da i hans Gemmer for at finde, hvad der skulde bruges.

Men hvem skildrer hendes Overraskelse, da noget af det første, hun fik fat paa, var — et Portræt af hende selv fra de unge Dage! Hvorledes kom dog hendes Billede i den fremmede Røgters Besiddelse?

Var da hendes gamle Kæreste — Hans?

I største Skynding bladede hun Papirerne igennem. Jo, der var ingen Tvivl! Navn, Fødselsdag og Fødselsaar passede.

Saa underligt kan det gaa til i denne Verden. Hun havde fundet sin gamle Hans her i hendes egen Gaard!

Folkene paa Gaarden undrede sig over den store Interesse, deres Madmoder viste for Røgteren. — De to sorte Kørehste og den fine Fjedervogn kom frem næsten hver Dag, for „Fruen" vilde til Byen og høre, hvorledes det stod til med Røgteren.

Efter nogen Tids Forløb var Hans saa rask, saa hans Madmoder kunde faa Lov til at komme ind og tale med ham.

Og Gensynet mellem de to var mærkeligt. I Løbet af femten, seksten Aar kan der ske store Forandringer med Mennesker.

Karen kendte ham dog straks — paa Øjnene! De var de samme, syntes hun. Men ellers havde han rigtignok forandret sig meget — og ikke til det bedre.

Da Karen stod ved hans Seng og saa paa ham, dreves Blodet til hans Kinder, og han rakte efter hendes Haand, mens han bevæget stammede: „Karen, Karen! Tak, fordi du kom!"

Og lidt efter lidt fik Karen saa den Del af Hans's Historie, som hun ikke kendte. Og den var just ikke lystelig.

Hans havde ladet sig besnære af Elvira. Hun havde udmalet en eventyrlig og glimrende Fremtid for ham, dersom han vilde følge hendes Raad og rejse med Cirkus — og det vilde han jo desværre dengang kun alt for gerne.

Ganske vist kunde han kun blive almindelig Staldkarl, men han kunde maaske drive det til noget meget stort i Fremtiden.

Ja, hun forstod at lokke! Og naar Hans saa ind i hendes sorte Øjne, afspejlede hans Fremtid sig deri paa en saa glimrende Maade, at han m a a t t e følge hendes Raad.

Fra Sverige og Finland havde han fulgt Cirkus til Rusland. Men som Tiden gik, fandt han den skønne Elvira mindre attraaværdig uden for Manegen. Forlovede var de jo, men den

FRK

bedaarende Dame ødslede hver Forestillingsaften med sine Smil og Øjekast; og meget ofte følte Hans sig tilsidesat for andre Tilbedere.

Da forstod han, hvad Karen havde maattet lide, da han selv havde svigtet hende! Og han angrede.

Men nu havde han brudt Broen af efter sig og maatte se at finde sig i de nye Forhold.

Han forfremmedes fra Staldkarl til Staldmester — og han var virkelig en Mester til at passe og omgaas Heste. Men saa drev han det heller ikke videre. Og Pengene forsvandt som Dug for Solen. Hans Forlovede kunde bruge baade sin egen og Hans's Løn.

Naar Elvira saa sig omsværmet af Tilbedere, glemte hun meget ofte sin Hans og tog ikke mindste Hensyn til, at hun havde svoret ham evig Troskab.

Rent galt gik det engang i Syd-Rusland. Hans havde bebrejdet Elvira, at hun havde lokket ham i sine Garn, da hun jo dog uden mindste Betænkning svigtede ham, saa snart en eller anden Tilbeder med en velspækket Pengepung viste sig.

Da var hun bleven saa rasende, at hun havde grebet en Ridepisk og slaaet ham med den i Ansigtet, samtidig med at hun bad ham om at pakke sig langt bort og allerhelst ikke vise sig for hende mere.

Disse Piskeslag bragte endelig Hans paa andre Tanker. — Cirkuslivet med dets evindelige Omflakken, dets Savn og Møjsommeligheder var efterhaanden blevet ham uudholdeligt.

Og saa rejste han. — Penge havde han ingen af — Elvira havde som sædvanlig plyndret ham for den sidste Hvid — saa han maatte arbejde for at komme frem. Fra nu af begyndte der en Tid, som var fuld af Savn og Lidelser. Ofte havde han maattet sulte Dage igennem og sove under aaben Himmel om Natten. Endelig naaede han hjem til Danmark. Da havde han været borte i 16 Aar.

Han opsøgte sine Forældre og havde derefter faaet Arbejde ved et Jernbaneanlæg paa Fyn.

Men det omflakkende Liv havde alligevel faaet saaledes Tag i ham, at han næsten ikke kunde undvære det, skønt han egentlig hadede det. Men det var svært for ham at blive længe paa et Sted. Han havde haft flere Pladser, indtil han nu var havnet i — Karens Gaard.

Og her sad hun ved hans Seng og hørte, hvor mærkeligt — og sørgeligt — det var gaaet ham.

Det var nok ikke fri for, at Karens kønne Øjne blev duggede, da hun hørte, hvad Hans havde gennemgaaet.

Men nu skulde han faa det godt derhjemme paa Gaarden, dersom han da vilde blive der!

— Efter nogen Tids Forløb var Hans kommet over sin Sygdom, og saa kom han hjem paa Gaarden igen, hvor han genoptog sit gamle Arbejde.

Gammel Kærlighed ruster ikke, siger man; og saaledes gik det nok ogsaa her, skønt Hans havde forbrudt sig meget mod Karen og gjort hende stor Sorg.

Han passede sit Arbejde til Punkt og Prikke og fik efterhaanden en Slags Bestyrerplads paa Gaarden.

Efter et Par Aars Forløb havde han rettet sig fuldstændig; og det er ikke længe, siden han og Karen holdt Bryllup.

Det er baade et Par dygtige og et Par rare Mennesker, der nu er til Huse i den kønne Gaard derovre paa Fyn.

Andelsbevægelsen i Danmark.

Mejerier	1068
Køer	1,066,698
Andelshavere	157,500
Mælkeudb. Pund	5,559,377,000
do. pr. Ko	5,200
Slagterier	32
Andelshavere	70,000
Antal Svin	723,357
Ægkredse	484
Medlemmer	57,000
Høns	6,278,152
Æg Pund	43,523,691
Kontrolforeninger	790
Medlemmer	57,000

Lidt om Kuglelyn.

Af Thorvald Køhl.

Den franske Astronom Arago inddelte Lynene i Straalelyn, Fladelyn og Kuglelyn. De første er slet ikke andet end kæmpemæssige elektriske Gnister, i Virkeligheden en uafbrudt Række af saadanne Gnister mellem Skyernes Vanddele. Spektret af disse Lyn viser ligesom Spektret af vore almindelige elektriske Gnister en Række tydelige, smalle Linier. Fladelynet optræder som en bred Lysning i Skylagene, og dets Spektrum, bestaaende af brede Lysbaand, røber Slægtskab med det elektriske Busklys. Det er vistnok ofte disse Fladelyn, som giver Anledning til det bekendte Fænomen „Kornmod", der især optræder i Kornmodningens Periode. Har Lynet Kugleform, kaldes det Kuglelyn, men forveksles i Reglen af ukyndige Iagttagere med Ildkugler eller Meteorer, som ikke har noget at gøre med Luftens elektriske Tilstand, men som kommer ude fra Verdensrummet og i Løbet af faa Sekunder tegner sit lysende Spor gennem Luften. Disse Ildkugler kan paa Grund af deres store Højde (ca. 100 km) over Jorden samtidig ses fra flere Lande, og det hænder, at man bagefter opsamler Brudstykker af de eksploderende Meteorer, de saakaldte Meteorstene. Men naar en Lyskugle viser sig under Tordenvejr, eller naar flere saadanne viser sig med korte Mellemrum eller endog samtidig, Kugler der gaar helt ned til Jordoverfladen og ind i Huse, eller som langsomt svæver forbi Bakker og Træer, da har man Kuglelynet for sig.

Der var en Tid, da man stod tvivlende overfor Kuglelynets Eksistens, idet selv Videnskabsmænd var tilbøjelige til at anse det for et Efterbillede i Øjet, hvor dette tilfældig havde befundet sig i samme Retning som en virkelig Lynstraale, men efterhaanden som der ophobedes et større Materiale af Iagttagelser, maatte man indrømme dets Realitet. I det følgende skal der anføres et Udpluk af særlig interessante og sikkert konstaterede Kuglelyns-Fænomener.

Man har iagttaget Eksplosionen af et Kuglelyn om Bord paa den svenske Bark „Edvard", lastet med Jernerts paa Rejse fra Frankrig til New York. Tre Gange i Træk kom der Kuglelyn over Skibet under et Tordenvejr, og sidste Gang var Eksplosionen saa stærk, at hele Mandskabet styrtede om. Der lød øre-

døvende Brag. Heldigvis kunde alle straks efter rejse sig igen; ingen var kommen til Skade. De var blot fortumlede i Hovedet. Ogsaa Skibet og Takkelagen var uskadt.

Proprietær Chr. Knudsen har meddelt, at da han tilligemed sin Forvalter en Nat i 1876 kørte fra Viborg til Lysgaard, kom de tilligemed Hestene paa en Strækning af 2 km „ind i Sct. Elmsild"*) og dette i saa høj en Grad, at de aldrig havde tænkt sig sligt muligt. De følte sig ilde tilpas og havde ondt ved at faa tilstrækkelig Luft. De kørte netop forbi Vrenum i Almind Sogn, hvor der ligger nogle Huse med enligt staaende Træer, som bogstavelig talt stod i Flammer**). Ogsaa over Skorstenen og Flagstangen saas Flammetunger. Kort efter svævede en „Ildkugle", lidt mindre end Maanen og af Form som en Drage, hen over Husene og Træerne, men da den havde passeret disse, var Sct. Elmsilden sporløst forsvundet, som om Kuglen havde indsuget den. Kuglen forsvandt med et kortvarigt, skrattende Tordenbrag. Paa Hjemvejen hørtes endnu et Par Gange Drøn af fjern Torden, og ved Ankomsten til Hjemmet saas der i en Havehæk endnu svage Spor af Sct. Elmsild.

Under et Tordenvejr i Stockholm d. 17. Juli 1883 kom der et Kuglelyn ind paa Telefonstationen i Norra Smedjegatan. Det begyndte med, at der fra det Sted, hvor de udefra kommende Telefontraade var fastgjorte, sprang en Række Gnister over til en nærstaaende Telefonists Hoved, og blandt disse Gnister dannedes en lysende Kugle af 3 cm Gennemsnit. Den faldt ned paa Gulvet, hvor den løb over en Meter frem, og da en anden Telefonist berørte den med Foden, opløste den sig under en hvæsende Lyd i smaa Gnister, som straks forsvandt.

Den 26. November 1888 fik det tyske Postdampskib „Augusta Victoria" paa Turen fra Kiel til Korsør omtrent ud for Egholm Kl. 6 Eftm. en Byge med Lyn og Haglvejr, som gik over til stærk Plaskregn, medens Vinden sprang om fra SV. til orkanagtig VNV. Bygen varede vel ca. 25 Min., og i Løbet af 10 Min. viste der sig Sct. Elmsild i Form af en Kugle som et Barnehoved oppe paa begge Mastetoppe. Skibet havde Lynafledere. Et saadant Fænomen kaldtes i Oldtiden „Castor Pollux" og ansaas for et godt Varsel.

---

*) Navnet afledes af den kristne Helgeninde Helena. Maaske staar det i Forbindelse med det græske Ord, der betyder Fakkel.

**) Se Stedet i 2. Mosebog 3, 2.

Om det mærkværdige Tilfælde, der ses fremstillet paa hosstaaende Billede, har Professor Schnaufer i Marseille underrettet Astronomen Flammarion. Gennem et Vindue gik en lysende Kugle ind i Værelset, hvor en ung Pige befandt sig. Kuglen rullede langs Gulvet, steg i Skruelinie op omkring hende, gik dernæst ud gennem Kaminaabningen og steg gennem Skorstenen op i Luften, hvor den eksploderede med et frygteligt Brag, som fik hele Huset til at ryste.

Frk. N. de Soubbottine i St. Petersborg har berettet om et frygteligt Uvejr, der brød løs i Uralsk den 22. Maj 1901. Det var en Festdag, og alle Veje var opfyldt af Mennesker. Henved Kl. 5 Eftm. blev Himlen overtrukket, man hørte Tordenen rulle, og det begyndte at regne. Flere unge Mennesker af begge Køn, ialt 21 Personer, havde søgt Ly i Forstuen af et Hus, og en ung Pige paa 17 Aar, Frk. K., havde sat sig paa Dørtrinet med Ryggen mod Vejen. Pludselig lød et vældigt Tordenbrag, og udenfor Døren viste der sig en blændende Lyskugle, som steg langsomt ned mod Jorden og tog Retning mod Døren. Efter at have berørt Frk. K.'s Hoved, der straks sank ned, traf Kuglen Gulvet midt i Forsamlingen og splintrede Døren ind til et Værelse, hvor Husherren sad. Kuglen berørte hans Fødder, vendte derefter tilbage hen imod Døren, steg op i Værelsets øverste Hjørne, trængte gennem Væggen ind i det tilstødende Værelse, hvor den knuste Kaminen og molesterede forskellige Genstande, inden den forsvandt gennem de splintrede Ruder. — Frk. K. sad endnu paa Dørtrinet med bøjet Hoved, tilsyneladende sovende, men hun var død. Lynet havde ramt hende i Nakken, var gaaet langs Ryggen til

venstre Hofte og havde efterladt en sort Stribe. Hendes Sko var flænget, og paa Foden havde hun et ganske lille Saar med en Smule Blodudtrædning. Af de øvrige Personer vandrede nogle sanseløse omkring, medens andre laa besvimede i Forstuen. Trods Brandsaarene, de fik, kom de fleste sig dog snart, hvorimod en Søn af Huset samt et Pigebarn var mere medtagne. Alle de ramte var i nogen Tid fuldstændig døve.

Frk. Uranie Rousselot fortæller: „Jeg vendte i Juni 1904 tilbage fra Bas Harbor (Maine) til Boston pr. Jernbane. Efter nogle Timers Rejse indhylledes vi pludselig i Mørke, og der hørtes et voldsomt Tordenbrag, som bragte Ruderne til at klirre i 4 Sek. Der havde ikke været noget foregaaende Lyn at se, men paa dette Brag fulgte øjeblikkelig en voldsom Styrteregn. Ved at se ud af Vinduet bemærker jeg, at vi befandt os i Nærheden af et Morads med stillestaaende Vand. Der kom nu et andet ligesaa stærkt Tordenbrag, men uden Rullen og uden Regn, hvorimod der pludselig viste sig en hel Sværm af Kuglelyn, som slog ned i Moradset i en Afstand af ca. 100 Meter fra Toget. Vi var alle rædselslagne og ventede i næste Sekund at blive ramt af Lynet, men der kom intet, og jeg tænker, at Moradset har frelst os. Denne Lyskugleregn varede 10 Min. Det er ganske umuligt at bedømme Kuglernes Antal. De faldt ca. 1 Meter fra hinanden og saa hurtigt som Stenkast; de var røde som glødende Kul og omgivne af en mælkehvid Ringtaage, alle ens og paa Størrelse som Appelsiner. Et saadant Naturfænomen, paa een Gang frygteligt og storslaaet, lader sig kun vanskeligt beskrive."

— — —

I Sommeren 1899 lykkedes det Stéphane Leduc at fremstille kunstige Kuglelyn i det smaa ved Hjælp af elektriske Apparater. Under Indflydelse af en elektrisk Strøm fra en kraftig Maskine med to Polspidser kom der fra den negative Pol en Lyskugle, som under en nølende Bevægelse i Løbet af nogle Minutter omsider naar over til den positive Pol, en Vejlængde af 5—10 cm. Vi tør nu sikkert hævde, at Kuglelynet er et reelt Fænomen, som opstaar i en stærkt elektrisk Atmosfære, og som synes at virke neutraliserende paa Luftelektriciteten.

Den største Magt.

Fortælling fra Norge af Axel Moe.

Tegning af Luplau Janssen.

Vikingehøvdingen Olaf Sigurdsøn trak den fagre Ragnhild Ulfsdatter ned til sig paa Stenbænken, der var hugget ind i Højfjældets Granitside, højt over den brusende Fjord, Skærene og Havet udenfor dem.

„Det er jeg kommet for at sige dig i Kvæld, at hvis du blot vil vente paa mig eet Aar endnu, saa er Kongedømmet i Munster i det skønne Erien*) mit og det Maal naaet, der er min Ungdoms stolteste Drøm.“

Ragnhild bøjede sit lyslokkede Hovede endnu dybere for at skjule, at hun græd.

„Men kommer du ej tilbage,“ sagde hun med bævende Røst, „— da er min Ungdoms skønneste Drøm endt, for den er dig alene!

Hvis du lader dig lokke af Udsigten til Magt, Rigdom og Navnkundighed, saa du glemmer mig, da vil det, som du vakte hos mig, tilvisse dø, Livet vil tabe sit Værd for mig, og jeg vil ikkun tænke paa at lønne min Fader for al hans Godhed ved at gøre hans Vilje og gaa under Brudelin med Thorgild Jarl.“

Olaf følte hendes Ord som et iskoldt Pust fra Højfjældsviddens evige Snemarker oven over dem. For første Gang i sit daadrige Liv gøs han.

Men hans Blik faldt nu paa det Sted, hvor hans Fader, Sigurd den Stærke var højsat, og idet han lagde Armen om Ragnhilds Skulder sagde han:

„Jeg kan ikke opgive det, som jeg alt har vundet med utrættelig Møje og Strømme af Kæmpers Blod. Min Faders sidste Ord til mig var: Opgiv aldrig et Maal, som du efter moden Overvejelse har stillet dig, thi gør du det, vil den Dag komme, da „modløs gør æreløs“. —

Det raslede i Buskene i deres Nærhed. Enkelte Stene rullede ned i Dalen. Det var Renjægeren Bjørn, der var paa Vej til Vidden. Han havde sat sig ned et Øjeblik for at hvile og

*) Irland.

imedens lytte til de fagre Ord og Løfter, de to unge paa Bænken vekslede.

Han havde været en af Sigurd den Stærkes bedste Mænd, og da Olaf var lille, havde han baaret ham paa sine Arme. Han lyttede spændt til den unge Helts Ord; de klang af Sigurd den Stærkes Vilje og af Kærlighed til den unge Kvinde, og hvo kunde vel tvivle om, at hvert Ord, han sagde, var ment?

„Stille!" hvislede han til sin Hund, — „skræk ikke de unge, lad mig høre de dyre Ord, de siger hinanden. Det fryder mit Hjerte saa saare!" og han lyttede:

„Ragnhild, jeg maa af Sted! — Kun denne ene Gang, saa skal vi aldrig mere skilles. — Jeg har kun dig, du fagre, væne Mø kær. — Ser du, havde jeg ikke elsket dig, som jeg gør, saa havde jeg længst været Kongen af Munsters Dattermand og dermed naaet mit Maal, Kongedømmet — uden Sværdslag. — Men du, ikkun du skulde vorde min Dronning, Ragnhild!" —

Olaf drog hende ømt ind til sig. „Et Aar rinder snart, og din Lykkedrøm skal ikke vorde endt, men blive ved hele Livet!"

De unge rejste sig og gik ned til Fjorden, hvor Kong Olafs Skibe laa og ventede ham, og Bjørn Renjæger kaldte paa sin Hund og steg smilende videre op mod de sneblinkende Tinder.

— — —

Der gik ikke eet, men tre lange Aar, inden Olaf vendte tilbage til Norge. Saa lang Tid tog det at vinde Tronen i Munster.

Men nu paa det fjerde Aar er han vendt hjem for at forny gamle Venskabsbaand med mægtige Mænd i sit Fødeland og for at se Ragnhild, som han ved, er bleven gift med Thorgild. Han ventes just nu paa hendes Husbonds Gaard.

Jarlen rejser sig med eet og gaar hen i Hallens aabne Dør, thi en Rytterskare drejer ned paa Tunet*) med Efteraarssolens kolde Blink i deres Hjælme og Vaaben; — det er den ventede Gæst med sit Følge.

Jarlen maa studse over Kong Olafs Pragt. Kongen straaler af gyldne Klæder og Ringe, og hans røde Kongekappe er kantet med Zobel. Guldsporerne skinner paa hans Hæle. Hjaltefæstet straaler af røde og blaa Stene; men sært stikker hans Aasyn af mod al denne Rigdom og Fagerhed, thi det er hvidt som en død Mands, saa dybt har han sørget over Giftermaalet.

Og Ragnhild staar inde i Hallen med Velkomstbægeret i sine

---

*) Gaardspladsen.

skælvende Hænder. Hvor har hun ikke lidt, inden det kom saa vidt, at hun blev Thorgilds Viv!

Ingen ser hendes Sindsoprør nu uden Bjørn Renjæger, der er kommen med Vildt til Gaarden og just nu har talt med Jarlen inde i Hallen.

Nu har man glemt ham.

Men Ragnhild hører, det rasler af Vaaben, og at Olaf og Jarlen taler med hinanden.

Der kommer en Mand hen imod hende. Hun vover ikke at se op paa ham, men gaar ham i Møde og siger:

„Velkommen Kong Olaf her i min Husbonds Hal."

Hun rækker ham Velkomstdrikken.

„Ikke havde jeg ventet de Ord af dig, naar jeg kom til Norge," siger Olaf lavt.

„Du har Ret, Kong Olaf," svarer hun saaret. „— Havde det været Sommer, saa havde vi budt dig velkommen allerede ude paa Tunet, thi da er der vakrest; men du kommer for silde! — Nu er alt det skønne dødt!" — —

„Alt fryser og bliver til kold, ufrugtbar Vinter her i Dalen under Højfjældsvidderne," siger han haardt.

„Ja, der var vel mere Skønhed, Pragt og Varme, hvor du har været, eftersom det varede trende Aar, inden du vendte tilbage," svarer hun.

Jarlen, der nu kom til, bød Kong Olaf Plads, og Ragnhild og han skiltes.

Men i det samme faldt Olafs Blik paa Bjørn. Han kendte ham straks og hilste ham venligt.

„Hil dig, Kong Olaf! Du har vundet meget paa din Vikingefærd," sagde Renjægeren.

„Jeg har tabt mere," svarede Kongen, og kort blev hans Gæste. Da han red bort, sad han saa ludende paa Hesten, som om han var bleven mange Aar ældre.

Bjørn fulgte langsomt efter de bortdragende Ryttere.

Omsider forsvandt de ved en Drejning af Vejen, omhvirvlet af Efteraarets visne Løv.

„Hm! — kender jeg Kong Olafs Sind ret, da er det, jeg har set i Dag ej Slutningen paa Sagaen om ham og Ragnhild," mumlede Bjørn, kaldte paa sin Hund og tog Vejen til Vidderne.

Solen var ved at gaa ned, og en skarlagenrød Kongekappe bredtes over de mægtige Fjældtinder.

— — —

Der er gaaet ti lange Aar.

„Du er ældet, Kong Olaf," siger Renjægeren og betragter den hvidhaarede Mand, der sidder foran ham ved Ilden i hans Hytte.

„Det er ogsaa nu mange Aar, siden vi saas den Dag i Hallen paa Thorgild Jarls Gaard," svarer Kongen.

„Og nu er det igen Efteraar som den Gang," siger Bjørn, „— men ikke troede jeg, at du som Konge kunde forlade dit Rige uden Skibe og Følge."

„Min Søn og hans Moder, Kongen af Munsters Datter raader for det Rige, jeg vandt," siger Kongen, „— man tyktes, at jeg ikke evnede det selv mere, efterdi jeg aldrig talte, men blot sad og grublede. — Jeg længtes, ser du. Men da jeg saaledes var bleven fri som før, udrustede jeg en Snekke og sejlede hid, hvor jeg havde de dragende Minder. Men underligt nok, Bjørn, strandede mit Skib ti Mil herfra paa Skærene i Stormnatten forleden, og kun jeg reddede Livet! — Hvorfor, hvorfor? — Det er, som om Nornen*) har spundet min Skæbne fast til Norge nu."

„Men jeg ved hvorfor, Kong Olaf!"

„Hvad mener du?"

„Hør mig. — Du ved, at Rigskongen med Vold og Magt vil kristne Bønderne over alt, hvor han kommer. Da han nu var her for et Maaneskifte siden og „tog Vejtsler"**), satte Bønderne sig op imod ham; men Jarl Thorgild tog Kongens Parti, og det har Bønderne ej kunnet glemme ham. Hver Nat truer de med Overfald paa Jarlegaarden, og var jeg dig, vilde jeg skjule mig i deres Nærhed for at kunne være ved Haanden, naar det gik løs."

„Hvad skulde det gavne, om du maatte raade?" spurgte Kongen spændt.

„Du skulde være Ragnhilds Værner, om hun trængte til nogen Hjælp."

Der kom et Glimt i Kongens Øjne, og med eet var han ung og stærk igen. — Varsomt spurgte han: „Lever Ragnhild ej godt med Thorgild?"

„Nej," Bjørn rystede paa Hovedet. „— Hun har ikke skænket Jarlen Børn, og der gaar ikke en Dag, uden at han haaner hende for det."

„Tror du, hun mindes mig, Bjørn?"

---

*) Skæbnegudinden.

**) krævede Skat.

„Derom ved jeg intet, Kong Olaf. Hun fortæller ej Bjørn Renjæger, hvilke lønlige Tanker hun har. — Men vil du som jeg, saa vil vi nu gange til Hvile."

Kongen samtykkede. Bjørn lagde mere Brænde paa Ilden! de rullede sig ind i Rensdyrskindene og sov ind.

Men Kongen sov uroligt. Hvert Øjeblik hørte Bjørn ham mumle og nævne Ragnhilds Navn.

Endnu før Daggry var Bjørn paa Benene og udspejdede Egnen oppe fra Højfjældstoppene, hvorfra han med sit skarpe Blik kunde skue vidt omkring. Men intet Sted i Dalen syntes der at være Tegn til Uro blandt Bønderne.

Solen steg op og lyste paa Gaardene inde under Fjældene, og Jarlesædet fik dens røde Morgenskær over de med Udskæringer prydede Gavle. Alt aandede Fred.

Bjørn vendte hjem til Hytten, vækkede Kongen og fortalte ham herom.

„Vil du som jeg, Kong Olaf, saa vil vi nu jage „Rener", sagde han. „— Siden har jeg tænkt at ville raade dig til noget andet."

„Dine Raad følger jeg gerne," svarede Kongen, „— du har været min Faders Ven, og du er min."

De spændte Skier paa Fødderne og løb udrustede med Buer og Pile ind over Vidden, hvor den evige Vinter har hjemme.

Paa den Tid var Dyrelivet meget rigere end nu, og de havde derfor ikke løbet længe, før de stødte paa en Flok Rener.

Jægerne spændte Skierne af og krøb hen over Snemarken skjulende sig bag hver Sten og saaledes, at Vinden blæste fra Dyrene mod dem. Endelig var de kommet Renerne paa Skud, og Kongen sendte en Pil ind i Flokken. Med en svag Summen og Snurren borede Pilen sig ind i en stolt Renbuk, der straks sank i Knæ for lidt efter at falde om paa Siden og blive liggende. Bjørn havde ogsaa skudt, men kun saaret en Ren, der flygtede hen over Vidden, medens den øvrige Del af Flokken spredtes for alle Vinde.

Men saa rask og stærk viste Kong Olaf sig nu, at han endog overgik Bjørn i Hurtighed. Med eet havde Kongen atter Skierne paa og indhentede det saarede Dyr, som han gav Naadestødet med sin Kniv.

„Ung og stærk er Kong Olaf endnu," sagde Renjægeren „— og nu vil jeg raade dig, som jeg før lovede det."

„Lad mig høre," sagde Kongen.

De havde slæbt de døde Dyr sammen og sad nu og hvilede paa dem.

„Du maa have Vaaben, Kong Olaf, naar du nu tager Del i Striden for at fri Ragnhild ud af det, der er hendes Ulykke, og de Vaaben skal du hente i „Sigurdshøj".

„Hvad!" raabte Kongen, „— i min Faders Gravhøj!"

„Ja, frygt ikke for at bryde dens Fred. Du mindes jo, at Sigurd den Stærke sagde at „modløs gør æreløs", og at du aldrig skal opgive dit Maal."

„Nu vel, saa gaar vi did og ser, hvad min Fader har gemt til sin Søn i de mange Aar. — Husk, jeg var kun en lille Purk, da min Fader blev højsat. — For tidligt faldt Sigurd den Stærke. Han havde haft Evne til at vorde Rigskonge. Viden om for hans Ry for Mod, Snille og Styrke!"

— — —

Kongen og Bjørn valgte Aftnen til Gæstet i Gravhøjen, for at det kunde gaa saa umærket for sig som muligt.

Maanen skinnede over Sigurdshøj og Fjorden, da de med forenede Kræfter rullede den vældige Sten fra Indgangen til Gravkammeret og traadte ind.

Der var dyb Stilhed og et uigennemtrængeligt Mørke i Kammeret. Kun Bølgebruset lød entonigt fra Fjorden. Bjørn blæste paa de Gløder, han havde medtaget fra et Baal, de i den Hensigt havde haft brændende i nogen Afstand fra Højen. Nu tændte han ved Glødens Hjælp med stor Færdighed den Fakkel, Kongen havde baaret, og som nu tjente til at oplyse Gravkammeret for dem. Dette var usædvanlig rummeligt og saa højt, at en Rytter kunde holde der inde, og lænet op mod den ene Væg holdt der ogsaa en. Det var en Dødning i Rustning paa en Benrad af en Hest.

Faklen truede med at gaa ud i den daarlige Luft, der i Forening med det uhyggelige Syn bragte Mændene til at vakle.

Men rundt om i Hulen laa der herlige Vaaben, Smykker, Klæder og Brynjer, en straalende Hjælm og et ypperligt Sværd laa paa Jorden under Hesten. Sigurd den Stærke havde skilt sig ved dem til Gavn for sin Søn, og Olaf tog dem ærbødigt til sig.

I det samme lød der Støj udenfor Hulen, Raab og Mumlen af en Menneskemængde.

Det var Bønderne, som kom fra Hovet eller Gudelunden, hvor de havde blotet til Ære for Thor. Nu troede de at have Krigsguden med som Hjælper og drog til Kamp mod den kongevenlige Jarl. Guderne skulle sejre over Hvidekrist!

„Det er mit Liv, det gælder," sagde Jarlen til sin Hustru og pegede fra Svalegangen ud paa de fremstormende Bønder. „— Mine fleste Mænd har jeg sendt til Rigskongens Hær, og jeg frygter heller ikke Kampen, men den bliver for vist min sidste."

„Du har været haard mod Bønderne, som du har været haard mod mig," sagde Ragnhild. „— Du bruger Magt for at kue Tanker, og det er unyttigt. Den Dag du falder, vil mange føle det som en Frigivelse for noget mørkt og tungt, der har hvilet over Dalen."

„Ja, du i det mindste — vil da vorde fri, du som aldrig ret blev min Hustru!" raabte Jarlen i en bitter Tone.

„Jeg føler det ogsaa nu, som om noget afgørende staar for Døren, Thorgild," sagde Ragnhild efter en Pause," — og jeg skal gerne sige dig, hvad du for Resten vel nok ved, at skønt der nu er gaaet ti Somre, siden jeg sidste Gang saa Olaf Sigurdsøn, saa tager han dog ligefuldt endnu alle mine Tanker fangne, og mangen en Nat ligger jeg søvnløs og angrer, at jeg svarede ham haanligt og haardt, da han talte til mig om sin Skuffelse og Smerte ved at se mig gift, — jeg burde have forstaaet ham: — hans Maal var saa stort, at det overvældede ham, og hans skønneste Drøm var dog at gøre mig til Dronning for hele Verden, — mig, der saa længe havde været Dronning i hans Drømme! —"

„Hold op med den dumme Tale!" raabte Jarlen og brast derpaa i en haanlig Latter:

„Kong Olaf sidder paa Munsters Kongetrone, lidet agter han nu den væne Ragnhild mellem Norges fjærne Fjælde."

„Du fejler," sagde Ragnhild stille. „Jeg føler tidt, at han tænker paa mig."

„Ha, — dine Drømme! — Olaf mente dog til visse som jeg og som enhver anden Kæmpe, at Magten sidder i Sværdet."

„Nej!" raabte Ragnhild, „— har man Magten over Sindet, saa har man alt! — Har Olaf ikke vidst det før, saa vidste han det den Dag, han red fra Jarlegaarden her, bøjet som en gammel Mand! — — Ser du Bondehoben der? — Du har ikke Magt over Bøndernes Sind, derfor vil de fælde dig!"

„Nej, ikke saa længe jeg kan bruge mit Sværd!" raabte Jarlen modigt og løb ud paa Tunet, hvor hans Mænd havde samlet sig for at tage Kampen op med Bondehoben.

Men Bøndernes Tal voksede stadigt. Et længe ulmende Had mod Jarlen var med eet slaaet ud i lys Lue.

Det varede derfor ikke længe, før Jarlen maatte trække sig tilbage til Hallen med sine faa Mænd.

I Spidsen for Bønderne gik en Olding, der hed Thorgny og svang en vældig Økse over sit Hovede. Ham fulgte Bønderne, og de lystrede det mindste af hans Vink.

Jarlen kæmpede med stor Tapperhed. — Jo, han viste ret, at Sværdet var en Magt, thi Døden skænkede han hver og een, der vovede sig i Kast med ham. Den ene Bonde efter den anden styrtede imod ham, fægtede en Stund for aldrig mere at rejse sig.

Da gav Jarl Thorgild sig en Blottelse ved at fare for langt fremad mod en Bonde, der stak efter ham med et langt Spyd, og i samme Nu kløvede Thorgny Jarlens Pande!

Der opstod en voldsom Larm i Hallen, og nu tabte Thorgny Bonde sin Myndighed over Bønderne. Jarlens Fald havde gjort dem vilde og overmodige!

Ragnhild var rolig bleven staaende i Svalegangen. Nu slog Røg og Flammer op om hende. Hun lukkede Øjnene. —

Med eet stilnede Kampen. En rigt smykket Kæmpe var kommet til Stede.

Thorgny Bonde sprang frem imod ham med højt løftet Økse.

„Ha, er det dig, Thorgny Bonde, min Fader Sigurds bolde Viking!" raabte Kongen.

„Olaf Sigurdsøn!" skreg Thorgny. „Stands Kampen, Folk!"

Straks standsede Kampen. — Søkongen Sigurd den Stærke og hans Søn den navnkundige Olaf var mindet og elsket af dem alle, og høje Hyldningsraab lød omkring ham.

Men imedens indhyllede Røgen Ragnhild. Hun følte sig svimmel; vanskeligere og vanskeligere faldt det hende at drage Aande, og med et sidste hviskende: „Olaf," sank hun om.

Medens Hyldningsraabene endnu lød til Ære for ham, trængte Olaf op i det brændende Hus og fandt Ragnhild.

Varsomt løftede han hende op og bar hende gennem Røg og Flammer, der sved hans Haar og Skæg og forbrændte hans Aasyn og Hænder.

Endelig stod han med hende ude i det fri, og medens han endnu holdt hende i sine Arme, vaagnede hun.

„Olaf", hviskede hun: „— Aa, jeg vidste jo, at du maatte komme."

„Og jeg vidste, at du ventede mig," hviskede han tilbage. —

Gamle Bjørn Renjæger stod og saa paa dem og smilede.

„Ja, saaledes maatte Sagaen om de to ende," mumlede han.

„Den er ikke endt," sagde Kongen, der havde hørt hans Ord. „— Det bedste af den er tilbage!"

Energi.

Af Joachim Kattrup.

Mons Mand havde Ord for, at han var en Braad til at begaa sig. Han skulde nok klare sin Plads, enten det var paa en Lo eller i en Kro. Der var ikke Mage til Morgenmand i hele Sognet, og det Sagn kom i Gang, at han aldrig sov.

Skalke mente, at han ikke kunde faa Nattero for sin Kone, der var et mandhaftigt Kvindfolk. Selv om Mons blev kaldt Mand ti Gange, var Nille dog hans Overmand.

Hun var viden kendt for sin faste Haand fra Spaniolernes Tid.

Der laa en Afdeling i den lille Købstad, hvor Nille sled sine Sko som moden Ungmø. En af Soldaterne havde en Hest, der var vild og uregerlig og lavede saa mange Knuder, at de gode Borgere hver Dag ynkede Rytteren. Nu traf det, at han var fraværende, og Hesten skulde vandes. Her var gode Raad dyre; de arme Djævle sled og hersede, men ingen kunde tumle den ubændige Ganger. Da kom Nille forbi, og hun gik ganske roligt hen til Hesten, tog fat i Tømmen og trak den ned til Vandingsstedet. Hesten fulgte den modige Jomfru saa from som et Lam, og Spaniolerne raabte op med store Armfagter og rullende Øjne, der gnistrede af Forundring.

„Han fejler saagu ikke andet, end at I har givet ham for langt Grimeskaft," sage Nille.

Senere kom hun ud paa Landet og blev Husholderske for Mons, der var Enkemand. Det endte med, at de blev gifte; Folk mente, at Mons ikke turde andet.

Nille var baade armstærk og kæbestærk. Hun havde en Stemme, der kunde tage Tonen fra syv Degne, og hun skaanede den ikke, naar hun sad i sit Kirkestade om Søndagen. Hun gav en god Dag i Tempo og Versform og sang sit „Kjør i Lejsen" (Kyrie eleison) med et saadant Eftertryk, at det gik den skikkelige Menighed til Marv og Ben. Hvor Nille for frem maatte alt vige.

Saa sled hun og Mons Livet i hinandens Selskab. Somme Tider i Uvejr, for det meste i Graaluft, enkelte Gange under høj Himmel. Saa godt kunde det blive, at de tømte den lille Skablærke i Kompagni — saa blev det i Familien, sagde Mons.

Mons havde ikke alene en bred Ryg, men ogsaa lange Fingre, og han bjærgede, hvor han kunde.

Der var mange Blade i Mons Mands Udenoms-Krønike.

Det meste af sin Levetid var han Daglejer paa en stor Bondegaard. Sin Løn fik han dels i Penge, dels i Naturalier, og navnlig den sidstnævnte Konto lod sig udvide fra knap Maal til Overflod. Mons skulde efter Akkorden have et Kobbel Faar græsset paa Gaardens Mark; han holdt stadig to. Og Tøjrene kostede ham aldrig en Skilling. Naar Mons kom i Rebtrang, skulde det nok hænde, at et Kobbel af Gaardens Faar rykkede sig løs og tabte baade Tøjr og Tøjrepæl under den vilde Flugt over Markerne; det var hver Gang umuligt for Hjorddrengen at finde den mindste Trævl — endskønt Mons troligt hjalp ham at søge. Havde en So faaet Grise, og de var henved en Maaned gamle, døde for det meste en af Lægget. Mons, der var paa Gaarden, før de andre kom op, havde slæbt den ud og gravet den ned, fortalte han. At Mons opfødte Grise og solgte dem, naar de var tjenlige til Kniven, kom jo ikke den Sag ved. I Tærsketiden om Vinteren saa han ud, som om han havde Vattersot, naar han luntede hjem om Aftenen. Da der aldrig var noget i Vejen om Morgenen, regnede Skumlere ud, at han slæbte Korn hjem i sine alendybe Lommer. Folk tænker jo altid det værste!

En Dag i Sidhøsten havde Mons hængt sin Frakke i Karlekammeret. En ond Skæbne vilde, at Frands Staldkarl — imod Sædvane — havde et Ærinde ind i Kammeret, inden han tog i Marken. Han kom til at støde mod Frakkens struttende Skøder, der klirrede, som om de var smækfulde af Penge. Frands vilde have Rede paa, hvad det var, og stak sin Haand ind i den ene Lomme. Han fik med det samme et rigtig svinepolisk Udtryk i sit runde Ansigt og gik fløjtende ud gennem Stalddøren. Mons stod i Loen og tærskede Sæderug.

„Det er en sjov Hønserede, vi har nu her paa Gaarden!" sagde Frands til den anden Karl, Kresten, da de havde spændt for Plovene.

„Nu skal vi have Løjer med den gamle Rævepels. Han skal faa Røræg til Aften — saa er Nille fri, naar han kommer hjem!"

Efter Nadvertid, da Kartoflerne og Meldyppelsen var klemt ned, gik Mons over efter sin Frakke. Han trak den paa langsomt og forsigtigt og gik ud i Gaarden med en Holdning som til en Parade, nøje afvejende hver Bevægelse. Henne i Porten mødte han Karlene.

„Det var da svært, saa hovnet du er baade paa Siderne og æbag — og saa er du saa smaatgaaende“, sagde Frands. „Fejler du noget, Mons?“

„Ja — a har en skammelig stor Byld paa Ryggen — a har lagt Træk paa hende.“ Mons ømmede sig.

„Er den ret stor — maa jeg fornemme?“

Frands jog sin Haand med et rask Greb bagom Mons. Der begyndte straks at sive en mærkelig Vædske ned fra Baglommen.

„Nu tror jeg faneme, der gaar Hul paa Bylden! Linder det ikke, Mons?“ Kresten grinede.

„Pas dig selv, din Hvalp — saadan en Skidtknægt!“

„Naa — naa, Mons — slaa ikke Helsenet af mig! Lad os saa heller ta' Livtag.“

Han tog Mons nede om Hofterne, løftede ham op fra Jorden og valsede rundt med ham. Det knasede og knagede i Mons, som om hvert Ben brødes i ham.

Kresten vred sig baade skæv og krum af Morskab.

„Pas lidt paa, Frands — du knækker jo alle Ledemodene i hans syndige Krop.“

Da Mons fik Fodfæste, stak han i Rend ud af Porten, saa rask hans korte Ben kunde komme frem. Et godt Stykke ud paa Vejen ver der gule Pletter, hvor han havde traadt.

To Aar efter gik det atter galt.

Det hændte sig en hed Sommerdag, at Mons begav sig paa et Bjærgningstogt ind i Spisekammeret. Kokkepigen var gaaet ud i Gaarden for at kalde Karlene ind til Middag; Manden og Konen var kørt af By.

Mons fandt en lille Lerkrukke fuld af Smør. Han stak den under Frakken og vilde liste sig ud. Men i det samme hørte han Kokkepigens Trin i Nærheden af Bryggersdøren, og for ikke at blive opdaget satte han Krukken paa Hovedet under sin veltjente Hat. For Pladsens Skyld var han nødt til at vende Krukkens Aabning nedad. Saa smuttede han forsigtigt ud i Borgestuen; han kunde jo ikke komme gennem Bryggerset ud i Loen for den Pokkers Kokkepige. Karlene kom ind i det samme; den arme Mons var nødt til at blive, hvor han var.

Maden kom paa Bordet, og Mons langede til Fadet for at faa Ende paa Pinen. Men Kødets Lyst overmandede ham; den dejlige Suppe kunde han ikke staa for — han søb, saa Sveden perlede paa Panden. Karlene spottede, fordi han beholdt Hatten paa, og Frands bemærkede, at Mons nok vilde vise, han var Karl for sin Hat — selv overfor et Fad Suppe! Mons passede sin

Mad og var gloende rød i Ansigtet. Hatten sad som en blytung Hjælm paa hans skaldede Hoved; han gav sig under Trykket, men blev ved at søbe — den Suppe var saa bandsat fristende!

Men da han for tyvende Gang strøg sig over Panden med den venstre Haandbag, fik han et helt Lag med — og blev endnu mere hed om Ørerne, da han skønnede, hvad det var. Madlysten var borte med det samme; han tørrede sin Ske og vilde gaa, medens det endnu var Tid. Men idet han rejste sig, begyndte Oversvømmelsen for Alvor. De enkelte Draaber drog en Flod efter sig; den randt ned i de bugtede Fuger og dryppede tungt fra Hagen over den Vadmels Indertrøje, hvor den fede Strøm størknede i lange Striber.

Den Skefuld Suppe, Frands havde faaet hen under Næsen, eksploderede i et dryssende Sprøjt tværs over Bordet.

„Du har ædt for meget, Mons — det løber over!"

Kresten kom med sit Besyv.

„Det er en varm Omgang. Mons sveder det klare Tran!"

„Eller det klare Smør!" raabte Kokkepigen.

Mons kom ud i en Fart og galloperede hen til Vandtruget. Kokkepigen fik sin Krukke, og Mons fik lagt paa sit Langjærn, saa det løb ham koldt ned ad Ryggen.

— Der trak et smørret Smil over hele Egnen, hvor hans Uheld fik sit Kapitel i Krønikernes Bog. Men efter hin Dag vogtede Mons sig for alle bløde og skøre Sager.

Nille var henved de 80, da hun endelig kom i Tanker om at nedlægge Scepteret og gaa til Ro. Mons bar Sorgen som en Mand, og hans Liv gled uden Anfægtelser videre i den gamle Skure; han stred til det sidste.

Da Prøjserne kom herop i 64, gik Mons endnu og puslede paa sit gamle Sted. Der var Indkvartering paa Gaarden i 14 Dage, og hver Dag savnede Madmoderen en Pølse eller et Stykke Flæsk. De fæle Tyskere fik Skylden, da de var borte, og Mons bandte de fremmede Kæltringer langt ind i Mørkets Rige.

Kort Tid efter var han færdig. Han faldt om og maatte køres hjem. Den Dag var der intet i hans Lommer.

Han tog Afsked med Livet uden Klage og trøstede Nabokonen, der græd sine salte Taarer.

„Hvad skal En sige, bette Sofie: naarenstid En afenserer, saa længe En kan, saa kan En dø med en rolig Samvittighed."

Peder Halds Juleaften.

Fortælling af Ole Bang.

Med Tegninger af Poul Steffensen.

Ad Landevejen gennem Landsbyen kom en Foraarsaften en Mand gaaende med en Skovl og en Greb over Skulderen. Paa Ryggen havde han en Bylt. Hans grove Klæder, og de Redskaber, han bar, viste, at han var Jordarbejder, og der syntes ikke at være noget ved ham, der kunde vække særlig Opmærksomhed, kun Byens Hunde var enige om at følge ham paa Vej med nærgaaende Glam og Bjæf.

Men da det rygtedes, at den fremmede, Johannes hed han, havde købt en Hedelod af Gaardmand Jens Kjær, og at han vilde bygge og bo der med Familie, da var der flere end Hundene, der ønskede ham bort; — saadan en Landstryger, som ingen vidste, hvad var for en, og som vel sagtens havde Reden fuld af Unger: at tænke sig, at Jens Kjær kunde være saa uforskammet at prakke Kommunen en saadan Familie paa — man havde ellers nok i Forvejen —, det var rent, ja rent ugudeligt. Thi at saadan noget fremmed Pjaltekram vilde falde Sognet til Byrde, det var mange af Byens bedre Mænd straks enige om, og var man det ikke før, saa blev man det, da den fremmede Mand begyndte at bygge Hus derude i Heden — Hus! nej Hule var nok Navnet, som passede bedst.

Gaardmand Peder Hald spurgte Sognefogden, om der ikke var en eller anden Paragraf, der forbød uciviliserede

Vilde at nedsætte sig mellem ordentlige kristne Mennesker — som Dyr, som Rotter, der grov sig ned i Jorden. Peder Hald saa ikke alene paa sit eget, men ogsaa paa Samfundets Bedste, saa meget mere, som han var Medlem af Sogneraadet.

Men Sognefogden beklagede — han troede desværre ikke, at der var noget at gøre ad Lovens Vej. Og at formaa Jens Kjær til at tage Jorden fra den fremmede igen, det kunde der ikke være Tale om; Jens Kjær gik helst efter sine egne Meninger.

Johannes sled derude paa Heden fra Sol stod op, til den sank i Hav, — gravede Tørv og lagde Dige om en lille firkantet Plet, og da Diget var et Par Alen højt, fik han nogle gamle Bygningsmaterialier, fik lavet en Dør, indsat fire smaa Vinduer, sat Spærretræer og Rafter i Stedet for Lægter, og endelig tækkede han Huset med gammelt, kasseret Straatag, han fik hos en Husmand.

Og saa kom Familien en Søndag kørende paa en Langvogn: Johannes og Kone, 2 Børn og en gammel Kvinde.

Paa samme Vogn var alt, hvad de ejede af denne Verdens Gods.

Johannes begyndte nu at gaa paa Arbejde hos fremmede, mest Akkord-Arbejde, saa han kom ikke meget i Berøring med Byens Folk. Naar han var hjemme, grov han i Heden, somme Tider hjalp hans Kone ham, og foruden deres to Smaapiger, der boltrede sig i Lyngen, saas nu og da i Godtvejr den gamle Kone rokkende omkring Jordhytten.

Landsbyens Befolkning saa efterhaanden med mildere Øjne paa „Rotterne", som Familien derude i Hytten blev kaldt. De passede sig selv, og Johannes var en ædruelig og dygtig Arbejder. Jens Kjær pløjede et Stykke Hede for ham; men da en anden Gaardmand ogsaa tilbød at pløje et „Bed" for ham, sagde han nej Tak! Han vedblev at grave.

„Hvad han grov til?" spurgte Folk.

„Til Træer!" svarede han.

Det gik Byen rundt. Han vil ikke have godvillig „Plovbed", han vil nok heller ikke dyrke Korn, han vil plante Træer. Ha, ha, ha! Plante Træer i Heden!

„I skulde alligevel ikke le ad ham," sagde Jens Kjær, — „han er en dygtig og forstandig Mand og — fornærmer jo ingen."

„Har du da set ordentlige Folk bo i et Jordhus?" spurgte Peder Hald.

„Ja."

„Saa—aa. Hvem mon det var?"

„Johannes og Familie derude."

Peder Hald vendte Jens Kjær Ryggen og gik uden at værdige ham et Ord.

* * *

Lille Juledags Eftermiddag gik Peder Hald i Byen, han havde Ærinde hos en Mand, der boede lidt ude paa Marken.

Det var rigtigt Julevejr: stille Frost med klar Himmel, og over Jord, Huse og alt, laa et tykt Lag nyfaldet Sne, Naturen havde ingen Skyld, om Feststemningen manglede.

Men den manglede hos Peder Hald.

Han var velhavende, solid og jævnt tilfreds. Han havde ingen Familie-Bekymringer, Kornet skæppede godt, Roerne var gode, Efteraarspløjningen tilendebragt og — Produktpriserne ikke saa helt daarlige. Jo, Peder Hald var jævnt godt tilpas, som han den Eftermiddag vadede gennem den løse Sne og dampede af Piben; men Julestemning eller saadan noget, der gik ret mange Grader over det materielle, det haandgribelige, Skik og Brug — nej, det var noget for Børn og barnlige Sjæle og ikke for en Mand, som Peder Hald. Han glædede sig ikke over den skønne Sne, — den gjorde ham jo Gangen træls og kunde maaske ødelægge Rugen. Han ænsede ikke den klare Himmel eller den nedgaaende Sol, der sendte sit varmeste og venligste Smil henover Jorden. Men han lagde heller ikke Mærke til en Skybanke, der dukkede op i Nordvest. Først da han hos Manden, han besøgte, havde faaet en „Skænk", Dram, Øl og Kage, og Kaffen var i Anmarch, blev han klog paa, at det blæste op og begyndte at sne. Han tænkte dog endnu ikke paa den løse Sne, der laa paa Jorden; men inden Kaffen var drukket, havde den tiltagende Vind begyndt at rydde saa forsvarligt op i Julesneen, at Himmel og Jord stod i et.

Peder Hald fik travlt. Manden og Konen i Huset raadede ham fra at vove sig ud. Men Peder vilde hjem, det var jo Helligaftén; han kunde da sagtens gaa den Stump Vej. Han var da ikke noget Barn — hæ!

— — —

Hvor selvsikker end Peder Hald følte sig, saa varede det

dog ikke længe, inden han maatte tilstaa, at han havde givet sig i Kast med sin Overmand. Han gik og gik, men da han ikke traf paa Bygninger, forstod han, at han var paa vilde Veje. Han havde dog stadig taget Bestik efter Vindretningen, men han vidste rigtignok ikke, om Vinden var drejet længere mod Nord. Han asede frem og frem, indtil han dødtræt gik næsegrus mod et Dige.

Vejret var nu saa forrygende, at han ikke kunde se tre Skridt frem for sig. Han stod stille og rodede op i sine geografiske Kundskaber for at udfinde, hvad det var for et Dige; men — saa skimtede han noget, som fik ham til at føle sig for — aa jo, der var Straataget, — store Gud! Han var ude paa Heden, — han var gaaet til „Rotterne". Huha!

Men han kunde ikke længere. Det gjaldt Livet, hvis han ikke kom i Hus. Han ravede og famlede langs Diget, indtil han endelig fandt Døren. Han bankede, og Døren blev aabnet af en ung Kone, der med et halvt Beklagelses-, halvt Glædes-Udbrud hjalp ham idenfor.

Han befandt sig i et lille Rum, hvor der brændte Ild under en Gryde, bagved skimtede han en Dør. Han kunde knapt sanse, hans Kræfter var udtømte.

Johannes og Kone hjalp ham ind i „Stuen", hvor der var en saa dejlig Varme, at Peder Hald blev behagelig forundret. Der var Halvmørke derinde, det var jo snart Aften. Han skimtede den gamle Kone og Børnene, og han vilde sige noget, men — Munden vilde ikke makke ret. Han havde i Øjeblikket kun et Ønske: bare hvile, sidde eller ligge.

Men det fik han ikke Lov til saadan uden videre: Johannes trak ham bag et Forhæng, fik de stivfrosne Klæder hivet af ham, og Skjorten med — den var vaad af Sved. Saa hjalp han ham i rent Linned, og endelig fik han ham til at lægge sig i Sengen. Saa kom den unge Kone med kogt Mælk og Mellemmader. Og Peder Hald slubrede Mælk i sig og spiste Mellemmad — aah, hvor det smagte! Og hvor Hvilen og Velværet rislede igennem ham og — overvældede ham: han faldt i Søvn.

Men der var ingen, der saa, at der fra hans lukkede Øjne trillede en Taare ned i hans Skæg.

— — —

Peder Hald vaagnede, styrket og godt tilpas. Han kunde intet se for Forhænget, men han hørte Sang: „Glade Jul,

dejlige Jul, Engle dale ned i Skjul." Hvor det lød betagende! Og det var Folkene i Jordhuset, som han havde haanet! Herre Gud! Han laa her i inderligt Velvære — i Jordhytten Juleaften!

Da Sangen var endt, kunde Peder Hald høre, at Johannes gik ud. Saa spurgte det ene af Børnene:

„Mor — tror du, at den fremmede Mand, der er her, dør?"

Peder Hald kunde ikke høre Svaret, men Barnets Spørgsmaal borede sig ind i hans Sjæl. Dø! Ja, hvor nær var han ikke Døden for lidt siden og — maaske endnu! Hvis nu ikke dette Jordhus havde været, og disse — hm! — disse Folk havde taget saa vel imod ham. Han var jo en ældre Mand, — dø! —

Han tænkte paa dem derhjemme, hans Kone og Børn, — de var vel ængstelige for ham.

Han begyndte at kravle ud af Sengen. Men — hvor var hans Klæder?

I det samme kom Johannes ind og sagde, at Vejret nu var bedre, nu vilde han gaa hen til Peder Halds og sige, hvor Manden var, for at de ikke skulde ængstes mere over hans Udeblivelse.

„Nej, nej," protesterede Peder Hald bag Forhænget. Han trippede, han vilde hjem, bare han havde sine Klæder.

Johannes kom ind til ham med et Sæt Tøj af sit eget. Peders egne Klæder var ikke tørre endnu.

Peder Hald gabede og sagde, at han lige havde været i „Slum".

„Ja, i fire Timer," sagde Johannes med et Smil.

Peder stirrede forbavset paa ham:

„Hvad — fire —?"

„Ja, fire Timer, har du sovet. Men det var jo godt, du kom i Hus."

„Hm — ja —!"

— Peder Hald fik travlt med at komme i Tøjet og komme af Sted, men lyttede ligesom aandsfraværende nu og da; det var, naar han hørte den ældre Kones Stemme, der forekom ham bekendt.

Da han paaklædt kom ud fra Forhænget, skar Lyset ham i Øjnene. Kvindfolkene sad med Bøger ved Bordet, hvorpaa der stod et lille pyntet Juletræ, og Børnene legede glade med deres hjemmelavede Julegaver.

Peder Hald stirrede, lidt skulende, paa den gamle Kone.

„Du kender mig nok knap igen, Peder."

„Herregud — er det dig, Else!"

Det var hans Ungdoms Elskede, som han havde svigtet, fordi han kunde faa en rig Pige med den Gaard, han endnu ejede.

Han vilde sige noget, men hans Mund gik rent i Baglaas. Han var forlegen og flov og fik knapt sagt Farvel og Tak.

Saa fulgte Johannes ham hjem.

Paa Vejen fortalte Johannes, at han var Elses Søn. Han og Kone havde haft et pænt Hjem med en god Jordlod til, men saa lod han sig forføre til at skrive sit Navn paa en Bank-Veksel, og det endte med, at de forliste al den Smule, de ejede. Saa var det, at de flyttede hertil for at begynde paa bar Bakke.

Der var Folk ude at lede efter Peder Hald, men ingen anede, at han havde tilbragt Juleaften i Jordhytten.

Dagen efter kom der Bud til Johannes og Familie, om de vilde følges ad ned til Peder Halds, Peder og Kone havde noget, de gerne vilde tale med dem om. — — —

Sommeren derefter byggede Johannes et nyt, pænt Hus. Folk forstod ikke, at han nu havde Raad til det.

Maaske forstod Peder Hald det, for han og Johannes kom tit sammen.

Den Juleaften i Jordhytten forvandt Peder Hald aldrig Ikke saaledes, at han blev legemlig syg deraf, nej — og det kunde han takke den gode Modtagelse i Jordhuset for —, nej, men han var blevet tankefuld, og hans Selvsikkerhed havde faaet et Knæk. Han havde lært at bøje sig, og det var maaske det bedste, Peder Hald nogensinde havde lært.

Og han lærte at kende noget af den højtidelige Juleglæde, som ligesaa godt kan erfares i en Jordhytte, som i det rigeste Palads.

Brev fra Kvæghandler Madsen til Slagter Jensen.

Kære Ven! I Pølsetiden har jeg selv Brug for mine Tarme; men mit Kød og Blod staar til Tjeneste. Jeg skal hilse dig fra min Kone og mine Børn, Bæsterne vejer 9 Centner, lider ingen Nød. Jeg har længtes efter dig dit Svin, kan du gerne sende mig i Morgen. Hansen skal nok faa sit Fedt med det allerførste. Jeg har ellers intet nydt, alt er ved det gamle hos

din Madsen.

Efterskrift: Du kan ikke vente Brev fra mig for det første, jeg vil ikke have med Faar at gøre.

Troskab.

Af Georg Aarslev.

Det smukke, nordiske Oldsagn om Hagbard og Signe har baade Digtere, Musikere og Malere søgt at forherlige, og i den sidste Tid er det endogsaa kommet paa Kunstvæven, og de forarbejdede, smukke Gobeliner pryder nu Københavns Raadhus.

Signe var saa trofast i sin Kærlighed, at hun vilde følge sin elskede Hagbard i Døden, og det er denne kvindelige Troskab, som Kunsten paa alle Omraader har søgt at kaste Forherligelsens Glans over. Nylig har Kunstmaler Joh. Glob faaet Akademiets store Guldmedaille for et Billede af Lokes trofaste Hustru Sigyn, der skærmer sin bundne Mands Ansigt for Slangens Giftdryp.

I Troskab er Kvindens Styrke, og heri er hun i Almindelighed større og stærkere end Manden.

Her er ikke Tale om letfærdige Kvinder eller sanselige Mænd. Men naar Kærligheden slaar ned i en dyb og ægte Kvindenatur, da gennemtrænger dens stærke Rødder hele hendes rige Følelsesliv.

En Mands Forelskelse bliver ofte fremkaldt ved udvortes Midler, som et smukt Ydre, en livlig Natur e. l.; men de ydre Fortrin kan dog ikke i Længden fastholde en Mands Attraa; thi „Sanselig Elskov er troløs".

Overfor en Mands Følelser kan Forstanden ofte tage et vist Forbehold, og han kan drages af Rigdom, Ære eller andre ydre Forhold. Nok er det, at Livserfaringen viser, mellem ellers gode Mænd og Kvinder, sker de fleste Troskabsbrud i Kærlighedsforhold fra Mandens Side.

Da ingen god Kvinde vil drage en anden Kvindes Mand til sig, straffer Nemesis ofte saadanne Mænd ved at føre dem ind i et ulykkeligt Forhold.

Naar et Ægteskab er bygget paa gensidig Kærlighed, Troskab og Pligtfølelse, bliver Samlivets Lykke større Aar efter Aar, og Sølvbryllupsdagen kan blive en langt større Glædesdag end selve Bryllupsdagen.

De mange Ægteskaber, der løses ved Skilsmisse, er i de fleste Tilfælde kun løse og letsindige Forbindelser, der maaske har været bygget paa sanselig Forelskelse, men aldrig paa gensidig ægte Kærlighed.

Den moderne Livsanskuelse har desværre særligt forandret Opfattelsen af Ægteskabet. Man kan nu høre selv fornuftige og sindige Mennesker sige inden Bryllupet: „Lad os bare prøve det, kan det ikke gaa, saa kan vi jo skilles".

Ja, to, der ikke kan leve sammen uden at helvedgøre hinanden Livet, kan skilles. Men Skilsmissen gaar ud over de ulykkelige Børn, der faar et aldeles forvirret Begreb om Livet, og som oftest bliver aldeles forkvaklede i deres Opdragelse.

Naar Ægtefolk i gamle Dage efterhaanden lærte hinandens Svagheder at kende, tog de Livets Pligter til Hjælp, imødekom hinanden med Overbærenhed og søgte paa bedste Maade at komme til at gaa i Spand sammen for Livets ofte lidt trange Dagvogn. Nu skyder man ofte Pligt og Troskab til Side og glider ud i Umoral; men den Tilfredshed og Lykke, man søger, findes aldrig paa Livets Vrangside.

Mange Skilsmissegrunde er af den Art, at vedkommende Parter ved lidt gensidig Overbærenhed, Hensynsfuldhed og Pligtfølelse godt kunde leve sig ind i et lykkeligt Samliv. Adskillige kunde vistnok vækkes til Sindelse ved en alvorlig og streng Paamindelse, og der gives sikkert en Del, der kunde trænge til en saa praktisk Behandling, som et Par Ægtefolk for en Række Aar siden fik.

Det var et Par halvgamle Mennesker med hver sine indlevede Vaner. De blev gode Venner; men det varede kun en Tid, og nu blev de saa uenige, at de ikke kunde taale at se hinanden. De mødtes dog igen til Forsoning; men maatte atter skilles, og saaledes gik det op og ned med Kærlighedens Varmemaaler.

Omsider fulgtes de ad til Præsten for at blive ægteviede. Han havde hørt noget om deres Forhold, gik dem alvorligt til Livs og formanede dem til gensidig Troskab, Overbærenhed og Pligtopfyldelse.

De forsikrede, at nu var de kommet over alle Vanskeligheder, og nu skulde det nok gaa i Fremtiden.

De blev saa viede; men et halvt Aars Tid efter kom de igen til Præsten. Han anede Uraad og spurgte kort og bestemt: „Hvad vil De?"

„Ja," — Manden trak lidt paa det; men fik dog forklaret, at nu vilde de skilles.

Præsten gik hen og lukkede Døren op: „Førend jeg viede Dem, har jeg sagt Dem fuld Besked. Der er Døren, gaa nu hjem og forliges!"

De gik og kom ikke tiere for at skilles, men levede fremtidigt helt lykkeligt sammen.

Det er jo ikke alene mellem Ægtefolk, at Livslykke kræver Troskab; men enhver Familie, der vil leve et lykkeligt Samliv, maa rejse et fast Troskabsgærde omkring Hjemmets Arne.

Det gamle Ord siger: „Det er en daarlig Fugl, der vil tilsmudse sin egen Rede," og „man skal vadske sit Undertøj hjemme". Men hvor mange lader ikke Vinduer og Døre staa aabne ind til de hjemlige Familieforhold.

Familiemedlemmer maa i Kærlighed dele Hjemmets Kaar, støtte hverandre i Raad og Daad og værne om hverandre i Trofasthed og Sammenhold, og hvor de ikke gør det, skorter det baade paa Troskab og Kærlighed.

Om Forholdet mellem Venner har vi mange Ordsprog, som „det er godt at finde en Ven paa Vejen"; men desværre „mange Venner, men faa fuldtro". „I Nøden skal man kende sine Venner". Man skal derfor være varsom med Venskab; thi „i Medgang kommer Vennerne; men i Modgang forlader de os". Har man fundet en Ven, saa gælder det om at værne den gensidige Troskab, der kan være til stor Velsignelse for begge Parter.

Der maa være Troskab mellem Arbejder og Arbejdsgiver. Ordsproget siger: „Tjeneres Troskab styrker Bondens Boskab".

Tidligere var der et vist Fællesskab i alle daglige Vilkaar og Tilskikkelser, i Sorg og i Glæde. Det var det gamle patriakalske Forhold. Nu er det, vistnok til Skade for begge Parter, anderledes; men endnu gælder dog det gamle Ord, at „trofast Herskab faar tro Tjenerskab".

Utroskab, Uærlighed og Uhæderlighed er i Færd med at trænge ind i vort Folk, og Samfundet vil komme til at lide og vaande sig under en saadan Kræftskade. Slipper vi Troskaben, føres vi ind paa alle de Afveje, hvor Kærlighed og Livslykke er forsvundet.

Det er Kærlighedens Apostel, der skriver: „Vær tro indtil Døden, saa vil jeg give dig Livsens Krone".

Jo mere Troskaben gennemtrænger vor Livsgerning, jo mere trofaste vi er i alle Livets Forhold og mod vore Medmennesker, des større Livslykke vil vi faa. Kristus har sagt, at Kendemærket paa Guds Børn er indbyrdes trofast Kærlighed.

Lad os alle ønske og bede om, at Digteren Wilsters Ord: „Ja, Troskab, du er Danmarks Værn, du er vort Dannevirke!" altid maa passe paa vort Folk.

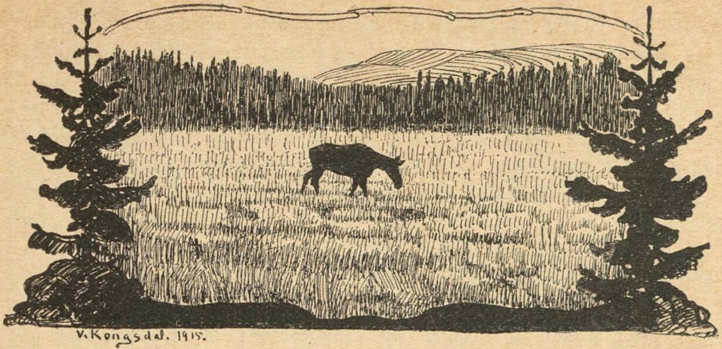

Mit første Møde med Elg.

En Oplevelse fra Værmland.

Tekst og Billeder af Valdemar Kongsdal.

Ude omkring i Naturens Ødemarker kan der opleves mærkelige Ting.

Det er en ligefrem Følge af de store Forhold og uberørte Tilstande, at selv det daglige Liv — paa sin Vis — former sig eventyrligt. Og saa hænder det der, som overalt, at Livet naar Toppunktet i en Tildragelse, der hæver sig betydeligt udover det dagligdags.

En Begivenhed af denne Art var mit første Møde med Elg oppe i Værmlands Finnskove.

Den fik en Afslutning, som blev landskendt i Sverrig. Paa Grund af sin Utrolighed blev den fra flere Sider betvivlet stærkt, — nærmest anset som en Jægerløgn.

Historien er imidlertid den rene Virkelighed, vidnefast og protokolleret af Øvrigheden. Og da jeg selv var et af Vidnerne, kan jeg fortælle, hvorledes det hele gik til.

Det ligger nu nogle Somre tilbage.

Jeg var det Aar kommet senere end sædvanligt op til Værmland.

Kløvermarkerne i Blomtorpdalen stod i fuldeste Flor. Der laa en sødlig Duft over hele Dalstrøget. Dagene var hede, og de korte Nætter lyse og lune. Urter og Blomster vældede af Jorden i ligefrem synlig Vækst. Det var som en tropisk Drøm — en rigtig værmlandsk Højsommer.

Ude paa Verandaen sad Gubben Anders og hans to Sønner — Anton og Johan — og jeg, og krammede ved Aftenpiben vore forskellige Nyheder ud, siden sidst vi saas.

Den betydeligste Nyhed var dog den, at en Elg havde fundet paa at komme ud paa Kløverfeltet nede ved Bakken og græsse i al god Ro og Mag.

Elg! Dette Ord er som Indbegrebet af al Ødemarkens Mystik!

Dette underlige, store Dyr, som det er et Held at se et Glimt af i de mest fjerne og ubeboede Dele af Skovene.

Dette usædvanligt sky Dyr, der vejrer Mennesket paa langt Hold, og skyndsomt bringer sig i Sikkerhed; at et Eksemplar af denne Art vovede sig helt ind til Menneskets Boliger og gjorde sig det hyggeligt paa den dyrkede Jord umiddelbart ved Husene, var næsten utroligt — omtrent som om en Sælhund vilde finde paa at gaa op i et Gadekær og jage Karudser. Det hænder jo heller ikke hver Dag.

Naar jeg gør Ikke-Kendere af Forholdene opmærksom paa, at det kræver flere Aars Træning, at kunne færdes saa langt af Led, at man kan vente at faa Elg op, og et nøje befæstet Kendskab til Skoven idetmindste i et Par Mils Omkreds, da det — udenfor de lyse, varme Nætters Tid — er en vovelig Ting at gaa vild i de endeløse Skovstrækninger, saa vil man forstaa, at jeg betragtede det: at jeg lige udenfor min Dør skulde faa Lejlighed til indgaaende at studere Elg, som om jeg var dumpet midt ned i Lykkens Kridthus.

Naturligvis kom Elgen ikke frem netop den Aften. Saadan gaar det jo som oftest.

Men da den heller ikke viste sig den næste Aften, begyndte jeg saa smaat at anstille Betragtninger over Værdien af bemeldte Kridthus.

Men saa en Aften, just som jeg var gaaet til Køjs, kom Johan ind og meldte, at nu gik Elgen dernede.

Jeg tørnede ud med det samme.

Det var aldeles betagende at komme ud i den lyse, farveløse, nordiske Sommernat.

Hele Dalen laa sløret af lette Taager, der sagtelig vuggede sig som luftige Bølger om Foden af Fjældaasen. Og saa denne forunderlige Stilhed — og Fjernheden fra „Verden“.

— — Kun 3—4 Bøsseskud fra Gaardens Bygninger gik Elgen dernede paa Kløvermarken og græssede uden at tage Notits af os, der stod oppe og iagttog den.

Da min første Forbavselse havde sat sig, fik jeg min Skitsebog frem, og skulde forsøge, om jeg kunde komme den saa nær, at jeg kunde tage Studier af den.

Det lykkedes mig virkeligt at naa langs med Rækværket helt ned udfor Elgen, der blot gik en Snes Skridt fra mig, tilsyneladende aldeles uanfægtet, idet den dog nu og da — paa ægte Hjortemaner — med et rask Kast slængte Hovedet op og stirrede skarpt paa mig.

Den, der ikke har set Elg, kan vanskeligt danne sig nogen Forestilling om dette Dyr.

Den har i sit Ydre Træk tilfælles med Hest — Æsel — Ko — Giraf og Hjort. Man staar fuldstændigt uforstaaende første Gang overfor Elg — og næsten uhyggeligt virker dens svævende, aandeagtige Bevægelser til dens uhyre Størrelse — en voksen Elg har Krop som en stor Bryggerhest, men Ben, som er $1^1/_2$ Gang saa lange som Hestens.

Den første nøjere Iagttagelse, jeg gjorde, var, at dens Øjne og Ørespillet var fint og udtryksfuldt — som paa en Blodshest. Men i øvrigt var Hovedet langt og klodset og — da det var et Eksemplar af Hunkønnet, altsaa uden Gevir — ikke uligt et Hestehoved.

Ikke svigtende en af sit Køns mere fremtrædende Egenskaber, lagde den en forsigtig Nysgerrighed for Dagen overfor dette mandlige Fænomen lige for Næsen af den.

Hvorledes lokkende Toner kan besnære et ubefæstet Sind er jo en gammelkendt Ting. Jeg maa tilstaa, at der i denne usædvanlige Situation ikke faldt mig noget mere begavet ind, end at fløjte for Dyret i den allermest bedaarende Tonart.

Egentlig havde jeg bare tænkt mig med min Musik at opnaa, at Elgen ikke skulde stikke af fra mig, inden jeg rigtig havde faaet studeret den, men til min Forbavselse begyndte den tilmed at nærme sig i smaa, forsigtige Kryds.

Jeg maa indrømme, at Situationen var for sær, til at jeg rigtig kunde overskue den.

Men alt som Elgen kom mig nærmere paa Livet, begyndte der at dæmre en Fornemmelse af — — ja, jeg blev rent ud sagt noget benovet. Det gik nemlig op for mig, at Dyret var i Besiddelse af et helt Bjerg af Muskler og Knogler, som, hvis de blev bragt i Anvendelse mod min Person, utvivlsomt vilde fremkalde en betydelig Ødelæggelse i mine tilsvarende, beskednere Ejendele.

Og den Tanke kunde jeg ikke rigtig lide.

Jeg sluttede uvilkaarligt med Lokketonerne. Den skulde i hvert Fald ikke have det Paaskud til at komme mig ind paa Livet.

Men aabenbart var min Person alene — uden Musik — tilstrækkeligt tillokkende for den.

Flugt vilde have været ørkesløs. Der var ikke andet at gøre, end at skyde Hjertet op i Livet og blive staaende. Jeg skævede forsigtigt omkring — om der ikke skulde findes en eller anden Knippel i Nærheden. Ellers flyder det overalt med Stager og Stænger oppe i Skovegnene, men nu, da det gjaldt, skulde jeg selvfølgelig ikke øjne nogen Frelse i den Form.

Elgen stod nu lige op ad Rækværket — kun tre, fire Skridt fra mig.

Der fo'r mig Beretninger gennem Hovedet om, hvorledes Koldblodighed har frelst mangt et Liv i farefulde Situationer overfor overmægtige Dyr, og jeg besluttede fuldt og fast, at mit usle Liv i hvert Fald ikke skulde gaa til Grunde af Mangel paa denne Dyd.

Jeg forblev altsaa paa Pletten — og, som jeg tror, røbede jeg ikke med en Mine, at dette her anfægtede mig.

Egentlig var det ogsaa kun Dyrets usædvanlige Størrelse, der havde vakt betænkelige Anelser hos mig.

Der var intet foruroligende i dens Miner. Ørespillet var opmærksomt, fremadrettet, og de store brune Øjne hvilede forskende paa mig med et Strejf af Bedrøvelse i Udtrykket.

Men alligevel arbejdede det i min Hjerne for at finde paa en Form for et nogenlunde helskindet Tilbagetog.

Var det et Venskabstegn — eller var det en til Yderligheder gaaende Undersøgelsestrang? Elgen rakte sit uhyre Hoved ind over Rækværket, og nærmede sin vældige Mule til den Omegn, hvor den anede at mine tilsvarende Organer befandt sig.

At staa og gnide Næse med Dyret, vilde jeg dog ikke indlade mig paa.

Men dels for ikke at staa som et Mæhæ, og dels for at undgaa, at den skulde springe over Rækværket — og derved antagelig mase mig paa een Gang — gik jeg kækt et Par Skridt frem og rakte Haanden ud, for at klappe den paa Kinden. Har man sagt A, maa man jo ofte sige B.

Men da var det ude med Venskabet.

Elgen blev som forvandlet.

Som en vred Hest lagde den Ørene tilbage, viste Tænder og rejste de lange Børster ned ad Nakkekammen.

Den Mimik var tydelig nok.

„Nu gaar det løs!“ tænkte jeg.

Jeg bevarede Aandsnærværelsen, og naar det rigtig kniber, kan man jo naa at tænke en hel Del i et meget begrænset Tidsrum.

Det faldt mig ind, hvorledes Haner og Hunde ofte klarer et optrækkende Sammenstød paa den Maade, at den ene Part ganske rolig vender den anden Ryggen og efterlader sin Modpart maabende paa Pladsen.

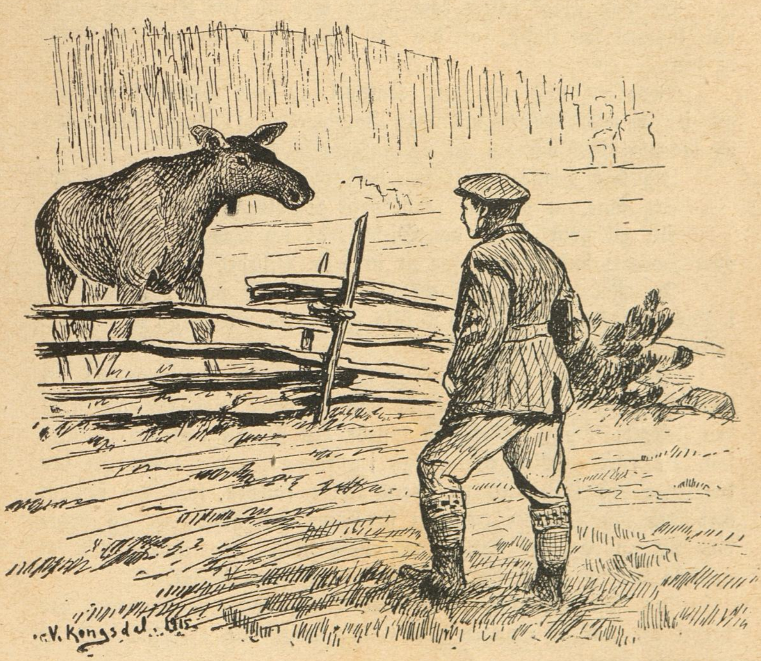

Dette Træk anvendte jeg.

Jeg gik simpelthen, ladende som om Elgen var Luft for mig.

Og virkelig forbløffede denne Sagernes Vending Dyret.

Kommet halvvejs op til Gaarden, og sikker paa, at mine Ben nu i alt Fald kunde bjerge mit Skind, vendte jeg mig for at se, hvad Dyret tog sig til.

Den stod vedblivende paa samme Plet — og saa nærmest ked ud af det.

Saa gjorde den et fiks lille Hop over Rækværket og snusede

indgaaende til den Plet, hvor jeg havde staaet. Da dette var grundigt besørget, vandrede den langsomt ind i Skovens Mørke.

Og nu var det min Tur til at staa og se ked ud af det.

Der var noget ved det store, underlige Dyr, der fængslede — som en uløst Gaade. Min Tanke vandrede med det ensomme Dyr derinde i Skoven, og jeg haabede oprigtigt, at det skulde lykkes mig at komme til at staa paa en god Fod med det for Fremtiden.

Et Par Dage senere kom Elgen igen ud paa Kløveren. Den var kommet saa tidlig, at der var Lys nok til at tage en Plade af den.

Bevæbnet med en lang Knippel og mit Fotografi-Apparat gik jeg derned, naturligvis med Iagttagelse af største Varsomhed og ladende, som om jeg gik og udførte et Arbejde.

Jeg kom ganske rigtigt nær nok, og fik stillet mit Apparat op.

Jeg følte, at det var et historisk Øjeblik.

Alt gik godt, indtil det Øjeblik, da jeg med det sorte Klæde over Hovedet bukkede mig for at indstille Billedet i Kameraet.

Jeg skal love for, at det blev et Øjeblik med „Historie" i: i Kameraet skuede jeg Elgen i fuld Fart med alle Tegn paa Raseri styrte lige løs paa mig.

Jeg fik lige netop snappet Stativet med Kameraet og det sorte Klæde og svingede det ud som en Fane lige for Næsen af den stejlende Elg. Lykkeligvis kastede den sig sky omkring, akkurat som en Hest. Men endnu kan jeg for mit indre Øre høre den knækkende Lyd i Leddene paa dens uhyre Forben, som den fægtede med kun faa Tommer fra min skrøbelige Hovedskal —, og hvordan det nu var, saa var der en indre Røst, der indgav mig at udnytte Elgens første Forskrækkelse til en ilsom Flugt.

Jeg skal ikke klage paa mine Ben. Hvor Situationen har krævet det, har de mangen god Gang bragt mig af Sted med en antagelig Fart.

Jeg var vel naaet halvvejs hjem, da jeg til min Forfærdelse hører det dundre i Jorden bagved mig, som om en hel Eskadron var i Hælene paa mig.

Elgen var efter mig!

Det eneste, jeg husker fra Resten af dette Løb, er lige det Øjeblik, da jeg fløj om Hjørnet af den yderste Længe. Da saa jeg et Glimt af Elgen lige bag ved mig — lykkeligvis i den Situation, da den stoppede sit Løb op ved at stemme sine lange Forben stift fremstrakte i Jorden.

Det er jo i Nødens Stund, man skal lære sine Evners fulde

Rækkevidde at kende. Lykkeligvis svigtede de ikke hin Aften. I modsat Fald var mit jordiske Hylster sikkert undergaaet en gennemgribende Omdannelse.

Det saa øjensynligt mindre lovende ud for et godt Forhold mellem Elgen og mig.

Og om det nu var, fordi den havde faaet et særligt godt Øje til mig — og muligvis forvekslet min Person med andre Tobenede — eller om den, opmuntret ved sit Held med mig, i al Almindelighed vilde skaffe sig Menneskeheden fra Halsen — saa gik

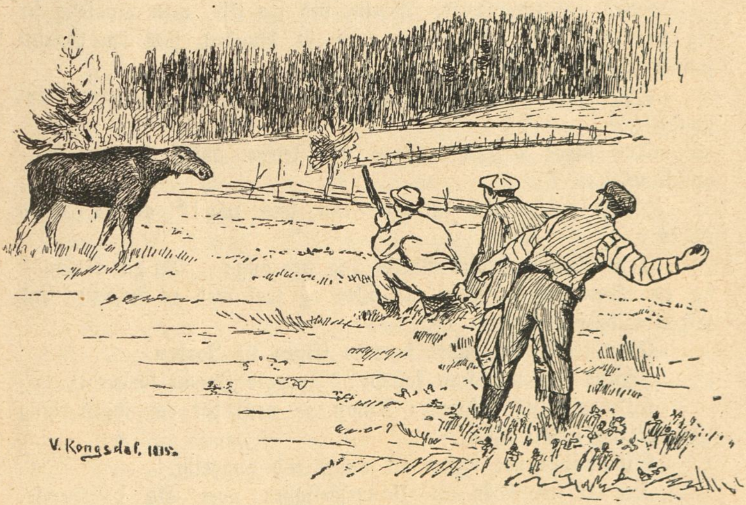

den i alt Fald efter hin Aften til Angreb paa alle, der kom paa dens Vej i Skoven.

Rygtet om den folkeonde Elg i Blomtorpskoven gik viden om, og omkring i Skovtorpene begyndte man at skumle over Ufreden i Skoven. Det trak sig truende sammen om Elgens hidtil ubekymrede Tilværelse. Det laa i Luften, at et eller andet vilde bryde løs over dens uformelige Hoved.

Skæbnen vilde, at det skulde blive en af Blomtorpsønnerne, der skulde udløse denne truende Uvejrssky.

En Aften, da en af Pigerne paa Blomtorp efter Sædvane var gaaet op i Skoven for at synge Køerne hjem, kom hun et Øjeblik efter styrtende tilbage, hvid af Skræk, og fortalte, at Elgen

havde været efter hende lige ovenfor den yderste Indhegning til Blomtorps Jorder, og at den gik inde i Kløvermarken oppe ved Laagen.

Det viste sig saaledes aldeles nødvendigt, at der blev gjort noget for at indgyde dette Dyr Respekt.

Blomtorpsønnerne og jeg gjorde os rede. Johan væbnede sig med en Gærdestav. Anton og jeg plukkede begge Hænder fulde af Sten — og saa rykkede vi i Felten.

Elgen gik ganske rigtig deroppe. Vi kom den et Stenkast nær, uden at den viste os synderlig Interesse.

Johan forrest med Gærdestaven, derefter jeg, og bagest Anton.

Hvad der foresvævede Johan, ved jeg ikke, men pludselig ser jeg ham falde ned paa Knæ med sit Vaaben, som om Gærdestaven havde været et Gevær med Bajonet.

Dette var for Elgen Signalet til Fjendtlighedernes Begyndelse.

Den lagde Ørerne tilbage og skelede ondt til vor Hæropstilling.

„Kom nu! Nu springer den paa mig!" raabte Johan til os.

I det samme brølte Anton bag ved mig: „Nu går Kulan!" og en Sten hvinede forbi mit Øre og traf med en knasende Lyd Elgen midt i Panden.

Som truffet af Lynet styrtede Elgen til Jorden.

„Hvem var det, som kastede?" spurgte Johan forfærdet.

„Det var jag," svarede Anton — men der var ingen rigtig Sejersklang i Stemmen.

Situationen var ogsaa alt andet end hyggelig.

Der er en Sky af Uangribelighed over Elg i Sverrig. Bøden for ulovligt Elgdrab er flere Hundrede Kroner. Og saa hele Staahejen med Lensmand og Ting og Rettergang.

Disse Forhold er dybt rodfæstede i svensk Bevidsthed, og endskønt jeg følte mig mindre skyldig i saa Henseende, var det dog ikke langt fra, at Brødrenes Forfærdelse virkede smittende paa mit sunde Omdømme.

Saa snart jeg kom til sund Sans igen, gik jeg hen for at se, om Elgen virkelig skulde være død.

Den laa og aandede med hastige Dræt. Men der var intet Hul at se efter Stenen — ikke en Draabe Blod engang. Det forekom mig utroligt, at det store Dyr skulde kunne dø for en Sten, der ikke var større, end at vi havde haft tre—fire Stykker af samme Slags i hver Haand.

Jeg foreslog, at vi skulde gaa til Bækken efter en Spand Vand og slaa over Hovedet paa Elgen.

Det saa virkelig et Øjeblik ud, som Forsøget skulde krones med Held. Dyret sparkede vildt omkring sig, saa Jorden røg højt i Luften — og gjorde endog Forsøg paa at komme paa Benene. Men vi kunde skønne, at dens Bevægelser var fuldstændigt blottede for Bevidsthed.

Paa den Plet, hvor den var faldet, blev den liggende.

I den lyse Sommernat blev der holdt Raadslagning, der var præget af en dyster Stemning.

Særlig var Anton nedstemt. Han saa i Aanden Lovens Arm hævet over Blomtorp og hans hidtil ustraffelige Vandring paa Livets Vej.

For mig var hele Sagen efterhaanden blevet mindre indviklet. Hensigten havde jo blot været at skræmme Elgen for at opnaa, at Kvinder og Værgeløse kunde færdes trygt i Skoven. At Stenen havde truffet saa skæbnesvangert, var selvfølgeligt aldeles uberegnet. Og Anton var overhovedet ikke saa øvet i at kaste med Sten, at han kunde gøre det Kast een Gang til, om han saa forsøgte det Hundreder af Gange. Og saa forøvrigt havde Elgen optraadt saaledes, at der med al god Grund kunde tales om Nødværge fra vor Side.

Efter at vi nøje havde gennemgaaet hele Begivenheden for at kunne vidne ens, gik vi saa ned til Gaarden, hvor Brødrene gjorde sig i Orden til at rejse til Lensmanden ved første Daggry.

Dette blev Afslutningen paa mit første Møde med Elg.

Med det Kendskab, jeg nu har til Elg, indser jeg, at jeg burde have optraadt mere varsomt.

Men paa den anden Side var min Opførsel da ingenlunde saaledes, at den berettigede Elgen til at blive ligefrem Menneskehader.

Rimeligvis har dette Karaktertræk været en dyb Grunddrift hos Dyret. Thi saa længe, der har været Mennesker og Elg, har hine ikke nærmet sig Elg for andet end for at dræbe dem. Under denne Forudsætning holder jeg med Elgen. Men som sagt: mig personlig finder jeg ikke, den havde nogen tvingende Aarsag til at tragte efter Livet. Jeg havde tilmed betalt for dens Græsning nede i Kløveren, for at Blomtorpgubben skulde lade den gaa i Fred. Saa jeg finder endog, at jeg med en vis Berettigelse kan skumle over den Utak, som o. s. v.

„Men hvordan gik det med Affæren?“ vil en og anden spørge.

Jo — kaldt sammen pr. Telefon troppede Kl. 10 om Formiddagen en blandet Ret af Politi og Forstmænd med Lensmanden i Spidsen ind paa Blomtorp.

Begivenheden blev oplyst paa Gerningsstedet, og Elgen blev flaaet, hvorved det paavistes, at der ikke forefandtes andet Saar end en Knusning af Pandebenet just paa den Plet, hvor Stiften paa en Slagtemaske skal trænge ind for at bedøve et Dyr.

Lensmanden tog fornuftigt paa Sagen, saameget mere som Forstmændene sagde god for Anton og hævdede, at Elgen havde været en ligefrem Fare for alle, der skulde færdes i Skoven.

Efter et større Kaffegilde nede paa Blomtorp forsvandt Rettens Medlemmer igen — hver med sin Steg af Dyret. Det viste sig nemlig, at Kødet var aldeles udmærket. Resten — mangfoldige Kilo — blev tilkendt „Jægerne".

Antons Navn og mærkelige Bedrift gik sin Gang gennem alle svenske Blade.

I Værmland vil Begivenheden leve længe — som alle de andre underlige Berettelser, der lever i Folkemunde der.

Hvad der hænder, faar Tid at slaa Rod, leve og faa Form gennem mundtlig Berettelse.

Der kan endnu høres mangen broget Saga.

Høres og — leves, thi i Naturens Ødemarker hænder der mærkelige Ting.

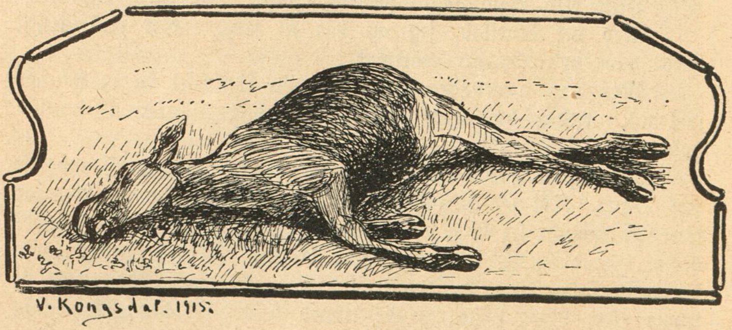

Smukkere Haver.

Af Johan Lassen, Havearkitekt.

Der har i de senere Aar vist sig Spor af en Bevægelse, der tog sit Udgangspunkt i Arbejdet for at genindføre Sansen for de gode, typiske, danske Hjem i Modsætning til den „Villa“-Begejstring, der i nogle Aartier havde gjort sig gældende, og som har affødt en sørgelig Række Eksempler paa kunstnerisk som borgerlig Smagløshed og ubehjælpsom Famlen paa fremmed Grund.

Denne sunde Bestræbelse for at indføre et „bedre Byggesæt“ er i ikke ringe Grad ved at naa udenfor de større Byer ud i Landet, til Gaarde og Huse, hvor den da ogsaa turde have Betingelser for at møde Forstaaelse, saa vist som det tør siges, at Sansen for de gode gamle, solide Hjem, Hjemfølelsen, vel intet Steds holdt sig mere levedygtig end netop ude i Landet. Der findes rundt om i Landsbyerne og udenfor disse mange hæslige, nøgne og goldt udseende Huse, særlig maaske i og om „Stationsbyerne“, men af og til træffer man dog ogsaa endnu nogle af de gamle Huse og Gaarde, ved hvilke Øjet uvilkaarligt hviler, og man føler et stille Velbehag, medens Tanken søger ind over Hegnet og om bag Hyldebuskene for at finde den kønne, gamle Dør og trænge helt ind i Hjemmet; thi man har straks Følelsen af, at her staar man overfor et „Hjem“. Det er lidt vanskeligt at sige, hvad det egentlig er, der giver en denne Fornemmelse, Huset kan jo ofte være simpelt nok; men jeg tror, det er den inderlige Sammensmeltning mellem Stenbygningen og „det grønne“, der skaber det hjemlige Billede.

Naar man har bedt mig om at skrive lidt til Almanakken om Havekunsten og det, det kan byde Landboerne, har jeg derfor valgt ud fra dette Synspunkt: det hjemlige Præg, at søge i faa Ord at give nogle vejledende Raad, uden at jeg naturligvis her kan gaa i Enkeltheder.

Det, som det først og fremmest kommer an paa, er at faa en Samvirken frem mellem Bygninger og Planter. Af Hegnssagen udvikler sig let og naturligt den prydende Plantning om Hus og Have til Værn mod Vind og Vejr, til Fryd for Øjet og til Nytte i Husholdningen. Se engang paa et nøgent Udflytterhus eller en uhegnet Gaard, — og betragt saa et lille Hus med Vedbend og Vildvin eller Slyngroser og Capri-

folier eller Blaaregn op ad Mure og Tag, eller en Gaard, hvis Stuehusmure delvis dækkes af saadanne Planter, medens der rundt om strækker sig Hegn og Have.

Hvilket ser hyggeligst ud?

Alle „Slyngplanter“ har en vidunderlig, hyggegivende Virkning anvendt i skønsomt Udvalg og Antal om Husets skærmende Vægge; der bliver venligere og lunere derinde, og Paastanden om, at disse Planter skal give Fugtighed i Huset, staar endnu tilbage at bevise, — det er sikkert langt mere rigtigt, at Planterne holder Muren tør ved at tilegne sig al Grundfugtigheden. Og hvad endelig den Indvending, at Planterne umuliggør Kalkning af Murene, etc. angaar, da kan den imødegaas med, at et betydeligt Antal „Slyngplanter“ godt taaler at tages ned af Murene og lægges paa Jorden, saalænge Reparationen staar paa — samt at man iøvrigt ved hensigtsmæssig Opbinding paa Tremmeværk for manges Vedkommende kan lette Opgaven betydeligt. Det at hygge sit Hjem — ogsaa uden Døre — bør i det Hele taget ikke gøres i altfor høj Grad afhængigt af Bekvemmelighedshensyn, og om nævneværdig Bekostning er her jo ikke Tale.

Foruden slyngende og klatrende Vækster egner ogsaa forskellige Smaatræer og Buskvækster sig ypperligt til Anbringelse umiddelbart op ad Bygningerne. For Eks. Hyld, en af vore nøjsomste, villigste og smukkeste Buske, der særlig i sin Blomstringstid vel nok er en af de mest hyggebringende og naturligst hjemmehørende danske Planter. At Hyldebærrene tillige kan anvendes paa forskellig Vis i Husholdningen, er jo kun et Fortrin mere. Saa er der de vilde Roser, der er saa dejlige som Hegn og Hække, f. Eks. foran gulkalkede Vægge. Og endelig er der de stedsegrønne Planter, der har det Fortrin fremfor de løvfældende, at de hele Aaret rundt staar „levende“, med omtrent samme Form og Farve, hvilket er af ikke ringe Betydning. Af disse maa nævnes Taxen, som i sine forskellige Former altid vil være af smuk Virkning, og som taaler Beskæring og Klipning i næsten utrolig Grad — samt er i Stand til at danne fortrinlige, tætte Hække; den taaler godt Skygge. Endvidere er der Kristtorn, en overordenlig god Plante, der maaske bedre end nogen anden taaler Skygge. De ensfarvede Varieteter, og helst dem med røde eller gule Bær midt i Vinterens Hjerte, er af ypperlig Virkning i Nærheden af Huset anvendt fritstaaende eller i Grupper i Hjørnerne mellem Murene eller espalieret op ad disse.

Ogsaa Buxbom kan med Held anvendes paa denne Maade, dog ikke espalieret. Endelig bør de stedsegrønne Prunus nævnes.

Paa en halvskygget Plads, helst i Læ for østlige, skarpe og tørrende Vinde, kan disse smukke, om Sydens Laurbærtræer mindende Buske, anbefales. — Men vi maa videre ud, ud i Haven.

Hvorledes denne smukkest og mest hensigtsmæssigt kan indrettes, lader det sig ikke gøre at give almindelige Regler for, det retter sig efter mange lokale Forhold. Blot nogle smaa Vink: Hjemfølelsen holdes stedse for Øje, og det at gøre Haven til „Stuerne i det Fri" sættes som Maalet for vor Stræben. At dette kan opnaas ad mange Veje, er en Selvfølge. Ofte byder selve Arealet paa Muligheder og Materiale, som bør udnyttes, f. Eks. ved Tilstedeværelsen af en lille Høj, et tilgrænsende Stendige, en lille Sø eller et Vandløb. Det er den Slags heldige Tilfælde, som maa gribes. Ofte lader saadan en lille Høj sig ved forbavsende smaa Midler omdanne til Udsigtshøj, ind i hvis Sider der kan lægges større og mindre Sten, i hvis Mellemrum der plantes dertil særlig egnede Planter, af hvilke der findes en svimlende Mængde. Eller et Stendige tilplantes hist og her med Brombær, Slyngroser og Kotoneaster, og ind imellem stikkes de ganske lave, pudeformede Arabis, lysblaa og ildrøde Anemoner og mange andre saakaldte „Stenhøjs"- eller „Alpeplanter". Og man har den nydeligste Indfatning om Havebilledet, der gøres tiltalende allerede udefra, saa man møder med forventningsfuld Glæde.

Og hvor frodigt og smukt et Billede kan der ikke skabes, naar en lille Sø eller Bæk tilplantes langs Bredderne med forskellige Sumpplanter, medens Aakander, Vandrølliker o. a. faar Lov at bade sig i de blanke Vande.

Men det er jo kun i de heldigste Tilfælde, at saadanne naturlige Muligheder er forhaanden. Hvor der intet særligt er, maa man imidlertid se at fremskaffe noget ad kunstig Vej, og det behøver ingenlunde at blive nogen omstændelig eller kostbar Sag. Dels kan der ved Valget af Planter gøres saare meget, og dels kan der ved selve Anlægets Grundformer skabes en saadan Ro, Orden og Ligevægt i Helheden, at Resultatet bliver netop saa godt, som det skal være. De rolige Linier i Gange og Plæner vil ofte være at foretrække fremfor de utvungne, landskabelige Sving, der som oftest kræver langt større Plads for at virke smukt efter deres Bestemmelse, end de lokale Forhold byder. Endelig kan der ved Indfatningsplantninger om Bede og langs enkelte Gange, ved Anvendelse af lave Prydhække, f. Eks. af Lavendel eller Japansk Kvæde, gøres meget. Et Forhold, som i denne Sammenhæng fortjener at nævnes, er Anvendelsen af

Frugttræer og Frugtbuske i dekorativt Øjemed saaledes, at de ikke blot tjener økonomiske Formaal, men tillige virker som Prydplanter i Haven.

Dette opnaas dels ved at klippe dem i forskellige Former, espalierede eller paa anden Maade, dels ved blot at lade Træerne udvikle sig i deres naturlige Fylde og ind mellem de almindelige Sorter at blande nogle faa Eks. af saadanne fremmede Sorter, som ejer en særlig rig og skøn Blomsterfylde. I denne Forbindelse skal lige nævnes, at en skønsom Anvendelse af blomstrende Prydbuske og Smaatræer, som f. Eks. Snebolle, Japansk Kvæde o. m. a. er af overordentlig Virkning.

Dernæst maa jeg kraftigt anbefale en rigelig Anvendelte af Stauder, disse smukke, taknemmelige og paa Grund af deres fleraarige Vækst oftest saare billige Prydplanter.

Der er et rigt Udvalg, som i enhver Have, stor eller lille, vil kunne finde Anvendelse og blive af herlig Virkning.

Tænk blot paa de smukke Phlox-Arter, der findes i saa mange smukke Farvevarieteter: Ridderspore, Anemone og Aquilejia, Spiræa-Arternes Pragt og de smukke Campanula, baade de enkelte og de med fyldte Blomster, de pudeformede Arabis, Lupiner og endelig ikke at glemme Iris-Arterne, som vi vil regne herhen.

Desuden er der saa smukke Planter som Aster og Frilands-Chrysanthemum, Georginer og Solsikker; de bør anvendes, hvor det blot kan lade sig gøre.

Saa er der endelig Havemøblerne, ogsaa disse kan gøre Haven hyggelig og smuk, naar de med gode praktiske Egenskaber forener en vis Skønhed i Udførelsen. Her er sikkert Grenmøblerne at foretrække, og ofte vil Ejeren selv kunne forarbejde disse og tildanne dem saaledes, at man straks faar Indtrykket af, at de er lavede til Hjemmet og af den, der leder og sammen med Husmoderen danner Hjemmet. At forarbejde smukke Møbler til Haven er en Opgave af megen Interesse og Værdi.

Til Slutning raader jeg til at lade de forskellige slyngende og rankende Vækster paa passende Steder danne smaa Løvgange eller Pergolaer samt delvis at lade dem dække Lysthuset. Det kunde være fristende at udforme det her anførte mere, men Pladshensyn forbydes desværre dette, hvorfor jeg vil slutte med at udtale Haabet om, at en og anden maatte have fundet et lille Vink af Interesse i det, som er fremsat.

Fruen paa Næsset.

Historisk Fortælling af Marie Henckel.

Med Tegninger af Poul Steffensen.

Det var en Dag i Begyndelsen af Maj. Regnen var nylig hørt op, og Solen var brudt igennem de tykke Skyer, der havde dækket over Himlen, dens varme Straaler tittede ned mellem Træstammerne og kyssede de nys udfoldede lysegrønne Blade, paa hvilke Vanddraaberne endnu perlede som store tunge Taarer.

Hen ad den opblødte Vej langs Skoven, der til Dels dækkede Pynten, det saakaldte Næs, som strakte sig ud i Maribo Sø, kom et Selskab af Herrer og Damer langsomt ridende. Det var Herskabet fra Aarsmarke, (det nuværende Knuthenborg) Jørgen Urne, Søn af Rigens Raad Kristoffer Urne, hans unge smukke Hustru Fru Eline Stensen fra Adserstrup, hans Søstre Karen og Margrete, samt Jomfru Karens Fæstemand, Oluf Rosenkrands, og den holstenske Adelsmand Borchard Pappenhejm, der lige var kommen til Lolland for at aflægge et af sine sædvanlige Besøg hos Farbroderen, gamle Just Pappenhejm paa Søholt, men først havde lagt Vejen om ad Aarsmarke, da Jørgen Urne var hans særdeles gode Ven. Han var en smuk, statelig Mand paa henved tredive Aar, hvis Anstand og fine, belevne Væsen røbede, at han havde bevæget sig en Del i Verden, og Jomfru Margrete saa ingenlunde umildt til ham, efter hvad der sagdes.

Samtalen havde mest drejet sig om den usalige Krig med Sverrig, der havde kostet Landet saa meget og endnu tyngede det som en Mare, thi trods det mislykkede Stormangreb paa Hovedstaden i Februar havde Karl Gustav ingenlunde opgivet sine Planer, hans Krigsfolk oversvømmede fremdeles Sjælland og Fyen, og heller ikke Falster og Lolland var fri endnu for de ubudne Gæster, der plejede at tee sig, som de var Herrer i Danmarks Rige, allevegne hvor de foer frem, og betegne deres Vej med Rov og Plyndring og Voldsgerninger af enhver Art. Et Møde med kgl. svenske Majestæts Krigsfolk var de Vejfarende let udsat for i hine Tider, og Damerne i det lille Selskab havde da ogsaa i Begyndelsen af og til set sig lidt urolig om, men da alt lod til at være fredeligt og stille fjern og nær, og Herrerne lo ad deres Frygt, var Talen efterhaanden gleden ind i et mindre alvorligt Spor, og man drøf-

tede under Latter og Skæmt Bryllupsfesten, der snart skulde fejres paa Aarsmarke, og hvortil der gjordes storartede Forberedelser, Mette Kogekvind havde alt for en Uge siden indfundet sig og rumsterede i Stegers og Fadebur, og der var ankommen hele Ladninger af Konfekt og Krydderier baade fra Sukkerbageren og Apoteket i Nakskov.

„Ja, og godt, at vi da har alt Sølvtøjet i Behold," lo Jomfru Margrete, „det fik Fader jo bragt i Sikkerhed tilligemed sine vigtige Papirer af den kække Fynbo, som i en Slæde førte det over Isen ind til København, endog Svenskerne inde fra Kysten vedblev at skyde efter ham, indtil han var kommen langt ud paa den tilfrosne Vandholm Bugt."

„Gregers Fynbo — ja han har hjulpen mere end en af os Herremænd herovre, naar vi har været i Bekneb," sagde Jørgen Urne, „det var ogsaa ham, der bjergede Skrinet med de mange Penge og Kostbarheder for Lensmanden paa Maribo Ladegaard, Lyder Kabel, og gravede det ned i Lysemose Skov, og som siden i Forklædning hjalp Lensmanden over til Sjælland lige for Næsen af Svenskerne."

„Det var ingen ringe Bedrift," sagde Hr. Borchard, og hvem er denne Gregers Fynbo da egentlig?"

„En ringe Almuesmand, Fisker tror jeg oprindelig, han var, men en Pokkers Karl, der trodser baade Ild og Vand, og er en Skræk for Fjenden ligesom Svend Povlsen, Gøngernes Høvding ovre paa Sjælland; Egnen her er fuld af Snakken om hans Bedrifter."

„En fuldkommelig Helt altsaa, slig det sig hør og bør," sagde Oluf Rosenkrands med et lille Smil.

„Ja, i Kvindernes Øjne allenfals, vær sikker derpaa," udbrød den lattermilde Margrete Urne drillende, og hele Selskabet lo.

I det samme gjorde Fru Elines Hest, der syntes at være bleven sky for noget, et lille Spring til Siden, og der lød en Puslen bag Stengærdet derinde i Skoven, hvor en ung Kvinde var kommen til Syne, men igen pludselig trak sig tilbage da hun fik Øje paa de fornemme Damer og Herrer, og ligesom forskrækket skjulte sig inde mellem Træstammerne, hvor hun lidt efter forsvandt.

„Karen," udbrød Margrete, „du, min Himmelske Gud — var det ikke Ilse Daa?"

„Ak jo — jeg skulde næsten tro det," svarede Jomfru Karen, der ligesom Søsteren tankefuldt havde stirret efter den forsvundne. „Stakkels Ilse!"

Borchard Pappenhejm standsede. „Ilse Daa," sagde han, „Hr. Tønnes og Fru Annes Frænke, som var til Huse hos dem paa Engestofte?"

„Justement hende ja," nikkede Karen Urne.

„Og hvad er hændet hende, siden I synes at ynke hende? Jeg har jo ikke gæstet Farbroder Just i et Par Aar, og ved intet derom," spurgte Hr. Borchard ivrigt.

„Aa, det er en trist Historie, og hun frister neppe gode Dage nu — kun ugerne taler jeg derom," svarede Karen undvigende.

Men Fru Eline, der havde hørt det, tog Ordet. „Som man reder, saa ligger man, hjerte Karen, og naar en Adelsdame

render af Gaarde med en ufri Mand, da ved jeg dog, at hun kun har sig selv at takke for Elendigheden, som maa følge deraf."

Borchard Pappenhejm havde drevet sin Hest hen ved Siden af Karen Urnes og bøjede sig frem imod hende. „Jomfru Karen, I sige mig, hvorledes det er gaaet Ilse Daa," bad han og hans Røst lød alvorlig og indtrængende. Hun saa paa ham og kom pludselig til at tænke paa, at der havde været en Tid, hvor hun havde drillet Ilse med den smukke holstenske Adelsmand. — —

„Nu, stort er i Grunden ej at sige, Hr. Borchard, uden det at Ilse — det var vel et Aarstid efter at I var rejst og kort efter, at Krigen var brudt ud — blev kær i en Mand af ringe Stand, og da hendes Frænder paa Engestofte opdagede det og vilde skille hende fra ham, forlod dem før at gifte sig med ham — det var just den Mand, vi talte om før, og ingen af os har set eller hørt noget til dem siden. Men hans farefulde Liv skal hun have delt med ham, og de boer nok nu i et lidet Hus herude et Sted paa Næsset."

„En uventet Nyhed den. Kan hænde hun dog ej er ulykkelig trods de ringe Kaar, Kærlighed kan fange en sælsom Magt over os Mennesker og gøre os blinde, siges der jo."

„Maaske. Sine Kaar har hun allenfals selv valgt, og har maattet finde sig i, at Frænder og Kendinge ej mere kan se hende an for hendes Lige, men har slaaet Haanden af hende — intet Under, at hun nys skjulte sig for os."

Borchard Pappenhejm svarede ikke, han sad i sine egne Tanker, og vedblev at være tavs og adspredt Resten af Vejen, trods Jomfru Margretes smittende Munterhed og mange pudsige Indfald, der jevnlig bragte de andre til at le. — —

Men derinde i Skoven var Ilse Daa ilet henad Stien, der bugtede sig inde mellem de knudrede Stammer; som om hun var angst for, at nogen kunde følge efter hende, hastede hun afsted, indtil hun omsider ganske aandeløs sank ned paa en mosgroet Træstub. Og der blev hun siddende med Hænderne foldede i Skødet og stirrede frem for sig.

Saa tungt, aa Gud, saa tungt, det havde været, dette uventede Møde, dette pludselige Syn af alle de kendte Ansigter! Det var, som om nogen med et havde rørt ved en Vunde, som vedblev at smerte — —

Og Borchard Pappenhejm havde været med i Selskabet! Havde de montro kendt hende? Karen, hendes kæreste Veninde — og — han?

Tankerne, Erindringerne strømmede ind over hende, mens hun sad der i Skovens Ensomhed, og Taarerne begyndte at samle sig i de store mørke Øjne og trille langsomt ned ad de smalle Kinder, hvis oprindelig skære og fine Lød nu var brunet af Sol og Vejr.

Ulykkelig — var hun det?

Nej, maaske ikke, men heller ikke lykkelig i den Forstand, hun havde ventet og drømt om at blive det den Gang, hun fulgte Manden, hun havde kaaret til sin Helt, og satte alle Hensyn til Side, brød alle Skranker, der skilte hende fra ham. Livet, Virkeligheden, da hun vaagnede af Drømmen, var jo saa ganske anderledes, end hun havde tænkt sig den, der havde været saa mange smaa Ydmygelser i det daglige Samliv, men hvad nyttede det at klage? Gregers var den samme, han altid havde været, saa hun ham i noget andet Lys end før, var det hendes egen Skyld. —

Og dog havde det været saa bittert det, der var kommen over hende i denne Stund, saa bittert at se alle disse Mennesker mellem hvem hun ikke længer hørte hjemme, og tænke paa, hvad de dømte om hendes Færd.

En Stund sad hun med Armene støttet paa sine Knæ og Ansigtet begravet i Hænderne og rokkede frem og tilbage. Men saa rejste hun sig pludselig ligesom i en vis Trods, tørrede Øjnene, bandt Baandene paa den lille Hue, der dog ikke helt dækkede det rige gyldne Haar, fastere under Hagen, glattede ned ad den tarvelige Hvergarnskjoles Folder, og gik saa roligt videre gennem Skoven til hun naaede det lille Hus, som Lensmanden paa Maribo Ladegaard til Maj havde overladt hendes Ægtefælle.

Da hun traadte ind i Stuen stod han og pudsede Laasen paa sin Bøsse færdig til at drage ud paa en af sine sædvanlige Farter. Denne Gang gjaldt det at bringe nogen Fetalje ind til Nakskov, der endnu holdtes besat af Fjenden, og han havde fattet den dristige Plan at skjule Varerne paa Bunden af nogle Halmlæs, der skulde leveres til de svenske Krigsfolks Hovedkvarter, selv vilde han køre det ene Læs.

„Jeg faar ikke Stunder til at spise, Ilse, du blev saa længe borte,“ sagde han. Ilse skyndte sig at sætte en lille Potte Øl over Ilden og tog et Krus frem fra Vægskabet. „Aa, at du skal bort igen, det er saa trist og kedsomt her, naar du er borte!“

„Ja, det er vel saa, men det bliver neppe anderledes, før vi faar jaget Svensken ud af Landet. Denne Gang kommer jeg dog sikkert snart igen, vov dig blot ikke udenfor Skoven, jeg har bedt Mads Mogens Kvinde se her indenfor i Morgen tidlig.“ Han

klappede hende paa Kinden med sin ru, haarde Haand, og lidt efter var han borte.

Men paa Træbænken under Vinduet sad Ilse og græd.

*

* *

Ilse Daa havde tidlig mistet sine Forældre, Hr. Mandrup Daa, der havde sat alt til, hvad han ejede, og mere endda paa Guldmagerkunsten, og Fru Anne Prebensdatter, og var saa bleven antaget i Barns Sted af hendes Moders Søster, som var gift med den bekendte Borchard Rud til Søbygaard paa Lolland, en Mand med store Kundskaber og usædvanlig Indsigt og Dygtighed, der, fordi han var langt forud for sin Tid, havde Ord for blandt Almuen, at han havde forskrevet sig til den Onde. Ægteparret var rigt og barnløst, og der havde liden Ilse gode Dage, men efter Hr. Borchards Død gjorde nogle af hans Frænder Fordringer paa Gaarden, der efterhaanden var kommen i Vanrygte for Trolddom „efterdi Hr. Borchard der havde drevet sine ugudelige Kunster". Enken maatte føre Proces, som hun tabte, og søgte derefter Tilflugt hos sine Paarørende i Jylland. Ilse, hvem hun nu ikke længer kunde sørge for, var altsaa for anden Gang stødt ud i Verden, men denne Gang kom hun i Huset hos sin Moders Søskende Fru Anna Friis og Tønne Juel paa Engestofte; hun var da femten Aar gammel, en varmhjertet, varmblodet Pige, lige paa Grænsen mellem Barn og Voksen, forvænt og forkælet af Forældre og af Plejeforældre, og hun kom snart til at føle Forandringen mellem før og nu.

Fru Anna mente hende det ganske vist godt, men hun var en temmelig skrap Husmoder, selv paafærde overalt, og hun var af den Mening, at selv om man var Adelsfrøken, havde man ikke godt af at være ledig. Jomfru Ilse lærte da at tage fat baade ude og inde, skønt det ikke rigtig smagte, og hun tænkte, at naar hun selv blev Herregaardsfrue engang, saa vilde hun tage sig ganske andre Ting for, saa vilde hun færdes frit i Mark og Skov, sprænge afsted paa sin raske Ganger eller vandre i Rosenlunden med sin Ægtemand og høre paa Nattergalens Sang; og denne Ægtemand skulde naturligvis være rig og af højbaaren Æt, og han skulde elske hende over alt i Verden, den bløde Silke skulde hun slide, gylden Smykker skulde pryde hendes Hals og Arm, og hun vilde juble og glæde sig saa lang Dagen var! Ja, saaledes drømte hun, mens hun færdedes i Stegers og Fadebur og Kælder, og længtes langt, langt bort!

Bedst var det næsten om Vinteren, naar hun og Fru Anna sad og baldyrede oppe i den lune Stue, mens Hr. Tønne læste højt af en Historiebog eller talte om Livet i gamle Dage. Saa

kom der af og til Gæster især ved Juletid, eller de drog i Besøgelse til Kristoffer Urnes paa Aarsmarke, hvor de førte et stort og lystigt Hus, og hvor hun fandt gode Veninder i Karen og Margrete, eller til gamle Just Pappenhejm paa Søholt — at køre i Slæde, naar Søen var tilfrossen, var hendes bedste Fornøjelse. Hr. Just var i Slægt med Ruderne, og hos ham blev hun altid modtaget med aabne Arme som en kærkommen Gæst.

Der traf hun ogsaa Borchard Pappenhejm, saa smuk, beleven og underholdende en Kavaller havde hun endnu aldrig set. Der var neppe den Del eller Ting, han ikke vidste Besked med, tænkte hun, men han var ogsaa noget overmodig og vilde gerne drille hende lidt, som om hun endnu var et Barn. Blot han saa paa hende med sine underlig forskende Øjne, var det, som han læste alle hendes Tanker, syntes hun — hun fik altid Hjertebanken, naar han traadte ind i Stuen, var halvvejs bange for ham, og dog baade stolt og lykkelig, naar han gav sig af med hende, skønt hun ikke for alt i Verden vilde lade ham mærke det, men netop paa Trods lod saa ligegyldig som mulig.

„Ved I vel, Jomfru Ilse, at I egentlig kunde trænge til endnu at optugtes en Kende?" sagde han en Dag med et lille tirrende Smil.

„Optugtes — af eder?" Ilse var bleven blodrød af Fortrydelse. „Ja, hvorfor ikke? mener I, det var det værste, der kunde times eder, og tror I ikke, jeg mener eder det godt?" Nu var Smilet forsvunden, og han saa paa hende med et saa mildt, et saa godt og trofast Blik, at hun var lige ved at faa Taarer i Øjnene. „Jo," sagde hun, men trak i det samme sin Haand til sig. Bagefter ærgrede hun sig over sig selv — ja, han kunde vel have Grund til at sige, hun trængte til at optugtes, saa kejtet og taabeligt hun bar sig ad.

Det var Meningen, at Borchard skulde tage Søholt i Arv efter Farbroderen, men han havde endnu ikke slaaet sig til Ro her og kom kun af og til i Besøg. Inden han sidste Gang var draget bort, havde han og Ilse vandret sammen i den store, skønne Have, der gik lige ned til Søen, og saa havde han bedt hende om den Blomst, hun gik med i Haanden. Kaad og overgiven, som hun lige havde været, rystede hun paa Hovedet.

„Hvorfor skulde jeg give eder den? I bryder eder jo dog ikke om den," sagde hun, men fortrød det i det samme og vilde række ham den, men han lod den falde og sagde, at han bad aldrig to Gange om noget. Ilse kunde ikke tyde Udtrykket i hans Blik.

Vrede var det ikke, snarere en vis Bedrøvelse, en stille Bebrejdelse, og lidt efter tog han hendes Haand.

„I er og bliver, som jeg siger, et Barn, Ilse Daa, og I har et iltert Sind," erklærede han med et halvt vemodigt, halvt overbærende Smil, „men lad os ikke skilles som Uvenner, trods vore smaa Tvistigheder, det vilde fortryde os bagefter, naar vi atter mødes, forstaar vi kanske hinanden bedre!"

Et Barn — ja, han regnede hende fremdeles ikke for andet, hun var for ham kun en Tidkort i ledige Timer, en liden indskrænket ubetydelig Pige, enddog der havde været Øjeblikke, hvor hun havde været taabelig nok til at tro at — at — men nej, nej, hun vilde aldrig tænke paa ham mere, aldrig. — Og saa græd hun alligevel, fordi han var rejst og ikke brød sig om hende.

Det blev en trist Vinter, som fulgte efter, hun længtes bare efter Vaaren og de lange lyse Dage med Solskin og Fuglekvidder, saa at hun kunde søge ud i det Frie, det ligesom bragte Længslerne til Tavshed og stillede Uroen i hendes unge Blod. En Dag, da hun kom ned til den lille Bro, hvorfra hun plejede at blive roet over til Søholt af den gamle Fisker, traf hun en anden meget yngre Mand ved Baaden, som han var iførd med at øse, mens han med en usædvanlig køn Røst sang en af disse lidt tungsindige Viser, som man jevnligt hører blandt Almuen paa Landet. Det var Gregers Fynbo.

Han var kommen over for at bistaa sin Morbror, som nu var noget aflægs og mere end en Gang i Sommerens Løb sejlede han Ilse over til Søholt, eller roede hende en lille Tur ud paa Søen, de smukke Aftener, naar hun kunde se sit Snit til at slippe hjemme fra. Naar hun da sad lige over for ham paa Toften, kunde hun ikke lade være med at tænke paa, hvilken køn og statelig Karl han var, der var noget saa kækt og frit over den hele Skikkelse — Bondens plumpe Manerer, grove Mæle og kejtede Væsen fornam hun ikke noget til, i alt Fald ikke saa det stødte hende. Af og til kunde det ogsaa hænde, at deres Øjne mødtes, og at hun blev lidt rød over den ufordulgte Beundring, hun læste i hans, — de var saa kønne blaa med saadant aabent og ærligt Udtryk! Ilse vidste godt, at hun ingen Skønhed var, Trækkene var ikke regelmæssige just, men hun havde et Par straalende mørke Øjne, en smuk lille Mund, og en rig Fylde gyldent brunt Haar, og saa ejede hun jo Ungdommens hele Friskhed og Ynde i Forening med Adelsdamens medfødte Anstand og utvungne Holdning — at blive beundret, selv om det kun var af en ringe Almuesmand, havde hun ikke noget imod, og saa smilede hun kun lidt, naar hun greb Fynboen i at sidde og stirre paa hende og gav sig til at snakke op med ham

om alt, hvad der faldt hende ind. Det var morsomt nok at høre ham fortælle om fremmede Lande, for han havde faret til Søs og set sig en hel Del om og havde ogsaa været med nede i det tyske, hvor de krigede, en fik jo prøvet lidt af alt, sagde han med et Smil, der blottede hans prægtige hvide Tænder, en sand Perlerække som mangen fornem Herre maatte misunde ham.

Krigen med Sverrig var imidlertid brudt ud, og hen paa Efteraaret forsvandt han pludselig og viste sig ikke i lang Tid der paa Egnen. Men endelig i Begyndelsen af Februar indfandt han sig igen paa Engestofte og bragte det overraskende Budskab, at Kong Karl, nu da Frosten havde lagt Bro over Bælter og Sunde, havde ført sine Tropper fra Halvøen over Isen til Fyen og derfra over Langeland til Lolland; ved Grimsted var Hæren landet, Nakskov havde overgivet sig, og nu gik det over Falster lige løs paa Sjælland. Gregers selv havde været med i Kampen paa Fyen, da man ved Iversnæs havde søgt at trænge Fjenden tilbage, havde ladet sig tage til Fange og var fulgt med Svenskehæren for at udspejde dens Planer og bagefter give sine Landsmænd Oplysninger, indtil han forgangen Aften i Skumringen havde set sit Snit til at undslippe efter at have kastet Gefrejteren til Jorden og taget Bøssen fra ham, og fældet en Dragon, der satte efter ham.

Han fortalte det hele, som det var en Børneleg, mens Hr. Tønne og Fru Anna med Skræk og Undren hørte til, Ilse saa paa ham med straalende Øjne, og bagefter rakte hun ham sin lille Haand, som næsten forsvandt i hans, og som han ikke rigtig vidste, hvad han skulde gøre med.

Fra den Dag af var hun opfyldt af ham og hans Bedrifter, der gik ud paa at lede Fjenden paa Vildspor og hjælpe dem, der trængte til hans Hjælp. Snart var han her, og snart var han der, hvor man havde en modig og dumdristig Mand behov; af og til bragte han ogsaa Fisk rundt for sin Morbroder, og naar han kom ind i Stegerset paa Engestofte traf det sig altid saaledes, at den naadige Jomfru kom derned og fik sig en liden Passiar med ham.

Allerede sidst i Februar saa Kong Frederik sig nødsaget til at slutte den forsmædelige Fred i Roskilde, hvorved Skaane, Halland og Bleking gik tabt, men Trængslerne i Danmark var ikke endt dermed, thi kgl. svenske Majestæt trak ingenlunde alle sine Tropper ud af Landet, og den kække Fynbo hjalp fremdeles mangen flygtende Adelsfamilie med at bjærge deres Kostbarheder. Engang hed det sig, at han var bleven fangen og dræbt af Svenskerne, og den Aften sad Ilse oppe paa sit Kammer i sær vemodige Tanker. Hun havde i den sidste Tid mere og mere trængt Erindringen om

Borchard Pappenhejm tilbage, havde ligesom paa Trods villet glemme ham, og havde mere og mere givet disse eventyrlige Forestillinger og Følelser Rum, som var opstaaet hos hende. Gregers var jo saa at sige bleven Dagens Helt, og at han skulde være falden for Fjendehaand syntes hende saa sørgeligt, Livet blev med et saa underlig tomt, saa tungt og brydsomt at leve!

Men da hun saa en Dag saa ham lyslevende og uskadt, kæk og frejdig som altid komme sig i Møde, følte hun en Glæde, hun neppe selv kunde gøre sig Rede for; med et straalende Smil greb hun begge hans Hænder og saa ham ind i Øjnene. „Aa, Gregers, saa er I ikke død — Gud have Tak!" raabte hun, og der var næsten Jubel i hendes Stemme.

Og Gregers havde kendt sig saa underlig til Mode, han havde saa lidt at sige, havde bare set og set paa hende, saa hun tilsidst rød og ganske forlegen var gaaet sin Vej. Men næste Aften mødtes de nede ved den lille Baadebro, og næste Aften igen — det var ligesom noget, der fulgte af sig selv. Ilse kunde saa godt lide at høre den næsten frygtsomme Klang, der kunde ligge i Gregers Røst, naar han talte til hende, og at læse alt det han ikke vovede at sige hende med Ord i hans Blik, han, den Mand, der trodsede hver en Fare og hver Dag satte sit Liv i Vove, men blev saa tavs og frygtsom over for hende! Det var ikke Riddersmanden, hun engang havde drømt om skulde hente hende paa sin Ganger for at føre hende til sin Borg i Herlighed og Glans, men det var en Mand, der just netop ved Daad og Bedrift havde vokset sig stor, og uden at hun egentlig selv vidste, hvorledes det var gaaet til, havde hun ladet ham forstaa, hvad hun følte for ham. Først havde han stirret vantro paa hende, det kunde aldrig være Jomfru Ilses Alvor, at hun var kær i en ringe Mand som han, men lidt efter havde hendes Hoved ligget paa hans Skulder og hans Arm om hendes Liv, og saaledes havde Fru Anna, der havde faaet Nys om de hyppige Møder, overrasket dem en Dag.

Hendes og Tønne Juels Vrede kendte ingen Grænser, Gregers Fynbo blev det forbudt nogensinde oftere at vise sig paa Gaarden, og Ilse selv fik ikke alene en Syndflod af Skænd og sine Øren varmede af Fru Annas kraftige Haand, men blev spærret inde paa sit Kammer med Trusler om at skulle forblive der, indtil hun faldt til Føje og lovede aldrig at mødes med Fynboen mere.

„Om du ikke arter dig, som det sømmer sig en ærbar Mø og ædelbaaren Jomfru, men fører dig op som en anden Tøjte og ikke undser dig for at pleje Omgængelser med en ufri Mand, en gemen Bonde, da jager vi dig fluks af Gaarde," sagde Fru Anna.

„Jeg er ingen Tøjte," raabte Ilse, „Gregers er saa god og bedre end den stolteste Adelsmand, og jeg har ham kær i Tugt og Ære, vil have det trods eder og Alverden, det siger jeg eder Frænke!"

Anna Friis slog Hænderne sammen. „Aldrig har jeg kendt Magen til Trods — skam dig, vanartede, utaknemmelige Pige, er det Lønnen, vi faar, for hvad vi har gjort for dig? Sultes og tørste skal du, og Ridepisken skal du faa at smage, om du ej giver Køb." —

Men Ilse gav ikke Køb, skønt hun i otte Dage sad indelukket i det saakaldte „mørke Kammer" og neppe fik, hvad hun kunde spise. At det just var den gale Maade at tage hende paa faldt ikke Hr. Tønne og Fru Anna ind, de saa ikke de Taarer, hun fældede, forstod ikke, at om de havde talt kærligt og fornuftigt til det forældreløse Pigebarn med det heftige Sind, saa vilde hun maaske have lært at indse, at det, hun nu satte alt ind paa, var en Vildfarelse, og lært at forstaa sig selv.

Som det nu var, stod hun en Aftenstund nede i Fiskerens

Hytte foran Gregers med en Bylt Klæder og et lille Skrin under Armen. „Mine Frænder har jaget mig af Gaarde,“ sagde hun og slog sin Hættekaabe til Side. „Alt hvad jeg ejer i Verden er disse Klæder og Smykkerne, jeg arvede efter Moder, samt nogle faa rede Penge — men vil du have mig, Gregers, saa er jeg din, jeg har nu ingen anden at støtte mig til end dig!“

Han lagde Armene om hende. „Ilse, Ilse — vil kun Gudfader lade mig blive alt det for dig, jeg gerne vil være, han lade dig ingen Tid angre, hvad du har gjort i denne Stund!“

Et Par Dage efter viede den gamle Præst dem i Hillested Kirke, og derefter drog de for en Tid bort derfra Egnen, ingen vidste hvorhen, men Forargelsen var stor blandt Ilse Daas Standsfæller, og ingen af dem dømte hende mildt, ikke engang Just Pappenhejm, der ikke kunde forvinde Tabet af sin Yndling, med hvem han havde ganske andre Planer.

Rygtet fortalte, at den kække Fynbo havde sluttet sig til Gøngerne, der saa tappert holdt Fjenden Stand ovre paa Sjælland, men kort efter Stormen paa København, der saa heltemodigt blev tilbageslaaet, var han vendt tilbage til Lolland, der ligesom Fyen endnu stadig var haardt trængt af Svenskekongens Krigsfolk. Og her var det saa, at Lensmanden havde givet ham et lille Hus i Fæste, ude paa Næsset ved Maribo Sø, hvortil han havde ført sin unge Hustru — „Fruen paa Næsset“, som hun, Adelsdamen, spottende kaldtes blandt Almuen der paa Egnen, til hvis Lige hun jo nu maatte regnes at høre, men blandt hvem hun dog vedblev at være en fremmed.

*   *   *

Det var langt hen paa Sommeren. Regnen plaskede ned i Strømme og piskede mod de smaa Hornruder i Hytten paa Næsset, hvor det allerede var begyndt at skumre. Gregers Fynbo sad paa Vinduesbænken og skar nogle Fyrrepinde til, mens han afvekslende fløjtede og nynnede, og Ilse sad noget derfra og bødede paa hans Hverdagskofte.

Ingen af dem talte. Gregers gabede af og til, som om hans Kæbeben skulde gaa af Led, Ilse var fordybet i sine egne Tanker. Hun saa daarlig ud, mager og med et underlig mat Udtryk i Øjnene; siden hin Dag, da hun havde set Selskabet paa Skovvejen, var det, som om Mismodet havde grebet hende og ikke vilde slippe sit Tag igen. Naar hun saa sig om i den lille Stue med det lave Bjælkeloft, Alkoven, Dragkisten, Træbordet foran Vinduesbænken

og de to Halmstole, der udgjorde hele Bohavet, smilede hun bittert — her var saa trangt at aande, og Gregers sølede altid Gulvet til med de store Vandstøvler. Stundom vidste hun ikke, hvad hun skulde tage sig til, var hun alene, græd hun ofte, og var Gregers hjemme vidste hun ikke, hvad hun skulde tale med ham om, naar han havde spist, faldt han ogsaa gerne i Søvn og laa og snorkede henne i Alkoven.

Saa sad hun og tænkte og drømte og længtes ligesom i gamle Dage. Og oftere og oftere tog hendes Tanker i den sidste Tid en bestemt Flugt — hvor mon de led nu paa Engestofte, Tønne Juel og Fru Anna blev sagtens gamle nu — og paa Søholt — mon Borchard Pappenhejm nu var der til Stadighed? Og hvordan mon der saa ud i Haven, mon de velske Roser blomstrede lige saa skønt som altid? Naar hun lukkede Øjnene, syntes hun, at hun saa det altsammen for sig, de sirlig afstukne Bede og Buksbomhækken, Bænken under Lindene hvorfra de saa ud over Søen. —

Der lød Trin udenfor, og lidt efter traadte Skovhuggeren Mads Mogens ind og hilste Godaften i Stuen. Han bragte en Os med sig af vaadt Vadmelstøj, der fik Ilse til at gyse, men hun sagde ikke noget, hun skyndte sig blot hen og tog Ost og Brød og et Fad Sulemad samt Øldunken frem, som hun satte paa Bordet for sin Mand og Gæsten, der ogsaa straks gav sig i Lag med Maden.

Det var en af Ilses Prøvelser, naar en af Gregers Kammerater kom i et eller andet Ærinde til ham eller for at slaa en lille Passiar af. Alene Maaden, hvorpaa de spiste og drak, snød Næsen, lo og snakkede, var hende modbydelig, de plumpe ubehøvlede Manerer, den raa og saftige Skæmt bragte Blodet op i hendes Kinder — men Gregers lod til at more sig derover. Nogle Gange havde de givet sig til at smøge af smaa Kridtpiber — „drikke Tobak" som det kaldtes, en Skik der var begyndt at trænge ind i Landet efter Trediveaarskrigen, og sad og fyldte Stuen med Røg, og da listede hun gerne udenfor. Men saa blev Gregers, der ellers var saa sagtmodig over hende, vred, det harmede ham at blive drillet med Nykkerne hos hans „fine Frue", der ikke taalte at være i Stue med „gemene Folk", han vilde vise, at han var Herre i Huset, og en Aften greb han hende haardt i Armen og tvang hende ned paa Stolen igen, da hun havde rejst sig.

„Du bliver her," sagde han barskt, og saa havde Mads Mogens med et bredt Grin sagt, at saadan skulde det være, Kvinden skulde lystre sin Mand, og havde skubbet Trækruset over til hende og begæret mere Øl.

Men den Aften havde Ilse grædt sig i Søvn, og siden tvang hun sig til at blive siddende — hun syntes kun, at der var noget i hende som fra den Stund døde Tomme for Tomme.

„Jeg er ellers kommen herover i Aften for at vare dig, Gregers," sagde Mads Mogens. „Svenskerne har nok sat en Pris paa dit Hoved. De er bleven saa gale over de Streger, du har spillet dem, at de har svoret at ville have dig død eller levende. Jeg hørte Vagtmesteren, som har ligget i Kroen med sine Folk, spørge Jes, hvor du holdt til, men han havde begribeligvis heller hugget sin Lillefinger af end røbet dig."

„Vil de have mig, finder de mig vel, men jeg tænker ellers, jeg hytter mig endda," sagde Gregers med sin uforanderlige Ro.

Lidt efter hørtes igen Trin udenfor, og Ilse fo'r op og stirrede forskrækket til Døren. Denne Gang var det en halvvoksen Dreng, som kom med Budskab fra Lensmanden, om Fynboen vilde komme op til ham, han skulde have nogle vigtige Brevskaber besørget til en Skipper, som laa sejlfærdig ved Vandholm. „Men I faar se jer godt for," tilføjede Drengen, „al den Stund der færdes svenske Krigsfolk i Nærheden af Lysemose Skov."

Gregers nikkede. „Godt, min Dreng, du kan hilse Lensmanden, at jeg skal komme," sagde han og rejste sig. Ilse gik hen til ham. „Gaa ikke ud i Aften, Gregers," bad hun. „Tænker du da slet ikke paa mig?"

Han rynkede lidt utaalmodig Panden. „Jeg kan ikke undlade at gaa til Lensmanden, Ilse, det ved du jo, men er du bange for at blive ene tilbage i Aften, maa du helst følge hjem med Mads, saa skal jeg hente dig i Morgen."

Ilse gøs ved Tanken om Mads Mogens snavsede Hytte og de skrigende Børn. Nej, hun var ikke bange, hun blev helst, hvor hun var. Da Gregers lidt efter havde trukket Koften paa og bød hende Farvel, lagde hun sit Hoved paa hans Skulder og græd.

„Naa, naa, græd nu ikke, du stakkels lille Ilse," sagde han og strøg hende blidt over Haaret og Kinden. „Jeg ved det jo nok, det er strenge Kaar for dig at friste, og bedre havde det vel været, om vi to ikke var kommet sammen, men du faar vel fremdeles slide Livet med mig, enddog det græmmer mig, at jeg ikke kan gøre det bedre og lettere for dig!"

„Aa, Gregers, jeg fik det jo, som jeg vilde have det, og det er heller ikke min Agt at klage, men jeg ved ikke, hvad der gør mig saa sær urolig i Aften, det er sagtens, fordi jeg altid kender mig saa ene og forladt, naar du er borte."

„Jeg skal se at være her tilbage inden Midnat. Men tænd

helst ikke Lys herinde, det er sikrest, og vær saa blot ved godt Mod." Han talte i sin sædvanlige frejdige Tone, mens han strøg et Par Haarlokker til Side, der havde listet sig frem under hendes lille Hue, saa rev han sig løs og skyndte sig ud efter Mads Mogens, der brummede noget om, at det var ilde at være belastet med en klynkende og knarvorn Kvinde.

Da Ilse var blevet alene og havde stænget Døren, satte hun sig i Halmstolen foran Ildstedet i sin Yndlingsstilling med Hovedet støttet i Haanden. Hun havde ondt baade af sig selv og af Gregers — ja, ogsaa af ham. For hun vidste godt, at hun ikke var nogen god Kone for ham, Huset holdt hun vist ikke saa pænt, som hun skulde, og Maden passede hun heller ikke altid at have færdig, til han kom hjem, enten kogte Gryden over, eller hun havde glemt Tiden; havde hun sine Savn, saa havde han sikkert ogsaa sine, enddog han aldrig klagede — stakkels Gregers! Der var Dage, hvor alting hos ham pinte og plagede hende mere end ellers — hans grove Røst, klodsede Manerer og den slemme Vane at spytte paa Gulvet — og hvad betød det saa altsammen, naar hun tænkte paa, hvor brav og god han var? Stod han alligevel ikke langt over de andre ved sit Mod, sin Dristighed og hele mandige Kraft, alle disse Egenskaber hun engang havde været saa betaget af?

Tiden sneg sig kun langsomt hen, mens hun ventede, men det blev Midnat, uden at han var vendt tilbage, og tilsidst lagde hun sig saa i Alkoven med Klæderne paa og faldt omsider i en tung Søvn.

Solen skinnede ind i Stuen, da hun endelig vaagnede og sprang op. Hun gav sig til at rydde til Side i Huset, satte Grødgryden over Ilden, og da Gregers bestandig ikke kom, gik hun ud, Fuglene sang, det grønne duftede efter Regnen, det var, som om alt saa lysere ud i Dag, syntes hun, og som hun kendte sig lettere til Mode.

„Saa du ikke noget til Gregers?" spurgte hun en af Mads Mogens Drenge, der gik og sankede Kvas.

„Jo, i Morges tidlig saa jeg ham paa Vandholmvejen, men der er jo svenske Krigsfolk her i Nærheden, nys hørte vi Trompetstød hjemme til vort — jøsses, se der," afbrød han sig selv og tabte Kvasbunken, mens han stod og stirrede ind imellem Træerne. Ilse drejede Hovedet og saa Gregers komme vaklende, støttet til Skovhuggeren, Blodet dryppede ned under et Klæde, der var viklet om hans ene Skulder, og han havde Møje med at slæbe sig frem. Hun styrtede med et Skrig hen imod ham — „Gud Almægtigste, hvad er hændet — hvordan er det fat med dig, Gregers?"

„Det er Svensken begribeligvis, han har været i Lag med," forklarede Mads Mogens. „En Trop Dragoner var faldet over Herremanden fra Søholt — den unge at sige, Borchard Pappenhejm — der kom ridende dem i Møde henne paa Vejen, de var nok en fire, fem Stykker mod ham alene, og enddog han huggede drabeligt fra sig og allerede havde givet et Par deres Bekomst, vilde det sagtens snart have været ude med ham, dersom Gregers her ikke just i det samme var kommet ham til Hjælp og havde gjort det af med Resten; en af dem maa dog ikke have faaet nok, for da Gregers vilde springe over Gærdet her ind i Skoven, sendte han en Bøssekugle efter ham, der ramte ham nedenfor Skulderen — en Guds Lykke jeg traf ham lidt efter og fik Klædet bundet om, ellers havde han forblødt sig, inden han var naaet hjem. —"

Det var kun med Besvær, de fik Gregers de faa Skridt hen til det lille Skovhus, saa segnede han om i Alkoven. Mads Mogens rystede medlidende paa Hovedet, men skyndte sig dog afsted efter Bartskæreren inde i Maribo.

„Det nytter ikke noget, Ilse," sagde Gregers med et mat Smil, „jeg mærker nok, at min sidste Time er kommet." Og han havde Ret, Skuddet havde ramt den ene Lunge, og Blodet begyndte nu ogsaa at vælde ud af Munden.

Ilse stirrede paa ham med store, halvt forvildede Øjne — dø, han skulde virkelig dø — og det var for ham — for Borchard Pappenhejm han lod sit Liv!

„Aa, Gregers, Gregers!"

„Ja, det skulde nu være saa, at min Gerning herneden er endt, men hvad skal der blive af dig, du lille, stakkels Ilse! Ja, Huset her lader Lensmanden dig nok beholde foreløbig, der er ogsaa nogle Penge henne i Kisten, en ren Stodder er jeg ikke, men — du hørte jo dog aldrig hjemme her hos mig, Lige skal helst søge Lige, og hvad kunde jeg vel være for dig, jeg simple, uvidende Mand?"

„Aa, Gregers, tænk ikke derpaa, lad det altsammen være glemt — hvad var jeg vel ogsaa for dig, en Klods om Benet mange Gange, forsagt og utilfreds. —"

Han rystede paa Hovedet. „Jeg kunde ikke vente eller begære andet og mere af dig, end hvad du gav, og engang — ja, engang var vi dog glade for hinanden, Ilse! Husker du dernede ved Søen, da du først saa saa mildt til mig, og jeg roede dig over til Søholt — du var saa køn og fin, Ilse. —"

Ilse græd stille, mens hun laa paa Knæ ved Lejet med Ansigtet begravet i Puderne, hvorpaa hans Hoved hvilede, og han

laa stille hen med lukkede Øjne, som han aabnede engang imellem for at se ned paa hende og klappe hendes Haand. Fuglene sang derudenfor, og Solen skinnede, Livet var vaagnet i al sin Glans, men herinde i Stuen ebbede det langsomt ud.

„Saa fik Svensken dog Bugt med mig alligevel," sagde Gregers pludselig og saa op med noget af det gamle, lune Smil.

En Timestid efter var han død.

* * *

Den kække Fynbo havde allerede i over en Maaned hvilet paa Kirkegaarden, hvor Vinden fo'r susende hen over hans Grav og hvirvlede de visnende Blade rundt om den lille Tue, hvorpaa der var rejst et Trækors med hans Navn, det Navn, der ligesom hans Bedrifter endnu ikke var glemt, hverken af Ven eller Fjende.

Men derude i det lille Hus paa Skovnæsset sad Ilse Daa fremdeles ensom og forladt — vel sagtens ogsaa forglemt.

„Lykken hun er et skrøbeligt Kar, hun brister, naar mindst man det venter", stod der i den gamle Vise. Ja, Lykken var tilvisse bristet for hende, eller hun havde vel aldrig ejet den. Eventyret, hun havde digtet sig ind i, havde længst fundet sin Afslutning, og Livet havde intet mere at byde hende, intet, der var kun levnet hende bitre Minder — Minder om Dage i haabløs Kvide, da hun var vaagnet af Rusen og kendte sig nedværdiget ved det Baand, der bandt hende, Minder om Kampe for at finde sig til Rette i Forhold og Omgivelser, hvor hun ikke hørte hjemme, og Anger over at glide mere og mere bort fra ham, hvem hun dog engang havde troet at elske højt nok til at kunne forsage alt for hans Skyld.

Hvad der skulde blive af hende nu, da han var borte, og hun stod saa ganske ene i Verden, vidste hun ikke, bekymrede sig heller ikke derom, hun var sunket hen i en sløv Ligegyldighed, Time efter Time kunde hun sidde og stirre frem for sig uden at røre sig, sjældent eller aldrig talte hun med nogen, gik neppe udenfor Huset, men skjulte sig som Eneboeren i sin Hule, og Folk begyndte at undres og snakke om, at „Fruen paa Næsset" nok ikke var rigtig i Hovedet.

En Efteraarsdag, da Blæsten susede ind mellem Træerne, og Søen gik med høje Bølger, bankede en Mand paa Døren til Skovhuggerens Mads Mogens Hus og spurgte om Vej til Gregers Fynbos Bolig.

„Han er død," lød Svaret. „Hans Kvinde lever endnu, men „Fruen paa Næsset", som hun kaldes, formedelst hun var en adelig Jomfru, skal nok ellers ikke være ved sin fulde Fornuft. Vil I derhen, skal Drengen her gerne vise jer Vej."

Den fremmede nikkede, og lidt efter stod han udenfor det lille Skovhus under Egene, stak Drengen en Mønt i Haanden, og traadte, efter at have banket paa uden at faa Svar, ind i den lave, halvmørke Stue. Der sad en kvindelig Skikkelse henne ved Ildstedet, men den rørte sig ikke og syntes ikke at have mærket hans Komme. Han traadte nærmere og bøjede sig ned — Gud i Himlen, dette blege, lille Ansigt med de underlig forstenede Træk,

de store, hule glansløse Øjne, kunde det være muligt — var det hende, han søgte. — — „Ilse," sagde han. „Ilse Daa!"

Hun havde endnu ikke bevæget sig, men gentog med en underlig klangløs Stemme: „Ilse Daa — ja det kaldte man mig jo engang."

„Ilse, Ilse, kender I mig da ikke mere?"

Hun strøg sig med Haanden over Panden, som om hun vaagnede og kom til sig selv, og saa pludselig op paa ham med et bevidst Blik. „Borchard Pappenhejm, — I her? er I kommet for at haane mig og se, hvad det lille Pigebarn, I plejede at have til bedste, er blevet til?"

„Nej, jeg er kommet for at tage hende med mig bort fra dette Sted til Venner og Frænder, hvor hun hører hjemme, hvor kærlige Hænder er beredt til atter at tage imod hende og gøre Livet lyst for hende! Kom, Ilse Daa, og følg mig. —" Hun rystede paa Hovedet. „Det er for silde, jeg har ingen Frænder og Venner mere, det er altsammen forbi. Jeg er saa træt, saa træt — helst bliver jeg, hvor jeg er. —"

Hovedet sank atter ned paa Brystet, og hun faldt sommen i Stolen. Men da løftede han hende op i sine stærke Arme og bar hende bort, ud til den forspændte Karm, der holdt henne ved Leddet, varsomt blev hun lagt ned paa Hyndet og dækket til, og saa rullede Vognen henad Vejen til Søholt, hvor Hr. Just og hans Husholderske, den gamle Mette, tog imod hende og fik hende bragt til Hvile i Himmelsengens bløde Puder.

„Herregud," sagde Mette grædende, „det stakkels unge Liv!"

Længe, meget længe varede det, inden Ilse Daa kom sig baade legemligt og aandeligt, og en Tid saa det ud, som om hun aldrig helt skulde blive sig selv mere. Men omsider kom der en Dag, da hun atter karsk og med et Udtryk, der mindede om den gamle Ilse, kunde færdes mellem sine Venner, skønt bleg og stille, og den Dag bad Borchard Pappenhejm hende blive hans Hustru.

„Eders Hustru," stammede hun overvældet og forvirret, „det kan aldrig være eders Alvor. Hvorledes skulde I kunne glemme Fortiden — og jeg — nej, nej — ingensinde kunde jeg tage imod dette Offer!"

„Men ved du da ikke, Ilse, at jeg altid har elsket dig, og at jeg rejste bort i Haabet om at kalde dig min, naar jeg kom tilbage? En Daare var jeg, at jeg ikke talte den Gang, men jeg vilde, at Frugten skulde modnes først, og Du tykkes mig endnu saa meget et trodsigt og iltert Barn, der ikke vidste, hvad du vilde."

Hun rystede paa Hovedet. „Hvor kunde, hvor kunde jeg tro paa, at I havde et lidet enfoldigt Pigebarn som mig kær?"

„Og nu, Ilse, nu?“

Hendes taarefyldte Øjne hævede sig langsomt til hans. „Nu er jeg ikke eders Kærlighed værd,“ hviskede hun.

„Tys,“ sagde han og trykkede hende til sit Hjerte, „tror du ikke, jeg ved det bedre? Guldet maa gennem Smeltediglen for at lutres og renses, først da faar det sin rette Glans!“ —

Gamle Hr. Just fik den Glæde at se de to forenede, men de blev ikke boende paa Søholt, ingen af dem ønskede at leve paa de Steder, hvor Ilse havde lidt saa meget, og hvor alt mindede om hendes triste Ægteskabshistorie, og saa drog de ned for at bosætte sig paa Borchards Fædrenegaard i Holsten. Det skønne Søholt gik ved Just Pappenhejms Død over i andre Hænder, og Folk glemte efterhaanden at tale om „Fruen paa Næsset“ og hendes mærkelige Livsskæbne. Men hvert Aar blev der sendt en Sum Penge til den gamle Ringer ved Kirken, for at han skulde passe og frede om Gregers Fynbos Grav.

Af en Vejrbog fra 1716.

Naar unge Kvier løber ligesom de var rasende og gale, da er dette et vist Tegn paa Regnvejr. Er Maanen overmaade hvidagtig blank, som skinnende Sølv, da er dette Tegn paa klart og pænt Vejr. Mus og Rotter fører Vidnesbyrd om Regn, naar de piber meget. Naar Løv, Dun og saadanne lette Ting flyver hid og did i stille Vejr, da kan man snart vente Storm. Naar Faaret springer muntert paa Marken, tyder det paa smukt Vejr. Naar Hønsene basker sig i Støvet, kan man vente slet Vejr. Naar Regnorme kryber i stort Antal op af Jorden, bliver det vedvarende Regn. Naar Svalerne forfølger gaaende Mennesker, faar vi Regn, men kun kortvarig. Naar Spurvene flagrer glade om i Storm, lægger Stormen sig snart. Naar Vandhønsene hyppigt dukker under Vandet, bliver det Stormvejr. Naar Viben lægger sine Æg paa høje Steder, bliver det en vaad Sommer. Naar Frøerne lægger deres Yngel dybt i Vandet, bliver Sommeren tør. Naar Hvepse og Gedehamse endnu i Oktober er til Stede i stort Antal, maa man være beredt paa en kold Vinter, men er der mange Mus i Høsttiden, kan man vente mild Vinter. Er Vinteren fugtig, Marts tør, April vaad, da er det et godt Tegn til et grødefuldt Aar.

Ved Sv. P. J.

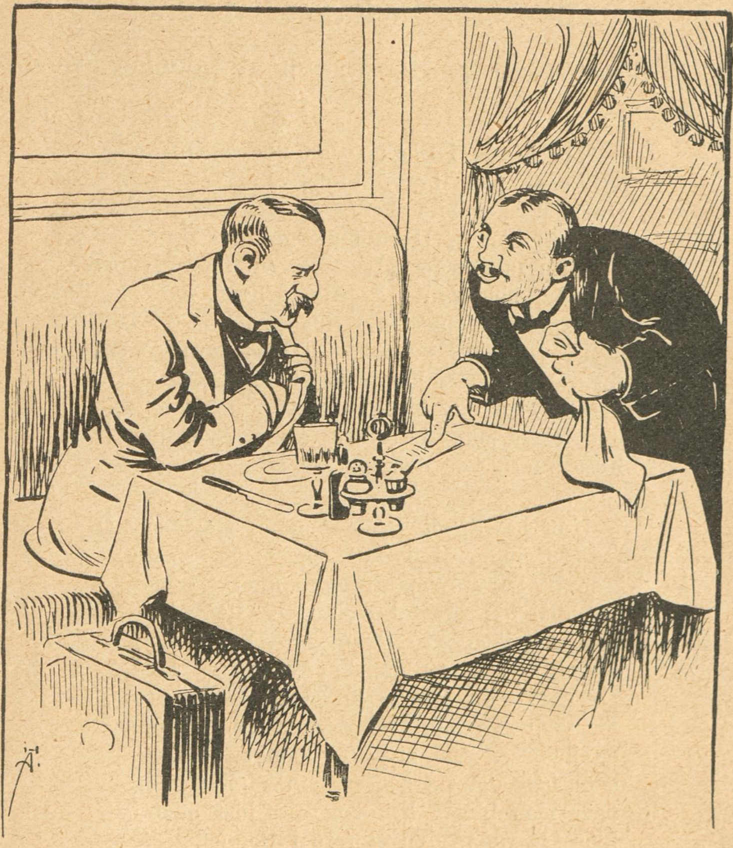

Ogsaa et Regnestykke.

„Opvarter, Regningen! Jeg har Hastværk, Toget gaar 2^{40}."
„S'gerne, min Herre, 1,50 og 2,40 det bliver lige 3,90."

Den største Gaard i Sognet.

En Pennetegning fra Hverdagslivet af **Salomon Frifelt.**

Han havde i Sognet den fineste Gaard
og Penge paa Rente tillige.
Hans Marker blev bedre fra Aar og til Aar,
fra dem maatte Ukrudtet vige.
— „En udmærket Mand og en dejlig Bedrift —“
— „Ja, heldig den Pige med hvem han blir gift —“
Saa sagde de næsten i Sognet enhver,
som kendte hans Gaard og hans stræbsomme Færd;
thi var han lidt kantet og klodset maaske,
det blev jo dog straks meget mindre at se,
naar først man ret vidste, at det var just ham,
hvis Gaard var den største i Sognet.

Hun havde sit Hjem bag en Daglejers Dør
og slet ingen Medgift i Vente;
men havde et frejdigt og muntert Humør,
var rask og saa ferm som en Glente.
Han saa hende tit og med megen Behag
— og bejled saa ganske uventet en Dag.
De gamle for Glæde knapt turde det tro;
for tænk — han bød Aftægt og Alderdomsro;
og hun var kun atten og tænkte jo blot:
man faar det da sikkert umaadeligt godt,
naar man bliver Frue og gift just med ham,
hvis Gaard er den største i Sognet.

Saa blev de forlovet det selvsamme Aar.
— Det spurgtes kan ellers nok være —
„Han fejler jo noget“ — „med saadan en Gaard“
„— Og hun bør da takke Vorherre —“
Omtrent i den Dur dømte Godtfolkets Snak,
mens nogle lidt vantro paa Skuldrene trak.
Men andre, de skumled' og skeled' saa smaat
til Husmandens Datter, der fik det saa godt.

Thi der var nok mere end én eller to
af dem, som nu flittigst i Krogene lo,
der selv havde ønsket sig Slægtskab til ham,
hvis Gaard var den største i Sognet.

Men nede i Smedjen, hvor Essen, den røg,
stod Svenden saa munter og svedig,
hans Arbejde næsten ham faldt som en Spøg,
og sjælden hans Hammer var ledig.
Han fløjted' om Kap med sin Ambolt og Fil
og spytted' i Næven, naar andre holdt Hvil.
Men naar saa omsider at Dagen laa bag,
og Ungdommen mødtes til lysteligt Lag,
da var han gladest og altid paa Spil,
og den, der fik Pigernes varmeste Smil,
det var dog nok Svenden og ikke just ham,
hvis Gaard var den største i Sognet.

De mødtes imellem saa hist og saa her,
hvor Ungdommen stævned' til Gammen,
mens Frøerne kvækked' fra Moser og Kær,
og Natdampen steg over Dammen.
Hun dansed saa let, og saa lo hun dertil,
og Svenden, han kunde ej glemme det Smil;
men dobbelt han sang, og han hamred for to
og drømte alt smaat om et hyggeligt Bo,
hvor hun skulde færdes og fryde hans Syn.
— Og saa kom den Nyhed uventet som Lyn,
at hun skulde giftes — endda just med ham,
hvis Gaard var den største i Sognet.

Og Svenden, han klemte om Forhamrens Stang
og slog som en udæsket Kriger.
Han tralled' sin Vise den Arbejdsdag lang
og spøgte med Landsbyens Piger.
— Det mangled' komplet, at man skulde bli' tvær
og ta' sig en slig Smule Skuffelse nær.
— Der var jo dog Piger, hvorhen man saa drog,
og Plads for to Næver, hvad Vej man end tog.
— Men trods al hans Vilje, trods alt det han sled,
det naged' bestandig, det pinte og sved,
at hun var en andens, var bundet til ham,
hvis Gaard var den største i Sognet.

Saa var det en blæsende Efteraarsdag
med Sol gennem Skyernes Flænger,
et Brudetogs Rullen og Smældet af Flag
gav Genlyd fra Gaardenes Længer.
Og Blæsten bar Toner af Horn og Kornet,
det glimted fra Eger og Seletøjs-Plet.
— Men oppe paa Bakken med Randsel og Stok
stod Svenden og saa paa den festklædte Flok,
saa strøg han sig over sit duggede Blik,
og ud mod den ukendte Fremtid kan gik,
— mens Præsten holdt Tale for hende og ham,
hvis Gaard var den største i Sognet.

Saa kædedes Dagene sammen til Aar,
saa stakket stod Træerne løvet —
I Sognets den største og fineste Gaard
gik Fruen saa tavs og bedrøvet;
hun kendte ej Mangel, var ofte misundt
— skøndt smaat var den Glæde, der var hende undt.
Bestandig hun bar paa et sugende Savn,
men kendte knapt selv til sin Udlængsel Navn.
Men hændtes det, Vinden bar Ambolt-Musik
dernede fra Smedjen, da saa hendes Blik
den lystige Svend, der kun lidt ligned' ham,
hvis Gaard var den største i Sognet.

Men ude, hvor Verden har Plads for en Svend,
som ikke er ræd for at svede,
der hamred' og svejsed' nu Svenden igen
og tralled' trods Røg og trods Hede.
Vel havde han været lidt trist og forstemt
— dog slig Smule Hjærtesorg tvinger man nemt
og døver med Staalets og Filenes Hvin
— *thi Arbejdet er en krabat Medicin* —
Han fløjted' om Kap med sin Ambolt og Fil,
og ingen fik flere af Pigernes Smil.
— Og nødig han vilde ha' byttet med ham,
hvis Gaard var den største i Sognet.

Den første Sky paa Himlen.

Fortælling af Jørgen Staal.

Med Tegninger af Resen Steenstrup.

Laura og Emil levede lykkeligt i barnløst Ægteskab, en prægtig Jagthund erstattede dem baade Barneglæder og ditto Besvær — mest af det sidste, thi Bruno havde udviklet sig til at blive en meget vanskelig Herre.

Den Gang Parret fandt hinanden, brugtes den nærmest til Promenader forbi den elskedes Vinduer, idet Emil trak den i Sølvkæde efter sig, medens han flottede til „Villa Monplaisir", og da han optoges som Søn i Huset, fulgte Bruno med som et saare elsket Tilbehør.

Nu var Emil en velanset Sagfører og Laura en ferm lille Husmoder — men Bruno en fed og ugidelig Potron, der næppe gad flytte sig fra sine bløde Puder og slet ikke havde Appetit for andet end Leverpostej, Blodbudding og andet let tyggeligt Æde. Humør havde den ikke mere, Interesser heller ikke, det gik til Agters med Bruno, det var let at se!

„Vi maa nok begynde at forberede os paa at miste Bruno," sagde Emil en Dag ved Frokostbordet — „jeg har allerede tænkt mig, at det vil være en Barmhjertighedsgerning at skille den af med Livet, og at jeg selv vil gøre det, — du ved, jeg endnu har min Bøsse fra den Gang, jeg dyrkede Jagten med det kære Dyr.

„Nej, ved du hvad," udbrød Fruen — „da vi blev forlovede forærede du Bruno til mig — det er altsaa min Hund, og jeg skiller mig ikke ved det kære Dyr — desuden, skal den engang dø, skal du ikke gøre dig Ulejlighed — du kan jo ikke ramme, du, som slet ikke forstaar at skyde.

Herren havde længe villet modsige sin Ægtemage, men kunde ikke komme til Orde — nu brusede han op: „Ikke ramme, ikke skyde — jeg har aldrig i mit Liv hørt Magen — jeg kunde fristes til at skyde den ned med det samme."

„Det vover du ikke," fo'r Laura op, mens hendes brune Øjne lynede — „hører du, Bruno," vedblev hun og styrtede sig grædende over Kurven med den intetanende Tyksak, som hun derefter tog til at traktere med Trøffelpostej og Vaniliekrandse dyppede i Chocolade.

Dagene gik, Emil tyggede paa den Fornærmelse „at han ikke

skulde kunne ramme" og Laura skævede rædselsslagen til ham hver Gang, han nærmede sig Bruno, som hun til Tider gemte i sit Paaklædningsværelse og ellers ikke lod ude af Syne.

Men det gik stadig ned ad Bakke med det kære Dyrs Humør, og da den en Dag hverken vilde spise eller drikke de Lækkerier, hun fristede med, sagde hun med Taarer i Øjnene.

„Saa Emil, nu maa du altsaa gøre det, men lov mig at tage den engang, naar jeg er ude, saa jeg ikke ved noget om det, før det er forbi."

„Jeg ved ikke, hvad du mener," svarede han koldt. —

„Herregud, Emil — jeg mener jo Bruno."

„Bruno — det er jo din Hund, fyld du den med Postejer og Kaviar og hvad Pokker du vil, til den revner for Øjnene af dig." —

„Aa, Emil — tror du, jeg kan udholde at se den dø Tomme for Tomme mellem mine Hænder, — du maa — som Mand."

„Du tager ganske Fejl, min Pige — jeg vil ikke, skønt jeg indser, det er det eneste rigtige."

„Vil ikke — nej du tør ikke, din Kryster — du vil vælte det over paa mig, fordi du slet ikke kan skyde."

„Ja, min kære, det har du før været saa elskværdig at sige mig — og jeg giver dig altsaa nu Retten til at besørge den ud af Verden ved Hjælp af de mest raffinerede Delikatesser."

„Emil, Emil — det mener du ikke — jeg ved jo godt, at du skyder ganske udmærket — vær nu sød, og gør det — en Dag naar jeg intet aner — hører du — eller jeg tror, at du er umandig — eller hjerteløs."

„Tro, hvad du vil," svarede Sagføreren og gik til sit Kontor, mens Fru Laura dæggede om det forædte Dyr som aldrig før.

Et Par Dage var gaaet i trykkende Tavshed, det ellers saa enige og fornøjede Ægtepar syntes virkelig at være paa Veje til at glide fra hinanden, og Stine, „Husets Tjenerinde og Faktotum", saa med Forbavselse paa sit Herskab.

Søndag kom, Fruen gik i Kirke, Sagføreren til Kontoret, men da hun atter kom hjem, havde Stine Besked, at han var taget paa Landet og havde taget Bruno med. —

„Den Bøddel," udbrød Fruen fortvivlet.

„Aa, hun var saagu helt hysterisk" sagde Stine til Naboens Trine. Og Fru Laura sad smaagrædende hele Dagen.

Ved Middagstid kom Emil hjem — fløjtende, ja, virkelig fløjtende — saa var han altsaa ogsaa hjerteraa, tænkte Fruen — aa, hvor havde hun kendt ham daarlig lige til nu.

Middagen forløb i trykket Stemning. Det vil sige, han talte

sandelig nok, altfor meget, sludrede op og ned ad Stolper, uh, det var ikke til at holde ud; og saa aad han, ligefrem aad — aldrig havde Fru Laura lagt Mærke til hans næsten dyriske Appetit — og han smadskede jo — og stangede Tænder, hvor havde hun dog haft sine Tanker før, at hun i ham havde set et Ideal. Han

var jo baade udannet og uopdragen. Se nu, hvor han skovlede i sig af al den gode Mad, hvoraf hun ikke kunde synke en Bid.

Hun sad kun og saa til den tomme Kurv i Kakkelovnskrogen, mens hun rullede Brødkugler og drak Vand.

„Skal det ikke være lidt Vin," spurgte Emil — „naa, ikke,

ja, mig smager det efter saadan en Landtur, det gi'er Appetit. En dejlig Tur for Resten, storartet Vejr."

„Bøddel," gispede Laura og rejste sig demonstrativt, mens Emil hovedrystende saa efter hende og fortsatte Maaltidet.

Om Natten laa hun søvnløs, mens han sov de Retfærdiges Søvn „skønt Brunos Blod plettede hans Hænder", at han ogsaa snorkede, opdagede hun for første Gang — snorkede forfærdeligt, uæstetisk!"

Dagene sneglede sig frem! Emil var overstadig lystig, Laura mer og mer indædt arrig, og Sofie naturligvis, som alle velopdragne Enepiger, paa „den kære Herres Parti".

Saa en Morgenstund, da han var cyklet af Sted til sin Gerning, syntes Bægeret hende fuldt — og hun bestemte sig til at forlade ham for bestandig. Deres Giftermaal var en grusom Misforstaaelse, Forældrene maatte skænde, Veninderne spotte, det kom hun vel over, og i Gavlstuen derhjemme i Barndomshjemmet kunde hun maaske genvinde sin Sjælefred.

Stine fik Ordre til at bære baade Kuffert og Taske ned fra Pulterkammeret og med bankende Hjerte og feberglinsende Øjne — der dog altfor ofte duggedes af Taarer — gik hun i Gang med Indpakningen, som alligevel faldt hende sværere, end hun i den første Opblussen havde tænkt.

Og Stine gik fra og til og pillede sammen de forskellige Garderobegenstande:

„Fruen rejser?" spurgte hun spotsk.

„Ja, det ved De jo nok — det er min Mo'rs Fødselsdag," løj Fru Laura, skønt hun vidste, at Stine ligesaa godt som hun huskede, at den Begivenhed faldt sammen med Juleferien. I Telefonen bestilte hun Bil og umiddelbart før dens Komme, stod Bagagen pakket i Entreen og hun selv med Rejsedragt og Rejsehat, parat til Afrejsen. Et sidste Blik paa det smukke hyggelige Hjem, hvor hun trods alt havde været saa lykkelig; fra Karnappen saa hun ud over den lille Have, hvor hun og Emil i Foraaret saaede Frø og plantede Blomster, der nu stod i Flor, og hver havde sin Hilsen at bringe.

Fru Laura maatte endnu engang indaande deres Duft, endnu engang dvæle i det tætte Lindelysthus, hvor hun saa ofte havde siddet med sin elskede Emil i de gode Dage, før Skyggerne faldt paa deres Vej.

Hun sneg sig forbi Stine nedad Trappen og ud i Haven, hun kastede sig paa Bænken, skjulte Hovedet i sine Hænder og brast i Graad. Da pludselig hørte hun en svag Klynken, en Skraben — et Glædeshyl. To vaade, jordede Poter lagde sig i hendes Skød, et

varmt, laaddent Legeme fulgte efter — en kold, fugtig Snude, en varm Tunge berørte hendes Kind, et Par kønne, trofaste Øjne mødte hendes — med et Jubelskrig aabnede hun sin Favn og trykkede Bruno til sit Hjerte — Bruno med iturevet Reb om Halsen, Bruno skiden og forrendt, men Bruno forynget, afmagret og adræt.

„Bruno, Bruno," jublede hun og begravede sit Ansigt i dens viltre Pels, kælede, klappede, dæggede og — glemte Tiden og Bilen.

Men Stine glemte den ikke.

Da Emil to Timer senere kom hjem, standsede han forbavset ved at se en Bil udenfor sin Havelaage og en Chauffør, der afkrævede ham to Timers Ventepenge. — Endnu mere forbavsedes han ved Rejsegodset i Entreen.

„Fruen er i Haven," sagde Stine med et smørret Grin, alt mens hun stellede til Middagsmad.

Emil hørte allerede i Afstand sin Mages jublende Kæleord, anede Uraad og nærmede sig brødebetynget.

„Emil, Emil," udbrød Laura — „hvor kunde du nænne."

„Det kunde jeg jo heller ikke, min Pige, derfor afleverede jeg Bruno, hvor jeg i sin Tid fik den, og gamle Jørgensen lovede endnu engang at skaffe os en Hund ud af den, naar Motion og Spægelse atter havde gjort den levedygtig; og nu har det kloge Kræ vel haft Hjemve og er stukket fra dem, maaske lidt for tidligt."

„Nej, nej, jeg slipper den aldrig mere," raabte Fruen, „men hvor kunde du nænne at lade mig gaa om i den Sjælekval — du burde dog virkelig have fortalt mig —."

„Nej, min Skat — det kunde jeg ikke — tror du, jeg vilde kaldes Kryster, en umandig Bangebuks — eller hvad du nu kunde hitte paa; saa hellere Bøddel eller hjerteløs."

„Emil, kan du tilgive mig," bad hun, mens hun med Besvær fik rakt ham den ene Haand."

„Tal ikke om det, Laura — men sig mig blot, hvad betyder Kufferterne i Entreen?"

„Aa blot, at de skal til Sadelmager," — stammede hun.

„Og Bilen foran Døren?" fortsatte han.

„Du godeste Gud, den har jeg rent glemt," raabte hun forfærdet og sprang op, saa det store Dyr ublidt klaskede paa Jorden.

„Bare rolig, min Pige — den er besørget," trøstede han — „men hør nu lidt. Skal vi to nu ikke være enige om, at dette bliver de sidste Skyer paa vor Himmel — i hvert Fald foreløbig?"

„Aa, Emil," udbrød Fruen og faldt ham om Halsen, mens Bruno logrede ved deres Fødder.

Stine erklærede siden, at den Middag havde hun ikke megen Fornøjelse af — „for de var ligesaa tovlige som et Par Forlovede."

Og „Solskinnet" holder efter Sigende stadig ved, og det samme gør nok Bruno, hvis Levesæt er blevet en Del forbedret siden dens lille Udflugt til gamle Jørgensen i Kærmosen.

Da Knuds Tog hentede ham.

Fortælling af Nina Clasen.

Med Tegninger af Poul Steffensen.

Paa Dørtrinet ind til et lille Ledvogterhus sad en spinkel, sorthaaret Dreng. Ansigtet var magert, og Øjnene dominerede det hele, saa store var de. Og et Par underlige Øjne var det. Længselsfulde — spørgende — som om det lille Menneske ejede saa mange Spørgsmaal, det aldrig kunde faa besvaret. Drømmende — som var den lille Sjæl aldrig rigtig nærværende — og ensom. Man følte, at han var det. Og havde man bare een Gang kigget ind i de Øjne, saa vilde de forfulgt en Dag og Nat, flettet sig ind i ens Drømme og fyldt ens Tanker; men — der var ingen andre end Mo'r Maren, der saa dem, og hun havde ikke Øje for sligt. Der var jo ogsaa Mo'r Marens Mand — ham som lille Knud kaldte Fa'r og som legede med Børnene om Søndagen; thi der var flere Børn end Knud i det lille Hjem. Men de sagde Mo'r alene, for Maren var deres rigtige Mo'r, og Marens Mand deres Fa'r, og det — gør Forskel. Knud var bare et Plejebarn.

Fa'r — som Knud trøstig sagde, var Arbejder ved et Teglværk, og Mo'r Maren passede Ledet.

Fa'r var lille og spinkel, lidt duknakket og lidt kyst — næsten som Knud — og derfor sluttede de to sig sammen. Mo'r Maren derimod var stor — ikke altid lige blid, og — baade Knud og F'ar var en Smule bange for hende. Den sidste dog mest — og det var Knuds stadige Sorg.

Saa lille han var, fandt han det uværdigt, naar Fa'r dukkede sig endmere under Klangen af Mo'r Marens sikre Røst. Han kunde se saa underlig misbilligende paa Fa'r, saa denne næsten følte det som en Skam og rankede Ryggen lidt mere.

Knud havde ondt af Fa'r; men han brød sig egentlig ikke saa synderlig om ham. Mo'r Maren derimod kunde han slet ikke lide og heller ikke Mo'r Marens fire Børn. Mo'r

Maren paa sin Side havde en vis Respekt for Knud. Hun „kløede" ham i det mindste aldrig, skønt Lysten sandelig ikke manglede. Og hun holdt ikke af hans Spørgsmaal; men kunde heller ikke lade være med at besvare dem. De Øjne var saa brændende. Hun kunde tvinge sig til at tie baade 10 og 20 Gange; men den 21de svarede hun alligevel — og bagefter var hun saa ædende gal paa sig selv, fordi hun havde ladet sig gaa paa af saadan en Unge.

Hun havde tit trodset imod; men den Dag, da han — siddende paa Dørtrinet og med sine sorte Øjne boret ind i hendes spurgte: „Mo'r Maren — hvor er jeg egentlig kommet fra", da bevægede Tungen sig næsten af sig selv og formede Svaret: „Fra Toget". Mange Gange efter den Dag kom Knud med det samme Spørgsmaal — han vilde have Vished — og hvor rasende Mo'r Maren end var over hans Iherdighed, saa svarede hun dog — og altid det samme.

Men Knuds Tanker kredsede stadig om dette Emne.

„Naar jeg er kommet fra Toget, saa hører jeg jo ikke til her."

En Dag kvaltes dog hans Tro paa Mo'r Marens Ord, for Toget — Toget, som han skulde være kommet med — holdt jo aldrig ved Ledet.

Næste Dag saa han saa strengt paa Mo'r Maren, at hun fik en underlig Fornemmelse ned gennem Benene — ganske som naar hun i Barndommen maatte stille til Kløø.

„Mo'r Maren," kom det med Vægt, „Toget holder jo aldrig her."

„Jøsses, hvor du er udspekuler't, Dreng." Mo'r Maren var lige ved at beundre ham; men saa vendte hun halvt Ryggen til de brændende Øjne og fortsatte — lettet over at have rent Mel i Posen: „Jo vist holdt Toget, naar jeg sie'r det — din skidt Knægt — han trak jo i Nødbremsen, begriber du vel."

„Nødbremsen", sagde Knud undrende — han kendte ikke et Tog indvendig; men hans Stolthed forbød ham at tilstaa denne Uvidenhed.

„Hva' for en han?" spurgte han i Stedet for.

„Det ved jeg ikke," sagde Mo'r Maren tvært, „jeg var lige glad. Jeg fik Penge for at ta' dig og Tøj til dig til 2 Aar — og siden har jeg hverken hørt eller set til nogen, der har spurgt efter dig."

Knud kvalte et Suk.

Men fra den Dag tænkte han blot paa, hvorledes han skulde finde tilbage der, hvor han kom fra.

Og een Gang spurgte han Mo'r Maren, og Mo'r Maren slog en skingrende Latter op over Spørgsmaalet; men blev straks alvorlig igen, da hun mødte Knuds Øjne.

„Hvordan skal jeg komme tilbage", gentog han i en næsten truende Tone, og Mo'r Maren svarede spydigt: „Naar Toget engang standser her, saa ka' det kaskesens lykkes for dig, for du maa begriv'li'vis te'baes samme Vej, du kom."

Og Tiden gik. Knud blev 7 Aar og kom i Skole. Det var hans største Sorg. Ikke fordi han ikke gerne vilde lære noget — nej — men saa kunde han jo ikke passe paa Toget. Og sæt nu det holdt, mens han sad i Skolen. — Den Tanke kunde gøre ham baade kold og varm og beherske ham saa ganske, at han intet hørte af Lærerens Forklaring. Og de Dage blev han gerne dømt til at sidde over; men — naar Dommen var forkyndt, da græd Knud saa fortvivlet, at den skikkelige og varmhjertede Skolelærer troede, han vilde faa mange Klø efter Hjemkomsten; og saa lod han ham gerne løbe med et Par opmuntrende Klap paa Hovedet og et Par blide Formaninger, der dog aldrig hjalp det bitterste, skønt Knud, som sagt, ikke manglede god Vilje.

Hen paa Vinteren blev Vejene næsten ufremkommelige. Skolen i det mindste maatte opgives, saa længe Vejen var saa opblødt, at Knuds spinkle Ben stak i Pløre lige til Knæene.

Skønt det ikke altid var lige rart saadan Dagen igennem at være under Mo'r Marens noget haardhændede Behandling, saa var Knud dog ganske tilfreds dermed. Nu kunde Toget da ikke slippe fra ham.

Mens trods dette Held, saa lod det alligevel ikke til, at Toget havde i Sinde at hente ham.

Knuds Ansigt blev, alt som Dagene gik, endmere magert. Og Øjnene — ja de var næsten afskrækkende store.

„Han piller nok snart a'," sagde Mo'r Maren i en Tone, der skulde lade ganske tilfreds; men inderst inde i hendes Bevidsthed — saa langt ind, at hun knapt anede det selv — laa der alligevel noget og gnavede ved den Tanke. Og hun fik Trang til at gøre ham lidt godt; men hun havde ikke fjerneste Begreb om hvorledes — at en lille Smule Kærlighed kunde gjort det ud, faldt hende sidst af alt ind — og saa endte det med, at hun kogte ham en Kop varmt Øl med Sukker, før han gik i Seng.

„Hvorfor gør du det", sagde Knud paa sin vante, ligefremme Maade, „det har du aldrig gjort før."

Det kriblede ned gennem Mo'r Marens Ben, og det var alt det, at hun ikke tabte Koppen — og Resten af Aftenen tav den skarpe Stemme. Mo'r Maren tænkte for en Gangs Skyld.

Om Natten tog det til med Blæst — Kulden sivede ind gennem alle Sprækker, og noget vaadt og sjasket blev med en underlig blød og dump Lyd slynget mod Vinduerne. Men da den lille Familie næste Dag søgte at kigge ud af disse, var de tilkittede med Sne — i store Fnug sad den der og spærrede for Lyset.

Mo'r Marens Mand lavede en Sti ned til Ledet — det var Søndag — og af og til kiggede han langt efter Toget; men Formiddagen gik uden, at det viste sig. Efter Middag stod han igen dernede, og Knud stod frysende ved Siden. Mo'r Marens tykke Hovedklæde var viklet om hans Hals, og han følte med Velbehag Varmen det gav ham.

Pludselig kom der Liv over begge.

Var det ikke et Togs Fløjten — usikkert og dæmpet lød det — nærmest som blev Lyden kvalt bag tykke Tæpper; men — den lignede dog.

Knuds Høreevne anspændtes til det yderste, og han gav Far's Haand et svagt Tryk.

„Ja, jeg tror det næsten ogsaa," mumlede Fa'r, der forstod den lille Haands Bevægelse, „skulde der virkelig gaa Tog igennem i Dag."

„Ja, længere end hertil kommer de nu ikke," mente han et Øjeblik efter, „for her, hvor Skoven har forhindret Sneen fra atter at fyge bort — her kommer de aldrig igennem."

Knuds Hjerte holdt næsten op at slaa. Varmen steg op i hans Hoved, og Øjnene tindrede.

Men saa standsede Toget jo her en Gang, og denne Gang var det hans Tog — hans — det kom jo for at hente ham. Mo'r Maren sagde nok, at der aldrig mere skete Undere — det var kun i gamle Dage — men nu vidste han bedre Besked. Der skete Undere ogsaa nu.

Taarerne blændede hans Øjne; men gennem alt det vaade skimtede han dog et stort Lys fra Lokomotivet og hørte dets anstrængte Hvæsen, da det langsomt gled hen imod ham. Det var et triumferende Klem, han gav Fa'rs Haand, da Toget gled forbi dem og hen mod Strækningen ved Skoven —

men atter kom Frygten op paa Overfladen, og Hjertet stod næsten stille i ham. Sæt det gled videre. Om det Lokomotiv nu var saa stærkt, at det brød gennem alt — hvis hans Tog nu gled fra ham.

Han var lige ved at række Hænderne ud efter det og raabe: „Stop dog — stop — det er jo mit,“ da Toget efter et Par forgæves Forsøg paa atter at komme i Gang,

blev holdende ganske stille og saa nær, at han kunde røre ved den bageste Vogn, om ikke Ledet havde været imellem.

Hans Haand slap Far's, eller Fa'r slap hans for at aabne Ledet, og saa listede Knud ud og strøg med en karakteristisk Bevægelse henad Vognens kolde Sider. Han havde jo Mo'r Marens Ord for, at han var kommet med saadant et — og hun havde selv tilføjet, at han maatte tilbage samme Vej, han var kommet, om han vilde finde hjem — og var han kommet, engang Toget standsede her, saa maatte han begynde Tilbagerejsen ved en lignende Lejlighed. Det var ganske klart.

Det blev en bevæget Eftermiddag.

Der blev pludselig livligt omkring det lille Ledvogterhus. Folk steg ud og ind ad Toget og saa sig om i Haab om at opdrive noget at forslaa Tiden med; men Vejret jog dem hurtig ind. Og det eneste, der jo desuden var at se paa, var en Flok Snekastere, der i en uendelig Ensformighed sendte Skovl paa Skovl af den fine, hvide Masse ind mellem Træerne til den ene eller ud paa Marken til den anden Side — for imellem at standse og forsøge at banke Hænderne varme.

Henad Aften var der saa vidt banet Vej gennem Snemasserne langs Skoven, at Togføreren mente, han kunde komme videre.

Der blev Travlhed alle Vegne og Liv inde i Kupeerne. Tænk — om man naaede et mere civiliseret Sted blot inden Aften. Ingen tænkte mere paa den usle Stump Menneskebarn, der havde sneget sig rundt hele Eftermiddagen og kigget ind i alle Kupeer — det vil sige — naar Folk lukkede Døre op og i.

Lille Knud havde haabet at finde en tom Kupe; men hans Søgen var forgæves. Og hvor der var Mennesker, turde han ikke vove sig ind. Han saa med Rædsel paa Lokomotivførerens Forberedelser til Afgang, og i sin Kvide steg han langsomt op ad Trinene for Enden af en Vogn og satte sig udenfor Døren med Ryggen mod denne.

Det varede endnu en Stund, før Toget kørte, og Kulden isnede gennem det arme Barn; men Knud ænsede det ikke. Han vilde med. Liv og Død afhang for ham af, at han kom med, syntes han. Da følte han sig saa underlig døsig, og Øjnene sved af al den kolde Luft; men han vilde saa nødig sove — skønt — tænkte han — det gjorde vel ligemeget, enten han for sovende eller vaagen ud i Verden. Toget

holdt nok, hvor han skulde af. For det var jo hans Tog — hans længe ventede Tog.

Han lukkede Øjnene og sov snart.

Det gav et Ryk i Toget — endnu et — og saa gled det langsomt, ligesom forsigtigt fremad. Men inde fra Kupeen blev Døren revet op, og den stødte mod noget — noget der var ved at trille bort, men hurtig blev grebet og trukket ind i Varmen.

„Nu har jeg set det med." Konduktøren stirrede forbavset paa Knud, og Knud plirrede med Øjnene og søgte at orientere sig. Pludselig gik hans lyksalige Stilling op for ham, og et triumferende Smil oplyste Ansigtet. „Det er mit Tog — dette her," forklarede han; men Konduktøren trak sig lidt tilbage fra ham. „Sludder, Dreng. Jeg saa dig jo sammen med Ledvogteren, da vi kom. Hvor kunde det dog falde dig ind at sætte dig derude. Nu skal vi jo bare ha' Ulejlighed med at sende dig hjem igen. Og hvad tror du for Resten, dine Forældre tænker." Smilet forsvandt langsomt fra lille Knuds Ansigt, Glansen gik bort, og tilbage blev næsten kun to store, sorte Øjne.

„De er her med Toget," stammede han.

Konduktøren rystede paa Hovedet; men Knud brast i Graad.

„Du lyver jo, Dreng."

Knuds Taarer tørredes; og der kom et mørkt Blik i Øjnene. „Aldrig," sagde han afgjort — og da han endnu saa Tvivl i den andens Ansigt, gav han en kort Forklaring med Henvisning til Mo'r Marens Ord. Konduktøren saa medlidende paa Barnet og lod ham sætte sig paa Sædet lige indenfor Døren — og her faldt lille Knud atter i Søvn; men denne Gang var det af Varme. Han hørte ikke, at Toget standsede, og at flere Rejsende kom ind; men han følte det omsider, da en Herre belæsset med forskelligt Rejsegods stødte imod ham. En Dame, der fulgte efter, blev opmærksom paa Drengens forskrækkede Øjne. Hun standsede, strøg ham blidt over Haaret, tiltrukket af disse Øjne, saa store og saa sorte — og saa det blege, magre Ansigt; men Knud stirrede som hypnotiseret efter Damen, da hun gik videre. Han syntes, han kunde blive ved at føle hendes Haand paa sit Hoved. Tænk, om det var hans Mo'r — hans ukendte Mo'r.

Han gjorde et Skridt henad Gangen. Der var jo da ikke noget ondt i at spørge — for sæt, hun nu ikke selv vidste det.

Varsomt listede han ned forbi de aabne Døre og undersøgte grundig hver Kupes Indhold uden at ænse Folks halvt fornærmede Miner. Der var heller ingen iblandt dem, der svarede til Knuds Ønsker — ingen passede ham rigtig uden den smukke, sørgeklædte Dame, der havde lagt sin Haand paa hans Hoved — og nu var der bare een Dør tilbage.

Men Knud kunde have sparet sig sin Angst; thi her sad hun og den Herre, der saa brat havde vækket ham. Begge stirrede de lidt forbløffede paa Knud, og Knud stirrede igen, som vilde han se dem ind i Sjælen. Damen vogtede næsten spændt paa den tavse, lille Skikkelse i Døren; men da han endelig halvt hviskede: „Er I min Fa'r og Mo'r," da smilede hun usikkert og vendte Blikket mod Manden.

„I ved det maaske ikke," fortsatte den blide Stemme. I det samme kom Konduktøren farende.

„Du er en udspekuleret Rad," begyndte han; men Knud søgte paa Øjeblikket Tilflugt hos Damen, og mens denne mere medlidende betragtede det magre, lille Ansigt, gav Konduktøren Drengens Historie til bedste.

Knud hørte intet — han saa blot op i det bevægede Ansigt og fik selv Taarer i Øjnene — og de blændede, saa han ikke fik set, at to Par Øjne mødtes og talte sammen uden Ord.

— — — Knuds Drøm er nu gaaet i Opfyldelse. Hans Tog kom — og da det viste sig, havde det et Par Forældre parat til ham. Han har i Øjeblikket ingen Ønsker, der møder ham kun Kærlighed, nu han vandrer rundt i sit nye Hjem. Hans store Øjne indsuger begærlig al Skønheden og Smagfuldheden i det — og hver Aften siger han Godnat til Billedet af en lille Dreng omtrent paa sin egen Alder. Han ved — at den Dreng har ejet alle de Goder, han nu nyder. Han ved — at Fa'r og Mo'r har elsket ham og kysset ham til Godnat, som de nu kysser ham, og hans Hjerte er fyldt med Medlidenhed overfor ham, fordi han nu ikke ejer en Smule af alt det mere. Og skønt Mo'r grædende har fortalt, at den lille Dreng, som de havde før ham, nu har det meget bedre, saa nærer Knud dog en stille Tvivl om, at Mo'r ved rigtig Besked — for bedre er det vist umuligt at have det.

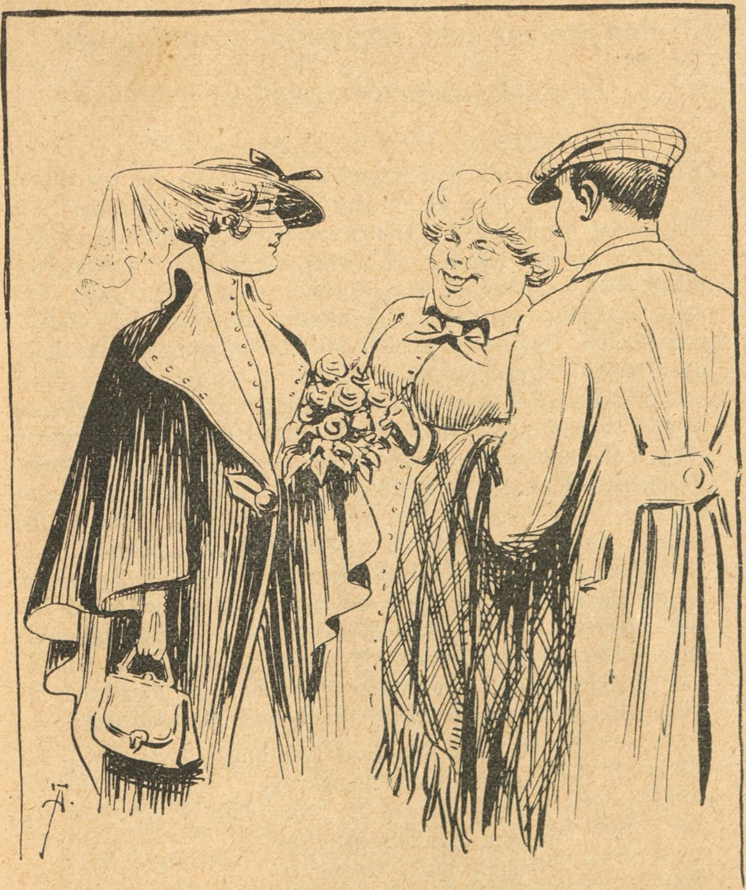

Fra Bryllupsrejsen.

S v i g e r m o d e r e n (til de Nygifte): „Naa Lykke paa Rejsen; og husk nu endelig at købe Fotografier og Billedkort overalt, hvor I kommer, saa I idetmindste b a g e f t e r kan se, hvor I har været."

Paaskefest paa Landet i gamle Dage.

Efter Folkemunde ved **Svend P. Jensen.**

Paaskemorgen stod man i gamle Dage tidlig op, for ellers, troede man, blev man slem til at sove over sig hele Sommeren igennem. Naar man var staaet op, gik man allerførst hen og jog Skaden af Reden, og gjorde man det, før Solen stod op, fik man den Sommer et godt Helbred; dernæst huskede man paa Paaskeæggene, thi den gamle Folketro fortalte, at spiste man ikke Æg Paaskedag, saa kom der Uheld i Gaard og Hus.

Paaskelørdag gav man altid Agt paa, hvor ofte Hanen galede, thi lige saa mange Mark vilde Rugen komme til at koste inden Høst. De gamle troede ogsaa, at hvis det frøs Paaskenat, blev der kun lidt baade af Hø og Smør denne Sommer, men hvis det regnede paa Paaskemorgen, da fik man en mørk Lade, det vil sige et godt Aar, Laden fuld.

Naar man i Paasketiden passede at faa sit Tøj ud at vejres, da gik der, troede man, ingen Møl eller Orm i det den Sommer. I gamle Dage fik Degnene som en Pligt eller frivillig Naturalydelse tilsendt Paaskeæg, en Snes eller flere.

I ældgammel Tid maatte en Ramse gøre Tjeneste som Almanak og lød for Paaskens Vedkommende saaledes:

„Vil du vide med god Mag,
naar indfalder Paaskedag,
da søg op det Ny, som næst
følger Kyndelmisse Fest.
Onsdag efter samme Ny
fører Faste til hver By,
derfra hver kan siden let
Paaskefest udregne ret.“

Meggjan.

Efter et færøisk Sagn, af Møller Græsdal.

Med Tegning af Resen Steenstrup.

Der gaar Sagn om Sandø. Den milde Vind, der leger i Bøens*) frodige Græs- og Bygmarker hvisker om dem, Stormen udhviner dem, naar den forlyster sig i det stride Havgræs ved Kysten, og Brændingen udbrøler dem ved Øens Forbjerge.

Sandø-Jætten vilde udvide sit Rige og lagde Tov gennem Hullet i Nolsø og Hullet i Skaalhovedet paa Sandø, tog saa Tovet om Halsen og trak til for at hale Nolsø til sig. Men Nolsø flyttede sig ikke, og Jættegalikaben kom over ham, saa han tog for haardt — Hovedet rullede af ham — ud i Havet mod Nord. Og nu haster den stride Strøm gennem Strædet mellem „Troldehovedet" og Sandø.

Der lyder Kværnsurr op fra „Givrinar hol". Det er Troldkonen, den blinde, der maler Guld; ikke til Menneskebørn, de faar kun Lyden fra Kværnen, medens Troldungerne leger med Guldet.

Der lyder Nødskrig fra Skærene! Det er den rige Arne Bonde, som er blevet efterladt derude af den grumme „Kalv lille", Præst paa Sandø. Der lyder Barnegraad ude fra Havet! Det er „Kalv lille", der har sat Arnes Smaabørn i en Baad og overgivet dem til de vilde Vover, for at han kunde tilegne sig deres Jordegods. Ved Mord sanker han Mammon. — Han græd ikke, da hans Sønner omkom paa Søen, men da hans Køer gik i de Hilder, han havde udlagt for Naboens Køer, da græd „Kalv lille".

Det spøger om Brynhildshøjen ved Husevik. Ikke saa underligt, om hun rører sig, Tjenestepigen, der blev levende begravet af Husfruen i Husevik, hende, der som fattig Pige fandt Helten Sigmund Brestesens Guldhorn og derfor af den norske Konge fik saa mange Penge, at hun derfor kunde købe Husevik, hende, den troldkyndige, der runebandt Bøen, saa den aldrig blev forstyrret af Fjældskred, hende den vældige, der udfoldede en Pragt, der lød som et Eventyr.

Men smukkest lyder Sagnet fra Trøndumgaard.

---

*) „Bøen" er den fredede Hjemmemark, det samme, som det islandske „Tun". Udmarken kaldes paa Færøerne „Havgen".

Meggjan havde tjent som Pige paa Velbestad ikke langt fra Thorshavn paa Strømø. Hun kom der, da hun var fjorten Aar, og var der, til hun blev tyve. Meggjan havde aldrig kendt hverken Fader eller Moder, og den Tid, hun havde levet, før hun kom til Erik Endridesen paa Velbestad, indeholdt kun triste Minder. Men Vestina, Eriks Hustru, havde været som en Moder for hende. Skønt hun al Tid havde haft fuldt op at bestille, saa forekom det hende, at hele hendes Liv var disse otte Aar. Der havde hun gjort et Stykke Arbejde, som skulde gøres, og derfor vidste hun, at hun havde gjort Nytte; og der havde hun modtaget Venlighed af store og smaa — ja, og saa var det jo det, at der havde hun første og sidste Gang mødt sin Kærlighed. Ak ja, det var Livet, men nu — — —

Hun var nærmest ligeglad, hvor hun nu flød hen, siden hendes Kaar var blevet saa tunge. Nu var der ingen, der spurgte efter Meggjan, uden naar der skulde udføres et rigtigt strengt Arbejde, eller noget, som andre ikke var for at udrette, saa kunde man endnu finde hendes usle Røgstue oppe ved den nordre Strand ved Sandø. Man havde dog ikke glemt, at hun havde rappe Hænder. Men der var jo det, at hun al Tid maatte have Drengen med, og det benyttede man sig af til at give hende mindre for hendes Arbejde.

Hvorfor skulde hun pynte op i det usle Hul, hun var henvist til nu!

Noget Palads var Meggjans Hytte ganske vist ikke — et Jordhus dækket med Græstørv og med stampet Ler til Gulv, et Hul i Taget til Røgen at hitte ud af, en Kampestensgru, en højst tarvelig Seng, et Par Gryder, et Par Kurve, en Kola*), en tørret Faarekrop og nogle Kuller var hele Herligheden.

Naar hun tænkte tilbage paa Livet paa Velbestad, ja saa havde hun et andet Billede for Øje. Mor Vestinas Røgstue var brædde-klædt og langs Væggene var Alkovesenge, der bugnede af Ederduns-dyner, og over Gruen hang gerne i Skerdingen — Jernstang med Indsnit og en flyttelig Krog — en Gryde med et eller andet godt.

Det var idel Løjer at tage fat der. Alt var saa ordnet og gik som efter en Snor. Og sved Hænderne ogsaa lidt, naar hun drejede Haandkværnen i Skottet**), ja saa var det kun forbigaaende, for bag efter, vidste hun, kom de hyggelige Aftentimer i Røgstuen med Sang og Fortællen til Strikkepindenes Raslen og Skætrokkenes Smaasnurren. Og disse Timer var de bedste, hun havde kendt paa denne Jord, for da havde hun jo været sammen med Joen,

*) En lille Jernskaal, der bruges som Lampe.
**) Rum mellem Jordmuren og Bræddevæggen.

Eriks og Vestinas yngste Søn, der var jævnaldrende med hende. — Ak ja, nu var dette Paradis lukket for hende, nu hun var bleven et sølle, foragtet Kvindfolk, der maatte se at hyre sig, som hun kunde, med Joens og hendes Søn. Faderen, den mægtige Erik Endrideson, havde forvist hende fra Gaarden. Vel fik hun hvert Aar et Par gode

Faar, en Snes Lunder og nogle tørrede Kuller, men hun var sat udenfor alle Steder, hvor Glæden var inde. Derfor var det, at hun ikke agtede paa, om der var Hul paa Drengens Bukser eller, om hendes Haar var uplejet og Ansigtet snavset.

Hun havde egentlig troet, at det var den mægtige Bonde, der havde staaet hende imod, og havde derfor begyndt at nære et lønligt Haab om, nu da han var død, og den ældste af Sønnerne paa Velbestad havde overtaget Gaarden, at Joen skulde opsøge hende for at tage hende til sin Hustru. Det var ikke sket. Nej, den som har meget i Minde, ham falder meget ud af Sinde. Hun saa vel heller ikke ud til at kunne tage sig ud som den stovte Joen Velbestads Hustru, Utuskt som hun var blevet. — Hun mindedes, at hun en Gang, mens hun sad paa et Skær og mede, var bleven antaget for Sødrangen*). Nej, hun maatte se at finde sig i sin Skæbne. Ingen skal spise, hvad der er ikke bestemt for ham.

Saa hændte det en Gang, da Thingmændene havde været paa Suderø, at der faldt Taage over dem, saa de roede vild paa Havet. De roede og roede, men vidste ikke, hvor det bar hen, og de var ved at opgive Haabet om nogen Sinde at finde hjem til Thorshavn. De blev mere og mere mismodige, da de stadig ikke saa Landkending. Men saa var det, at Fogden gjorde Gud det Løfte, at hvis han vilde føre dem i Land, vilde Fogden forlene det første Menneske, han mødte paa Landjorden, med Trøndumgaard paa Sandø.

Bonden paa denne Gaard var netop død uden at efterlade sig Arvinger, hvorfor Fogden paa denne Tid saa sig om efter en Arvefæster til denne gode Ejendom.

Da han havde aflagt dette Løfte, bad han Rorkarlen ro til, da han nu var sikker paa, at Baaden snart skulde naa Land. De gjorde saa, og længe varede det heller ikke, før Taagen lettede, og de saa da, at de roede lige ind mod Sand paa Sandø.

Her gik de alle i Land, og med Fogden i Spidsen gik de op ad Byen til.

Da de lige var kommet forbi Sandømændens Baadenøster**), mødte de — Meggjan med hendes Dreng.

De hilste paa hende, men indlod sig ellers ikke med hende. Men Fogden vidste nu, hvad han havde at gøre: Meggjan skulde have Trøndumgaard, hvorledes det end saa skulde gaa til***). Og

*) Søspøgelset. **) Jordhuse uden Gavle til at trække Baadene ind i. ***) Slige Løfter blev ofte i ældre Dage aflagt paa Færøerne, og de maatte holdes. Man har Eksempler paa, at Mænd har sat Livet til for at holde et givet Løfte.

Vanskeligheder vilde der blive nok af. Der var nu først den Bestemmelse, at ingen Kvinde maatte fæste en Gaard. Hvorledes skulde han komme uden om den? Det kunde jo kun ske ved at finde en Mand til hende. Men hvem vilde vilde vel ægte Meggjan? Havde det endda været en hvilken som helst anden, en nok saa tarvelig en! Ja, den gode Foged dristede sig endda ogsaa til at stryge Fordringen om Skønhed — en Medgift som Trøndumgaard maatte kunne dække over mangen Daarligdom.

Men Meggjan! Ja styg var hun ikke, men hvilken ordentlig Karl vilde vel have en saadan Sjuske, der ikke ejede andet end et uægte Barn! Nej, det var nær ved at være haabløst.

Og dog var der een, som Fogden straks havde tænkt paa, men det vilde sagtens vise sig at være uoverkommeligt at faa den dygtige Joen fra Velbestad til at ægte Meggjan, endda han var den, der var nærmest til det. Det maatte imidlertid prøves, og Fogden vilde sætte alt ind paa, at denne Sag kunde blive fremmet.

Saasnart han var kommen hjem til Thorshavn, lod han straks gaa Bud efter Joen. Denne kom ogsaa med det samme, skønt det var er haardt Vejr med voldsomme Regnskyl.

Da Joen var kommen til Sæde hos Fogden, sagde denne: „Jeg har en Sag af stor Vigtighed at forelægge dig, Joen, og vil jeg bede dig nøje overveje den, inden du giver mig dit endelige Svar. Heller ikke er det saadan, at jeg absolut vil afæske dig Svaret i Dag; det vilde ikke undre mig, om du først vilde tale med din Moder og dine Slægtninge, inden du udtaler dig!"

Joen saa forbavset paa Fogden og svarede: „Ja, lad mig høre, hvad du har paa Hjerte, gode Foged; kanhænde at jeg snart kan svare! Tal derfor, du har gjort mig meget nysgen!"

„Jeg skal da tale, og haaber jeg ikke, du afbryder mig, før jeg har forebragt dig Sagen i sin Helhed!"

Lidt studs mælede Joen: „Ikke har jeg Skik at falde Mænd i Talen, naar de har noget at forebringe! Sig derfor frem, hvad du har paa Hjertet!"

Fogden saa paa Joen, som vilde han læse hans Sindelag og sagde: „Du vil mindes, Joen Erikson, at for saadan noget som seks Aar siden rejste en Kvinde bort fra Velbestad under Forhold, som jeg ved, du kender! Meggjan mener jeg!"

Joen nikkede.

„Nu har Sorg og Nød gjort hende ulykkelig, saa hun har været ved at opgive sig selv, og som du vel ved, har hun det kun smaat og bliver da heller ikke agtet stort af sine Medmennesker. Det er imidlertid saaledes, at det synes, at samme Meggjan skal

have en bedre Skæbne, idet Tingene har føjet sig saa, at den Mand, der ægter Meggjan, bliver Kongsbonde paa Trøndumgaard paa Sandø!"

Joen saa undrende og spørgende paa Fogden.

„Ja Trøndumgaard er en af de bedste Ejendomme, Staten har paa Øerne, og godt kunde jeg unde Erik Enridesons Slægt, at den kom i deres Eje. Derfor har jeg altsaa skikket dig Bud, og maa du vide, at den Dag, du gifter dig med Meggjan, faar du Arvefæstebrev paa Trøndumgaard!"

Fogden holdt inde, og der var en Stilhed i Stuen. Da mælede Joen: „Det bæres mig for, som jeg tilforn er blevet større Hæder til Del end i dette Øjeblik, og det maa du vide, Foged, at jeg ikke behøver at raadføre mig hverken med den ene eller anden for at svare dig paa dette Spørgsmaal; for sligt Tilbud kan jeg ikke tage imod under saadanne Vilkaar."

Fogden var en tænksom Mand, der sjælden forivrede sig. Han svarede: „Ikke maa du synes, at jeg ingen Ære gør af dig ved denne denne Lejlighed, da det al Tid har været saaledes, at Kongsbonden paa Trøndumgaard var en anset Mand, og Meggjan kan vel nok endnu blive, hvad hun en Gang har været!"

Joen saa omkring i Røgstuen.

„Hvor et Bjergskred har været, kan et andet ventes!" sagde han.

Fogden saa hvast paa ham og svarede: „Der var du lumpen, Joen! det kunde lade, som havde du glemt, hvem det var, der fik Bjerget til at skride!"

Joen trak paa Skuldrene.

Men Fogden fortfor: „Før du kastede Vanære over Meggjan, var hun saa gild en Ungmø som nogen, hvilket vel ingen ved bedre end du! Ellers kunde du jo spørge din gamle Moder, om det ikke er saa!"

Joen rejste sig og sagde: „Du kan sige, hvad dig tykkes, men jeg vil helst raadføre mig med mig selv, naar jeg skal tage Kone ud!"

Fogden rejste sig ogsaa.

„Ja, nu kan du overtænke Sagen, Joen, men vide skal du, at du kun vilde vinde Agtelse af alle, om du føjede mig denne Gang!"

Joen forlod Fogden og besluttede sig til ikke at følge hans Raad.

Da han kom udenfor Thorshavn, opdagede han, at Sandaaen var svulmet op af det vedholdende Regnvejr. Han prøvede paa at komme over ved at springe fra een Sten til en anden, men han var saa uheldig at snuble, og da Strømmen var meget stærk greb den ham og førte ham med sig et Stykke, hvorpaa den igen førte ham til Land paa Thorshavnssiden.

Han prøvede endnu en Gang at gaa over Aaen, men da det gik paa samme Vis som første Gang, tænkte han: „Det er et

Varsel! Aaen vil ikke tillade mig at komme hjem med denne Afgørelse!"

Han gik derpaa tilbage til Fogden og sagde, at han havde besluttet sig til at ægte Meggjan.

„Det var en god Stund, at du tog dette Forsæt, Joen, og det er min faste Tro, at du aldrig vil fortryde det!"

„Jeg tænker det heller ikke, Foged!" svarede Joen og tog Afsked.

Men da han denne Gang kom til Sandaaen slap han lettelig over.

Fra Joen Velbestad og Meggjan paa Trøndumgaard udgik en meget anset Slægt.

Vinter.

Der ligger en Hytte paa aaben Bakke,
Smaafolk maa tage til Takke!
Sneen fyger, den taarner sig op
mod Mønnigens Top;
den skærmer dog lidt for Fattigmands Baas
paa den skaldede Aas.

Naar Lampen er tændt i den lille Stue,
og Kulden flygter for Ovnens Lue,
mens Rokken vandrer sin jævne Gang
til Moderens Sang,
da er der Hygge i Fattigmands Hus
trods Stormens Sus.

Herremanden og Niels Tater.

Niels Tater var en fattig Mand af Rakkerslægten, han havde en Dag været til et Folkemøde, og paa Hjemvejen gik han forbi Herregaarden, hvor Herremanden stod ved Gaardsledet. Denne bød Goddag og spurgte, om det var et stort Folkemøde.

„Jeg maalte ikke Mødet," svarede Tateren. „Var der mange Folk?" spurgte Herremanden. „Jeg talte dem ikke," svarede Niels.

Herremanden blev lidt gnaven ved disse korte Svar, men lod dog saa meget venlig og bød Tateren til at komme op paa Herregaarden næste Dag for at faa noget at spise. Niels Tater takkede for Indbydelsen.

Næste Dag gik Tateren op paa Herregaarden; en tam Hare, som han ejede, tog han med som Foræring, og heldigt var det, at han havde Haren med, for Herremanden havde slaaet alle Gaardens Hunde løse, de kom halsende hen mod Tateren, men denne slap Haren, han gik med, løs, og medens Hundene løb efter denne, gik Niels ind paa Gaarden, her fik han meget at spise og endnu mere at drikke. Sluttelig lod Herremanden sin Tjener følge Tateren ned i Vinkælderen, nu skulde han drikkes rigtig fuld.

Tjeneren tappede et stort Glas Vin. „Har I ikke flere Slags Vin?" spurgte Niels. „Nej, du skal kun have denne Slags," svarede Tjeneren. „Jamen jeg kan tappe ti Slags Vin af een Tønde," sagde Tateren. Saa skulde han da prøve den Kunst. Han borede et Hul i Vintønden, og nu strømmede Vinen ud.

Tjeneren maatte sætte Fingeren i Hullet, og Tateren gik op i Køkkenet, der tog han en Mængde Kød og Flæsk og stoppede ind under sin store Frakke. Da han gik, raabte han til Herremanden: „Maa jeg tage det' her med?" Herremanden, som troede, at Tateren var fuld og vilde have Rusen med hjem, svarede „Ja." Men da Herremanden senere fandt sin Tjener i Vinkælderen med Fingeren i Hullet af Tønden, maatte Herremanden give Tateren et Læs Tørv for at tie stille med sit Puds.

P.

Tiden bringer Forandring.

„Mens vi var forlovede, talte jeg, og hun hørte efter. — Senere talte hun, og jeg hørte efter. -- Nu taler vi begge to, og — Naboerne hører efter."

Ingen fabrikerer et Cykledæk,
der er saa godt som

MICHELIN

Det erfarer man ved Brugen.

Ingen fabrikerer en Cykleslange,
der er saa god som

MICHELIN

Det ser man allerede ved Købet.

Pas paa Börnenes Tænder!

Af *Dansk Forening for Børne-Tandpleje.*

Tænderne bruger vi til at sønderdele — afbide og tygge — vore faste Fødemidler, og naar vi taler, hjælper de til at forme Lyden, saa at Udtalen bliver tydelig.

Tænderne kan gaa i Stykker, naar man misbruger dem, f. Eks. til at knække Nødder; men de kan udmærket godt taale at blive brugt til kraftig Tygning af grov Føde, og baade Tænder og Tandkød har kun godt af at arbejde dygtigt med Tygning af Rugbrødsskorper, friske Gulerødder o. l. Tænderne skures rene derved, og Tandkødet faar en styrkende Massage.

De nu saa almindelige bløde Fødemidler og de søde Slikkerier er ikke gode for Tænderne, og disse angribes nu meget hyppigt af den ødelæggende Sygdom, Karies, som gradvis æder dem bort, og som let breder sig fra Tand til Tand.

Er Tænderne daarlige, eller mangler der mange af dem, bliver Talen utydelig, og Maden kan ikke blive tilstrækkeligt godt tygget, inden den synkes.

Maden fordøjes da mindre godt og kan gøre Maven Skade, og bliver Maven alvorligt syg, svækkes hele Legemet, og dets Modstandskraft mod andre Sygdomme formindskes.

Daarlige Tænder kan desuden forvolde stærke Smerter, de kan give Tandbylder og alvorligere Betændelser i Kæbebenet, og der samler sig i dem Madrester, som raadner, fylder Munden med sundhedsskadelige Stoffer og giver ildelugtende Aande.

Alt dette kan undgaas, naar man ikke misbruger sine Tænder, naar man plejer dem — søger at forebygge, at de bliver syge, og sørger for, at begyndende Tandsygdom bliver behandlet i Tide.

TIL
AMERIKA.

Direkte Post- og Passagerlinie mellem

KJØBENHAVN—NEW-YORK

med de store hurtiggaaende **Dobbeltskrue-Dampskibe**

OSCAR II, HELLIG OLAV, UNITED STATES

og den i 1913 nybyggede 12,000 Tons store Dobbeltskrue-Damper

FREDERIK VIII.

Alt **nyt** og **moderne** indrettet. — **Elegante** og komfortabelt udstyrede **Kahytter.** — Separatkamre i **3die Klasse** for 2, 4 og 6 Personer. — Store, vel ventilerede Spisesaloner og Opholdsrum.

Fortrinlig **dansk** Kost. — **Dansk** Betjening og Besætning. — Elektrisk Lys overalt. — **Traadløs Telegrafstation** i alle Skibene.

Skriv efter vore illustrerede Haandbøger med Indvandringslove og engelsk Tolk, som tillige med Prislister, Kort og Fartplaner tilstilles **gratis** og **franco.**

Billetter udstedes til alle Punkter i **Amerika, Kanada** og **oversøiske Pladser.**

Alle Henvendelser besvares beredvilligst af

Passager-Afdelingen,

Kongens Nytorv 8,

Kjøbenhavn K.

Telegram-Adresse **Hekla** —— Telefon 4700

eller Liniens befuldmægtigede Agenter i Provinserne.

Tænderne plejes bedst ved, at man to Gange daglig (Morgen og Aften) børster dem grundigt med en middelhaard Tandbørste og et fint Kridtpulver (fældet kulsur Kalk).

Hver Person maa have sin egen Tandbørste, som maa skylles ren og hænges til Tørre, hver Gang den er brugt.

Man maa passe at børste alle Tænderne og ikke glemme at børste dem paa Bagsiden. Samtidig med Børstningen skal Munden skylles med svagt Saltvand (en halv Theskefuld almindeligt Salt til et Glas Vand).

Desuden bør Munden saavidt muligt skylles efter hvert Maaltid.

Saalænge de af Karies fremkaldte Huller i Tænderne er smaa, kan de hurtigt og ganske smertefrit renses og fyldes (plomberes) af en Tandlæge, og Sygdommen kan derved standses. — Derimod kan det ikke nytte, at man selv forsøger at fylde noget i Hullerne.

Da det ofte er vanskeligt eller umuligt selv at opdage begyndende Angreb af Sygdommen, maa man helst een eller to Gange aarligt lade Tænderne efterse af en Tandlæge. Kun derved kan man sikkert opnaa at faa Ondet begrænset i Tide.

Daglig Pleje og regelmæssigt Eftersyn af Tænderne bør begynde allerede i den meget tidlige Barnealder, da Mælketændernes Vedligeholdelse er ligesaa vigtig som Bevarelsen af de blivende Tænder.

De første af de blivende Tænder (de første store Kindtænder) kommer frem allerede i 6 Aars Alderen, og hvis Tandpleje og Tandbehandling tidligere har været forsømt, er fra dette Tidspunkt yderligere Opsættelse

A/S Dansk Folkeforsikringsanstalt

(Statsanerkendt og statskontrolleret).

Præmien opkræves hver Uge.

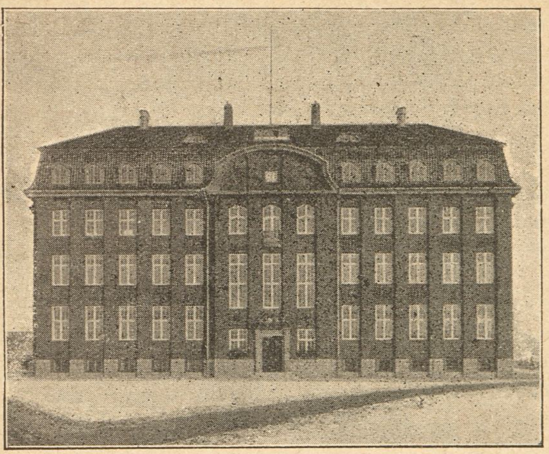

- Ingen Lægeundersøgelse. -

Anstaltens Ejendom.

Danmarks ældste og største Folkeforsikringsselskab.

BEGRAVELSESFORSIKRING

LIVSFORSIKRING

med Udbetaling i levende Live.

SPAREKASSEFORSIKRING

OG

KONFIRMATIONSFORSIKRING

Ialt udbetalt i Bonus pr. 1. August 1915:
ca. 1 Million 100 Tusind Kroner.

Samlet Formue:

ca. 13 Millioner Kroner.

Samlet Forsikringssum:

over 60 Millioner Kroner.

HOVEDKONTOR:

Anker Heegaardsgade 13. København B.

Repræsentanter i alle Provinsbyer og de fleste større Stationsbyer

absolut uforsvarlig; thi faar ogsaa de blivende Tænder Lov til at forfalde, efterhaanden som de kommer frem, tilføjes der Barnet en Skade for hele Livet.

Det er derfor en Pligt for alle Forældre at vaage over Børnenes Tænder lige fra deres første Frembrud, at paase, at den daglige Tandpleje ikke forsømmes, og at drage Omsorg for, at begyndende Tandsygdom kommer under Behandling.

Husk!

Forsømte Tænder skæmmer i høj Grad Udseendet, gør Talen utydelig og giver ildelugtende Aande.

Forsømte Tænder volder Smerter, søvnløse Nætter og Spild af Arbejdsdage.

Forsømte Tænder kan forvolde Tandbylder og alvorligere Betændelser i Kæbebenet.

Forsømte Tænder gør Tygningen mangelfuld. — Fordøjelsen lider herved, og der kan udvikle sig alvorligere Mavelidelser, hvorved hele Legemet svækkes, og dets Modstandskraft mod andre Sygdomme nedsættes.

Humor.

Indviklet Slægtskab.

Møller Mortensen havde to Døtre med sin første Kone. Den ældste blev gift med en Enkemand, som ogsaa hed Mortensen og som i første Ægteskab havde en Datter, der senere blev gift med gamle Mortensen, hvem hun derefter skænkede en Søn. Unge Fru Mortensen sagde siden ofte spøgende:

„Min Fader er min Søn, og jeg er min Moders Moder eller min egen Bedstemoder; min Søster er min Sønnedatter, og jeg er min Broders Bedstemoder.“

Denne Bog sendes gratis!

Hvis De mener, De har Brug for denne Bog, saa send os et Brevkort, og den bliver straks sendt Dem gratis.

Lad os sende Dem vort store Hovedkatalog paa 200 Sider med over 3000 Illustrationer. Det er den bedste Raadgiver, naar De skal købe Husholdningsartikler, Værktøj, Knive, Staalvarer, Pletvarer, Lædervarer, Uhre, Kikkerter, Musikinstrumenter, Piber, Jagtbøsser, Cykler og Cykletilbehør.

Enhver Ting, en Mand, Kvinde, Dreng eller Pige har Brug for, kan De finde i denne Bog. Over 4000 forskellige Artikler vil De finde nøjagtig beskrevet og — — med Angivelse af Prisen. — —

IMPORTØREN A/S

Udsalg: **St. Pedersstræde 28.**
Hovedlager og Kontor: **La Coursvej 15,**
København F.

Præsten i Nykøbing.

Svenskerne havde omlejret Nykøbing og dømt Byen til Baal og Aske, fordi Borgerne ikke formaaede at udrede den høje Brandskat, som var krævet. Det var just Søndag. De angstfulde Byfolk, der allerede havde udholdt to skrækkelige Plyndringsdage, og nu beredte sig paa det værste, var forsamlede i Kirken for at bede Gud om Hjælp og Frelse. Provst Jessen steg op paa Prædikestolen og talte ret inderligt og trøstefuldt til de forsamlede. Under sin Prædiken saa han ved Kirkens Indgangsdør nogle fremmede, hvis Dragt tydede paa, at de var svenske Officerer. Tanken om Svenskernes Grusomhed og hans stakkels Bysbørns Jammer og Elende gik ham da ret til Hjerte og opflammede ham, saa hans Ord traf som Pile.

Gudstjenesten var endt, og Provsten var netop naaet hjem, da en Rytter sprængte ind i Gaarden og meldte, at Kommandanten for det svenske Balejringskorps ønskede at spise til Middag hos ham.

„Jeg har kun lidt Ærter og Flæsk — det eneste, de svenske Krigsmænd har levnet; hvad er det at byde saa fornem en Gæst; jeg maa frabede mig den Ære,“ lød Provstens Svar.

Rytteren forlod Gaarden, men i det samme traadte Kommandanten ind ad Døren og udbrød:

„Jeg hørte Deres Ord, Hr. Provst, men tillad mig dog at holde Maaltid hos Dem, gør kun ingen Omstændigheder, slet og ret, daglig Kost, intet videre.“

Bordet blev dækket, og Provsten tog Plads med sin Gæst. Men Samtalen vilde ikke rigtig forme sig. Jessen sad og pønsede paa, hvorledes han bedst skulde tale sine Medborgeres Sag hos den høje Herre, i hvis Haand deres Velfærd var lagt. Da tog den fremmede Ordet:

„Deres By kan ønske sig til Lykke med sin Præst; hans Ord har Vægt, hans Pile er hvasse. Det var min Agt at lade Byen afbrænde; men nu vil den blive skaanet. Jeg har givet Befaling til, at Fjendtlighederne skal standse. Og for at der ingen Vold skal blive øvet, giver jeg Byen en Sikkerhedsvagt. Dem, værdige Hr. Provst, beder jeg, til venlig Mindelse, modtage dette Tegn paa min Højagtelse.“

Opsæt Bryllupet

til De har faaet sidste Tilbud fra

Københavns Møbelmagasin

Tlf. 7997. POUL RASMUSSEN Tlf. 7997.

8, Vestervoldg. 8 (Ny Rosenborg)

2 Minutter fra Raadhuspladsen, 5 Minutter fra Hovedbanen.

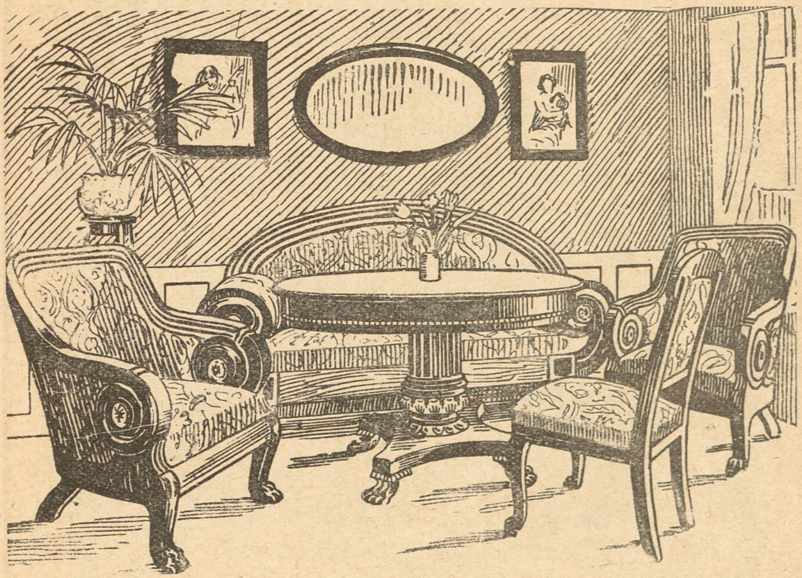

Chr. VIII. Møblementer med Silkebetræk fra 400 Kr.

Stilfulde Herreværelser fra Kr. 250 til Kr. 800.

Originale Spisestuer fra 170-700 Kr. | Eleg. Soveværelser fra 150—600 Kr.

Altid for ca. 100000 Kr. forskellige Møblementer paa Lager.

1 Mah. pol. Dagligstue.
1 Egetr. Spisestue ....
1 Mah. pol Sovevær...
1000 Kr.

Elegant Dagligstue......
Egetræs Spisestue......
Birketræs lak. Sovevær ..
521 Kr.

Egne Værksteder. **10 Aars Garanti.** **Originale Tegninger.**

Danmarks største og billigste Møbelmagasin.

Vore Priser er udenfor al Konkurrence.

— Møblerne forsendes fragtfrit overalt. —

Med disse Ord tog Krigeren en svær Guldkæde med en stor Medaillon af sit eget Bryst, og smykkede Præstens dermed. — Øjeblikket efter var han forsvundet.

Men Gæsten var Kong Karl Gustav af Sverrig i egen Person.

Humor.

Honning og Eddike.

Man bebrejdede en Konge, at han viste altfor stor Mildhed og Eftergivenhed overfor sine Modstandere.

„Kan nok være," sagde Kongen, „men man fanger flere Fluer med een Skefuld Honning end med ti Tønder Eddike."

Enten—eller.

En Molbo, der havde faaet „lidt i Hovedet", sov ind under Hjemkørslen fra Ebeltoft. Medens han sov, stjal et Par Tyveknægte hans Heste. Endelig vaagner han, gnider sine Øjne, gnider en Gang til og udbryder: „Hvis det er mig, der sidder her, saa har jeg mistet mine Heste, og hvis det ikke er mig, saa har jeg fundet en Vogn."

Geografi.

En gammel, skikkelig Lærer standsede med et i Geografitimen og udbrød med megen Rørelse: „Kære Børn! hvor maa vi dog undres over Guds Visdom og Kærlighed, at han stedse har ladet de store og sejlbare Floder flyde forbi de største Stæder!"

God Trøst.

„Kære Mor, hvorfor giver du mig slet ikke Smør paa Brødet?" spurgte en lille Dreng.

„For at du ikke skal faa Fedtpletter i Maven," lød Svaret.

Cigar- og Tobaks- en gros Forretningen

Grundlagt 1892 **„IMPORT“** Telf. Byen 3610

Nyhavn 18, St. København K.

Opgang gennem Porten til Kontor og **Lager** (ikke Butik).

Salg af Cigarer og Tobak direkte til Forbrugerne til Fabrikspriser.

Specielt anbefales:

Cigarer.	Fabrikspris pr. 100 Stk.
„**Reforma**“, fyldig Cerut. .	2,75
„**Import**“, ægte Schweitzer Cerut.	3,78
„**Don Pedro**“, Cigar	4,00
„**Prenzados**“ —	5,50
Havana Udskud	6,75

Tobakker.	Fabrikspris pr. ½ Kilo
Bryst-Kanaster	0,90
Hollandsche Kronen Tobak	1,00
Let Naturel Røgtobak	1,25
„**Import**“**s Pose-Melange** i *originale Lærredsposer* à 2¼ kg.	1,60
„**Import**“ **nikotinfri Melange**	1,80

÷ 10 pCt. Rabat for Kontant.

Priserne uden Forbindende.

Stort Udvalg i **ægte hollandske Cigarer** og Tobakker. Forlang udførlig Prisliste, som sendes gratis og franco. Prøv en Gang vore Varer, og De vil snart se Deres Fordel ved at forskrive Deres Forbrug direkte fra os.

Indsend Deres Ordre efter **Postadressen:**

„IMPORT“, Nyhavn 18 A, København K.

Barnängens Blæk

faas overalt!

bruges overalt!

Holt's Lommebog for Landmænd 1916.

Gennem 51 Aar har denne Bog hævdet et enestaaende Ry for sin Paalidelighed og Alsidighed.

Koster i Shirtingsbind 1 Kr. 75 Øre. I Skindbind 2 Kr.

En ny Halmpresse.

Asnæs Hovedkontor, Reventlowsgade 10, har nu ført en ny Halmpresse i Handelen, hvis Virkemaade er netop saa fordelagtig og sindrig, som man kunde vente det fra de to Opfindere, **Brødrene Madsens Haand.**

Før vi nærmere omtaler denne nye og for Landbruget saa vigtige Opfindelse, er det dog her Stedet at kaste et Blik tilbage paa disse landskendte Fabrikkers Oprindelse.

Det var i Begyndelsen af Halvfemserne, at de to Brødre, der nu er Indehavere af den storslaaede Virksomhed, gjorde deres første Forsøg paa Landbrugsmaskinernes Omraade og saaledes lagde Grunden til en Fabrik, der paa mange Maader har skabt Omvæltning i Landbrugs-Industrien, og yderligere har bidraget til den danske Landmands Uafhængighed og Magt over Bedriften.

De to unge Mænd besad begge et enestaaende Opfinder-Snille, og uden at have specielle Forkundskaber ejede de Geniets Klarsyn og Forudseenhed. Da de desuden begge var opdragne som Landmandssønner, kom ganske naturligt deres første Interesse til at hefte sig ved Udviklingen af de Landbrugsmaskiner, hvori de med Rette saa en ny Tids yderligere Fremskridt for Landbruget.

Saaledes tumlede de begge med store Problemer i det beskedne Værksted, de havde indrettet sig i deres Faders Lo, men snart bar deres praktiske Opfindelser hurtige og store Resultater. Aar for Aar udvidedes Virksomheden, og i Asnæs Stationsby, ikke langt fra den Gaard, hvor de begyndte, ligger nu Asnæs store Fabrikker, hvorfra de berømte Tærskeværker — der leveres fra 2 Hestes til selv de største Dimensioner — i Tusindvis er spredt over hele Danmark, ligesom ogsaa Eksporten til Udlandet er i stadig Stigen og sikkert vil antage et meget stort Omfang, saasnart vi igen kan nyde godt af rolige Forhold i Europa.

Et betydeligt Opsving fik Asnæs Fabrikkerne, da **Asnæs Hovedkontor, Reventlowsgade 10**, oprettedes herinde i Byen og overtog Fabrikkernes hele Produktion. Dette Hovedkontor stiftedes den 1. Januar 1913 af den nuværende Direktør N. Juel Schmidt, der selv igennem en mangeaarige Virksomhed hos det bekendte Maskinfirma, Ole Sørensen & Co., var inde i Branchen og kendt med Markedet og i det hele havde været Fagmand paa dette Omraade op imod en Snes Aar. Ved denne Koncentration af Salget skabtes der en virkelig Garanti for Kunderne, der nu kom i nøje

Kontakt med Fabrikkerne, og fra dette Salgskontor har i de seneste Aar saa godt som alle Statens Forsøgsgaarde forsynet sig med Værker. Alene i Aar er der solgt Værker til Tylstrup, Blangslev og Bøgildgaard, og kort forinden forsynedes Askov, Lyngby Landbrugsskole og Tystofte med Maskiner. Et bedre Bevis for Fabrikatets praktiske Brugbarhed kan vel næppe tænkes.

Med den stigende Indførelse af Elektricitet rundt om i Byerne stiger ogsaa Kravet til Maskinbruget. Det er den danske Landmands Trang til Selvstændighed i Forbindelse med hans rationelle Syn paa Driften, der saaledes fører hen imod det stolte Maal: Hver Mand sit Værk, saa at Kornet kan leveres fra hans Gaard fuldt færdigt som Handelsvare. Der er nogle af disse nye, elektrisk belyste Byer, hvortil der er solgt 70 Sæt.

Hvad nu særlig den nye Halmpresse angaar, byder denne — ligesom ogsaa Tærskeværkerne fra Asnæs — store og mærkelige Fordele. Denne selvbindende Presse kan sættes til enhver Tærskemaskine, og under Gangen kan man gøre Halmballerne store og smaa, ligesom man ønsker det. Særlig bemærkelsesværdig er den nye Opfindelse, der gør Stemplet svingende, hvilket bevirker, at Halmen ligger overordentlig glat og smukt i Ballerne. Der er ingen Tvivl om, at de danske Landmænd hurtig vil vide at paaskønne denne Brødrene Madsens sidste Opfindelse.

Det er da saaledes et omfattende og frodigt voksende Arbejde, der udgaar fra disse Fabrikker og som er samlet ligesom i et Hjerte i Asnæs Hovedkontor, Reventlowsgade 10. Ikke alene er den Lykke, der har fulgt de 10 Opfinderes Arbejde ligesom et Genskin af selve det danske Landbrugs Udvikling i den sidste Menneskealder, men Fabrikkernes hurtige Vækst og den Modtagelse, Nyhederne fra Asnæs faar i den danske Bondestand, er desuden et smukt Bevis paa den danske Landmands Forstaaelse af Tidens ny Opfindelser indenfor hans Virkeomraade og hans Evne til uden Tøven paa sin Gaard at anvende det, der virkelig er godt og brugbart.

Saaledes vokser som hidtil Asnæs Fabrikker og det danske Landbrug Side om Side i fælles forstaaende Arbejde.

? Vil Du være selvhjulpen
Vil Du spare Penge
Vil Du tjene Penge ?

Saa køb

Roms Haandgerningsbog

Den bringer fuldstændig Vejledning til Udførelse af alle mulige Arbejder, saa *klart* og *tydeligt,* at Enhver kan lære det af Bogen.

Vil Du lave et Bord eller en Balje, en Grenbænk eller en Kurv — **se Haandgerningsbogen.** Vil Du lære at lime, at lakere eller polere — **se Haandgerningsbogen.** Vil Du lære Udskæring i Træ — **se Haandgerningsbogen.** Vil Du lave en smuk Syæske af Pap eller indbinde en Bog — **se Haandgerningsbogen.** Vil Du reparere Gibsfigurer eller klinke Porcellæn — **se Haandgerningsbogen.** Vil Du lære at lodde, forsølve eller fornikle — **se Haandgerningsbogen.** Vil Du dreje et Spil Kegler eller lave fint poleret Rav-, Horn- eller Benarbejde — **se Haandgerningsbogen.** Vil Du kunne tapetsere din Stue smukt eller male den med Limfarve — **se Haandgerningsbogen.** Hvad enten Du vil binde en Børste eller udføre den smukkeste Maling med Oliefarve — **se Haandgerningsbogen.** Kort sagt, ethvert Arbejde, der kan forekomme til Nytte og Pryd i Hus og Hjem: **Du søger ikke forgæves Oplysning derom i Haandgerningsbogen.** Det er en utrolig Mængde Anvisninger, til at lave alle mulige Ting, som **Haandgerningsbogen** bringer paa sine henved 600 Sider, oplyst med over 700 Tegninger.

Man finder derfor vanskeligt nogen Bog, det lønner sig bedre at eje end **Roms Haandgerningsbog.**

Derfor er den ogsaa udkommet i 12 store Oplag, ialt over 35,000 foruden ca. 10,000 Særtryk. Den er tillige udkommet paa Svensk, Tysk og Hollandsk.

Roms Haandgerningsbog

koster **hæftet 5 Kr.** og **indbundet 6 Kr.** og faas i alle Boglader og i

N. C. Roms Forlagsforretning.

Kasse-Møbler. *Hvorledes man selv af brugte Pakkasser kan lave en Mængde nyttigt Bohave til sit Hjem.*
Det er en uimodsigelig Kendsgerning, at man virkelig af brugte Pakkasser og lignende ganske billigt Materiale kan lave ikke alene brugbare, men ofte ganske smagfulde Brugsgenstande, naar Arbejdet udføres med lidt Snille og Smag. — Bogen »Kasse-Møbler«, der faas i enhver Boglade for 2 Kr., elegant indbunden, er ikke alene beregnet for Landliggere og Folk med Kolonihaver, men ogsaa for mange smaa Hjem, hvor man ved dens Anvisning og de 60 originale Tegninger, der findes i Bogen, vil kunne tilvejebringe mangen en nyttig og net Brugsgenstand, man ellers maatte savne, blot ved Anvendelse af brugt Kassetræ og lidt fornøjeligt Fritidsarbejde.

N. C. Roms Forlag,
Vestergade 8, København B.

Roms Lommebog for Bygningshaandværkere 1916
Redigeret af Arkitekt **Alfred Møller.** :: Pris indb. **2 Kr.**
Ikke alene for Haandværkere, men for enhver, der skal have bygget, er denne Bog en fortrinlig Vejleder.
N. C. Roms Forlagsforretning, København B.

Hvorledes sparer man Penge?
Under denne tidssvarende Titel fortæller en pharmaceutisk Kandidat os om Bestanddelene og Sammensætningen af en stor Del prøvede gode Midler til Tændernes Pleje, Haarets og Hudens Pleje, Fodens og Mavens Pleje, Midler for daarlige Øjne, mod Hoste og Hæshed, Hovedpine og Snue, mod Nervøsitet og Gigt. Endvidere kyndige Forskrifter om Midler til den første Hjælp ved pludselige Forgiftninger i mange farlige Tilfælde. Som kyndig Materialist giver Forfatteren yderligere en Mængde udmærket valgte og prøvede Opskrifter paa Tilberedningen af allehaande Sæber, Toiletmidler og tekniske Artikler til Brug for Hus og Hjem, hvorved man vil kunne spare mange Penge. Ialt indeholder den elegant udstyrede Bog ikke mindre end ca. halvandet Hundrede Recepter, og faas i enhver Boglade for kun **75 Øre.**

N. C. Roms Forlagsforretning. København B.

De rigtige gamle Molbohistorier.

Tegninger af Poul Steffensen m. fl.

Beretning om de vidtbekendte Molboers vise Gerninger og tapre Bedrifter.

Den Lykke, denne Bog gjorde forrige Aar, har bevirket, at vi i Aar har ladet udgive en ny **2den Samling.** De gamle morsomme Gengivelser af ægte Folkehumør bliver altid unge, og den foreliggende nye Udgave vil derfor være sikker paa at vække Smil i alle de Hjem, den smukt udstyrede Bog forhaabentlig vil gæste i Julen. ☞ Prisen er kun **50 Øre.** ☜

Første Samling, ill. af Poul Steffensen i samme Udstyr, koster ligeledes 50 Øre.

Sidste Nyt! **Dansk Anskuelses-Spil.** Sidste Nyt!

Et smukt i Farvetryk udført Landskab, opklæbet paa Pap, Format 52 × 70 cm, der er udskaaret i Firkanter, som Børnene efter vedlagt Model og Anvisning, trykt i underholdende og belærende Form, skulle samle til et Hele. Trods det dyre Billede, der ligger samlet i en stor og elegant udstyret Æske, har vi for at muliggøre Indførelsen af dette morsomme og belærende Spil i alle Hjem, hvor der er Børn, sat Prisen til kun **1 Krone.**

N. C. Roms Skolemateriel-Forretning,

Jernbanegade 3, København B.

Afdeling for opdragende Legetøj og Kort.

Julens Bog for alle raske Drenge:

Mens Kuglerne sang.

Drengeliv i 64.

Pris indbunden Kr. 1,00.

VALDEMAR VAABEN fortæller om sine Drengeoplevelser for 50 Aar tilbage, da Fjenden oversvømmede Jylland og bragte Sorg og Kummer, hvor de fo'r frem. Med Liv og Friskhed skildrer han, hvorledes Begivenhederne rullede ind over Folket, og Minderne brændte sig ind i Barnesindet. Med levende Deltagelse følger man den raske Dreng, medens han under Møje og Farer, hvor »Kuglerne sang«, sindig og snedig gav sig paa Eventyr for at opsøge sin ældre Broder, der tillige med Fædregaardens Heste var bortført af Fjenden i Ægtkørsel. Med fornøjeligt Liv og Anskuelighed oprulles Begivenhederne, og man følger med Spænding den raske Guts Spejdertog. I vor »Spejderdrengetid« og med de oprivende Krigstilstande paa den nære Baggrund vil ingen Bog som denne egne sig til Læsning for alle danske Drenge, ligesom den vil blive læst med levende Interesse af alle de Ældre, der gennemlevede hine bevægede Tider for et halvt Aarhundrede siden.

Faas i alle Boglader.

Specialitet til hver Jul: Opdragende Legetøj og belærende Billedbøger i meget stort Udvalg; alt hvad vi fremkommer med er morsomt som alt andet Legetøj, men er samtidig belærende, saa Børnene legende tilegner sig saadanne Kundskaber, som ellers kun med Vanskelighed indprentes dem.

N. C. Roms
Skolemateriel-Forretning,
Jernbanegade 3,
København B.

Billeder af Dyr fra Zoologisk Have.

Tegninger af K. Hansen Reistrup.

Af vore bildende Kunstnere staar K. Hansen Reistrup som en af de bedste Dyretegnere, og vi tror derfor, at hans fortrinlige Billeder af Dyr fra Zoologisk Have vil finde Vej til mange Hjem og navnlig til Hjem, hvor der findes Børn. Zoologisk Have er jo et Paradis for Børn, og disse Billeder vil være en Erindring for de Børn, som har besøgt Haven, og en lille Erstatning for dem, der ikke kan komme der. Tegningerne er skaaret i Træ af to af vore dygtigste Xylografer og trykt paa Kunsttrykpapir. Prisen, **50 Øre,** er i Forhold hertil meget billig, og vi kan derfor trygt anbefale disse Billeder til ethvert Hjem.

N. C. Roms Forlagsforretning, Kbhvn. B.

Roms nye dobbelte Lommebog er udkommet i 4de Oplag.

Af 1., 2. og 3. Oplag er solgt **63,000 Ekspl.**

Roms nye dobbelte Lommebog indeholder: **Farvetrykt Kort over Danmark. — Farvetrykt Kort over Europas Stater. — Flag- og Signalkort.** — Samlinger og Seværdigheder i København. — Nationalmuseets Aabningstider. — Samlinger og Seværdigheder samt Indbyggerantallet i Danmarks Provinsbyer. — De nyeste Posttakster. — Mønt-Reduktionstabel. — Danmarks Mønt, Vægt og Maal. — Forholdet mellem Meter—Centimeter og Alen—Tommer. — Metersystemet. — De vigtigste udenlandske Møntsorter. — Nogle udenlandske Maal. — Geografiske Størrelser. — Jordens Befolkning. — Statistik over de forskellige Sprog. — Nogle geografiske Størrelsesforhold. — Jernbanernes Billetpriser. — Ugentligt og maanedligt Regnskab. — Den samlede Indtægt og Udgift i 1 Aar. — Noteringsblade o. m.

Roms nye dobbelte Lommebog er paa en praktisk Maade delt i 2 Dele og koster kun 50 Øre.

Faas hos alle Bog og Papirhandlere samt direkte mod Indsendelse af 54 Øre (de 4 Øre er til Porto) i Frimærker fra

N. C. Roms Papirvareforretning,

Jernbanegade 3. København B.

Alle Sorter Markfrø købes til Eksport.

— Største Stamfrøavl i Mark-, Roe-, Kaalrabi- og Turnipsfrø. — Kontraktavlere antages i disse Sorter. — Direkte Salg til Landmænd af Frø og Sædekorn. — 1ste Klasses Renseri.

Østsjællands Frøavl og Frøhandel,

Tlf. 51. — Sierslev pr. Storehedinge. — Tlf. 51.

GULDKORN

vil kunne findes i nedenstaaende Landbrugsbog, som enhver driftig Landmand herved gives Lejlighed til at sikre sig for en ubetydelig Pris, nemlig:

HUSDYRAVLEN.

Efter Dr. **H. Settergast.**
Ved Dyrlæge **Ludvig V. Oppermann.**

Bogen er i stort Oktavformat paa 254 Sider med ca. 130 Afbildninger, oprindelig Bogladepris 8 Kr., men leveres Dem herigennem for **1 KRONE.**

Indsend denne Kupon tilligemed 1 Kr. + 20 Øre til Porto (**ialt altsaa 1 Kr. 20 Øre**), som De lettest kan indsende i Frimærker, hvorefter vi omgaaende sender Dem Bogen: **HUSDYRAVLEN.**

Navn: ....

Adresse: ....

Poststation: ....

Roms Vidundermappe

indeholder:

12 Ark Postpapir (ekstrafint),
12 Konvolutter (ekstrafine),
1 Bog med ill. Fortællinger,
2 Postkort (Lykønskningskort)
samt en værdifuld **Rabat-Kupon.**

Pris kun 25 Øre.

N. C. R.
Vare-Mærke

Pas paa daarlige Efterligninger og forlang derfor udtrykkelig „**Roms** Vidundermappe“ og paase, at vort Varemærke findes aftrykt udenpaa hver Mappe. Faas hos de Handlende samt direkte mod Indsendelse af **29 Øre** i Frimærker (de 4 Øre er til Forsendelsesporto) fra Hovedoplaget:

N. C. Roms Papirvare-Industri,
Jernbanegade 3. — København B.

Smukke Gulve

faar man ved at overstryge disse med **„Unicum"**, et Stof, som langt overgaar, hvad man hidtil har benyttet i lignende Øjemed. Tørrer i Løbet af Natten og giver en straalende Glans.

Pris pr. Flaske 125 Øre.

Den bedste og billigste Seletøjssværte, der findes i Handelen, er

„PRIMUS",

fordi en Blikdunk, indeholdende 3 □ Glas fineste, selvblankende Lædersværte, kun koster 1 Krone.

Buchs Farvefabrik.

Tietgensgade 64. København B. Tlf. 3471.

„Kreatur-Forsikrings-Foreningen for Kongeriget Danmark"

stiftet 1859, yder **fuld Erstatning** ved Hestes og Kvægs Død samt ved Ulykkestilfælde, som medfører øjeblikkelig Nedslagning; endvidere for Heste **Halvdelen af Forsikringssummen + Levningerne** ved Sygdomme, som medfører Nedslagning, og **mindre Erstatninger** ved formindsket Brugbarhed. Forsikring mod Kvægtuberkulose kan indbefattes. Anmeldelse sker ved Henvendelse til Deres Dyrlæge eller til Hovedkontoret, Vestre Boulevard 34, 2. Sal, København B. Telefon Central 3970. — Særlig Afdeling for større Landbrugsbesætninger. — **Hingsteforsikring.**

Ægte hvid Oportovin,

anbefalet af Læger.

Mrkt. [cross]

Pris pr. hel Flaske **2 Kr.**

samt mit øvrige righoldige Lager af **Vine & Spirituosa** i bekendte gode, lagrede Kvaliteter anbefales.

Cognac **Main Dorée, Special Rom, Barton Whisky.**

Kirsebærvin og andre **Frugtvine.**

Peter Buch's Vinhandel,

Vester Boulevard 13, København B.

Telefon Central 1107.

Vejrspaadomme for 1916.

„Mennesket spaar, men Gud raa'er".

Januar: 1.—7. Klar Frost. 8.—16. Ustadigt Vejr. 17.—22. Tøvejr. 23.—31. Sne.

Februar: 1.—5. Klar Luft. 6.—12. Meget koldt. 13.—20. Frost og Sne. 21.—24. Sne og Tø. 25.—29. Blæst og Kulde.

Marts: 1.—4. Frost. 5.—11. Regn og Blæst. 12.—21. Mildt og smukt Vejr. 22.—25. Køligere. 26.—31. Blæst.

April: 1.—7. Bygevejr. 8.—13. Ustadigt 14.—18. Foranderligt. 19.—30. Mildere.

Maj: 1.—5. Koldt. 6.—19. Vekslende. 20.—25. Køligt Vejr. 26.—31. Mildere.

Juni: 1.—5. Varmt. 6.—12. Tordenbyger. 13.—23. Ustadigt. 24.—31. Smukt Vejr.

Juli: 1.—9. Foranderligt. 10—13. Regn og Tordenbyger. 14.—27. Varme. 28.—31. Ustadigt.

August: 1.—11. Smukt Vejr. 12.—17. Varme og Torden. 18.—23. Blæst og køligere Vejr. 24.—30. Varme.

September: 1.—4. Ustadigt med Regnbyger. 5.—10. Varme. 11.—31. Mild Luft.

Oktober: 1.—8. Smukt. 9.—15. Regn og Kulde. 16.—26. Blæst. 27.—31. Klar Luft.

November: 1.—7. Blæst og Regn. 8.—12. Høj mild Luft. 13.—20. Koldt. 21.—30. Sne og Regn.

December: 1.—9. Frost og Sne. 10.—20. Ustadigt. 21.—31. Frost og Sne.

Fineste Kvalitet.

„Singalwatte"
(Ceylon Have The)
Højeste Udmærkelse her i Landet
Importeret af
IVERSEN & LARSEN

Faas overalt.

Bemærk, at **Singalwatte** og vort Firmanavn findes paa hver Pakke.

Kjøbenhavns Plante Margarine Nuca.

Forsøg en Aargang af

Pedersen-Bjergaard's

Fjerkræavls- og Binæringstidende

Bestilles hos Posten eller hos Redaktøren, Kammasvej 2, Kbhvn. V., og koster 2 Kr. frit tilsendt. De vil da, om De retter Dem efter dens Raad, faa Æg af Deres Høns, Honning af Deres Bier og Glæde af Deres Smaavirksomheder.

Folkets Almanak for 1916 indeholder:

Aarets Kalender med Markedsfortegnelse for hver Maaned.
Fortegnelse over Markederne i de forskellige Landsdele.
Festkalender.
Drægtighedstabel.
Økonomiske Anmærkninger fra det kongelige danske Landhusholdningsselskab: Om Valg og Indkøb af Sædefrø.
Ved Aarsskiftet. Digt af Pedersen-Sejerbo.

S. O. S. Fortælling af *Arkelius.* Med Tegninger af *Poul Steffensen.*
En Mørkets Gerning. Fortælling af *Alexander Svedstrup.* Med Tegninger af *Forfatteren.*
Andreas Laage og Ane Marie. Fortælling fra Karup-Fladen af *N. Knudsen-Elkjær.* Med Tegninger af *Poul Steffensen.*
Annchens Bedstemoder. Blade af Henrik Winges Skrivemappe. Af *Marie Kjeldskov.* Med Tegninger af *Alexander Svedstrup.*
Undervandsbaaden „U. X". Historie af *Carl E. Simonsen.* Med Tegning af *Luplau Janssen.*

Sigrid. Fortælling fra Sønderjylland i 1914. Af *Georg Aarslev.* Med Tegninger af *Poul Steffensen.*
Bakterier.
Den flyvende Hollænder. Fortælling af *Axel Holm.* Med Tegninger af *Alexander Svedstrup.*
Ad Omveje. Af *A. Maltesen.* Med Tegninger af *Poul Steffensen.*
Andelsbevægelsen i Danmark.
Lidt om Kuglelyn. Af *Thorvald Køhl.*
Den største Magt. Foræll. af *Axel Moe.* Tegn. af *Luplau Janssen.*
Energi. Af *Joachim Kattrup.*

Peder Halds Juleaften. Fortælling af *Ole Bang.* Med Tegninger af *Poul Steffensen.*
Brev fra Kvæghandler Madsen til Slagter Jensen.
Troskab. Af *Georg Aarslev.*
Mit første Møde med Elg. Tekst og Billeder af *Valdemar Kongsdal.*
Smukkere Haver. Af Havearkitekt *Johan Lassen.*
Fruen paa Næsset. Historisk Fortælling af *Marie Henckel.* Med Tegninger af *Poul Steffensen.*
Af en Vejrbog fra 1716.
Den største Gaard i Sognet. En Pennetegning fra Hverdagslivet. *Af Salomon Frifelt.*

Den første Sky paa Himlen. Fortælling af *Jørgen Staal.* Med Tegninger af *Resen Steenstrup.*
Da Knuds Tog hentede ham. Fortælling af *Nina Clasen.* Med Tegninger af *Poul Steffensen.*
Paaskefest paa Landet i gamle Dage. Efter Folkemunde ved *Svend P. Jensen.*
Meggjan. Efter et færøisk Sagn, af *Møller-Græsdal.* Med Tegninger af *Resen Steenstrup.*

EINAR HARCK
BOG- & PAPIRHANDEL
FIOLSTRÆDE 33

Ugens Nyheder er Danmarks mest læste Ugeblad.

Ugens Nyheder er et opbyggeligt, interessant, folkeligt, belærende, tiltalende, praktisk Blad.

Enhver Husmoder bør holde

Ugens Nyheder,

derved gavner og glæder hun sig selv, sin Mand, sine Børn og Tjenestefolk.

„Ugens Nyheder“ udgaar hver Uge fra København i et stort 8-sidigt Format, indeholdende 32 Spalter Læsning.

„Ugens Nyheder“ indeholder Artikler til Fremme af aandeligt og materielt Velvære, smaa og store Afhandlinger om mangt og meget, som har Interesse for ethvert Hjem.

„Ugens Nyheder“ bringer ofte Artikler, indeholdende Raad og Vink til Husmødrene.

„Ugens Nyheder“ har tvende Rubrikker, kaldet „Juridisk Raadgiver“ og „Sundhedsraad“. Forespørgsler, henhørende derunder, besvares gratis for Abonnenterne (disse tvende Afdelinger ledes af en anerkendt dygtig Jurist og Læge).

„Ugens Nyheder“ forsikrer sine Abonnenter for 250 Kroner ved Død, fremkaldt ved Ulykkestilfælde.

„Ugens Nyheder“ udgaar saa tidligt fra København, at det om Lørdagen er omdelt over hele Landet. Bladet bliver saaledes en kærkommen Gæst om Søndagen.

„Ugens Nyheder“ koster kun 1 Kr. Kvt.,

Porto iberegnet.

Bestilles hos Posten og i Bogladen.

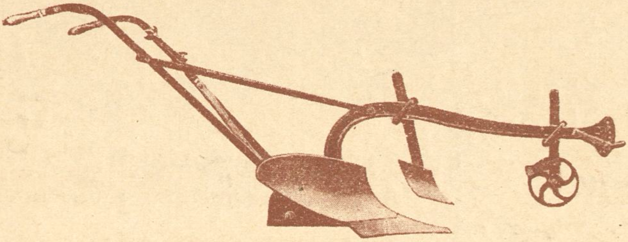

Dansk Albion=Plov er dansk Arbejde.

C. Th. Rom.

Axelhus 2 B. København B.

Have- og Mark-Redskaber.

Planet jr. SAAMASKINER RADRENSERE HESTEHAKKER

er de bedste, der eksisterer og er udbredt over hele Verden.

Roms Automatsprøjte

Roms Automatsprøjte

til Besprøjtning af Frugttræer og Buske samt til Bekæmpelse af Plantesygdomme er dansk Arbejde.

Dansk Albion Plov

leveres i 6 Størrelser. Bedste eksisterende Konstruktion, stærk og holdbar, meget letgaaende, nem og billig at vedligeholde.

Amerikanske Vendeplove

for 1 og 2 Heste.

Illustrerede Kataloger sendes paa Forlangende.

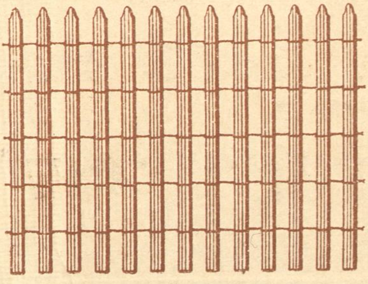

Roms Ideal-Stakit er dansk Arbejde.

Roms Ideal-Stakit

leveres i 4 Højder: 0,80 m, 1 m, $1^1/_4$ m, $1^1/_2$ m. Er det bedste, holdbareste, smukkeste og billigste Have- og Markhegn, som eksisterer.

Roms Ideal-Stakit er dansk Arbejde.

Gud
raader for
hvad Aaret os skal bringe.
N. C. Rom's
Forlagsforretning
Kjøbenhavn
N. C. ROM's BOG & STENTRYKKERI. KJØBENHAVN.